

מחזור לראש השנה

כמנהג בני רומה

כפי הנהוג בירושלים עיה"ק

ערוך ע"י

הלל משה סרמוניטה ואנג'לו מרדכי פיאטילי

מהדורה שניה

ירושלים

חברת יהודי איטליה בישראל

שנת שבתון זכרון תרועה מקרא קדש לפ"ק

עיצוב גרפי ועימוד:

Dc.kugelschreiber@gmail.com

תוכנת תג,

הרב דניאל ווייסמאן נ"י

ירושלים

©

כל הזכויות שמורות לעורכים:

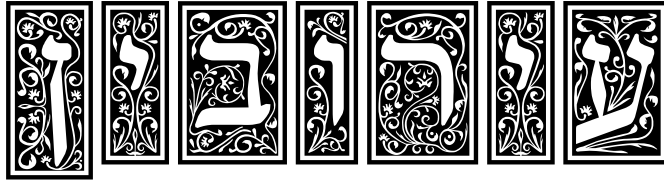
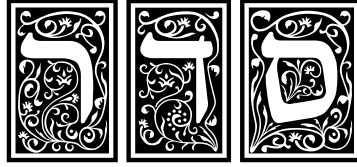
hebraica@netvision.net.il

hillser@netvision.net.il

נדפס בירושלים שנת תשע"ה

תוכן העניינים

<p>קריאה ליום ראשון של ר"ה 99</p> <p>פרשת מוספין של ר"ה 101</p> <p>קריאה ליום שני של ר"ה 102</p> <p>הפטרה ליום ראשון של ר"ה... 106</p> <p>הפטרה ליום שני של ר"ה 108</p> <p>סליחה לפני תקיעת שופר 115</p> <p>פזמון לתקיעת שופר 117</p> <p>סדר מוסף של ר"ה 121</p> <p>עושה שלום לאי של ר"ה 138</p> <p>עושה שלום לבי של ר"ה 139</p> <p>קידוש לשחרית של ר"ה 151</p> <p>מנחה של ראש השנה 152</p> <p>סדר תשליך 175</p> <p>ערבית למוצאי ר"ה 177</p> <p>הבדלה על הכוס 191</p> <p>ביבליוגרפיה 192</p> <p>לוח קיצורי מקורות 194</p>	<p>סדר עירובין 1</p> <p>סדר עירובי תבשילין 2</p> <p>סדר הדלקת נרות 2</p> <p>סדר מנחה לערב ר"ה 3</p> <p>קבלת שבת 14</p> <p>תפלת ערבית של ר"ה 16</p> <p>אחות קטנה 17</p> <p>תפילה על הפרנסה 31</p> <p>קידוש לליל ראש השנה 37</p> <p>ברכות השחר לר"ה 40</p> <p>זמירות לר"ה 50</p> <p>רשות לנשמת של ר"ה 67</p> <p>רשות לקדיש של ר"ה 71</p> <p>יוצר לאי של ראש השנה 73</p> <p>יוצר ליום ב' של ר"ה 75</p> <p>פיוט לשני ימים של ר"ה 76</p> <p>הוצאת ספר תורה 95</p>
---	--

צבלי שבת דף
יד, 3.

סדר עירובי בתים וחצרות

בר"ה שחל בשבת בחצר שדרים בה דיירים אחדים ואין עירוב כולל לעיר, אסור להוציא ולהכניס עד שיעשה עירוב חצרות בערב ר"ה. יזכה את העירוב ע"י אחר לכל הדיירים ויברך:

פס"ו שמי' פ'
ט"ז סי' ה';
ששה"ל ענין
שבת סי' לט;
סת"ר סי' נג.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל־מִצְוֹת עֲרוּב:**

סרע"ג;
מד' שכל טוב
שמי' פ' ט"ז;
סה"ת סי' י'
סת"ר סי' ט.

ויאמר:

פס"ו שמי'
פ' ט"ז
סי' ה'.

**בֵּדֵן יְהִי שָׂרָא לָנָא לְאַפּוּקֵי וּלְעִיּוּלֵי מִבֵּית פְּלוֹנֵי לְבֵית
פְּלוֹנֵי וּמִבֵּית פְּלוֹנֵי לְבֵית פְּלוֹנֵי מֵעֲלִית לְתַחְתִּית
וּמִתַּחְתִּית לְעֲלִית וּמִן־הַחֲצֵר לְבֵתִים וּמִן־הַבֵּתִים לְחֲצֵר
וּמִכָּל־הַבֵּתִים שְׁנָתְנוּ בְּעֲרוּב מְזִה לְזִה לָנוּ וּלְכָל־יִשְׂרָאֵל:**

ע"פ סרע"ג;
ח"צ סי' קמ"ה;
סה"ת סי' י'
ע"פ סת"ר
סי' ט.

סדר עירוב תחומין¹

סת"ר סי' יא.

אסור לצאת בשבת ויו"ט מחוץ לעיר יותר מאלפים אמה, ואם יצטרך לצאת עוד עד אלפים אמה נוספות יניח הערוב בע"ש או בערב יו"ט לפני חשכה ויברך "על מצות ערוב" ואח"כ יאמר:

טור ח"ח
סי' ת"ט.

**בְּזֶה הָעֲרוּב יְהִי מִתֵּר לִי לִילֵךְ מִמְּקוֹם זֶה אֶל־פִּים
אִמָּה לְכָל־רוּחַ בְּיוֹם טוֹב (כשחל בשבת: בְּשַׁבָּת) זֶה:**

¹ במח' רמ"ו, בולוניה והלאה סדר עירוב תחומין לא מופיע. והסדר כאן עפ"י מח' הרב מ"ע הרטום, ח"א.

יום טוב שחל להיות בערב שבת, מביא מערב ר"ה ככר לחם ובשר או לחם ודג וביצה, בין צלויים בין מבושלים, ונותנין ביד אחר ואומר לו זכה בערוב זה, חלק מתנה לכל בני עירי ומברך "על מצות ערוב" ואומר:

סת"ר סי' נו
סה"ת סי' טו.

בְּיָדְךָ (עֲרוּבָא) יְהֵא שְׂרִי לָנָא לְבִשְׂוִלֵי וְלֶאֱפוּיֵי וְלִטְמוּנֵי
וְלֵאֲדֻלוּקֵי שְׂרָגָא. וְלִמְעַבְדַּי כָּל־מַה־דְּצָרִיךְ לָנָא
מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא. לָנָא וְלְכָל־יִשְׂרָאֵל דְּסָמִיכִין
עַל־עֲרוּבָא הָדָן:

ט"פ סרט"ג
ח"צ סי' קמ"ג
פסז"ו שמו
פ' ט"ז
סי' כ"ג
סת"ר סי' נו
סה"ת סי' טו.

פסקי
ריקאנטי
סי' קמ"ח
צ"ש הגאונים.

סדר הדלקת נרות

מבעוד יום מברכים ומדליקים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר (בראש השנה שחל בשבת:
שַׁל־שַׁבָּת וְשַׁל־יוֹם טוֹב:

ראצו"ה ח"ג
הל' יו"ט סי'
תש"צ צ"ש
היושגמני.

סה"א"ק עין
הדלקת הנר.

כ"ו א"ח
סי' רלג;
חמדת הימים
משמרת החדש
פ"ח.

לְמִנְצַח עַל־הַגְּתִירַת לְבַנְיָקָרַח מִזְמוֹר: מַה־יִּדְוֹת
מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם־כִּלְתָּהּ נִפְשֵׁי
לְחֻצְרוֹת יְהוָה לְבִי וּבְשָׂרִי יִרְנְנוּ אֵל אֱלֹהֵי: גַם־צִפּוֹר מִצְּאֵה
בַּיִת וּדְרוֹרוֹ קָן לָהּ אֲשֶׁר־שָׁתָה אֶפְרָחֶיהָ אֶת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ יְהוָה
צְבָאוֹת מְלָכִי וְאֱלֹהֵי: אֲשֶׁר־יֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלִלוּךָ סֵלָה:
אֲשֶׁר־יֵאָדָם עוֹזְלוֹ בְּךָ מְסֻלוֹת בְּלִבָּם: עֲבָרְיוֹ בְּעֵמֶק הַבְּכָא
מֵעֵין יִשִּׁיתוּהוּ גַם־בְּרָכוֹת יַעֲטֶה מוֹרָה: יִלְכוּ מַחִיל אֶל־חִיל
יִרְאֶה אֶל־אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן: יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת שִׁמְעָה תִּפְלְתִי
הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: מִגִּנְנוּ רָאָה אֱלֹהִים וְהִבֵּט פְּנֵי
מְשִׁיחֶךָ: כִּי טוֹב־יוֹם בַּחֲצִיךָ מֵאֶלֶף בְּחֶרְתִּי הַסְּתוֹפֵף בְּבֵית
אֱלֹהֵי מְדוֹר בְּאֶהֱלִי־רִשְׁעֵ: כִּי שָׁמְשׁוּ וּמִגֵּן יְהוָה אֱלֹהִים חֵן
וְכִבוֹד יִתֵּן יְהוָה לֹא יִמְנַע־טוֹב לְהִלְכִים בְּתַמִּים: יְהוָה צְבָאוֹת
אֲשֶׁר־יֵאָדָם בְּטַח בְּךָ:

וַיִּדְבֵר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם אֶת־קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רִיחַ נִיחָחֵי תִשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ
לִיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תְּמִיד:
אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּבֹקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין
הָעֶרְבִים: וְעִשִּׂירִית הָאִיפָה סֵלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כְּתִית
רְבִיעֵת הַהֵיזֵן: עֹלֹת תְּמִיד הָעֵשֶׂיֶה בְּהָר סִינִי לְרִיחַ נִיחָח
אִשָּׁה לִיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵיזֵן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד בְּקֹדֶשׁ הַסֹּד
נִסְךְ שֶׁכֶר לִיהוָה: וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים
כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ נִיחָח לִיהוָה:

אגרת
התשובה
אות ע'.

במ' כח, א"ת.

1 לפי מח' רמ"ו ובולונויא מתחילים מ"אשר"י. והנוסח כאן עפ"י מח' שד"ל. והיום יש המתחילים באשר"י.

אתה הוא שְהִקְטִירוּ אַבּוּתֵינוּ לְפָנֶיךָ (אֶת־)קִטְרֵת הַסַּמִּים.
 פְּטוּם הַקְטָרֶת. הַצָּרִי וְהַצֶּפְרָן. הַחֲלִבָּה וְהַלְבוּנָה.
 מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה. מֵר וּקְצִיעָה. שְׂבֻלַת נֶרֶד וְכַרְכֶּם.
 מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה. הַקִּשְׁטֹ שְׁנַיִם עָשָׂר
 וְקִלוּפָה שְׁלֹשָׁה. וּקְנָמוֹן תְּשַׁע־ה. בּוּרִית כְּרִשִׁינָה תְּשַׁע־ה קִבִּין.
 יֵין קַפְרִיסִין סָאִין תֵּלֶת וּקִבִּין תֵּלֶת־א. וְאִם אִין לֹא יֵין קַפְרִיסִין
 מִבִּיא חֲמֵר חוּרִין¹ עֲתִיק. מֶלַח סְדוּמִית רְבַע. מַעֲלָה עֶשֶׂן
 כָּל־שָׁהוּא. רַבִּי נִתֵן אֹמֵר אֵף כַּפֶּת הַיֶּרֶדן כָּל־שָׁהִיא. אִם
 נִתֵן בָּהּ דְּבִשׁ פְּסָלָה. אִם חִסֵּר אַחַת מִכָּל־סַמְמָנֶיהָ חַיֵּב מִתָּהּ:

ע"פ סרע"ג
 ח"א סי' סה.
 צבלי כריתות
 97 ו. ה.

רָבֵן שְׁמַעוֹן בֶּן־גַּמְלִיאֵל אֹמֵר. הַצָּרִי אִינוּ אֵלָא שְׂרָף הַנוּטָף
 מֵעֲצֵי הַקְטָף. בּוּרִית כְּרִשִׁינָה שְׁשָׁפִין בָּהּ אֶת־הַצֶּפְרָן
 כְּדִי שְׁתֵּהָא נָאֵה. יֵין קַפְרִיסִין שְׁשׁוּרִין בּוּ אֶת־הַצֶּפְרָן כְּדִי
 שְׁתֵּהָא עֲזָה. וְהֵלֵא מִי רַגְלִים יַפִּין לָהּ. אֵלָא שְׁאִין מַכְנִיסִין
 מִי רַגְלִים בְּמַקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

צבלי כריתות
 97 ו. ה.

מד' שכל טוב
 צ"ו כז, ית.

וְעֵרְבָה לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם
 וּכְשָׁנִים קִדְמֹנִית:

מלא' ג. ה.

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלָלוּךָ סְלָה: אֲשֶׁרִי הָעַם
 שְׁכַכָּה לֹא אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהֵינוּ:

תה' פד, ה;
 סרע"ג ח"א
 סי' פה.
 תה' קמד, טו.

שצה"ל ענין
 תפילה סי' ז.

תִּהְלָה לְדָוִד אַרְזוּמָמָךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאַבְרָכָה שְׁמֹךְ
 לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אַבְרָכָךָ וְאַהֲלִלָה שְׁמֹךְ
 לְעוֹלָם וָעֶד: גְּדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד וְלִגְדָלְתוּ אִין חֲקָר:
 דָּוִד לְדָוִד יִשְׁבַּח מֵעַשְׂיָךְ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הַדָּר כְּבוֹד
 הוֹדֶךָ וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֲזוּזוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ

תה' קמה.
 ח-כא; צבלי
 צרכות 77
 ד, 3; פסקין
 רי"ד צרכות
 77 ד, 3;
 שצה"ל תפילה
 סי' ז;
 סה"ת סי' 3;
 סה"ר סי' 3.

¹ במד' רמ"ז ובולוניה: תור יין.

וּגְדַלְתֶּךָ אֶסְפְּרָנָה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיַעוּ וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:
 חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֲרַךְ אַפַּיִם וּגְדַל־חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל
 יִרְחַמְנוּ עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וְחַסִּידֶיךָ
 יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ:
 לְהוֹדִיעוּ לְבַנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וְכִבּוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ:
 מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים וּמַמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דָּוָר וְדָר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כָל
 אֱלֹהִים יִשָּׁבְרוּ וְאַתָּה נֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח
 אֶת־יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דַּרְכָיו
 וְחֹסֵיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכָל־אֲשֶׁר
 יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רִצּוֹן־יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שׁוֹעֲתֵם יִשְׁמַע
 וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו וְאֶת־כָּל־הַרְשָׁעִים
 יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹר פִּי וּיְבָרֵךְ כָּל־בֶּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַנְחֲנוּ נְבָרֵךְ יְיָ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם. הַלְלוּ־יְיָ:

רה"ש ברכות
פ"א, ס"ו

תה' קטו, ית.

החזן אומר:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֲלָמָא דְּבָרָא כְרַעוּתָהּ.
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־
בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעֲגָלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

שנה"ל תפילה
ס"ו ח' צ"ס
תש"ו הרה"צ ד'
ס"ו ק"ג

מחבר צמס"ו
פ"ו ה"ו;
תוס' ברכות
דף ג' א'.

יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֲלָמָא יִתְבָּרַךְ.

שנה"ל תפילה
ס"ו ת.

תרגום ירוש'
ברא' מע, א';
ע"פ דני' ב, כ.

וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשָּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָּא לְעֵלָּא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁיר־תָּא. תְּשַׁבְּחָתָא
וּנְחַמְתָּא דְּאִמְרֵן בְּעֲלָמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אוינקלוס ד'
כת, מנ.

צבלי מנגילה
דף ח, ב.
יח, א.

עמידה למנחה של ערב ראש השנה

6 תנחומא צר'
סו' ה';
ירושלמי
צרכות
פ"ד, ה"א.

יכוון פניו כנגד מקום המקדש כאשר רגליו זו אצל זו, יעמוד ולא ישען ויכוף ראשו מעט, צריך לכוון בכל הברכות, ולפחות בברכה הראשונה.

תה' גא, ח.

בחזרה החזן אומר בלחש: אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

צבלי צרכות
דף ט, ב.

מכילתא דר"י
שנ"י פ' טז.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת־הַכֹּל וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה. מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְגַן אַבְרָהָם:

משנה צרכות
פ"ד מ"ג.
שנ"י ג, ו.
דצ"י ח;
צבלי צרכות
דף לג, ב.
צ"י יד, ב.

צ"י רצה
פ' נט; צבלי
פסחים דף
קח, ב; ששה"ל
תפילה סו' יח.

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי. מְחִיָּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד. מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים. מְתִיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַי. מִי־כֶמוֹךְ בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ. מֶלֶךְ מַמְיֵת וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה¹. וְנֶאֱמַן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְחִיָּה הַמֵּתִים:

ישע"י סג, א.
ע"פ צבלי
תענית דף
ג, א; אגדת
צ"י פ' מנה;
סרע"ג ח"א
סו' לח.
ש"א ב, ו.
ששה"ל תפילה
סו' יח צבס
אגדה.

בחזרה אומרים:

כְּתָר יִתְּנוּ לָךְ הַמוֹנֵי מַעֲלָה עִם־קְבוּצֵי מַטֵּה. יַחַד כָּלָם קִדְּשָׁה לָךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל־יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר. קו"ח: קִדְּשׁוּ קִדְּוֹשׁ קִדְּוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: חזן: לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֹאמְרוּ. קו"ח: בְּרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: חזן: וּבְדַבְרֵי קִדְּשֶׁךָ כְּתוּב לְאֹמֵר. קו"ח: יְמַלֵּךְ יְהוָהוּ לְעוֹלָם. אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלוּ־יָהּ:

צבלי צרכות
דף כח, ב;
פרקי היכלות
רצתי מפ' ג'
ואיך.
תוספתא
צרכות
פ"ח, ה"ט.

סרע"ג ח"א
סו' פה; ר"ח
מנגילה דף
יג, ב.
ישע"י ו, ג.
יח"י ג, יב.
תה' קמ"ו, י.

¹ במד' רמ"ז נוסף: "בקרוב".

ז

סרע"ג ח"א
סי' לח.

לְדוֹר וָדוֹר נִמְלִיךְ לְאֵל. כִּי־הוּא לְבָדוּ מְרוֹם וְקָדוֹשׁ.
וְשִׁבַּחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפְּיֵנו לֹא־יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד.
כִּי־אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

ע"פ מנח"א
ל, יד.
ששה"ל תפילה
סי' יח צ"ט
אגדה.

צבלי ברכות
דף יב, ג.
ע"פ תה"ו
ד, י.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת. וּמְלַמֵּד לְאָנוּשׁ בִּינָה. וְחֹנֵן
מֵאַתָּךְ דַּעָה וּבִינָה וְהַשְׁכֵּל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
חוֹנֵן הַדַּעַת:

הַשִּׁיבָנוּ אֲבֵינוּ לְתוֹרָתְךָ. וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקַרְבֵנוּ
מִלְכְּנוּ לְעִבּוּדְךָ. וְהַחְזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַרוֹצֵה בְּתַשׁוּבָה:

סִלַּח־לָנוּ אֲבֵינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלְכְּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ.
כִּי אֵל טוֹב וְסִלַּח אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. חֲנוּן
הַמְרַבֵּה לְסִלּוּחַ:

ע"פ תה"ו
פ, ה.
ע"פ ישע"י
נב, ז.

רְאֵה נָא בְּעֵינָיו וְרִיבָה רִיבָנוּ. וּגְאֹלֵנוּ מִלְכְּנוּ מְהֵרָה
לְמַעַן שְׁמֹךְ. כִּי (אֵל) גּוֹאֵל חֲזַק אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

ע"פ תה"ו
קו"ע,
קנ"קגד.

צבלי פסחים
דף קח, ג.

מד' שכל טו"ב
שמ' פ' יב.

רַפְּאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִרְפָּא. הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִשְׁעָה. כִּי
תְהַלְתֵּנוּ אַתָּה. וְהֵעֵלָה רַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל־
מִכּוֹתֵינוּ (וּלְכָל־תַּחֲלוּאֵינוּ). כִּי אֵל רוֹפֵא רַחֲמָן וְנֹאֲמָן
אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ע"פ ירמ"ו
ח, יד.
ע"פ ירמ"ו
ל, ח.

ע"פ ש"ס
ה, יב.

בְּרַךְ עֲלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה
וְאַתְּכֹל־מִיָּנִי תְבוֹאֲתָה. וְתֵן טַל לְבִרְכָה עַל־פְּנֵי
הָאָדָמָה וְשִׁבַּע אֶת־הָעוֹלָם מִבְּרִכּוֹתֶיךָ. וְתֵן בְּרַכָּה.

רוּחָה וְהִצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ. וּבִרְךָ אֶת־שְׁנוֹתֵינוּ
 כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת הַמְּבוֹרָכוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְבָרֵךְ
 הַשָּׁנִים:

ע"פ תה"ו, ת.

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֲרוֹתָנוּ. וְשֵׂא נִס לְקַבֵּץ גְּלוּיֹתֵינוּ.
 (וּמְבַצְּנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ).
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְקַבֵּץ גְּדֻחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ע"פ ישע"י, כו, יג.
ישע"י, יא, יב.

ע"פ ישע"י, נו, ת.

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבְרָאשׁוֹנָה וְיִזְעַצְּנוּ כְּבִתְחִלָּה.
 וְתַמְלֵךְ עָלֵינוּ אַתָּה (מְהֵרָה) לְבִדְךָ (בְּחֶסֶד
 וּבְרַחֲמִים). בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְלֵךְ
 אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

ע"פ ישע"י, א, כו.
ע"פ הוש"ע, ב, כח.
צבלי ברכות, דף יב, ב.

נוסח בלתי מצונזר:

נוסח מחזור רמ"ו ובולוניה:

וְלִמְשַׁמְדִים בְּל־תְּהִי
 תְּקוּהָה. וְכָל־
 הַמִּינִים כָּלֶם כְּרַגַּע יֵאבְדוּ.
 וְכָל־אוֹיְבֵי עַמְּךָ מְהֵרָה
 יִכָּרְתוּ. וּמַלְכוּת זְדוּן מְהֵרָה
 תִּעָקַר וּתִשָּׁבַר וּתִכְנָיעַ אוֹתָם
 בְּמְהֵרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְּיעַ
 זְדִים:

וְלִמְלִשְׁיָנִים בְּל־תְּהִי
 תְּקוּהָה. וְכָל־
 הַמִּינִים כָּלֶם כְּרַגַּע יֵאבְדוּ.
 וְכָל־אוֹיְבֵיךָ מְהֵרָה יִכָּרְתוּ.
 וּמַלְכוּת זְדוּן מְהֵרָה תִּעָקַר
 וּתִשָּׁבַר וּתִכְנָיעַ אוֹתָם
 בְּמְהֵרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְּיעַ
 זְדִים:

צבלי ברכות
דף כט, א;
ע"פ סרע"ג
ח"א סי' לט.

ע"פ מוכ"ז
ה, ת.

תוספתא
ברכות פ"ג,
הל' כה.

עַל־הַחֲסִידִים וְעַל־הַצְּדִיקִים וְעַל־גְּרֵי הַצָּדֵק וְעַל־
 פְּלִיטַת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְהִמוּ (נָא) רַחֲמֶיךָ

1 במד' רמ"ו ובולוניה: גְּלוּיֹתֵינוּ, הַלְמִיד בְּחִירִיק.

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. וְתַן שָׂכָר טוֹב לְכָל־הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
הַטּוֹב בְּאַמְתּוֹ. וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם. לְעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ
כִּי־בָךְ בִּטַּחְנוּ מֶלֶךְ עוֹלָמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מִשְׁעַן
וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב. וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּנֵן
עוֹלָם בְּמִהְרָה בְיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
בוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם:

תה' קמז, ג.

אֶת־צֶמַח דָּוִד עֲבַדְךָ בְּמִהְרָה תִצְמַיֵחַ. וּמְקַנְנוּ תְרוּם
בִישׁוּעָתְךָ. כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל־הַיּוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. מִצְמַיֵחַ קֶרֶן יִשׁוּעָה:

ע"פ ירמ' לג, טו.
ע"פ תה' כה, ה.
ע"פ יח' כט, כא.

צבלי פסחים
דף קח, ג.

שִׁמַע קוֹלְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. וְחוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ.
וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ וְאֶת־
תְּחִנָּתֵנוּ. כִּי אָב מְלֹא רַחֲמִים רַבִּים אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם.
וְלֹא נָשׁוּב רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן
אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

עירוד ערך עין.

תה' סה, ג.

ראה מנחת"י
(ורש"א) צ"י
פ"י וישלח
ס"י ט.

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל־תְּפִלָּתֵם¹ שְׁעָה.
וְהָשִׁב הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ. וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל
וְתִפְּלָתֵם מִהְרָה בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן. וְתֵהִי לְרָצוֹן תָּמִיד
עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן
וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמָאֵז. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמַּחְזִיר בְּרַחֲמָיו שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

תוס' מנחות
דף קי, א ד"ה
ומיכאל.

ע"פ מנכ' ד, יא.

שבה"ל תפילה
ס"י יח צבס
אלנה.

ע"פ מנ' תה'
ט, א.

¹ במד' רמ"ז: "ובתפלתם".

פסקו ריא"ז
 זרכות פ"ג
 ה"ב אות ז'
 שזה"ל תפילה
 ס"ו כג.
 ע"פ זכלי
 סועה דף
 מ, א.
 ירמ" לז, כו.
 ישע"י יא, יב.
 תה" קוע, ה.
 מ"ב כ, ג.
 ע"פ ירוש'
 זרכות
 פ"א, ה"ה.

בחזרה כשהחזן אומר "מודים" צריכין כל
 הציבור לשוח עמו ואומרים "מודים דרבנן":
מודים כורעים ומשתחוים
 אנחנו לפניך אלהינו
 אלהי כל-בשר. יוצרנו יוצר
 בראשית. ברכות והודאות
 לשמך הגדול והקדוש. על
 שהחיינתנו וקיימתנו. כן תחיינו
 ותחננו ותאסוף גלותינו מארבע
 כנפות הארץ. ונשוב לשמור
 חקיך ולעשות רצונך באמת
 ובלבב שלם. על שאנו מודים
 לך. (ברוך אל ההודאות):

מודים אנחנו לך. שאַתָּה
 הוא יהוה אלהינו
 ואלהי אבותינו. על-חיינו
 המסורים בידך ועל-
 נשמותינו הפקודות לך.
 ועל-נסיך שבכל-יום ויום
 עמנו ועל-גפלאורתיך
 וטובותיך שבכל-עת.
 ערב ובקר וצהרים. הטוב
 כי לא-כלו רחמיך.
 המרחם כי לא-תמו
 חסדיך ומעולם קוינו לך.

דה"א כט, יג.
 ע"פ ספרי
 זנ"פ קלט.
 תה" נה, יח.
 ע"פ איכ"ו
 ג, כג.

לא-הכלמתנו יהוה אלהינו ולא-עזבתנו ולא-הסתרת
 פניך ממנו:

סרע"ג ח"א
 ס"ו לט.
 ע"פ ישע"י
 סד, ו.

על-כלם יתברך ויתרומם שמך מלכנו תמיד. כל-החיים
 יודוך סלה. ויהללו לשמך הטוב באמת. ברוך
 אתה יהוה. הטוב שמך ולך נאה להודות:

שזה"ל תפילה
 ס"ו יח זכס
 אגדה.

ע"פ תה"ו
 נב, יא.

שים שלום. טובה וברכה. (חיים). חן וחסד ורחמים.
 עלינו ועל-כל-ישראל עמך. ברכנו אבינו כלנו
 כאחד באור פניך. כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו.
 תורת חיים. אהבה וחסד. צדקה. ברכה. ישועה ורחמים
 וחיים¹ ושלום. וטוב יהיה בעיניך (לברכנו ו) לברך
 את-כל-עמך ישראל תמיד בכל-עת ובכל-שעה

תה" פט, טז.
 ע"פ משל'
 ד, יג.
 ע"פ דב'
 כו, טו.

שזה"ל ענין
 תפילי ס"ו כד.

¹ במד' רמ"ז: תיבת "חיים" לא מופיעה.

שצ"ל תפילה
ס"ו יח צ"ס
אגדה.

בְּשִׁלּוּמָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשִׁלּוּם. (אָמֵן)¹:

ט"פ ת"ח
כ"ט, י"ח.

הנוהגין לומר "אלקי נצור", יאמרו פסוק זה לאחרי. ובחזרה החזן אומר
אותו בלחש:

ת"ח, י"ט, טו.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

צ"ל ברכות
ט, ט, צ.

ויש נוהגין לומר:

צ"ל ברכות
דף ח, א; רש"י
צ"ל ברכות
דף ט, ב; ד"ה
תחנונים.

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵ. וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי
תְּדוּם וְלִמְצוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי. וְנַפְשִׁי כְּעֹפֵר לְכָל תְּהִיָּה.
יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי. שְׁכַל־הַקָּמִים עָלַי לְרַעָה. תִּפְרַ
עֲצָתָם וְתִמְקַלֵּקֵל מִחֲשָׁבוֹתָם. וְכֵן יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי.
שִׁתַּפְתַּח לִי שְׁעָרֵי תוֹרָה. שְׁעָרֵי חֲכָמָה. שְׁעָרֵי בִּינָה. שְׁעָרֵי
דַּעָה. שְׁעָרֵי פְּרָנְסָה וְכִלְכָּלָה. שְׁעָרֵי חַיִּים. חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
וְרִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

ט"פ ת"ח
ל"ד, י"ח.

ט"פ ש"צ
י"ח, ל"ב.

ט"פ סרע"ג.

ת"ח, י"ט, טו.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

צ"ל ברכות
דף ח, א.

צ"ל יומא
דף ג, ג.

פוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת וחוזר לשמאלו, ואחר כך
לימינו ואומר²:

או"י כה, ב.
ט"פ ישע"י
ס, ה.

עֲשֵׂה שְׁלֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

ט"פ צ"ל
יומא דף ג, ג.

ט"פ משנ
אבות
פ"ה, מ"ב.

(יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
שִׁתַּבְּנָה³ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ):

רמ"א או"ח
ס"ו קכ"ג ס"א.

במקום שכלו ג' פסיעות יעמוד ולא יחזור למקומו עד שיגיע החזן לקדושה:
בהזרת הש"ץ הקהל צריך לעמוד ולכוין לכל הברכות ולענות "ברוך הוא וברוך
שמו" אחרי "ברוך אתה ה'", "ואמן" אחר כל ברכה:

¹ במח' רמ"ו ובולוניה "אמן" לא מופיע, אולם בהנחיות לדין עניית אמן נאמר: "אבל בסוף ברכותיו רשאי
לענות אמן" ועיין שו"ע או"ח סימן רט"ז ס"א. ² במח' רמ"ו ובולוניה הנחיה זו מופיעה קודם "יהיו לרצון
אמרי פי", וכן איתא בספר תניא רבתי, ס"י ה', ענין התפילה- ועיין שו"ע או"ח סימן קכ"ב וקב"ג סעיף א'.
³ בתניו ולא ביו"ד. שערי תשובה או"ח ס"י קכ"ג, ס"ק ג', בשם מהר"ם די לונזאנו וכך מנהגנו.

החזן אומר:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְבְרָא כְרַעוּתָהּ.
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-
בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוזכר במס' פ"ו, ה"ו תוס' ברכות דף ג, ה.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ.

שבה"ל תפילה ס"ח.

תרגום ירוש' ברא' מט, ה; ע"פ דני' ב, כ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁיר־תָּא. תְּשַׁבְּחָתָא
וּנְחַמְתָּא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אונקלוס ד' כח, מנ.

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל. קָדָם
אֲבוּהוֹן דְבִשְׁמֵיָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

ע"פ תרגום מ"ח ת, מנ. תרגום ירוש' שמ' ה, יט.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמֵיָא וַחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל־
כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

א"ו' כה, ב. ע"פ ישעי' כז, ה.

אם יש בבה"כ אדם החייב באמירת קדיש, אומרים כאן מזמור של יום (ראה עמוד 143 ואילך) או מזמור ס"ז (כמנהג ק"ק רומא) כדלקמן ואחריו קדיש יתום¹.

לְמַנְצַח בְּנִגְיַת מְזִמּוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחַנְנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יְאָר
פְּנֵי אֲתָנוּ סְלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְרָכָךְ בְּכָל־צוּרִים
יִשׁוּעַתָּךְ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: יִשְׁמְחוּ
וַיִּרְנְנוּ לְאֲמִים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וּלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תְּנַחֵם
סְלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה

תה' סו, ארת.

¹ במז' רמ"ז ובלוניא הנחייח זו אינה מופיעה. ומובאת כאן ע"פ מח' שד"ל.

יְבוּלָה יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ
כָּל-אֲפָסֵי-אָרֶץ:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֵלְמָא דְבְרָא כְרַעוּתָהּ. וַיִּמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל
בְּעֵגְלָא וּבְזֶמַן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מחבר זמס"ו
פ"ו, ה"ו;
תוס' זכות
דף ג, א.

תרגום ירוש'
ברא' מט, א;
ע"פ דג"י, ב, כ.

שנה"ל תפילה
סי' ת.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא יִתְבְּרַךְ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלַּל
שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא
דְאָמִירָן בְּעֵלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אונקלוס ד'ז'
כת, נג.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן-שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל.
וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

אוי' כה, ב.
ע"פ ישעי'
ס, ה.

בראש השנה שחל בשבת אומרים:

מזמור¹ לְדָוִד הִבּוֹ לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹהִים הִבּוֹ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
הִבּוֹ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוִּנוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת-
קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה עַל-הַמַּיִם אֶל-הַכְּבוֹד הַרְעִים יְהוָה עַל-מַיִם
רַבִּים: קוֹל-יְהוָה בַּכַּחַּח קוֹל יְהוָה בְּהַדְרָה: קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר
אֲרוֹזִים וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת-אֲרוֹזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקִדֵם כְּמוֹ-עֵגֶל
לְבָנוֹן וַיִּשְׂרֹץ כְּמוֹ בֹן-רֵאמִים: קוֹל-יְהוָה חֹצֵב לַהַבּוֹת אֵשׁ:
קוֹל יְהוָה יַחֲלִיל מִדְּבַר יַחֲלִיל יְהוָה מִדְּבַר קֹדֶשׁ: קוֹל יְהוָה
יַחֲלִיל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרֹת וּבִהִיכְלוֹ כָּלוּ אִמֵּר כְּבוֹד: יְהוָה
לַמַּבּוּל יֵשֶׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן
יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

תה"כ כג,
ד"ה.

יש מוסיפים תפילת רבי נחוניא בן הקנה:

אָנָּה • בְּכַח גְּדֻלַּת יְמִינְךָ • תַּתִּיר צָרוֹרְךָ: קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ • שִׁבְּנוּ
טַהֲרֵנוּ נוֹרָא: נָא גְבוּר • דּוֹרְשֵׁי יַחֲוֹדְךָ • כְּבַבְתָּ שְׁמֵרִם:
בְּרַכְּם • טַהֲרֵם • רַחֲמֵם • אֲדַקְתָּךְ תְּמִיד גְּמִלֵם: חֲסִין קְדוֹשׁ • בְּרַב
טוֹבְךָ נִהַל עֲדַתְךָ: יַחֲיד גְּאֵה • לְעַמְּךָ פְּנֵה • זוֹכְרֵי קִדְשְׁתָּךְ:
שׁוֹעֲתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקוֹתֵנוּ • יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת:
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

ראשית חכמה
פ"ז אות פו.

לְכָה² דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלָה • פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:
לְכָה דוּדֵי לְקִרְאֵת כְּלָה • פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

צבלי פסחים
נו, ה.

ע"פ צבלי
שבת דף
קעו, ה.

שְׁמֹר וְזָכוֹר בְּדַבּוֹר אֶחָד • הַשְּׁמִיעֵנוּ אֵל הַמִּיחָד •
יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד • לְשֵׁם וּלְתַפְאֵרַת וּלְתַהֲלָה:

ע"פ צבלי
שבוטות דף
כ, ב.
זכ"י, ט.

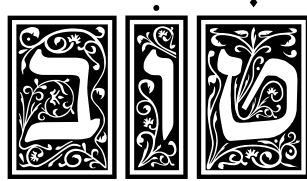
סדה"י ד"ה
ולאחר קריאת.

¹ כידוע נוסח קבלת שבת המקובל ליתא במח' רמ"ז ובולוניה אלא רק 'מזמור שיר ליום השבת'. ² פומן לר' שלמה אלקבץ הלוי. סי' שלמה הלוי.

<p>ט"פ כגלי שבת דף ק"ט א. מש"ל ח, כג.</p>	<p>כִּי־הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה· סוּף מַעֲשֵׂה בְּמַחְשָׁבָה תַּחֲלָה:</p>	<p>לְקִרְאֵת שַׁבַּת לָכוּ וְנִלְכָּה· מִרְאֵשׁ מִקְדָּם נְסוּכָה·</p>
<p>ט"פ עמ"ז, יג.</p>	<p>קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה· וְהוּא יַחְמוּל עָלֶיךָ חֲמֵלָה:</p>	<p>מִקְדָּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה· רַב לָךְ שַׁבַּת בְּעַמְק הַבְּכָא·</p>
<p>יש"ט יג, ב. ש"ס א.</p>	<p>לְבַשְׂיוּ בְּגָדֵי תַפְאֲרֶתְךָ עַמִּי· קָרְבָה אֶל־נַפְשִׁי גְאֻלָּה:</p>	<p>הַתְנַעֲרִי מֵעַפְר קוּמִי· עַל־יַד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בֵּית הַלְחָמִי·</p>
<p>יש"ט ג"א, ח. ש"ס ס, א. ט"פ שופ' ה, יב.</p>	<p>כִּי בָא אֲוֶרֶךְ קוּמִי אֲוֵרִי· כְבוֹד יְהוָה עָלֶיךָ נִגְלָה:</p>	<p>הַתְעוֹרְרִי הַתְעוֹרְרִי· עוּרִי עוּרִי שִׁיר דְּבָרִי·</p>
<p>ט"פ ישעי' ס, א. ט"פ ש"ס ג"ד, ד.</p>	<p>מִה־תִּשְׁתַּחֲוֶי וּמִה־תִּתְהַמֵּי· וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תְּלָה:</p>	<p>לֹא תִבּוֹשִׁי וְלֹא־תִכְלָמִי· כִּךְ יַחֲסוּ עֵנְיֵי עַמִּי·</p>
<p>יד, לז. ירמ' ל, יח. ט"פ ש"ס ל, טז. ט"פ ישעי' נז, יט.</p>	<p>וְרַחֲקוּ כָל־מְבַלְעֵיךָ· כַּמְשׁוֹשׁ חֲתָן עַל־כְּלָה:</p>	<p>וְהָיוּ לְמִשְׁפָּה שׁוֹסְיָךְ· יִשְׂעִישׁ עָלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ·</p>
<p>ש"ס סג, ה. ט"פ ש"ס. ש"ס ג"ד, ג. ט"פ ש"ס כה, ט.</p>	<p>וְאֶת־יְהוָה תַעֲרִיצִי· וְנִשְׁמַחָה וְנִגְלָה:</p>	<p>יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי· עַל־יַד אִישׁ בֶּן־פְּרָצִי·</p>
	<p>גַּם בְּשִׂמְחָה (בְּרִנָּה) וּבְצַהֲלָה· בּוֹאֵי כָלָה· בּוֹאֵי כָלָה:</p>	<p>בּוֹאֵי בְשָׁלוֹם עֵטְרֵת בְּעֵלָה· תּוֹךְ אַמּוּנֵי עַם סְגָלָה·</p>

יש מוסיפים:

<p>ט"פ כגלי שבת דף ק"ט א. מ"א ח, יג.</p>	<p>בּוֹאֵי כָלָה שַׁבַּת מְלֻכְתָּא· פְּנֵי שַׁבַּת נִקְבְּלָה: בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם־שַׁבַּת קָדְשׁ:</p>	<p>תּוֹךְ אַמּוּנֵי עַם סְגָלָה· לָכֶּה דוּרֵי לְקִרְאֵת כָּלָה· בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם־שַׁבַּת קָדְשׁ:</p>
<p>תה"ל כג, א.</p>	<p>מְזִמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבַּת:</p>	

תהי' נצ, ב"טז.

לַהֲדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדֶיךָ
 וְאַמּוֹנַתְךָ בְּלִילוֹת: עֲלֵי־עֲשׂוֹר וְעֲלֵי־נֹבֵל עָלַי הַגִּינוּן בְּכַנּוֹר:
 כִּי שִׁמַּחְתָּנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲרַנֶּן: מִה־גָּדְלוֹ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה מְאֹד עָמְקוּ מַחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִישׁ־בָּעַר לֹא
 יֵדַע וְכֹסִיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת: בְּפִרְחֵי רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב
 וַיִּצְיָצוּ כָּל־פְּעֵלֵי אֱוֹן לְהַשְׁמָדֵם עַד־יָעַד: וְאַתָּה מְרוֹם
 לְעֵלַם יְהוָה: כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֵיבֶיךָ יֹאבְדוּ
 וְיִתְפָּרְדוּ כָּל־פְּעֵלֵי אֱוֹן: וְתָרַם כְּרָאִים קִרְנֵי בְּלַתִּי בְּשִׁמּוֹן
 רַעְנָן: וְתַבֵּט עֵינַי בְּשׂוֹרֵי בְּקָמִים עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה
 אֲזִנִּי: צְדִיק כִּתְמַר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה: שְׁתוּלִים
 בְּבַיִת יְהוָה בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבּוֹן בְּשׂוֹיְבָה
 דְּשָׁנִים וְרַעְנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יֵשֶׁר יְהוָה צוּרֵי
 וְלֹא־עוֹלָתָה בּוֹ:

יְהוָה מִלֶּךָ גְּאוֹת לְבָשׁוּ לְבָשׁ יְהוָה עַז הַתְּאֹזֵר אֶף־תַּכּוֹן
 תִּבְלַל בְּל־תְּמוֹט: נִכּוֹן כֶּסֶף מֵאֵז מַעוֹלָם אֶתָּה:
 נִשְׂאוּ נְהָרוֹתָ יְהוָה נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת
 דְּכִיָּם: מִקְלוֹתוֹ מִיָּם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אֲדִיר
 בְּמְרוֹם יְהוָה: עֲדַתֶּיךָ נֶאֱמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה־קֹדֶשׁ
 יְהוָה לְאַרְךָ יָמִים:

תהי' נצ, ב"טז.

אם במשך השבוע נולד בקהילה בן זכר אומרים בליל שבת אחד משני הפזמונים הבאים:

פזמון מאת ר' מרדכי לאטיס מרומה:

מִשְׁכִּיל מְכַתֵּם שִׁירוּ רַעִים - לְכַבֹּד אִישׁ תָּם וְתָמִים דְּעִים:
 גַּם אָמְרוּ מֵה־טוֹב וּמֵה־נְעִים - יֵלֵד הַנְּמוּל לְשִׁמוּנָה:
 אֲשִׁיר הַיּוֹם לְבָרִית מִלָּה - זְמֵרָה שְׁגִיזוֹן וְתִהְיֶה:
 תּוֹדוֹת אֶקְרִיב בְּדַמּוֹת עוֹלָה - וּכְמוֹ תוֹרִים וּבְגִיּוֹנָה:

ע"פ ויק'
 ח, יד.

פזמון מאת ר' טוביה:

יְהִי־שָׁלוֹם בְּחִילָנוּ וְשָׁלוֹה בְּיִשְׂרָאֵל
 בְּסֶמֶן טוֹב בֵּן בָּא לָנוּ
 הַיְיָלֵד יְהִי רַעְנָן
 בְּצֵל שְׂדֵי יִתְלוֹנָן:
 וּבִתְוֵרָה יִתְבוֹנָן - יֵאלֶף דָּת לְכָל־שׂוֹאֵל:
 בְּיָמָיו יָבֹא גּוֹאֵל:
 בְּסֶמֶן וְכו'.

ע"פ תה'
 קכג, ז.

סס, סא, ח.

פזמון¹

אָחוֹת קִטְנָה תְּפִלוֹתֶיהָ - עוֹרְכָה וְעוֹנָה תְּהִלּוֹתֶיהָ - אֵל נָא רַפָּא
 נָא לְמַחְלוֹתֶיהָ - תְּכַלֶּה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיהָ:

בְּנוֹעַם מְלִים לָךְ תִּקְרָאָה - וְשִׁיר וְהִלּוּלִים כִּי לָךְ נָאָה - עַד
 מָה תַעֲלִים עֵינֶךָ וְתִרְאָה - זָרִים אוֹכְלִים גַּחְלוֹתֶיהָ -
 תְּכַלֶּה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיהָ:

ע"פ תה' י, ט.
 ע"פ ישע'
 ח, ז.

רַעַה אֶת־צִאֲנֶךָ אֲרִיזוֹת זָרוֹ - וְשִׁפּוֹךְ חֲרוֹנֶךָ בְּאוֹמְרִים עָרוֹ -
 וְכִנְתָּ יְמִינֶךָ פְּרִצוֹ וְאָרוֹ - לֹא הִשְׁאִירוּ עוֹלָלוֹתֶיהָ -
 תְּכַלֶּה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיהָ:

ע"פ תה'
 קלו, ז.
 ע"פ תה'
 פ, טז.

¹ מיוסד ע"ש המחבר, ושמו חתום בראשי חרוזים: 'אברהם חזן חזק'. פזמון זה אינו מופיע במח' רמ"ז ובלוזניא ונדפס במח' שד"ל ח"ב דף נ"ה. הרב מ"ע הרטום כתב שאין לומר פיוט זה, אך בשנים האחרונות נהגו לאמרו. בליל שני נוהגים לומר רק הבית האחרון. הנוסח כאן תוקן בעיקר ע"פ מח' כמנהג הספרדים וויניציאה רפ"ד (למרות שבמהדורה זו חסר הבית הרביעי).

הַקֶּסֶם מִשְׁפָּלוֹת לְרֹאשׁ מִמְלַכְתָּךְ כִּי בְבוֹר גְּלוֹת נִפְשָׁה נִתְכַּת־
 וּכְרוֹם זָלוֹת לְבָה שׁוֹפְכֶת בְּדִלֵי דָלוֹת מִשְׁכַּנּוֹתֶיךָ.
 תִּכְלֶה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיךָ:

מִתִּי תִעְלֶה בְּתֶךָ מְבוֹר וּמִבֵּית כֶּלֶא עֲלֶה לְשִׁבוֹר וְתִפְלִיא
 פֶּלֶא בְּצִאֲתֶךָ כְּגְבוֹר לְהִתֵּם וְכִלֶּה מְכִלוֹתֶיךָ.
 תִּכְלֶה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיךָ:

ט"פ יט"ו
 נג, יג

חִילָה קִבְעוּ הַגּוֹי כְּלוֹ וְטוֹבָה שְׁבִעוּ וּבְזוֹ אִישׁ לוֹ וְלִבָּה
 קָרְעוּ וּבְכָל־זֹאת לֹא מִמֶּךָ נָעוּ מִעֲגָלוֹתֶיךָ.
 תִּכְלֶה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיךָ:

ט"פ כ"ג
 נג, נג
 ט"פ ת"ח
 יג, ה

זְמִירָה שָׁבַת וְחִשְׁקָה תִּגְבִּיר לַחֲפוּץ קִרְבַּת דּוֹדָה וְתַעֲבִיר.
 מִלֵּב דְּאָבַת נִפְשָׁה וְתִסִּיר לְבַקֵּשׁ אֶהְבַּת כְּלוֹלוֹתֶיךָ.
 תִּכְלֶה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיךָ:

ט"פ י"ח
 ג, ג

נְחֶה בְּנַחַת לְנוֹה רְבָצָה רַב גִּנְנַחַת מִדּוֹד חֲפָצָה וְהוּא
 כְּפִרְחַת עֲלֵתָה נִצָּה לֹא הִבְשִׁילוּ אֲשַׁכְּלוֹתֶיךָ.
 תִּכְלֶה שָׁנָה וְקַלְלוֹתֶיךָ:

ט"פ כ"ד מ"ג

חֲזָקוּ וְגִילוּ כִּי שׁוֹד גָּמַר לְצוֹר הוֹחִילוּ בְּרִיתוֹ שָׁמַר.
 לָכֶם וְתַעֲלוּ לְצִיּוֹן וְאָמַר סְלוּ־סְלוּ מְסִלוֹתֶיךָ.
 תַּחֲלֵל שָׁנָה וּבְרִכּוֹתֶיךָ:

יט"ו ט"ז

החזן אומר:

בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה הַמְּבַרֵּךְ:

הקהל אומר ואחריו החזן:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבַרֵּךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

לר"ה שחל בשבת:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה־
 אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם. אֲשֶׁר כָּלָה מַעֲשָׂיו
 בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. וַיִּקְרָאֵהוּ
 שַׁבַּת־קֹדֶשׁ. מִעֶרֶב וְעַד
 עֶרֶב. וּנְתַנּוּ מְנוּחָה לְעַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּקֹדְשָׁתוֹ. בּוֹרֵא
 יוֹמָם וּלְיָלֵה. גּוֹלֵל אֹזֶר
 מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי־
 אֹזֶר. הַמַּעֲבִיר יוֹם וּמְבִיא
 לַיְלָה. הַמְּבַדִּיל בֵּין־יוֹם
 וּבֵין־לַיְלָה. יְהוָה צְבָאוֹת
 שְׁמוֹ. וּשְׁמוֹ חַי וְקַיִם תָּמִיד
 הוּא יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם
 וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה־
 הַמַּעֲרִיב עֶרְבִים:

סדר רס"ג
 עמ' קי
 שנה"ל סדר
 יו"כ ס' ש"ז;
 ע"פ בר' ב, ב.
 עמ' טז, כג.
 ע"פ מ"א
 ת, נ.

ישע' מז, ד.

משנ' ברכות
 פ"א, מ"ד;
 פסקי רי"ד
 ברכות יא ב;
 שנה"ל ענין
 תפילה ס' יד.

אֱהַבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֱהַבְתָּ. תּוֹרָה וּמִצְוֹת
 חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמַדְתָּ. עַל־כֵּן יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ בְּשֹׂכְבֵנוּ וּבְקוֹמֵנוּ תֵּן־בְּלַבְנוֹ. לְשִׂיחַ בְּחֻקֵי רְצוֹנָךְ.
 וְנִשְׁמַח וְנַעֲלֶז בְּדַבְרֵי (תְּלִמּוּד) תּוֹרַתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ

משנ' ברכות
פ"א, מ"ד.

צבלי ברכות
דף יא, ב.

ישע' מז, ד.

ההמ"ד עמ'
127: רש"י
תה' סה, ט.

ע"פ ירמ'
לא, ב.

וְחִקְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הִם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבְהֵם
 נִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אֶל־תִּסֵּר מִמֶּנּוּ עַד־נִצָּח
 נִצְחִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אוֹהֵב אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ע"פ מ"ח
 י, ט.

הקורא ק"ש יכוון לקיים מצות עשה מהתורה ולקבל עליו עול מלכות שמים,
 ויקרא בנחת ובנעימה. צריך לפרש האותיות בפיו ובשפתיו וצריך ליתן רווח
 בין הדבקים כגון על לבבך, על לבבכם. וצריך להשמיע לאזניו מה שיוצא מפיו
 שיהיו פיו ולבו שווים בכוונה, אם לא כיוון לבו בפסוק ראשון לא יצא אפילו
 בדיעבד. צריך להאריך בדלי"ת של "אחד", וצריך להתני בויין של "תזכרו"
 ושל "וזכרתם". אין הש"ץ צריך להנמיך את קולו בפסוקי התוכחה.

צבלי צרכות
 97 טו, 3;
 סרע"ג.

צבלי צרכות
 97 יג, 3;
 סרע"ג.

המתפלל יחיד אומר: אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

צבלי שבת 97
 קיט, 3.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

צ"ד ג, 7.

אומרים בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

צבלי פסחים
 97 נו, 8.

וְאַהֲבָתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
 וּבְכָל־מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לִבְבְּךָ: וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּדְבַרְתָּ בָּם
 בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתּוֹךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוֹמְךָ:
 וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפֹּת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
 עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

צ"ד ה"ט.

וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
 אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ
 בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטֶּרֶ־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפַּת דְּגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וַיִּצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי
 עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ: הַשְּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן
 יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם

טס יח, יג"ח.

מד"א צ"ד
 ה, יא.

משנ' צרכות
 פ"א מ"ג.

צ"ד ר, 3, לו.

וְלֹא־יְהִיֶּה מָטָר וְהֶאֱדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְאֲבַדְתֶּם
 מִהָרָה מֵעַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם: וְשִׁמְתֶם
 אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְּכֶם וְעַל־נַפְשֵׁיכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
 לְאוֹת עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וּלְמַדְתֶּם אֹתָם
 אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשַׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:
 לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 יְהוָה לְאַבְתֵּיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל משנ' ברכות פ"א, מ"ה.

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי
 בְּגָדֵיהֶם לְדַרְתָּם וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת:
 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת
 יְהוָה וְעָשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי
 עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וְעָשִׂיתֶם
 אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהָיִיתֶם קְדוֹשִׁים לְאַלְהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם
 לְאַלְהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הַצִּיּוּר אֹמֵר: אָמֵת:

בבלי ברכות
 דף יב, א.

פסקי רי"ד
 ברכות יב, א;
 סת"ר סי' ט.

ירמ' י, י.

החזן חוזר ואומר: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת:

לר"ה שחל בשבת:

וְאִמּוּנָה¹ בְּשָׁבִיעֵי קִיּוּמָתָּ
 גְּזֵרְתָּ דְּבִרְתָּ
 הַקְּשַׁבְנוּ וְשִׁמְעֵנוּ זְכוּר־
 חֲמִדְתָּ טְהוּרִים יִרְשׁוּהָ

לר"ה:

וְאִמּוּנָה כָּל־זֹאת וְקִיּוּם עָלֵינוּ
 כִּי הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְאִין זוּלָתוֹ וְאַנְחֵנוּ יִשְׂרָאֵל
 עִמּוֹ הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים

משנ' ברכות
 פ"א, מ"ד;
 ע"פ סדו'
 רס"ג עמ' כז.

¹ מיוסד ע"ס א"ב.

לר"ה:

הַגּוֹאֲלֵנוּ מִלְּכָנוּ מִכָּף כָּל־
 עֲרִיצִים¹. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ
 מִצָּרֵינוּ. הַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־
 אוֹיְבֵי נַפְשָׁנוּ. הַשֵּׁם נַפְשָׁנוּ
 בַּחַיִּים וְלֹא־נָתַן לַמוֹט רַגְלָנוּ:
 הַמְדַרְיָכֵנוּ עַל־בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ.
 וַיֵּרֶם קַרְנֵנוּ עַל־כָּל־שׁוֹנְאֵינוּ.
 (הָאֵל) הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים
 וּנְקָמָה בְּפָרְעָה. אוֹרְנוֹת
 וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי־חָם.
 הַמָּכָה בְּעֵבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי
 מִצְרַיִם. וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ
 מֵתוֹכֶם לְחֹרוֹת עוֹלָם.
 הַמַּעֲבִיר בְּנָיו בֵּין־גְּזָרֵי יַם־
 סוּף. אֶת־רֹדְפֵיהֶם וְאֶת־
 שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע.
 וְרָאוּ בָנִים אֶת־גְּבוּרָתוֹ.
 שִׁבְחוּ² וְהוֹדוּ לְשִׁמּוֹ. וּמְלָכוּתוֹ
 בְּרִצּוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם. מֹשֶׁה
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה
 בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כָּל־ם.
 מִי־כִמְכָה בְּאֵלִם יְהוָה מִי

סמ' טו, יט.

סמ' טו, יט.

לר"ה שחל בשבת:

כְּתוּבָה דַּוָּיָא לְרֹאשׁ
 אַרְבַּעָה. מַעַת גְּתָנָה.
 שְׂמַח־בָּה לֵב יִשְׂרוּן. עֲדָה
 פְּדִיתִי. אֶצְדָּקָה קִנִּיתִי.
 רוֹמַמְתָּ שַׁבַּת תְּמִיד. בֵּינְךָ
 וּבִינֵינוּ אוֹת הִיא לְעוֹלָם.
 כִּי־שִׁשֶׁת יָמִים עוֹלָמְךָ
 תִּקְנֶנָּה. וּבְשִׁבְעֵי נַחְתִּי.
 לְמַעַן שְׁתַּנַּיַּח לְעַמְּךָ
 יִשְׂרָאֵל. וְלִכְבוֹד³ שְׁמֶךָ
 שִׁבְחוּ וְזָמְרוּ בְּרוּךְ הוּא.
 מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ
 שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה.
 וְאָמְרוּ כָּל־ם. מִי־כִמְכָה
 בְּאֵלִם יְהוָה מִי כִמְכָה
 נְאֻדָּר בְּקֹדֶשׁ נוֹרָא תְהִלַּת
 עֲשֵׂה פְּלֹא: שׁוֹמְרֵי שְׁבִיעֵי
 רָאוּ גְבוּרוֹתֶיךָ עַל־הַיָּם.
 יַחַד כָּל־ם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ
 וְאָמְרוּ: יְהוָהוּ יִמְלֹךְ לְעֹלָם
 וָעַד: תַּחֲשִׁישׁ יְשׁוּעָה
 לְשׁוֹמְרֵי עֲנֻדָּה. תִּפְדֶּה
 לְצִאֲנֹךָ. וְאַל־יִהְיֶה עוֹד

ט"ז שם
 לט, יח.

סמ' טו, יט.

סמ' יח.

¹ במח' רמ"ז: "העריצים" בתוספת ה"א- ² במח' רמ"ז: תיבת "שבחו" לא מופיעה- ³ במח' רמ"ז "לכבוד" ללא וי"ו.

לר"ה:

לר"ה שחל בשבת:

כַּמְכָּה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ נוֹרָא
תְּהִלַּת עֲשֵׂה פְּלֵא-מַלְכוּתְךָ
רְאוּ בְּנֵיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי
מִשָּׁה זֶה אֵלֵי עָנּוּ וְאָמְרוּ-

לְבוֹהַּ כִּפְתּוּב וְהוֹשַׁעְתִּי
לְצִאֲנִי וְלֹא-תִהְיֶינָה עוֹד
לְבוֹ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
גָּאֹל יִשְׂרָאֵל:

יחז' לד, כג.
צבלי פסחים
דף קח, ג.

יְהוָהוּ יִמְלֹךְ לְעֵלְמָּ וְעַד: וְנֹאמְרֵי כִי-פָּרְחָה יְהוָה אֶת-יַעֲקֹב
וְגָאֵלוּ מִיַּד חֲזַק מִמֶּנּוּ בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה גָּאֹל יִשְׂרָאֵל:

שמ' טו, יח.
ירמ' לא, י.
צבלי פסחים
דף קח, ג.

הַשְּׂכִיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מִלְּכֵנוּ לְחַיִּים
(טוֹבִים) וְלְשָׁלוֹם וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ-

משנ' צרכות
פ"ח, מ"ד;
סה"ת ס"ו ט.

וְהִגְן בְּעַדְנוּ וְתִקַּנְנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנו
(מִהָרָה) לְמַעַן שְׂמֹךְ וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דָּבָר וְחָרֵב
וְרָעַב וְיָגוֹן וְאֶנְחָה וְשֹׁבֵר (וְהִסֵּר) שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ
וְשָׁמַר יְצַאֲתֵנוּ וּבּוֹאֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ
סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה פּוֹרֵשׁ¹ סֶכֶת שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל-כָּל-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל-יְרוּשָׁלַיִם (אָמֵן):

ט"פ תה'
קט, כא.

ט"פ יח'
יד, כא.

מד"ר תה'
יב, א'
ירוש' צרכות
פ"ד, ה"ה;
סה"ת ס"ו לו.

סרע"ג ח"ב
ס"ו קה.
שנה"ל תפילה
ס"ו נא.
וס"י סה:
סת"ר ס"ו ט
וס"י עג
סרע"ג ח"ב
ס"ו ד'
סת"ר ס"ו יג
סה"ת ס"ו לו.

בשבת אומרים בעמידה:

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשַּׁבָּת לְעֲשׂוֹת אֶת-הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם
בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹת הוּא לְעֵלְמָ
כִּי-שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ וּבְיוֹם
הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ:

שמ' לא.
טז"ח.

אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי יְהוָה מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר-תִּקְרָאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

ויק' כג, ד'
סת"ר ס"ו עג;
סה"ת ס"ו לו.

1 היום נהוג לומר 'הפורש' בה"א, עפ"י הווהר (צרכות דף מה ט"א, וע"ה) וטוב לומר בלא ה"א, דאיתא בירושלמי ברכות, פ"ד ה"ה, במד' שוחר טוב, מזמור ו א, בשבחה"ל ענין שבת ס"י סה ובתניא רבתי ס"י ט, ללא ה"א- וכן במח' רמ"ו, בולגניא ושד"ל "פורש" ללא ה"א.

החזן אומר:

<p>שצ"ל תפילה ס"ח' כ"ג תש"ו הראשון ס"ח ק"ג</p>	<p>יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְּבָרָא כְרַעוּתָהּ. וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל- בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:</p>	<p>מוזכר צמס"ו פ"ו, ה"ו תוס' צרכות דף ג, ת.</p>
--	--	---

<p>שצ"ל תפילה ס"ח' ת</p>	<p>יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא יִתְבָּרַךְ.</p>	<p>תרגום ירוש' ברא' מט, ח; ע"פ דני' ב, כ.</p>
------------------------------	---	---

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
לְעֵלָא לְעֵלָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁיר־תָּא. תִּשְׁבַּחְתָּא
וְנַחֲמָתָא דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

לויקלוס ד'כ'
כה, נג.

עמידה לליל ראש השנה

סרע"ג ח"ב
ס' קה.

<p>צצלי צרכות דף ט, ב.</p>	<p>אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:</p>	<p>תה' גה, ת.</p>
--------------------------------	--	-------------------

<p>מכילתא דר"י שמי' פ' עז.</p>	<p>בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדֹל הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה אֶת־הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּגִיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:</p>	<p>צצלי צרכות דף כט, ת. שמו' ג, ו. ד' י, ח; צצלי צרכות דף לג, ב. צ' יד, כ.</p>
------------------------------------	--	--

<p>סרע"ג ח"ב ס' קה; סת"ר ס' עג; סה"ת ס' לו.</p>	<p>זְכַרְנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חַפִּץ בְּחַיִּים. וְכַתְּבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים. לְמַעַן אֵל חַי. מֶלֶךְ¹ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְגַן אַבְרָהָם:</p>	<p>מס"ו פ"ט, ה"ו, מחו"ו ס' שכו צצס רצק סבורא; ע"פ סו' רס"ג עמ' רכ.</p>
---	--	--

<p>צ' רצה פ' לג; צצלי פסחוס דף קח, ב; שצ"ל תפילה ס' יח.</p>	<p>אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד.</p>	<p>ישע' סג, ת. ע"פ צצלי תענית דף ג, ח; הגדת צ' פ' מד; סרע"ג ח"א ס' לז.</p>
---	--	--

¹ במח' רמ"ו ובולוניה תיבת "מלך" לא מופיעה. במח' ויניציאה שפ"ו, בהערת שוליים, נכתב שיש מוסיפים "מלך" ומשמטים "גואל", וכן הוא מנהג אשכנז, וכאן הנוסח כמח' שד"ל.

מְחִיָּה מִתִּים בְּרַחֲמֵי רַבִּים. סוּמְךָ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.
 מִתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקִיִּם אֲמוּנָתוֹ לִישָׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי־כְמוֹךָ
 בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ. מֶלֶךְ מַמְיֵת וּמְחִיָּה וּמְצַמֵּיחַ
 לָנוּ יִשׁוּעָה:¹

מס"ו פ"ט,
 ה"ו; נחמ"ו
 ס"ו שכו צ"ס
 רצק סבוראי;
 סת"ר ס"ו ע"ג
 ש"א ב, ו.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קה;
 סה"ת ס"ו לו.
 שבה"ל תפילה
 ס"ו יח צ"ס
 אגדה.

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחָמִים. זְכוּר יִצְחָקֶךָ בְּרַחֲמִים. מַמְיֵת
 וּמְחִיָּה. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מִתִּים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
 מְחִיָּה הַמִּתִּים:

ע"פ מנלל
 א, יד.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קה.

לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּךְ. וְלִנְצַח נְצַחִים קִדְשְׁתָּךְ נִקְדִּישׁ.
 וְשִׁבְחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא־יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי־אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה:

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קה;
 סת"ר ס"ו ע"ג.

וּבִכֵּן תֵּן פַּחַדְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וְאִימְתָךְ
 עַל־כָּל־מַה־שִּׁבְרָאֲתָ. וַיִּירֶאֱוֹךָ כָּל־הַמַּעֲשִׂים
 וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל־הַבְּרוּאִים. וַיַּעֲשׂוּ כָל־סֵפֶר אַחַת
 לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵי שָׁלֵם. בְּמַה שִּׁדְּעֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 שֶׁהַשְּׁלֵטוֹן לְפָנֶיךָ עוֹז בְּיָדְךָ² וּגְבוּרָה בִּימִינְךָ. וְשִׁמְךָ נוֹרָא
 עַל־כָּל־מַה־שִּׁבְרָאֲתָ:

וּבִכֵּן תֵּן כְּבוֹד יְהוָה לְעַמְּךָ. תְּהַלֵּל לִירְאֵיךָ וְתִקְוֶה טוֹבָה
 לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפְתַחֲוֹן פֶּה לְמִיַּחֲלִים לָךְ. שְׂמֵחָה
 לְאַרְצְךָ. שִׁשׂוֹן לְעִירְךָ. וְצַמִּיחוֹת קָרֵן לְדוֹד עֲבָדְךָ
 וְעִרְיכוֹת נֵר לְבֵן־יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחְךָ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

וְאִזְ צַדִּיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלוּ. וַחֲסִידִים בְּרָנָה
 יִגְיִלוּ. וְעוֹלָתָה תִּקְפֹּץ פִּיהָ וְכָל־הַרְשָׁעָה כָּלָה בְּעַשָׁן

¹ במח' רמ"ו נוסף: "בְּקָרוֹב".
² במח' רמ"ו: איתא "בְּיָדְךָ", ואין זה תואם עם כללי הדקדוק. וכאן תוקן ע"פ מח' בולוניה.

תִּכְלֶהָ • כִּי תַעֲבִיר מִמְשַׁלֵּת זְרוֹן מִן־הָאָרֶץ • וְתִמְלֶךְ אֶתָּה
 יְהוָה לְבִדְךָ עַל־כָּל־מַעֲשֶׂיךָ • עַל־יְרוּשָׁלַיִם עֵירֶךְ וְעַל־צִיּוֹן
 מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ • כִּכְתוּב בְּדַבְרֵי קִדְשְׁךָ • יִמְלֶךְ יְהוָה לְעוֹלָם •
 אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וָדָר • הִלְלוּ־יָהּ: וְכָתוּב • וַיִּגְבַּהּ יְהוָה
 צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה: בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה • הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ:

תה"ק קמ"ו, י.
 יש"פ ה', טז.
 שצ"ה"ל תפילה
 ס"ו יח צ"ס
 אגדה.

צ"פ
 יב, ג; סרע"ג
 ח"ב ס"ו קה;
 שצ"ה"ל ס"ו
 סה; סת"ר
 ס"ו עג.
 מזכר צ"ג
 יונ"א ד'
 פו, ג;
 סד"ו רס"ג
 עמ"י ריע;
 סת"ר ס"ו עג.

ט"פ ד"ב ז, ת.
 ט"פ תה"י
 קמט, ה.
 ט"פ ירמ"י
 יד, ט.

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים • אֲהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ
 וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְשׁוֹנוֹת • קִדְשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
 וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעַבֹדְתֶךָ • וְשִׁמְךָ¹ הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 עָלֵינוּ קִרְאתָ:

במוצאי שבת אומרים:

וְתוֹדִיעֵנוּ מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךָ • וְתִלְמַדְנוּ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת חֻקֵי
רְצוֹנְךָ • וְתִתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מִשְׁפָּטִים
יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים: אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתֶּם
הָאָדָם וְחֵי בָהֶם: וְתִנְחִילָנוּ זְמַנֵי שְׁשׁוֹן וּמוֹעֲדֵי קִדְשׁ וְחֻגֵי
נְדָבָה • וְתוֹרִישֵׁנוּ קִדְשַׁת שַׁבַּת וְכְבוֹד מוֹעֵד וְחֻגֵיגֵת הַרְגָּל •
וּבֵין קִדְשַׁת שַׁבַּת לְקִדְשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ • וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ מִשְׁשַׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַבְּדִלְתָּ וְקִדְשַׁת־
וְקִדְשַׁת אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשַׁתֶּךָ:

ט"פ צ"ג
 צרכות ד'
 לג, ג; סרע"ג
 ח"ב ס"ו נג;
 פסקי רי"ד
 צרכות ד'
 לג, ג;
 סד"ו רס"ג
 עמ"י קה.

ט"פ נחמ"ו
 ט, יג.
 ויק' ית, ה.

וְתִתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת: שַׁבָּתוֹת לְמִנוּחָה
וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְחֻגִים וְזְמַנִּים לְשְׁשׁוֹן • אֶת־יוֹם
(בשבת: הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם) הַזְּכָרוֹן הַזֶּה • יוֹם תְּרוּעָה (בשבת:
זְכָרוֹן תְּרוּעָה) מִקְרָא קִדְשׁ זָכָר לְיִצְיַאת מִצְרָיִם:

רה"ש מס'
 ר"ה פ"ד צ"ס
 ר' פלטי גאון.
 ט"פ ויק'
 כג, כה.
 ויק' כג, כה.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קו;
 סד"ו רס"ג
 עמ"י ריע;
 סת"ר ס"ו עג.
 מס"ו פ"ט, ט.
 ה"ו; פדר"ך
 כג, יב; רה"ש
 ר"ה פ"ד צ"ס
 ר' שמואל צ"ר
 תפני, סת"ר
 ס"ו עג.

¹ במד' רמ"ו וּבִלְוִיָּא: אִיתָא "וְשִׁמְךָ".

סרע"ג ח"ב
ס' קה:
סת"ר ס' עג.

מס' סופרים
פ"ט, ה"ה.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֵא יַגִּיעַ וְיִרְאֶה
וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכוּרֹנְנוּ וְזִכְרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בְּנֵי דָוִד
עֲבָדְךָ וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ (לְפָלִיטָה)
לְטוֹבָה לְחַן וְלַחֲסֵד וְלִרְחֻמִּים וְלִרְצוֹן בְּיוֹם (בשבת: הַשְּׁבֵת
הַזֶּה וּבְיוֹם) הַזְּכוּרֹן הַזֶּה זָכְרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה
וּפְקָדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים בְּדַבַּר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי
אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

ע"פ ויק'
כג, כד.
שנה"ל תפילה
ס' עג.
ע"פ דה"ב
כ, יב.
ע"פ נחמ'
ט, לא.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָעוֹלָם כָּלֹ
בְּכַבֻּדְךָ וְהַנְּשֵׂא עַל־כָּל־הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ
וְהוֹפֵעַ בַּהֲדָר גָּאוֹן עֲזָךְ עַל־כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֶרֶץ וְיַדַע
כָּל־פְּעוּלָ¹ כִּי אַתָּה פּוֹעֵלְתוֹ וְיָבִין כָּל־יִצּוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ
וְיֹאמֶר² כָּל־אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ
וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מַשְׁלָה:

סרע"ג ח"ב
ס' קז:
סד' רס"ג
עמ' ריע:
סת"ר ס' עג.
תה' קג, יט.

זכר ציונים
צרכות
פ"ט, ה"ב:
סרע"ג ח"ב
ס' קז:
סת"ר ס' עג.

וְהַשִּׂיָּאנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים
וְלִשְׂמֹחָה וְלִשְׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְרָצִיתָ
לְבָרְכֵנוּ כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סְלָה קִדְּשָנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וְתַן חֲלֻקְנוּ
בְּתוֹרָתְךָ שִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבְךָ שִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ וְטַהַר לְבָנוּ
לְעֲבָדְךָ בְּאַמֶּת וְהִנְחִילָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן (בשבת: שְׁבֵתוֹת ו) מוֹעֲדֵי קִדְּשְׁךָ
וְדַבְּרְךָ אָמֶת וְקִים לְעַד וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהֵי
אַתָּה בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְקַדְּשׁ
(בשבת: הַשְּׁבֵת ו) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזְּכוּרֹן:

רס"ג עמ' רכ.
רס"ג עמ' רכ.
תענית 77
כה, ג.
רס"ג עמ' רכ.
ס' עג.

סת"ר ס' עג.

¹ במח' רמ"ו וּבִלְוִיָּא: אִיתָא "פּוֹעֵל". ² במח' רמ"ו וּבִלְוִיָּא: אִיתָא "וְיֹאמְרוּ".

רִצָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל־תִּפְלְתֶם שְׁעָה־
וְהַשָּׁב הָעֲבוּדָה לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ־ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל
וְתִפְלְתֶם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִּמְכַּל בְּרִצּוֹן־ וְתִהִי לְרִצּוֹן תָּמִיד
עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ־ וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְרִצּוֹן
וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאֶזֶב בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה־
הַמַּחְזִיר בְּרַחֲמָיו שְׂכִינְתוֹ לְרִצּוֹן־

סרע"ג ח"ב
ס' קה.
תוס' מנחות
דף קו, ט ד"ה
ומיכאל.
ע"פ מוכ'
ד, יא.
שצה"ל תפילה
ס' יח צטס
אגדה.

ע"פ מוד' תה'
ט, ח.

מוֹרִים אֲנַחְנוּ לָךְ־ שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ־ עַל־חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל־
נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ־ וְעַל־נַסְיָךְ שֶׁבְּכָל־יוֹם וְיוֹם עִמָּנוּ
וְעַל־נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת־ עָרַב וּבִקְרָא וְצַהֲרִים־
הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ־ הַמְּרַחֵם כִּי לֹא־תָמוּ חֲסָדֶיךָ
וּמַעֲוָלָם קוִינּוּ לָךְ־ לֹא־הִכְלַמְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְלֹא־עֲזַבְתָּנוּ
וְלֹא־הִסְתַּרְתָּ פְּנֶיךָ מִמֶּנּוּ־

דה"ה כט, יג.
ע"פ ספרי
צמ" פ' קלט.
תה' נה, יח.
ע"פ חז"ל
ג, כג.
סרע"ג ח"א
ס' לט.
ע"פ ישע'
סד, ו.

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת־כַּעֲסְךָ־ בְּלֵה דָבָר וְחָרַב וְרָעַב
וּשְׁבִי וּמִשְׁחִית וּמִגְּפָה וְכָל־מַחֲלָה מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל
כָּל־בְּגֵי בְרִיתְךָ־ עַל־כָּל־שֵׁם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שְׁמֶךָ מִלְּכַנּוּ
תָּמִיד־ כָּל־הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה־ וַיִּהְלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב
בְּאַמַּת־ וּכְתוּב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּגֵי בְרִיתְךָ־ בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה־ הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נָאֵה לְהוֹדוֹת־

סרע"ג ח"ב
ס' קה;
שצה"ל ר"ה
ס' רפח;
סת"ר ס' עג;
סה"ת ס' לו.
מחז"ו ס'
שכ"ז צטס
רבנן סבורהו;
סרע"ג ח"ב
ס' קה; ע"פ
סדו' רס"ג
עמ' רכ;
סת"ר ס' עג.

ע"פ סדו'
רס"ג עמ' רכ.
ע"פ יחז'
יד, כא.

שצה"ל תפילה
ס' יח צטס
אגדה.
ע"פ תה'
נב, יא.

שִׁים שְׁלוֹם־ טוֹבָה וּבְרָכָה־ (חַיִּים)־ חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים־
עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ־ בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כָּלֵנוּ
כְּאַחַד בְּאוֹר פְּנִיךָ־ כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ־ תוֹרַת חַיִּים־ אַהֲבָה וְחֶסֶד־ אֶצְדָּקָה־ בְּרָכָה־
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם־ וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ

תה' פט, עז.
ע"פ משל'
ד, יג.

שצה"ל עין
תפילי ס' כד.

לְבָרְכֵנוּ (וּלְבָרֵךְ אֶת־כָּל־עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל־עֵת
וּבְכָל־שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ:

מס"ו פ"ט, ה"ו; מחו"ו ס"ו שכ"ז צ"ש רצ"ג סבוראי. שבה"ל תפילה ס"ו יח צ"ש אגדה.

ע"פ סד"ו רס"ג עמ"ד רכ"ו צה"ג ס"ו א"י ה"ל צרכות פ"ה עמ"ד י"ט; סת"ר ס"ו ע"ג. ע"פ תה"כט, יא.

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם פִּרְנָסָה טוֹבָה וַיִּשְׁוֹעָה
וְנַחֲמָהּ חֵן וְחֶסֶד נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ אָנּוּ
וְכָל־עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלְשָׁלוֹם בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם (אָמֵן):¹

הנוהגין לומר "אלקי נצור", יאמרו פסוק זה לאחרייו. ובחזרה החזן אומר אותו בלחש:

תה"י ע"ט, טו.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

צ"ל צרכות 97 ע, 3.

ויש נוהגין לומר:

צ"ל צרכות 97 ח, א; רש"י צרכות 97 כט, 3 ד"ה תחנונים.

**אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵי וְשׁוֹפְתֵי מַדְבַּר מְרָמָה וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשֵׁי תְּדוּסִים וְלִמְצוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשֵׁי וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר
לְכָל תַּהֲיָה יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁכַל־הַקְּמִים עָלַי
לְרַעָה תִּפְרַע עֲצָתְךָ וְתִקַּל מַחְשְׁבוֹתַי וְיִכַן יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁתַּפְּתַח לִי שְׁעָרֵי תוֹרָה שְׁעָרֵי חֶכְמָה שְׁעָרֵי
בִּינָה שְׁעָרֵי דַעָה שְׁעָרֵי פִּרְנָסָה וְכִלְכְּלָה שְׁעָרֵי חַיִּים חֵן
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ:**

ע"פ תה"כט, יד. ע"פ ש"צ יח, ל"ב.

תה"י ע"ט, טו.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

צ"ל צרכות 97 ח, א.

צ"ל יומא 97 נג, 3.

פוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת וחוזר לשמאלו, ואחר כך לימינו ואומר:²

ח"ו"י כה, 3. ע"פ ישע"י כו, ה.

**עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אָמֵן:**

ע"פ צ"ל יומא 97 נג, 3.

ע"פ משי' אצות פ"ה מ"כ.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שְׁתַּבְּנָה³ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ:

רמ"א ח"ו"ח ס"י קכ"ג ס"א.

¹ במח' רמ"ו ובלוניא לא מופיע אמן אולם בהנחיות לדין עניית אמן נאמר: "אבל בסוף ברכתיו רשאי לענות אמן ועיין שו"ע או"ח סימן רט"ו ס"א. ² במח' רמ"ו ובלוניא הנחיה זו מופיעה קודם "יהיו לרצון אמרי פי", וכן איתא בספר תניא רבתי, ס"י ה', ענין התפילה. ועיין שו"ע או"ח סימן קכ"ב וקכ"ג סעיף א'. ³ בתי"ו ולא בוי"ד. שיערי תשובה או"ח ס"י קכ"ג, ס"ק ג', בשם מהר"ם די לונאנו וכך מנהגנו.

בשבת, החזן והקהל אומרים בעמידה:

יום הששי¹:

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי
מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל-
מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש
אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

סרע"ג ח"ב
ס"א ו'

בר' ט, לז.
בר' ב, ח"ג.
צבלי שבת דף
קט"ג, ב.

ברוך אתה יהוה. אלהינו ואלהי אבותינו. אלהי אברהם.
אלהי יצחק ואלהי יעקב. האל הגדל הגבר והנורא
אל עליון קנה (ברחמיו) שמים וארץ:

מכילתא דר"י
שמי' פ' טז.

תש"ו רמ"ג
ח"ח ס"א ע"ד.
שמו"ג ג' ו'
צ"ד י' ח'
צבלי ברכות
דף לג, ב.
בר' יד, כ.

החזן והקהל אומרים יחד:

מגן אבות בדברו. מחיה מתים במאמרו. המלך הקדוש
שאין כמוהו. המניח לעמו ביום שבת קדשו. כי בם
רצה להניח להם. לפניו נעבוד ביראה ופחד. ונודה לשמו
בכל יום תמיד מעין הברכות. אל ההודאות. אדון השלום.
מקדש השבת ומברך השביעי². המניח בקדשה לעם
מדישני³ ענג. זכר למעשה בראשית:

צבלי ברכות
דף יב, ב.
סרע"ג ח"ב
ס"א קטז;
ששה"ל הל'
ר"ה ס"א ש"ה.

סרע"ג ח"ב
ס"א ו' ע"פ
תש"ו רמ"ג
ח"ח ס"א ע"ד.

החזן מסיים לבד:

אלהינו ואלהי אבותינו. רצה במנוחתנו. קדשנו במצותיך
ותן חלקנו בתורתך. שבענו מטובך. שמחנו
בישועתך. וטהר לבנו לעבדך באמת. והנחילנו יהוה אלהינו
באהבה וברצון שבת קדשך. וישמחו בך כל ישראל מקדשי
שמך. ברוך אתה יהוה. מקדש השבת:

סרע"ג ח"ב
ס"א ו'

סרע"ג ח"ב
ס"א ו'
צבלי פסחים
דף קח, ב.

1 תיבות אלו אינן במח' הקדומים. 2 במח' רמ"ו שביעי ללא היא. 3 במח' רמ"ו וכולוניה: "מדישני".

החזן אומר:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְּבָרָא כְרַעוּתָהּ. שנה"ל תפילה
סי' ח' צפס
תשרי ה'רלצ"ד
סי' קלג.

מוזכר צמס"ו
פ"ו, ה"ו;
תוס' צרכות
דף ג, א.

וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיַמֵּיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-
בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזַמַּן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ. שנה"ל תפילה
סי' ת.

תרגום ירוש'
צ"ח, ט; א;
ע"פ דני' צ, כ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

אונקלוס ד'
כת, נג.

לְעֵלְא לְעֵלְא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא
וּנְחַמְתָּא דְאָמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

ע"פ תרגום
מ"ח, ט, ננה.
תרגום ירוש'
שמ' א, יע.

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל-בֵּית־יִשְׂרָאֵל. קָדָם
אָבוּהוֹן דְּבִשְׁמֵיָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן-שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל-
כָּל-יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אוי' כה, ג.
ע"פ ישעי'
ס, ה.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

תפילה על הפרנסה לימים נוראים¹

פותחין את ארון הקודש ואומר החזן בקול רם והקהל בלחש:

לְדָוִד מְזֻמֹּר לִיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: תה' כד, ארי.

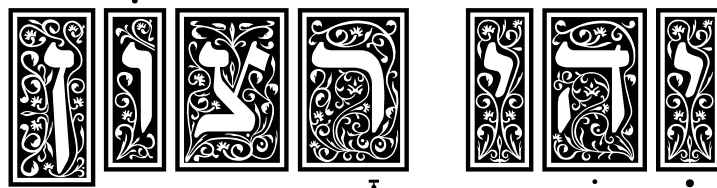
כִּי־הוּא עַל-יָמִים יְסֻדָּה וְעַל-נְהָרוֹת יְכוֹנְנָה: מִי-
יַעֲלֶה בְּהַר־יְהוָה וּמִי־יָקוּם בְּמִקְוֹם קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם
וּבִרְלָבָב אֲשֶׁרוֹ לֹא־נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:

¹ תפילה זו לא מופיעה במח' רמ"ו ובולגניא. הנוסח כאן הוא עפ"י מח' שד"ל ח"ב דף ע"ו, בהשמשות בדומה לנוסח שנקבע ע"י הרב מ"ע הרטום; ע"פ עדותו של הרב מ"ע הרטום, עמ' 80, הערה 4.

יִשְׂא בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂעוֹ: זֶה דְּוֹר
 דְּרִשׁוּ מִבְּקִשֵׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב סִלָּה: שְׂאוּ שְׁעָרֶיֶםוּ רְאִשֵׁיכֶם
 וְהִנֵּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ
 הַכְּבוֹד יְהוָה עֲזוֹז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרֶיֶםוּ
 רְאִשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא
 זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סִלָּה:

נחמ' ט, ז.
 תה' קי"א, ה.
 ט"פ קמ"ה, טז.

אַתָּה הוּא יְהוָה הָאֱלֹהִים. הֵזֶן וּמִפְּרִנְסוֹת וּמִכְלָלֵי בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים לְכָל־הַבְּרוּאִים. מִקְרָנֵי רֵאִם וְעַד בִּיצי
 כְּנִים. כִּפְתּוּב. טָרַף גַּתָּן לִירֵאִיו. יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ:
 פּוֹתַח אֶת־יְדֶךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חֵי רְצוֹן:

מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. לְמַעַן רַחֲמֶיךָ
 וּחֲסִדֶיךָ וּשְׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. שִׁיְהִיו מְזוֹנְתֵינוּ וּפְרֻנְסָתֵנוּ
 וּכְסוּתֵנוּ וּכְסוּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. מִיְּדֶךָ הַמְּלָאָה וְהַרְחֲבָה.
 הַקְּדוֹשָׁה וְהַטְּהוֹרָה. וְאַל־תִּצְרִיכֵנוּ לְיָדֵי מִתְּנוֹת בֶּשֶׁר וְדָם.
 אֱלֹא בְּשִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. חַנּוּנוֹ אֲבִינוּ. פְּרֻנְסוֹנוּ
 אֲבִינוּ. כָּל־כְּלָנוּ אֲבִינוּ. וּמֵאֲצֵר מִתְּנַת חֲנֻם תְּכַלְכְּלֵנוּ
 וּתְפְרֻנְסֵנוּ. וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ שִׁפְעַת רְצוֹן וּמְלֵא בְּרַכַּת יְהוָה.
 יְהִיו לְרְצוֹן אֲמֵרֵי־פִי וְהַגִּינוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:
 פּוֹתַח אֶת־יְדֶךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חֵי רְצוֹן: יִפְתַּח יְהוָהוּ לְךָ
 אֶת־אֲצֵרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לְתַת מִטְר־אֲרֻצְךָ בְּעֵתוֹ

ט"פ קמ"ה, טז.

נחמ' ט, ז.

תה' קי"א, ה.

ט"פ קמ"ה, טז.

נחמ' ט, ז.

וּלְבָרְךָ אֵת כָּל-מַעֲשֵׂה יָדְךָ וְהַלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא
 תִּלְוֶה: בֵּין הָעַרְבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבְבִקְרָתְשָׁבְעוּ-לֶחֶם:
 מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוָה רָעִי לֹא אֶחָסֵר: בְּנֵאוֹת דָּשָׂא יִרְבִּיצָנִי
 עַל-מִי מִנְחֹת יִנְהַלְנִי: נַפְשִׁי יִשׁוּבֵב יִנְחֵנִי
 בְּמַעְגְלֵי-צֶדֶק לְמַעַן שָׁמוּ: גַּם כִּי-אֵלֶיךָ בָּגִיא צִלְמוֹת
 לֹא-אִירָא רָע כִּי-אַתָּה עֹמְדֵי שְׁבֻטְךָ וּמִשְׁעֲנֵתְךָ הֵמָּה
 יִנְחֵמֵנִי: תַּעֲרֹךְ לְפָנָי שִׁלְחֹן נֶגֶד צַרְרֵי דַשְׁנַת בְּשֶׁמֶן רֵאשֵׁי
 כּוֹסֵי רוּיָה: אֲדָוָה טוֹב וְחֶסֶד יִרְדֶּפוּנִי כָּל-יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי
 בְּבֵית-יְהוָה לְאַרְךָ יָמִים:

יש מוסיפים:

כדף' לט, ב.

וַיְהִי יְהוָה אֶת-יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ
 וַיְהִי בְּבֵית אֲדָנָיו הַמִּצְרָיִ:

החזן אומר בקול רם:

לִינּוּ לְשִׁבְחָ לְאֲדוֹן הַכֹּל. לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
 בְּרֵאשִׁית. שָׁלֹא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרֶץ. וְלֹא
 שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאָרְצוֹת. שָׁלֹא שָׁם
 חָלְקָנוּ כָּהֵם. וְגוֹרְלָנוּ כְּכָל-הַמוֹנִם. שָׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל
 וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל-אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ: וְאַנּוּ כּוֹרְעִים
 וּמִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 (שְׁהוּא) נוֹטָה שָׁמַיִם וַיִּסַּד אֶרֶץ. וְכִסָּא כְבוֹדוֹ בְּשָׁמַיִם
 מִמַּעַל וְשָׁכִינַת עִזּוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 אֵין עוֹד מַלְבָּדוֹ. אֵמֶת מַלְכָּנוּ וְאֵין זוּלָתוֹ. כְּכַתוּב
 בְּתוֹרָתְךָ. וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל-לְבָבְךָ כִּי יְהוָה הוּא
 הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

תשובה'ג שער
 תשובה
 ס' נג.

ע"פ ירמ'
 י, טז.

ישע' מה, כ.

סס נח, יג.

כ"ד, ז, לט.

¹ במה' רמ"ז: "אין" בתוספת וי"ו.

עַל-כֵּן נִמְנָה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֹאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֶרֶת
 עֲזֹךְ. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן-הָאָרֶץ. וְהַאֲלִילִים כְּרוֹת
 יִכְרֹתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי. וְכַל-בְּגֵי בֶשֶׁר יִקְרָאוּ
 בְּשִׁמְךָ. לְהַפְנוֹת אֱלֹיךָ כָּל-רְשָׁעֵי אָרֶץ. יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ
 כָּל-יֹשְׁבֵי תֵבֶל. כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל-בָּרֶךְ. תִּשָּׁבַע כָּל-לְשׁוֹן.
 לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקְר
 יתְנוּ. וַיִּקְבְּלוּ כָלֶם עַל מַלְכוּתֶךָ. וְתַמְלִיךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה
 לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא. וְלַעוֹלָמִי עַד תַּמְלִיךְ
 בְּכִבוֹד. כַּפְתּוּב בְּתוֹרַתְךָ. יְהוָהוּ יִמְלֶךְ לְעֹלָם וָעֶד:
 וְכַתּוּב¹. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

ע"פ ישעי' מה, כג.

שמ' עו, יח.

דב' ה, ה.

קדיש יתום:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֵלְמָא דְבְּרָא כְרַעוּתָהּ. וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל
 בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוחקר במס'ו' פ"ו, ה"ו; תוס' ברכות דף ג, ה.

שנה"ל תפילה סי' ת.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וְלַעֲלָמֵי עֲלָמֵי אֵתְבָרַךְ.
 וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל
 שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
 לְעֵלָא לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא
 דְאָמִירָן בְּעֵלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

תרגום ירוש' ברא' מע, ה; ע"פ דני' ב, כ.

אויקלוס דב' כה, מנ.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן-שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל.
 וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
 וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

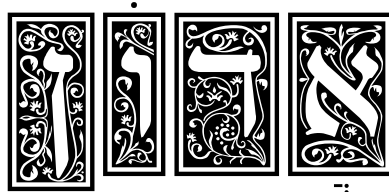
אוי' כה, ב. ע"פ ישעי' כו, ה.

יש אומרים "ברכו", ומנהגנו שלא לאמרו.

1 במד' רמ"ז: "וְנִאֲמַר".

פיוט לר' דניאל בן יהודה דיין:

יגְדֹל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח. נִמְצָא וְאִין עֵת אֶל-מְצִיאֹתוֹ:
 אֶחָד וְאִין יְחִיד כְּיַחֲדוֹ. נְעַלְם וְגַם אִין-סוּף לְאַחַדוֹתוֹ:
 אִין לוֹ דְּמוּת הַגּוֹף וְאִינוּ גּוֹף. לֹא-נִעְרוֹךְ אֱלִיו קְדֻשָּׁתוֹ:
 קַדְמוֹן לְכָל-דְּבַר אֲשֶׁר נִבְרָא. רֵאשׁוֹן וְאִין-רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
 הֵנוּ אָדוֹן עוֹלָם לְכָל-נוֹצָר. יוֹרֵה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
 שִׁפְעַנְבוֹאָתוֹ נָתַנוּ אֶל- אֲנָשֵׁי סְגָלָתוֹ וְתַפְאָרְתוֹ:
 לֹא-קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד. נָבִיא וּמַבִּיט אֶת-תְּמוֹנָתוֹ:
 תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל. עַל-יַד נְבִיאָו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
 לֹא-יַחְלִיף הָאֵל וְלֹא-יִמִּיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
 צוּפָה וַיּוֹדַע סְתָרֵינוּ. מַבִּיט לְסוּף דְּבַר בְּקַדְמוּתוֹ:
 גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד¹ כְּמַפְעֵלוֹ. נוֹתֵן לְרִשְׁעָ רַע כְּרִשְׁעָתוֹ:
 יִשְׁלַח לְקִץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ. לְפָדוֹת מְחַכֵּי קִץ יְשׁוּעָתוֹ:
 יַחֲיֶה אֵל בְּרוּב חֶסְדּוֹ. בְּרוּךְ עַד-יְעַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:
 (אֵלֶּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֵם עֲקָרִים. יְסוּד תּוֹרַת מֹשֶׁה וּנְבוּאָתוֹ):

עוֹלָם אֲשֶׁר מְלֶךְ. בְּטָרָם כָּל-יִצִּיר נִבְרָא:
 לְעֵת נַעֲשֶׂה כְּחֶפְצוֹ² כָּל. אֲזִי מְלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
 וְאַחֲרֵי כָכֵלֹת הַכָּל. לְבַדּוֹ יְמֶלֶךְ נוֹרָא:

¹ נִיָּא: חֶסֶד. ² בְּמַח' רַמְיָו וּבּוֹלֹנִיָּא: כְּעֵת: כְּחֶפְצוֹ.

וְהוּא הָיָה וְהוּא הָיָה	וְהוּא הָיָה וְהוּא הָיָה
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַיִ	וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַיִ
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי ² תְּכֵלִית	בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי ² תְּכֵלִית
וְהוּא אֱלִי וְחִי גּוֹאֲלִי	וְהוּא אֱלִי וְחִי גּוֹאֲלִי
וְהוּא נָסִי וּמְנוּסִי	וְהוּא נָסִי וּמְנוּסִי
בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי	בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי
וְעַסְרוּחִי גּוֹיָתִי	וְעַסְרוּחִי גּוֹיָתִי

¹ ע"פ ת"ס
ק"ת, ו.ו.

ואומרים בנחת:

יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבוֹתֵינוּ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵינוּ

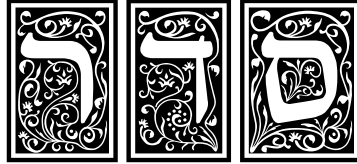
מ"א ת, ט.

ובשבת אומרים בנחת:

בְּרִוְךָ⁴ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר
דִּבֶּר לְאֵינֶפֶל דְּבַר אֶחָד מִכָּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב אֲשֶׁר
דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

מ"א ת, ט.

¹ במח' רמ"ז: וְלִהְיֶיהָ. ² במח' רמ"ז: וְגָלִי. ³ במח' רמ"ז: וּבִלְוִיָּא: בְּיוֹם. ⁴ במח' רמ"ז: וּבִלְוִיָּא פסוק זה מופיע לאחר קדיש יתום ולפני "יגדל".

סה"ת סי' לו.

קידוש לכליל ראש השנה

אם חל בשבת אומרים:

(יום הששי):

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צִבְאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שָׁבַת מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סה"ת סי' לו.

סד' רס"ג
עמ' קלה,
כר"ל א, לא.

סס ב, א"ג.

כשחל ראש השנה בחול מתחילים מכאן:

אֱלֹהֵי¹ מוֹעֲדֵי יְהוָה מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

ויק' כג, ד.

סְבָרֵי מְרֻנָּן. (הקהל עונה: לַחַיִּים):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

מד' תגומג
פקד' סי' ב.

ככ"ג פסחים
דף קג, א.

דע"ז ויק' י, ט
ע"פ ככ"ג
שבת דף סז, ב;
סה"ת סי' כד.

ע"פ מדרש
שכל טוב
שמי' פ' יב.

סה"ת סי' עג.

ע"פ ויק'
כג, כד.

ויק' כג, כד.
ככ"ג פסחים
דף קח, ב.

סד' רס"ג
עמ' קלה.

¹ במד' רמ"ז וכולוניה "פסוק זה" ו"סברי מרנן" לא מופיעים.

בְּחֶרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ מְכַל־הָעַמִּים (בשבת: וְשַׁבָּתוֹת ו) מוֹעֲדֵי
 קִדְשָׁךְ (בשבת: בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן הַנְּחִלָּתָנוּ.
 וְדַבְּרָךְ אָמֵת וְקִיָּם לְעַד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין־לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא
 אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ. מְקַדֵּשׁ
 (בשבת: הַשַּׁבָּת ו) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזְּכָרוֹן:

סה"ר סי' עג.

אם חל ליל ר"ה במוצאי שבת מוסיפים:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְּבַדִּיל בֵּין
קֹדֶשׁ לְחוֹל. בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ. בֵּין יִשְׂרָאֵל לְגוֹיִם¹.
בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה. וּבֵין קִדְשַׁת שַׁבָּת
לְקִדְשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּתָ. וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַגְּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ. מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה הַבְּדִלָּתָ וְקִדְשַׁתָּ. וְקִדְשַׁתָּ
אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשַׁתְּךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמְּבַדִּיל
בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

סה"ר סי' לו.

סגלי פסחים 77 קג. ט.

ע"פ סגלי פסחים 77 קג. ט.

סדרו רס"ג עמ' קלו.

בליל שני, נוהגים לקחת פרי חדש, ולברך ש"החיינו". ואם אין לו פרי חדש
 או בגד חדש בכל אופן יברך:

סה"ר סוף סי' עג טעם הגאונים. סגלי עירובין 77 נ, ב; ראש"ה ח"א סי' שפג טעם היחושלמי.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁחִיֵּינוּ וְקִיָּמָנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה:

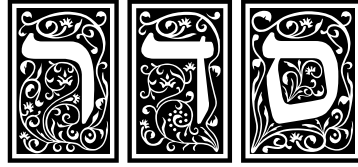
סה"ר ק"ק עין אינתי זמן; סה"ר סי' עג.

בפירוש קמחא דאבישונא כתב שבאיטליא רגילים לאכול בתחלת הסעודה
 (לאחר המוציא) תאנים בדבש, כדכתיב:

הוש' ע, ג.

בְּתֵאנָה בְּרֵאשִׁיתָהּ רְאִיתִי אֲבוֹתֵיכֶם.

1 גירסת "לגוים" נמצא גם בסדרו רס"ג עמ' קלו. אמנם היום מקובל לומר הנוסח המצונן "לעמים".

תפלת שחרית של ראש השנה

סת"ר ס"י עד.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל-נְטִילַת יָדַיִם:
 ע"פ פ"ד לב, ז.
 סת"ר ס"י א.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר יָצַר
אֶת-הָאָדָם בְּחֻכְמָה וּבְרָא בּוֹ נְקָבִים וְנְקָבִים
חֳלוּלִים חֳלוּלִים. גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כֶּסֶף כְּבוֹדְךָ. שָׂאֵם
יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם. אִין כָּל-בְּרִיָּה
יְכוּלָה לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ שְׁעָה אַחַת¹. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הָרוּפֵא לְכָל-בָּשָׂר וּמַפְּלִיא לַעֲשׂוֹת:
 ע"פ שופ"י, יג, יט.
 ע"פ מ"ג, ד, כב.

אֱלֹהֵי. נִשְׁמָה שְׁנַתֶּנָּה² בִּי טְהוֹרָה. אַתָּה בְּרֵאתָה³. אַתָּה
נִפְחַתָּה בִּי. וְאַתָּה מְשַׁמְרָה בְּקִרְבִּי. וְאַתָּה עֵתִיד
לְטַלְּהָ⁴ מִמֶּנִּי. וְאַתָּה עֵתִיד לְהַחְזִירָה בִּי⁵ לַעֲתִיד לָבוֹא.
⁶כָּל-זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדָה (הַנְּשִׁים אוֹמְרוֹת: מוֹדָה⁷) אֲנִי
לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמְּחַזֵּר נְשָׁמוֹת לְפָנָיִם מֵתִים:
 ע"פ מ"ג, יט, לה.
 ע"פ מ"ג, ד, כב.

כשנכנס לבית הכנסת יאמר:

שׁוֹיִתִּי יְהוָה לְנִגְדֵי תָמִיד. כִּי מִימֵנִי בַל-אֶמוּט:
וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵּיתְךָ אֲשֶׁתַּחֲוֶה אֶל-הֵיכַל-קִדְּשֶׁךָ
בִּירְאָתְךָ: מֵה-טָבוֹ אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל:
 סת"ר פ"ג ח"ג, ס"ו קמט.
 סת"ר ס"י, ת.
 ע"פ מ"ג, ד, כב, ה.

1 לא נמצא במח' רמ"ו. 2 במח' רמ"ו ובולוניה: שְׁנַפְחַתִּי. 3 במח' רמ"ו: יִצְרָתָה בִּי. 4 במח' רמ"ו ובולוניה: וְאַתָּה נִטְלָה. 5 במח' רמ"ו ובולוניה: בְּקִרְבִּי. 6 במח' רמ"ו ובולוניה נוסף: אֱלֹהֵי. 7 לא נמצא במח' רמ"ו ובולוניה.

אָבֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתֶיךָ. אֲשַׁתְּחֹוּה לַהֲדוֹם רַגְלֶיךָ: וְאֲנִי
 תְּפַלְתִּי-לָךְ יְהוָה עַת רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב־חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי
 בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ:

ע"פ תה"ו
 ה, ת.
 תה"ו סט, יז.

כשנכנס לבית הכנסת מתעטף בטלית ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בְּצִיצִית:

תוספתא
 ברכות
 פ"ו ה"ו.

יש נוהגים לומר קודם הברכות "אדון עולם", לעיל עמוד 35.

ברכות השחר

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַנּוֹתֵן לַשֶּׁכֶּמֶת
 בִּינָה לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה:

בבלי ברכות
 דף ס, ב.
 ע"פ ר"י
 לת, לו.

נוסח מחזור בולוניא:

נוסח מחזור רמ"ו:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁלֵא עֲשֵׂנִי
 עֶבֶד (נ"א: עֶבֶד. הַנְּשִׂים אוֹמְרוֹת:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁלֵא עֲשֵׂנִי
 גוֹי:¹

בבלי מנחות
 דף מג, ב.
 סרע"ג ח"א
 סי' ט.

שְׁפָחָה):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁעֲשֵׂנִי
 יִשְׂרָאֵל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁלֵא עֲשֵׂנִי
 עֶבֶד (נ"א: עֶבֶד. הַנְּשִׂים אוֹמְרוֹת:
 שְׁפָחָה):

בבלי מנחות
 דף מג, ב.
 סרע"ג ח"א
 סי' ט.

¹ במח' רמ"ו הנוסח הוא: "שלא עשני גוי", ובמח' בולוניא: "שעשתיני ישראל", אולם הנוסח המקורי לפי מנהג בני רומה כמנהג א"י היה: "שעשתיני ישראל ולא גוי" (עי' למשל סי' כמנהג בני רומה משנת כ"ה 1265, כתבייד פריס הספרייה הלאומית מס' 599, ועוד). ובמח' רמ"ו ברכת "שלא עשני גוי" קודמת לברכת "שלא עשני עבד" וכן בתוספתא ברכות ו, יח. במח' בולוניא הסדר הפוך וכן כתב בפי" קמחא דאבישונא (עבד, גוי, אשה), אולם בשו"ע או"ח מו, ד כתב כמח' רמ"ו וכן צ"ל.

תוספתא ברכות פ"ו ה"ח.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁלֵא עָשָׂנִי אִשָּׁה (הנשים אומרות: שְׁעָשָׂנִי כְרִצוֹנוֹ):	סרע"ג ח"א סי' ח. טור אר"ח סי' מ"ו.
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. פּוֹקֵחַ עֲוֹנוֹת:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. מְתִיר אֲסוּרוֹת:	
ה"ג גדולות סי' ח' פ"ט ד"ה כד. נחת"ו סי' פג.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. מְגַבִּיחַ שְׁפִלִים ¹ : (בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַנּוֹתֵן לַיְעָף כֹּחַ):	שנה"ל סי' ח. ע"פ מדרש הגלגל כ"ה, ט.
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. מְלַבֵּישׁ עֲרֻמִּים:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. זוֹקֵף כְּפוּפִים:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. רוֹמֵעַ הָאָרֶץ עַל-הַמַּיִם:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְכִּין מַצְעָדֵי- גִּבּוֹר:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֲרָה:	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ ² אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שְׁעֲשִׂיתָ לִּי כָל-צָרָכֵי ³ :	
33 97 ס, ט.	בְּרוּךְ ⁴ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמַּעֲבִיר חֻבְלֵי שָׁנָה מֵעֵינֵי וּתְנוּמָה מֵעַפְעָפִי:	סרע"ג ח"א סי' ח.

¹ במח' רמ"ו ברכות מתיר אסורים ומגביח שפלים. באות לאחר ברכת זוקף כפופים. ² במח' רמ"ו ברכת שְׁעֲשִׂיתָ לִּי כָל צָרָכֵי. באה לאחר ברכת המכין מצעדי גבר. ³ במח' רמ"ו ובולוניה צָרָכֵי. ⁴ במח' רמ"ו, ברכת המעביר חבלי שנה עד הגומל חסדים טובים לעמו ישראל, באה לאחר "אלהי נשמה" ובראש ברכות השחר.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שְׁתַּרְגְּלֵנִי
לְדַבֵּר מִצְוָה. וְאֶל־תַּרְגְּלֵנִי לְדַבֵּר עֲבָרָה וְעוֹן.
וְהַשְּׁלֵט בִּי יִצָּר טוֹב. וְאֶל־תְּשַׁלֵּט בִּי יִצָּר רָע. וְחִזְקֵנִי
בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקִי בְּתוֹרָתֶךָ. וְאֶל־תְּבִיאֵנִי לְיַדִּי חַטָּא
וְלֹא־לְיַדִּי גְסוּן וְלֹא־לְיַדִּי בְזִיוֹן. וְכוּף יִצְרֵי לְהִשְׁתַּעֲבֹד
לָךְ. וְהִכְנַע עֲרָפִי לְשׁוּב אֵלֶיךָ. וְחַדֵּשׁ כְּלִיּוֹתַי לְשִׁמּוֹר
פְּקוּדֶיךָ. וּמַל אֶת־לִבִּי וְאֶת־לִבִּב זְרַעִי לְאַהֲבָה¹ וְלִירְאָה
אֶת־שִׁמְךָ. וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ. וְקַרְבְּנִי לְכֹל־
מַה־שָּׁאֵהֶבְתָּ. וְרַחֲמֵנִי מִכָּל־מַה־שִּׁשְׁנָאתָ². וְקִיִּם עָלַי וְעַל־
זְרַעִי וְעַל־זְרַע זְרַעִי מִקְרָא שְׁכֵתוֹב. וּמַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶת־לִבְּךָ וְאֶת־לִבִּב זְרַעֲךָ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכֹל־לִבְּךָ וּבְכֹל־נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ. וְאַנִּי זֹאת בְּרִיתִי
אוֹתָם אָמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר־שָׁמַתִּי
בְּפִיךָ לֹא־יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זְרַעֲךָ וּמִפִּי זְרַע זְרַעֲךָ אָמַר
יְהוָה מַעֲתָה וְעַד־עוֹלָם. וְנוֹדַע בְּגוֹיִם זְרַעִים וְצִאֲצָאִיהֶם
בְּתוֹךְ הָעַמִּים כָּל־רְאִיֵּיהֶם יִכְירוּם כִּי הֵם זְרַע בְּרַךְ יְהוָה:
לֹא יִיגְעוּ לְרִיק וְלֹא יִלְדוּ לְבִהָלָה כִּי זְרַע בְּרוּכֵי יְהוָה
הֵמָּה וְצִאֲצָאִיהֶם אֲתָם: וְהָיָה טָרֶם־יִקְרָאוּ וְאַנִּי אֶעֱנֶה עוֹד
הֵם מְדַבְּרִים וְאַנִּי אֶשְׁמַע: כִּי אֶצְק־מִים עַל־צִמָּא וְגוֹזְלִים
עַל־יְבֹשָׁה אֶצְק רוּחִי עַל־זְרַעֲךָ וּבְרַכְתִּי עַל־צִאֲצָאִיךָ:
וְצִמְחוּ בְּבֵין חֲצִיר כְּעֵרְבִים עַל־יְבֵלֵי־מִים: זֶה יֹאמַר לִיהוָה
אָנִי וְזֶה יִקְרָא בְּשֵׁם־יַעֲקֹב וְזֶה יִכְתֹּב יְדוּ לִיהוָה וּבְשֵׁם
יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה: וְיִהְיֶה כַחֲזוֹל זְרַעֲךָ וְצִאֲצָאִי מַעֲיָךְ כַּמַּעֲתִיו

ע"פ 33ג
ברכות 77
ס, 3:
סרע"ג ח"א
ס"ו ח.

ע"פ דב' ל. ו.

ע"פ דב'
יב, כח.

דב' ל. ו.

ישעי' נט, כח.

ישעי' סח, ט.

ישעי' סה, כג.

ישעי' סה, כד.

ישעי' מד, ג'ה.

ישעי' מט, יט.

¹ "לאהבה" תיבה זו לא נמצאת במח' רמ"ו. ² הקטע מתיבת "וקרבני" עד "ששנאת", לא נמצא במח' רמ"ו.

לֹא־יִכָּרֵת וְלֹא־יִשְׁמַד שְׁמוֹ מִלְּפָנַי: וְתִהְיֶה לִי לְמִשְׁגָּב
 וּמִבְּטַח וּמִגְדֹּל־לְעֹז וּבֵית מְצוּדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי. וְלִהְצִיל נַפְשִׁי
 מִשַּׁחַת וּמִכָּל־צָרָה וּתְגַנֵּי (הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם). לְחַן וּלְחַסֵּד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינַיִךָ וּבְעֵינַי כָּל־רְוּאֵי. וְגַמְלָנִי חֲסָדִים טוֹבִים.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי. שְׁתַּצְלִלְנִי
 הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵי פְּגָמִים וּמַעֲזוֹת פְּגָמִים. וּמִיַּצָּר
 הָרַע וּמֵאָדָם רָע.² וּמִחֶבֶר רָע. וּמִשְׁכֵּן רָע. וּמִלְשׁוֹן הָרַע
 וּמִשְׁטָן הַמְּשַׁחֵית. וּמִדִּין קָשָׁה וּמִבְּעַל דִּין קָשָׁה. בֵּין
 שְׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שְׂאִינוֹ בֶן־בְּרִית וּמִדִּינָה שְׁל־גִּיהֶנָּם:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה: (ו)הֶעֱרַב³ נָא
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ. וּבְפִיפְיוֹת עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֹאצְאֵינוּ. (ו)צֹאצְאֵי צֹאצְאֵינוּ⁴
 וְצֹאצְאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. כְּלָנוּ יְרָאֵי שְׁמֶךָ. וְלוֹמְדֵי תוֹרָתְךָ
 לְשִׁמָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמְּלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
 מִכָּל־הָעַמִּים. וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

וַיִּדְבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צֹו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רִיחַ

ט"פ תה"ג
 זל, כג.
 ט"פ תה"ג
 זל, ג.
 צבלי ברכות
 ס, ט, ז.
 ט"פ צבלי
 ברכות זל
 ט, ז.
 זכ"ל ענין
 תפילה ס"א ה'
 ס"א ה'
 ס"א ה'.
 ט"פ תוס'
 זל, ע, ז
 ז"ה ישלם.
 זכ"ל ענין
 תפילה ס"א ה'
 ס"א ה'
 ס"א ה'.

שכ"ל ענין
 תפילה ס"א ה'
 ס"א ה'
 ס"א ה'.

1 במח' רמ"ז לא נמצא כל קטע זה. 2 במח' בולוניה נוסף: "מעין הרע ומדינה של־גיהנם". 3 במח' רמ"ז וּבּוֹלוֹנְיָא הָעֵרֶב לְלֹא וּיְיִ. בְּפִירוּשׁ קַמְחָא דְאַבְיִשׁוֹנָא עַל אֲתֵר כְּתַב שׁוּזְהוּ מַחְלֻקַּת הָרַאשׁוֹנִים: לְרִ"ת בּוּיָז (עַל פִּי תוֹסִי בְּרִכּוֹת מִיִּי) וְאִילּוּ הִרְמַבִּי"ם מִנְּאֵה בְּרִכָּה בְּפָנַי עֲצֻמָּה. וְכֵן עֵיקַר. מְכִיּוֹן שֶׁהַלְשׁוֹן מִשְׁתַּנֵּה וּמִדְּבַר לְהַבֵּא וְכֵן נוֹהֲגִין לֹמְרָה לְלֹא וּיְיִ. וְרֵאָה בְּסִפְר שְׁבִלֵי הַלֶּקֶט, עֲנִין תְּפִילָּה, שְׁבוּלַת א, וּבְסִפְר תְּנִיא רִבְתִּי, ס"א א, עֲנִין מֵאָה בְּרִכּוֹת, דְּכַתְּבוּ בְּפִירוּשׁ שְׁבִרְכַת הַתּוֹרָה הָרִי הֵם ג' בְּרִכּוֹת. אֹלָם עֲנִין שׁוּ"ע (אוּי"ח ס"א מִיז ס"ו) וּבְרַמְבַּ"א וּבְמַשְׁנֵיב מַה שְׁכַתְּבוּ שֵׁם. 4 עֲנִין שׁוּ"ע אוּי"ח סִימָן מִיז ס"ו וּבְמַשְׁנֵיב ס"ק ט' בְּשֵׁם הַמִּיא שֶׁאֵין צָרִיךְ לֹמַר תִּיבּוֹת אֱלֹי.

נִיחֲחִי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֵדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה
הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרְיֶנּוּ לִיהוָה כְּבָשִׂים בְּגֵי-שָׁנָה תְּמִימִם
שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֵה תְּמִיד: אֶת-הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר
וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים: וְעִשִּׂירִית הָאֵיפָה
סֶלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית רְבִיעֵת הֶהָיִן: עֲלֵת
תְּמִיד הַעֲשִׂיָה בְּהַר סִינַי לְרִיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לִיהוָה: וְנִסְכּוֹ
רְבִיעֵת הֶהָיִן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֶּדֶק נֶסֶךְ שֶׁכֶר לִיהוָה:
וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר
וּכְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ לִיהוָה:

בשבת מוסיפים:

וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנַיִם-כְּבָשִׂים בְּגֵי-שָׁנָה תְּמִימִם וְשְׁנַיִם עֲשֻׂרִים
סֶלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֲלֵת שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ
עַל-עֲלֵת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:

סרע"ג ח"א
סי' ב, ות"ב
סי' כ

צמ"ו כת,
ט"ו

תורה

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-בָּנָיו
לֵאמֹר כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָמֹר לָהֶם:
יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיַּחַנְךָ: יִשְׂאֵל
יְהוָה פְּנֵי אֱלֹהֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם: וְשָׂמוּ אֶת-שְׁמִי עַל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. וְאֲנִי אֲבָרְכֶם:

תוס' ברכות
יא, ב ד"ה
שכ"ב:
פסקי רי"ז
ברכות פ"א
ה"א אות יא.

צמ"ו ה,
כ"ב, טו.

וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-דְּבַרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן
תִּשְׁכַּלּוּ אֶת כָּל-אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן:

ד' כט, ת.

נביאים

לֹא-יִמּוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וּלְלִילָה
לְמַעַן תִּשְׁמַר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל-הַכְּתוּב בּוֹ כִּי-אֲזוּ תִצְלַיֵחַ

יהו"א, ח, ח"ט;
שכ"ל ענין
תפילה סי' ה.

אֶת־דְּרֻכָּךְ וְאִזּוֹ תִשְׁכַּל: הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֶזֶק וְאַמֶּץ אֶל־
תַּעֲרֹץ וְאֶל־תַּחַת כִּי עִמָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּלְדֶּה:
גְּאֻלָּנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

ישעי' מז, ד.

כתובים

אֲשֶׁר־י הָאִישׁ אֲשֶׁרוֹ לֹא הֵלֵךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְכֵי
חַטָּאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לִצְיִים לֹא יָשָׁב: כִּי
אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלָה: וְהָיָה
כְּעֵץ שֶׁתּוֹלַע עַל־פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעֲלֶהוּ
לֹא־יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ:

משנה

מאימתי קורין את שמע בערבית? ¹ משעה שהכהנים
נכנסים לאכול בתרומתן. עד סוף האשמורת
הראשונה. דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים עד
חצות. רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד השחר:

משני ברכות
פ"ח, מ"א;
שבה"ל עין
תפילה ס"ה;
סת"ר סוף
ס"ה.

תלמוד

תנא. היכא קאי דקתני מאימתי? ותו. מאי שנא דקתני
בערבית ברישא? לתני דשחרית? ² ברישא! תנא
אקרא קאי. דכתיב ובשכבך ובקומך. והכי קתני. אימתי
זמן קרית שמע דשכיבה? משעה שהכהנים נכנסים לאכול
בתרומתן. ואי בעית אימא. יליף מבירתו של עולם. דכתיב
ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: אי הכי. סיפא דקתני בשחר
מברך ברישא. לתני בערב מברך ברישא! תנא ערבית

בבלי ברכות
דף ב, א.

דף ג, א.

דף ה, א.

¹ במז' רמ"ז: בערבין. וכן בכולם. ² במז' רמ"ז ובלוניא: דשחרין. וכן בכולם.

תִּנָּא בְּרִישָׁא. וְהִדְר תִּנָּא בְּשַׁחְרִית. וְאַדְקָאֵי בְּשַׁחְרִית.
מְפָרֵשׁ מְלֵי דְשַׁחְרִית. וְהִדְר מְפָרֵשׁ מְלֵי דְעֶרְבִית:

משני זבחים
פ"ה, מ"ח.

סרע"ג ח"א
ס"ו ב'
תוס' ע"ז
דף יע, ב'
ד"ה ישלש;
שזה"ל ענין
תפילה ס"ו ה'
סת"ר סוף
ס"ו א'

אֵיזָהוּ מְקוֹמָן שְׁלֵ-זְבָחִים? קְדָשֵׁי קְדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן.
פֶּר וְשָׁעִיר שְׁלֵ-יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן.
וְקַבּוּל דְּמָן בְּכָלֵי שָׁרְת בְּצִפּוֹן. וְדָמָן טָעוֹן הַזֵּיהַ עַל-בֵּין
הַבְּדִים. וְעַל הַפְּרָכֶת. וְעַל-מִזְבַּח הַזֹּהֵב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן
מְעַכְבֶּת. שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד מְעַרְבֵי
שְׁלֵ-מִזְבַּח הַחִיצוֹן. וְאִם-לֹא נָתַן. לֹא עֵכָב:

משני זבחים
פ"ה, מ"ב.

פָּרִים הַנְּשָׂרְפִים וְשָׁעִירִים הַנְּשָׂרְפִים שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן.
וְקַבּוּל דְּמָן בְּכָלֵי שָׁרְת בְּצִפּוֹן. וְדָמָן טָעוֹן הַזֵּיהַ
עַל-הַפְּרָכֶת וְעַל-מִזְבַּח הַזֹּהֵב. מִתְּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכְבֶּת.
שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוּד מְעַרְבֵי שְׁלֵ-מִזְבַּח הַחִיצוֹן.
וְאִם-לֹא נָתַן. לֹא עֵכָב. אֵלּוּ וְאֵלּוּ נְשָׂרְפִין בְּבֵית הַדָּשָׁן:

משני זבחים
פ"ה, מ"ג.

חֲטָאֵת הַצְּבוּר וְהַיְחִיד. אֵלּוּ הֵן חֲטָאֵת הַצְּבוּר. שְׁעִירֵי
רָאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשְׁלֵ-מוֹעֲדוֹת. שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן.
וְקַבּוּל דְּמָן בְּכָלֵי שָׁרְת בְּצִפּוֹן. וְדָמָן טָעוֹן אַרְבַּע מִתְּנוֹת
עַל אַרְבַּע קַרְנוֹת. כִּי־צַד? עֲלָה בְּכַבֵּשׁ. וּפְנָה לְסוּבָב.
וּבְאֵלּוּ לְקַרְן דְּרוּמִית מְזַרְחִית. מְזַרְחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית
מְעַרְבִית. מְעַרְבִית דְּרוּמִית. שִׁירֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל
יְסוּד דְּרוּמִי. וְנֶאֱכָלִין לְפָנִים מִן-הַקְּלָעִים. לְזִכְרֵי כְהֻנָּה.
בְּכָל-מֵאֲכָל לְיוֹם וּלְלֵילָה. עַד-חֲצוֹת:

משני זבחים
פ"ה, מ"ד.

הַעוֹלָה קְדָשׁ קְדָשִׁים. שְׁחִיטָתָהּ בְּצִפּוֹן. וְקַבּוּל דְּמָה
בְּכָלֵי שָׁרְת בְּצִפּוֹן. וְדְמָה טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת
שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְטָעוֹנָה הַפְּשֵׁט. וְנִתְּוַח. וְכִלִּיל לְאִשִּׁים:

משנ' זכוחים
פ"ה, מ"ה.

זְבַחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר וְאַשְׁמוֹת. אֵלֹו הֵן אַשְׁמוֹת. אֲשֶׁם
גְּזֻלוֹת. אֲשֶׁם מְעִילוֹת. אֲשֶׁם שְׂפָחָה חֲרוּפָה אֲשֶׁם
נְזִיר. אֲשֶׁם מְצוּרָע. אֲשֶׁם תְּלוּי. שְׁחִיטָתָן בְּצַפּוֹן. וְקָבוּל
דָּמָן בְּכָלִי שְׂרֵת בְּצַפּוֹן. וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן
אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין לַפְּנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְּהֻנָּה. בְּכָל־
מֵאֵכֶל. לַיּוֹם וּלְלַיְלָה. עַד חֲצוֹת:

משנ' זכוחים
פ"ה, מ"ו.

הַתּוֹרָה וְאֵיל נְזִיר קְדָשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מְקוֹם
בְּעֶזְרָה. וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע.
וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר. לְכָל־אָדָם. בְּכָל־מֵאֵכֶל. לַיּוֹם וּלְלַיְלָה.
עַד חֲצוֹת. הַמּוֹרָם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם. אֲלֵא שֶׁהַמּוֹרָם
נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים. לְנִשְׁיָהֶם וּלְבָנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם:

משנ' זכוחים
פ"ה, מ"ז.

שְׁלָמִים קְדָשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מְקוֹם בְּעֶזְרָה.
וְדָמָן טָעוֹן שְׁתֵּי מִתְּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין
בְּכָל־הָעִיר. לְכָל־אָדָם. בְּכָל־מֵאֵכֶל. לְשָׁנֵי יָמִים וּלְלַיְלָה.
אֶחָד. הַמּוֹרָם מֵהֶם כִּיּוֹצֵא בָהֶם. אֲלֵא שֶׁהַמּוֹרָם נֶאֱכָל
לַכֹּהֲנִים. לְנִשְׁיָהֶם וּלְבָנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם:

משנ' זכוחים
פ"ה, מ"ח.

הַבְּכוֹר וְהַמְעַשֵּׂר וְהַפֶּסַח קְדָשִׁים קָלִים. שְׁחִיטָתָן
בְּכָל־מְקוֹם בְּעֶזְרָה. וְדָמָן טָעוֹן מִתְּנָה אַחַת.
וּבְלִבְד שְׁתֵּי כְּנֶגֶד הַיְסוּד. שְׁנָה בְּאֶכִילָתָן. הַבְּכוֹר נֶאֱכָל
לַכֹּהֲנִים. וְהַמְעַשֵּׂר לְכָל־אָדָם. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר. בְּכָל־
מֵאֵכֶל. לְשָׁנֵי יָמִים וּלְלַיְלָה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֲלֵא
בְּלַיְלָה. וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֲלֵא עַד־חֲצוֹת. וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֲלֵא
לְמִנּוּיוֹ. וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֲלֵא צְלִי:

תָּנָא רַבִּי אֱלִיהוּ כָּל־הָאוֹמֵר הֶלְכָה וְשׁוֹנֶה בָּהּ מִבְּטָח
 לוֹ שֶׁהוּא בֶן־הָעוֹלָם הֵבֵא שְׁנַאֲמַר. הֵלִיכוֹת עוֹלָם
 לוֹ. אֵל תִּקְרִי הֵלִיכוֹת אֱלָא הֵלְכוֹת:

מִזְבִּירִין יֵצִיאת מִצָּרִים בְּלִילוֹת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
 בֶּן־עֲזַרְיָה. הֲרִי אָנִי כְּבֶן־שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא
 זָכִיתִי שֶׁתֹּאמַר יֵצִיאת מִצָּרִים בְּלִילוֹת. עַד שֶׁדָּרְשָׁה
 בְּזוֹזוּמָא שְׁנַאֲמַר. לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
 מִצְרָיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ הַיְמִים. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ
 הֵלִילוֹת. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים. יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה. כֹּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ לְהֵבִיא לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר רַבִּי חֲנִינְא. תִּלְמִידֵי חֻכְמִים
 מְרַבִּים שָׁלוֹם בְּעוֹלָם. שְׁנַאֲמַר. וְכָל־בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי
 יְהוָה וְרַב שָׁלוֹם בְּנֵיךָ: אֵל תִּקְרִי בְּנֵיךָ אֱלָא בְּנֵיךָ.
 יְהִי־שָׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ:¹

בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאֵנוּ לְכָבוֹדוֹ. וְהִבְדִּילָנוּ מִן־הַתּוֹעִים.
 (וְנָתַן לָנוּ תוֹרָתוֹ תּוֹרַת אֱמֶת. הוּא יִפְתַּח לָבָנוּ
 לְתוֹרָתוֹ וְיִשִּׂים בְּלִבָּנוּ לְאַהֲבָה אוֹתוֹ. וְלִירְאָה אוֹתוֹ.
 וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּלִבָּב שָׁלֵם). לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא
 נִלְדַּר לְבַהֲלָה. וְנִירַשׁ חֻקֶּיךָ. וְנִזְכֶּה לְתִלְמוּד תּוֹרָה
 וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא:²

ירושלמי
 ברכות סוף
 פ"ט, כ"ג
 ברכות דף
 סד, ה.

הד"ג סוף
 פ' מת.
 ישע' נד, יג.
 תה' קכב, ז.

ט"פ סרע"ג
 ח"א ס"י סה.

ט"פ ישע'
 סה, כג.

¹ פסוק זה לא נמצא במח' רמ"ו, וכן איננו באד"ג, סוף פ' מת, ובירושלמי ברכות, סוף פ"ט. אבל בבבלי ברכות, סוף דף סד ע"א, מובא פסוק זה. ² במח' רמ"ו ובולגריא מופיע שאומרים כאן קטע "אוי"א תבא וכי. וכדיום לא נוהגים לאמרו.

קדיש דרבנן:

בבלי סוטה
דף מט, א.

יְתַגְדֵּל וַיְתַקַּדְשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְבָרָא כְרַעוּתָהּ. וַיְמַלִּיךְ
מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל
בְּעֶגְלָא וּבּוֹמֵן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוכר במס'ו
פ"ו, ה"ו
תוס' ברכות
דף ג, א.

שנה"ל תפילה
סי' ת.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא יְתַבְרַךְ.

תרגום ירוש'
ברא' מט, א;
ט"פ דני"ב, ב.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיְתַפָּאֵר וַיְתַרְוֶמֶס וַיְתַנְשֵׂא וַיְתַהַדֵּר וַיְתַעֲלֶה וַיְתַהַלֵּל
שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וּנְחַמָּתָא
דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אויקלוס דצ'
כת, מג.

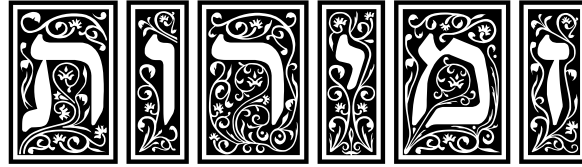
עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן. וְעַל תַּלְמֵידֵיהוֹן וְעַל (כָּל-)תַּלְמֵידֵי
תַּלְמֵידֵיהוֹן (דִּי-תַבִּין) דְעֶסְקִין בְּאֹרֵיתָא (קַדְשָׁתָא) דִּי
בְּאַתְרָא הָדָן וְדִי בְּכָל-אַתְר וְאַתְר. יְהֵא (לְנָא ו)לְהוֹן וּלְכוּן שְׁלַמָּא
וְחַנָּא וְחַסְדָּא וְרַחֲמִין (וְחַיֵּי אַרְיֵי) וּמְזוּנֵי רְוִיחִין מִן-קָדָם מְרַה
שְׁמֵיָא וְאַרְעָא וְאָמְרוּ אָמֵן:

ט"פ ת' ירוש'
שנ"ו, כ, כ"א.
ט"פ דני'
ב, י"א.
ט"פ שר'
ה, י"א.

יְהֵא שְׁלַמָּא רַבָּא מִן-שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל.
וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

איו' כה, ב.
ט"פ ישע'
כז, ה.

סת"ר סי' טז;
סה"ת סי' לו.

עומדים ונוהגים לומר פעמיים את שני הפסוקים דלהלן:

יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים. יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים¹:

מ"א ית, לט.

יְהוָה מֶלֶךְ. יְהוָה מֶלֶךְ. יְהוָה מֶלֶךְ. יְהוָה מֶלֶךְ לְעֵלְמָּ וְעַד: ע"כ

מס' סופרים
פי"ד, ה"ה.

תה"י טז.
תה"ז כ"ג, ח.
שמי' טו, יח.
תה"י קד, לא.
שם קמט, כ.
שם קמ"ו, י.

**יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׁמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: יִשְׁמַח
יִשְׂרָאֵל בְּעֲשָׂיו בְּנִי־צִיּוֹן יִגִּילוּ בְּמַלְכָּם: יְמֶלֶךְ יְהוָה
לְעוֹלָם. אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הִלְלוּ־יָהּ: בְּרוּךְ יְהוָה
אֱלֹהֵים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם
כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיְמַלֵּא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:**

מס' סופרים
פי"ח, ה"ח.

שם ע"ב.
יחיד"ט.

מְזִמּוֹר לְתוֹדָה הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ:

תה"י ק, ח"ב.

**עֲבַדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה:
דַּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא־עֲשֵׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ
עָמָּ וְצֶאֱן מְרַעִיתוֹ: בְּאוֹ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה
חֲצֵרֵתָיו בְּתִהְלָה הוֹדוּ־לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ:
כִּי־טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד־דֹּר וָדֹר אָמוֹנָתוֹ:**

**הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב הוֹדוּ לַאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים
הוֹדוּ לְאֲדָנֵי הָאֲדָנִים לְעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ
לְעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם בְּתִבּוּנָה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:**

תה"י קל"ג.
ח"כ"ג.

¹ פסוק זה והמנהג לכפול את שני הפסוקים, אינם מופיעים במח' הקדומים. הפסוק הראשון נוהגים לאמרו לאחורונה עפ"י מנהג ק"ק רומא.

כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל־הַמַּיִם
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְעֵשֶׂה אוֹרִים גְּדֹלִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשָׁלֶת בַּיּוֹם
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	אֶת־הַיָּרֵחַ וְכּוֹכָבִים לְמַמְשָׁלוֹת בַּלַּיְלָה
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְמַכָּה מִצָּרִים בְּבְכוּרֵיהֶם
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְגִזֵּר יַם־סוּף לְגֹזְרִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וַנֶּעַר פְּרַעְיָה וַחִילוֹ בַּיַם־סוּף
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְמוֹלִיךְ עָמוֹ בַּמִּדְבָּר
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְמַכָּה מְלָכִים גְּדֹלִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וַיַּהַרְג מְלָכִים אֲדִירִים
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	לְסִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וַנִּתֵּן אֶרְצָם לְנַחֲלָה
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	שֶׁבִשְׁפָלָנוּ זָכַר לָנוּ
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	וַיַּפְרֶקֶנוּ מִצָּרֵינוּ
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	נָתַן לָחֶם לְכָל־בָּשָׂר
כִּי לְעוֹלָם חֲסָדָיו:	הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם

מס' סופרים
פי"ח, ה"ח.

הוֹדִיעוּ בַעֲמִים עֲלֵילְתֵינוּ:
שִׁיחוּ בְכָל־נַפְלְאוֹתֵינוּ:
יִשְׁמַח לֵב מִבְּקִשֵׁי יְהוָה:

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ
שִׁירוּ לוֹ זְמֵרוֹלוֹ
הִתְהַלְלוּ בְשֵׁם קֹדְשׁוֹ

דס"א טז,
דל"ג

דַּרְשׁוּ יְהוָה וְעֹז
 זָכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה
 זָרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ
 הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 זָכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ
 אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבֹרָהֶם
 וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק
 לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ־כְּנָעַן
 בְּהִיזְתְּכֶם מִתִּי מִסֶּפֶר
 וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי
 לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעַשְׂקָם
 אֶל־תִּגְעוּ בְּמַשְׁיַחֵי
 שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ
 סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ
 כִּי גָדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד
 כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים
 הוֹדוּ וְהִדְרִי לְפָנָיו
 הָבּוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים
 הָבּוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ
 הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהִדְרַת־קֹדֶשׁ
 אֶף־תִּכּוֹן תִּבְּל בַּל־תִּמּוֹט
 וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ
 יַעֲלֶץ הַשָּׁדָה וְכָל־אֲשֶׁר־בוֹ
 מִלִּפְנֵי יְהוָה כִּי־בָא לְשֹׁפֵט
 כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ
 בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תִּמְיֵד
 מִפְּתָיו וּמִשְׁפָּטֵי־פִיהוֹ
 בְּגִי יַעֲקֹב בְּחִירָיו
 בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו
 דִּבֶּר צִוָּה לְאֵלֶּף דּוֹר
 וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם
 חֶבֶל נָחַלְתֶּכֶם
 כַּמַּעַט וְגָרִים בָּהֶם
 וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר
 וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מְלָכִים
 וּבִנְבִיאֵי אֶל־תִּרְעוּ
 בְּשָׁרוֹ מִיּוֹם־אֱלֹהִים יְשׁוּעָתוֹ
 בְּכָל־הָעַמִּים נַפְלְאוֹתָיו
 וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים
 וַיְהוָה שָׁמַיִם עָשָׂה
 עֹז וְחִדּוֹה בְּמִקְמוֹ
 הָבּוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז
 שָׂאוּ מִנְּחָה וּבָאוּ לְפָנָיו
 חִילוּ מִלִּפְנֵיו כָּל־הָאָרֶץ
 יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ
 יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוּ
 אֹז יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר
 הוֹדוּ לַיהוָה
 וַאֲמָרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָעֵנוּ

וּקְבַצְנוּ וְהִצִּילְנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהַדוֹת לְשֵׁם קְדוֹשׁךָ
 לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֶלְתֶּךָ: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 מִן־הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעַם אָמֵן
 וְהִלֵּל לַיהוָה:

לְמַנְצִיחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֱלֹהִים
 וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ: יוֹם לַיּוֹם יִבְעַע
 אָמַר וּלְיֵלֶה לְלֵילֶה יַחֲוֶה־דַעַת: אֵין־אָמַר וְאֵין דְּבָרִים
 בְּלֵי נִשְׁמַע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבְקִצֵּה תִבֵּל
 מִלֵּיהֶם לְשֹׁמֵשׁ שָׁם־אֶהֱלֶה בָּהֶם: וְהוּא כְּחַתָּן יֵצֵא מִחַפְּתוֹ
 יִשִּׁישׁ כְּגִבּוֹר לְרוּץ אֶרֶח: מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵא וּתְקוּפָתוֹ
 עַל־קִצּוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחַמְתּוֹ: תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה
 מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֲדוֹת יְהוָה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פְּתִי: פְּקוּדֵי
 יְהוָה יִשְׂרָיִם מְשִׁמְחֵי־לֵב מַצּוֹת יְהוָה בְּרָה מְאִירַת עֵינָיִם:
 יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד מְשִׁפְטֵי־יְהוָה אֱמֶת
 צְדָקוֹ יַחֲדוּ: הַנְּחַמְדִּים מוֹהֵב וּמְפֹרֵב רַב וּמְתוֹקִים מְדַבֵּשׁ
 וְנֹפֶת צוֹפִים: גָּם־עַבְדְּךָ נִזְהַר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֲקֹב רַב:
 שְׂגִיאוֹת מִי־בֵין מְנַסְתְּרוֹת נִקְנִי: גָּם מוֹדִים חֲשׂוֹךְ עַבְדְּךָ
 אֶל־יְמִשְׁלוֹ־בִי אֲזִי אֵיתָם וְנִקְיִתִי מִפְּשַׁע רַב: יְהִי לְרִצּוֹן
 אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

תה"י יטו
 ט"עו

יְהוָה מִלֶּךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אֵיִם רַבִּים: עֲנֵן וְעַרְפֵּל
 סְבִיבּוֹ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְבוֹן כְּסֹאֵ: אֵשׁ לְפָנָיו
 תִּלְךָ וּתְלַהֵט סְבִיב צְרִיו: הָאֵירוּ בְּרַקִּיו תִּבֵּל רֵאתָה
 וּתַחַל הָאָרֶץ: הָרִים כְּדוֹנָג נִמְסוּ מִלְּפָנָי יְהוָה מִלְּפָנָי
 אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ: הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צְדָקוֹ וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים

ס"ה"ט ס"ו לו.

תה"י טו, ט"ז.

כְּבוֹדוֹ: יִבְשׂוּ כָּל-עֲבָדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֵלִילִים
הַשְּׁתַּחֲוִי-לוֹ כָּל-אֱלֹהִים: שָׁמְעָה וַתִּשְׁמַח וַתִּגְלַגֵּל
בְּנֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה: כִּי-אַתָּה יְהוָה עֲלִיּוֹן
עַל-כָּל-הָאָרֶץ מְאֹד גַּעֲלִיתָ עַל-כָּל-אֱלֹהִים: אֲהַבִּי יְהוָה
שְׁנָאוֹ רַע שָׁמַר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רָשָׁעִים יִצִּילֵם:
אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי-לֵב שִׂמְחָה: שִׂמְחוּ צַדִּיקִים
בִּיהוָה וְהוֹדוּ לְזִכְרֵךְ קֹדֶשׁ:

יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תִּנּוּט הָאָרֶץ: יְהוָה
בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרַם הוּא עַל-כָּל-הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ
גָּדוֹל וְנוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא: וְעַז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהַב אֶתָּה
כּוֹנֵנֵת מִישְׂרָיִם מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בִּיעֲקֹבוּ אֶתָּה עֲשִׂיתָ:
רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַדָּם רִגְלֵי קְדוֹשׁ הוּא:
מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמְאוֹל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ קִרְאִים
אֶל-יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעַמּוּד עָנָן יִדְבֵּר אֵלֵיהֶם שִׁמְרוּ
עֲדוּתֵיךְ וְחֻק גִּתְּנוּ-לָמוֹ: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתָּה עֲנִיתָם אֵל גִּשְׁא
הַיִּתָּ לָהֶם וְנִקְּם עַל-עֲלִילוֹתָם: רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קֹדֶשׁוֹ כִּי-קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

וְהוּא רַחוּם וְכַפֵּר עוֹן וְלֹא-יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אִפּוֹ
וְלֹא-יִצְעִיר כָּל-חַמְתּוֹ: זְכַר-רַחֲמֶיךָ יְהוָה וְחֲסִדֶיךָ
כִּי מִעוֹלָם הֵמָּה: אֶתָּה יְהוָה לֹא-תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי
חֲסִדֶּךָ וְאַמְתָּךְ תִּמְיֵד יִצְרוּנִי: תִּנּוּ עוֹ לְאֱלֹהִים עַל-יִשְׂרָאֵל
גִּאֲוֹתוֹ וְעִזּוֹ בְּשִׁחְקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים מִמֶּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל
הוּא נִתְּנוּ עוֹ וְתַעֲצֻמוֹת לְעַם בְּרוּךְ אֱלֹהִים: יְהוָה אֱדוּנֵנוּ
מִה-אֲדִיר שִׁמְךָ בְּכָל-הָאָרֶץ. יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ מִשְׁגֵּב-

ירושלמי
צרכות
פ"ה, ה"ה.

תה"ט, ע"ה, ל"ה.

ש"ס, כ"ה, ו.

תה"ט, מ"י, יב.

ש"ס, ס"ח,
ל"ה, י"ג.

ש"ס, ת"ג, ג.

ש"ס, מ"ו, ת.

לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בְּטַח
 בָּךְ: יְהוָה הַפִּיר עֲצֵת־גֹּזִים הִנְיָא מַחְשָׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת
 יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשָׁבוֹת לְפִי לְדָר וְדָר: קוֹה
 אֱלֹהֵי־יְהוָה חֲזַק וַיֵּאמֶן לְבָבְךָ וְקוֹה אֱלֹהֵי־יְהוָה: אֵל־נִקְמֹת
 יְהוָה אֵל נִקְמֹת הוֹפִיעַ: הַנְּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ הַשֵּׁב גְּמוּל
 עַל־גֹּאֲסִים: עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל־דְּבַר כְּבוֹד־שְׁמֹךְ
 וְהִצִּילְנוּ וְכִפֵּר עַל־חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ: וַיִּרֶם קַרְנוֹ לְעַמּוֹ
 תְהַלֵּה לְכָל־חַסִּידָיו לְבִנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ. הַלְלוּ־יָהּ:
 מְגִד־לְעוֹ שֵׁם יְהוָה בּוֹ־יֵרוּץ צִדִּיק וְנִשְׁגָּב: עֲשֵׂה־עֲמִי אוֹת
 לְטוֹבָה וַיִּרְאוּ שְׂנְאֵי וַיִּבְשׂוּ כִי־אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי:
 וַיִּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׂמְעוּ אֶת־רִנָּתָם: וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ
 וַיִּנְחָם כְּרַב חֶסְדּוֹ: וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לְפָנָי כָּל־שׁוֹבֵי־הֶם:
 הוֹשִׁיעֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמִקְבָּצֵנוּ מִן־הַגֹּזִים לְהַדּוֹת לְשֵׁם
 קְדוֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֱלִיתְךָ: אַתָּה תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן
 כִּי־עַתְּ לַחֲנֻנָּה כִּי־בָא מוֹעֵד: וַחֲפָרָה הַלְּבָבָה וּבּוֹשָׁה הַחֲמָה
 כִּי־מָלַךְ יְהוָה צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וַנִּגַּד וְקָנִי
 כְּבוֹד: וְאָמַר בְּיֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִנְיֵנוּ לוֹ וַיּוֹשִׁיעֵנוּ
 זֶה יְהוָה קִנְיֵנוּ לוֹ נִגְיָלָה וְנִשְׁמַחָה בִּישׁוּעָתוֹ: בְּרוּךְ יְהוָה
 לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ אַדְנֵי יוֹסֵף יוֹם יַעֲמֹס־לָנוּ הָאֵל
 יִשׁוּעָתֵנוּ סֵלָה: בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם וְעַד
 הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל־הָעַם אָמֵן. הַלְלוּ־יָהּ:

תה' פד, יג.

שס לג, ייח.

תה' כז, יח.

שס נד, ח"ב.

שס עט, ט.

שס קמח, יח.

משל' ית, י.

תה' פז, ת.

שס קו,

מדמח.

שס קב, יח.

שע' כד, כג.

שס כה, ט.

תה' פט, נג.

שס סח, כ.

שס קו, מח.

תה' קלח,

ח"ב.

הַלְלוּ יְהוָה

הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה:

בְּחִצְרוֹת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ:

הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה

שְׁעִמְדִים בְּבֵית יְהוָה

תה' קלח,

ח"ב.

הַלְלוּ־יְהוָה כִּי־טוֹב יְהוָה
כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לֹא יֵה
כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה
כָּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה
בַּיָּמִים וְכָל־תְּהַמּוֹת:
בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה
שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם
שָׁלַח אֹתָת וּמִפְתִּים
לְפָרְעֹה וּבְכָל־עַבְדָּיו:
וְהָרַג מַלְכֵי עַצּוֹמִים:
וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
וְנָתַן אֶרֶץ נַחֲלָה
יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם
כִּי־יִדְּוֶן יְהוָה עִמּוֹ
עַצְבֵי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב
פָּה־לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ
אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יֵאָזְנוּ
כַּמּוֹהֵם יֵהִיוּ עֹשִׂיהֶם
בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה
בֵּית הַלְוִי בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה
בְּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן

הַלְלוּ־יְהוָה:

עומדים ואומרים:

בְּרוּךְ שָׁאֵמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ
גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בְּרוּךְ אֵל חַי לְעַד וְקַיֵּם לְנֶצַח. בְּרוּךְ

עור או"ח
סי' נא, בשם
ספר היכלות;
סרע"ג ח"א
סי' ע;
סדר' רס"ג
עמ' קכ.

מוכר גד"ח
אלוהי זועף
פ"ד; שצה"ל
ענין תפילה
סי' א, וסי' ה;
סת"ר סי' א,
סי' ב.

עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ בְּרוּךְ מְרַחֵם
עַל הַבְּרִיּוֹת בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירְאָיו בְּרוּךְ פּוֹדֶה
וּמַצִּיל בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַמְהַלֵּל הַמְשַׁבַּח וְהַמְפָּאֵר
בְּפִי עַמּוֹ וּבִלְשׁוֹן כָּל־חַסִּידָיו וְעַבְדָּיו וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ
נְהַלֵּלְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁבַּחְךָ וְנִרְוֹמְמְךָ וְנִגְדֹלְךָ וְנִמְלִיכְךָ
וְנִזְכִּיר אֶת־שִׁמְךָ מִלְכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים מֶלֶךְ
מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַד־יְעַד שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
מֶלֶךְ מְהַלֵּל בְּתַשְׁבְּחוֹת (נ"א: בְּתַשְׁבְּחוֹת): ע"כ עומדים:

ע"פ סדו'
 רס"ג עמ' לב.

רק בשבת אומרים: **מזמור שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת:**

סדו' רס"ג
 עמ' קב.
 תה"ל כ"א, ח.
 תה"ל כ"א, כ"ט.

סדו' רס"ג
 עמ' קב.
 תה"ל כ"א, ח.
 דין מלאה
 צרכות
 אות כו.

טוֹב לַהֲדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר
חֲסִדְךָ וְאִמּוֹנְתְךָ בְּלִילוֹת: עֲלֵי־עֲשׂוֹר וְעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הַגִּזְיוֹן
בְּכִנּוֹר: כִּי שָׁמַחֲתָנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֶּן:
מִהֲגִדְלוֹ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה מְאֹד עָמְקוּ מַחְשַׁבְתֶּיךָ: אִישׁ־בַּעַר
לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת: בְּפֶרֶחַ רִשְׁעִים כִּמוֹ עֵשֶׂב
וַיִּצְיָצוּ כָל־פְּעֻלֵי אֹן לְהַשְׁמֵדֵם עַד־יְעַד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם
יְהוָה: כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֵיבֶיךָ יִתְפָּרְדּוּ
כָל־פְּעֻלֵי אֹן: וְתָרַם כְּרָאִים קִרְנֵי בְּלָתִי בְּשֶׁמֶן רַעְנָן: וּתְבַט
עֵינֵי בְּשׂוּרֵי בְּקָמִים עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה אֲזִנִּי: צַדִּיק
כַּתְּמַר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה: שְׁתוּלִים בְּבַיִת יְהוָה
בַּחֲצֹרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִנּוּבּוֹן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים
וְרַעְנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יִשְׂרָאֵל יְהוָה צוּרֵי וְלֹא־עוֹלָתָהּ בּוֹ:

מס' סופרים
 פ"ח, ה"ח.

יְהוָה מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבָשׁוּ לְבַשׁ יְהוָה עַוֹ הַתְּאֹזֵר אֶף־תַּבּוֹן
תִּבְלַל בַּל־תִּמּוֹט: נִכּוֹן כַּסְאֶךָ מֵאֵז מֵעוֹלָם אַתָּה:

תה"ל כ"א, ח.

נִשְׂאוּ נְהַרְוֹתוֹ יְהוָה. נִשְׂאוּ נְהַרְוֹת קוֹלָם. יִשְׂאוּ נְהַרְוֹת
 דְּכִכָּיִם: מִקְלוֹתוֹ מֵיִם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבָּרֵי־יָם. אֲדִיר
 בַּמַּרוֹם יְהוָה: עֲדַתְיָו נֶאֱמְנוּ מְאֹד. לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה־קֹדֶשׁ.
 יְהוָה לְאַרְבֶּּ יָמִים:

תהי' קד, לא.
 שם קיג, בדה.

סרע"ג ח"א
 ס"ו י

יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם
 יְהוָה מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמְזֹרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־
 מְבוֹאוֹ מְהֵלֵל שֵׁם יְהוָה: רֵם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְהוָה עַל
 הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זְכָרְךָ לְדֹר־וָדָר:
 יְהוָה בְּשָׁמַיִם הִכִּין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּכֹל מַשְׁלָה: יִשְׂמַחוּ
 הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ: יְהוָה
 מֶלֶךְ. יְהוָה מֶלֶךְ. יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְהוָה מֶלֶךְ
 עוֹלָם וָעֶד אֲבָדוּ גּוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְהוָה הִפִּיר עֲצַת־גּוֹיִם
 הִנְיָא מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים: עָצוּ עֵצָה וְתַפֵּר דְּדָבָר וְדָבָר וְלֹא
 יִקוּם כִּי עֲמַנּוּ אֵל: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלִב־אִישׁ וְעֲצַת יְהוָה
 הִיא תִקּוּם: עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחֲשָׁבוֹת לְבוֹ לְדֹר
 וָדָר: כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא־עֲזָה וַיַּעֲמֵד: כִּי־בָחַר יְהוָה
 בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשֶׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל
 לְסִגְלָתוֹ: כִּי־בּוֹ יִשְׂמַח לְבָנוּ כִּי בְשֵׁם קֹדֶשׁוֹ בְּטַחֲנוּ: כִּי
 לֹא־יִטַּשׁ יְהוָה עַמּוֹ וְנִחַלְתּוֹ לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר
 עוֹן וְלֹא־יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשְׁיֵב אָפוֹ וְלֹא־יִעִיר כָּל־חַמְתּוֹ:
 (יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲגֵנוּ בְּיוֹם־קָרְאָנוּ): אֲשֶׁר־י תְּמִימֵי־
 דָּרְךָ הַהֵלְכִים בְּתוֹרַת יְהוָה:

תהי' קלה, יג.

שם קיג, יט.
 דה"א טז, לא.

תהי' י, טז.

תהי' לג, ח.
 שמו טו, יח.

תהי' י, טז.
 שם לג, י.

ישע' ח, י.

משל' יט, כח.

תהי' לג, יח.

שם ט.
 שם קלג, יג.

שם קלה, ד.

שם לג, כח.
 שם נד, יד.

שם עה, לח.

שם כ, י.
 שם קיע, ח.

מס' סופרים
 פי"ד, ה"ז.

תהי' פד, ה.
 תהי' קמד, טו.

שבה"ל ענין
 תפילה ס"ז
 סרע"ג ח"א
 ס"ו י

אֲשֶׁר־י יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יְהִלְלוּךָ סֵלָה: אֲשֶׁר־י הָעַם
 שָׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁר־י הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהֵיו:

תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמְמֶךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאֶבְרַכְּהָ שְׁמֶךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יּוֹם אֶבְרַכְּךָ וְאֶהְלֵלְךָ שְׁמֶךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: גְּדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד וְלִגְדֹלְתּוֹ אֵין חֶקֶר:
דָּוִד לְדָוִד יִשְׁבַּח מִעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הַדָּר כְּבוֹד
הַדָּוִד וּדְבָרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹן גְּבוּרָתֶיךָ יֹאמְרוּ
וּגְדֹלְתֶךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיֵעוּ וְצִדְקָתֶךָ יִרְנְנוּ:
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֲרָךְ אֲפִים וּגְדֹל־חֶסֶד: טוֹב־יְהוָה לְכָל
יְרַחֲמֵנו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ וְחִסְיֹדֶיךָ
יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתֶךָ יִדְבְּרוּ:
לְהוֹדִיעוּ לְבַנְיֵי הָאָדָם גְּבוּרָתֵנו וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתֵנו:
מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דָּוִד וְדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינַי־כָּל
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה גּוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכֹלֶם בְּעֵתֵנו: פּוֹתַח
אֶת־יָדֶךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דַּרְכָּיו
וְחֹסֵיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכָל־אֲשֶׁר
יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רִצּוֹן־יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שׁוֹעֵתֶם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֶם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהַבָּיו וְאֶת־כָּל־הַרְשָׁעִים
יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹר פִּי וּיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד:

תהי' קמנה,
 ארכא; צבלי
 צרכות דף
 ד, ג; פסקי
 רי"ד צרכות
 דף ד, ג;
 שצה"ל תפילה
 ס"א ז;
 סה"ת ס"א ג;
 סה"ר ס"א ג.

וּאֲנַחְנוּ נִבְרַךְ יְהִי מִעֵתָה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּ־יָהּ:

תהי' קטו, ית.

הַלְלוּ־יָהּ הַלְלוּ נַפְשֵׁי אֶת־יְהוָה: אֶהְלֵלְךָ יְהוָה בְּחַיֵּי
אֲזוּמְרָה לְאֱלֹהֵי בְּעוֹדֵי: אֶל־תִּבְטְחוּ בְּגִדֵיבַיִם
בְּבֶן־אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּעָה: תִּצַּא רוּחוֹ יִשָּׁב לְאֲדָמָתוֹ
בַּיּוֹם הַהוּא אֶבְרָנוּ עֲשָׂתֵנָּתוֹ: אֲשֶׁר־י שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ

תהי' קמנה,
 ח"י

סרע"ג ח"א
 ס"א יא;
 שצה"ל תפילה
 ס"א ז;
 צבלי שצת דף
 קי"ת, ג; סה"ר
 ס"א ג;
 סרע"ג ח"א
 ס"א יג.

שָׁבְרוּ עַל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: עֲשָׂהוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם
 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם הַשָּׁמַיִם אֶמֶת לְעוֹלָם: עֲשָׂה מִשְׁפָּטוֹ
 לְעֹשׂוֹקִים נִתֵּן לֶחֶם לְרַעֲבִים יְהוָה מִתִּיר אֲסוּרִים: יְהוָה
 פָּקַח עֵינָיו יְהוָה זָקַף כְּפוּפִים יְהוָה אָהַב צְדִיקִים: יְהוָה
 שָׁמַר אֶת־גְּרָם יָתוֹם וְאֶל־מִנְהָ יְעוּדָד וְדָרַךְ רְשָׁעִים
 יַעֲוֶה: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם. אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדָר וְדָר.
 הַלְלוּ־יָהּ:

הַלְלוּ יְהוָה כִּי־טוֹב זְמִרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נַעֲמִים נִאֲוָה תְהִלָּה: כצלי שבת דף
קו"ה, ב'
סרע"ג ח"א
ס"ו יג

בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְהוָה נְדַחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנְּסֵם:
 הֲרַפָּא לְשִׁבּוּרֵי לֵב וּמַחֲבֵשׁ לְעַצְבוֹתֵם: מוֹנֵה מִסְפָּר
 לְכּוֹכְבִים לְכָל־שְׁמֹת יִקְרָא: גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ
 לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוּדָד עֲנוּמִים יְהוָה מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים
 עַד־יְאָרֶץ: עֲנוּ לִיהוָה בְּתוֹדָה וּזְמְרוּ לְאֱלֹהֵינוּ בְּכִנּוֹר:
 הַמְכֹסֶה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמְכִין לְאָרֶץ מָטָר הַמְצַמֵּיחַ הַרִים
 חֲצִיר: נוֹתֵן לְבַהֲמָה לַחֲמָה לְבַנֵּי עֹלֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא
 בְּגִבּוֹרַת הַסּוּס יַחֲפִץ לֹא־בְשׂוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֵה יְהוָה
 אֶת־יְרֵאָיו אֶת־הַמִּיחֲלִים לְחִסְדּוֹ: שְׂבַחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת־יְהוָה
 הַלְלֵי אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן: כִּי־חֲזַק בְּרִיחֵי שְׁעָרֵינוּ בְּרֹךְ בְּנֵינוּ
 בְּקִרְבָּנוּ: הַשֵּׁם־גְּבוּלָךְ שָׁלוֹם חֶלֶב חַטִּיִּים יִשְׂבִיעֶנָּךְ: הַשְׁלַח
 אֲמַרְתוּ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יְרוּץ דְּבָרוֹ: הַנְּתֵן שֶׁלֶג כְּצֶמֶר
 כְּפֹר כְּאֶפֶר יִפּוֹר: מִשְׁלֵיךְ קִרְחוֹ כְּפִתִּים לִפְנֵי קִרְתּוֹ מִי
 יַעֲמֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם יִשָּׁב רוּחוֹ יִזְלוּ־מִים: מִגִּיד
 דְּבָרוֹ לִיעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עֲשָׂה כֵּן
 לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בְּלִי־דַעוּם. הַלְלוּ־יָהּ:

תהי' קמטה,
לר"ה.

בבלי שבת 77
ק"ח, ב'
סרע"ג ח"א
ס"ו יג.

הַלְלוּ יְיָ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְרוֹמִים:
הַלְלוּהוּ כָּל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־צְבָאוֹ:
הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וַיְרַח הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אֹר: הַלְלוּהוּ שָׁמַי
הַשָּׁמַיִם וְהַיָּם אֲשֶׁרוֹ מֵעַל הַשָּׁמַיִם: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה
כִּי הוּא צְוֶה וַנִּבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לְעַד לְעוֹלָם חֲקִנְתָּן וְלֹא
יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תְּנִינִים וְכָל־תְּהוֹמוֹת:
אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֵּג וְקִיטּוֹר רוּחַ סִעָרָה עֹשֶׂה דְבָרוֹ: הַהָרִים
וְכָל־גְּבוּעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחִיָּה וְכָל־בְּהֵמָה רֹמֵשׁ
וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי־אָרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שׂוֹפְטֵי
אָרֶץ: בַּחֹרִים וְגַם־בְּתוֹלוֹת זְקֵנִים עַם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ
אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי־נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבָדוֹ הוֹדוּ עַל־אָרֶץ וּשְׁמַיִם:
וַיֵּרָם קָרוֹן לְעַמּוֹ תְהַלֵּה לְכָל־חֲסִידָיו לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עִם
קָרְבוֹ הַלְלוּ־יָיָה:

תהי' קמטה,
לר"ה.

בבלי שבת 77
ק"ח, ב'
סרע"ג ח"א
ס"ו יג.

הַלְלוּ יְיָ שִׁירוּ לִיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלְתֶּנוּ בְּקִהֵל
חֲסִידִים: יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשׂוֹ בְּנֵי־צִיּוֹן
יִגִּילוּ בְּמַלְכָם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְּמַחֲוֹל בְּתַף וְכִנּוֹר יִזְמְרוּ־לוֹ:
כִּי־רוֹצֶה יְהוָה בְּעַמּוֹ יִפְאַר עֲנֻוִים בִּישׁוּעָה: יַעֲלוּ חֲסִידִים
בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בְּגִרוֹנָם וְחָרַב
פִּיפִיּוֹת בִּידָם: לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּגוֹיִם תּוֹכַחוֹת בְּלְאֻמִּים:
לְאַסֵּר מַלְכֵיהֶם בְּזֻקִים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְּלֵי בְרוֹזֵל: לַעֲשׂוֹת
בְּהֵם מִשְׁפָּט כְּתוֹב הַדָּר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּ־יָיָה:

תהי' קמ, לר"ה.

בבלי שבת 77
ק"ח, ב'
סרע"ג ח"א
ס"ו יג.

הַלְלוּ יְיָ הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ:
הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ:
הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתַף

וּמְחֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעַגְבִּ: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְיָ. הַלְלוּ־

ראה שצ"ל
ר"ח ס"ו קעג.

מח' ויטרי
ס"ו ח.

יְיָ: כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְיָ. הַלְלוּ־יְיָ:1

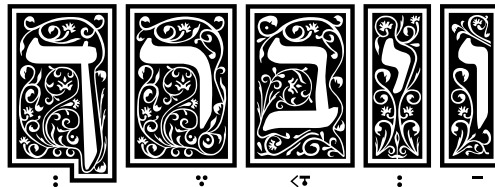
טור אר"ח
סוף ס"ו נח.

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם.
אָמֵן וְאָמֵן:

תה' פט, נג.
תה' קנז, י.

ראה תשצ"ז
קטן ס"ו רה.

עומדים (עד סוף שירת הים) ואומרים:

דח"א כט.
ר"ג.

סרע"ג ח"א
ס"ו יג טור
אר"ח ס"ו נח
צסס הגאונים.

דָּוִד אֶת־יְהוָה לְעֵינַי כָּל־הַקְּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִד בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם: לְךָ יְהוָה
הַגְדִּלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנְּצִיחַ וְהַהוֹד כִּי־כָל בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמְּמַלְכָּה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ:
וְהָעֶשֶׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וּבִיָּדְךָ כֹּחַ
וּגְבוּרָה וּבִיָּדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים
אֲנַחְנוּ לְךָ וּמְהִלִּים לְשֵׁם תְּפָאֶרְתֶּךָ: וַיְבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ
וּמְרוֹמֶם עַל־כָּל־בְּרָכָה וְתַהֲלָה: אַתָּה־הוּא יְהוָה לְבִדְךָ
אֶת עֲשִׂית אֶת־הַשָּׁמַיִם שָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאִם הָאָרֶץ
וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיָּמִים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה
אֶת־כָּל־סוּר וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִיִּים:

נחמ' ט, ה"ג
טור אר"ח
סוף ס"ו נח
צסס הגאונים.

סרע"ג ח"א
ס"ו יג.

1 במח' רמ"ז ובולוניה המנהג לכפול פסוק זה לא מופיע, ומקור המנהג ע"פ מח' ויטרי ס"ו א'.

שמי יד.
כטרלח.

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִיבְשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה
 מִיַּמִּינָם וּמִשְׂמָאלָם: וַיֹּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־
 יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת
 עַל־שַׁפַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה
 יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְרוּ בִּיהוָה
 וּבַמָּשָׁה עַבְדּוֹ:

טור לו"ח
סו' נח
בשם הגאונים.

שמי טו, ס"ד.

אֲזַי יִשְׁיֶר־מָשָׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִיהוָה וַיֹּאמְרוּ
 לֵאמֹר אֲשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאָה גָאָה סוֹס
 וַרְכָבוֹ רָמָה בַּיָּם: עֲזֵי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי־לִי
 לִישׁוּעָה זָוָה אֱלֹהֵי וְאֲנוּ־הוּ אֱלֹהֵי
 אָבִי וְאֶרְמָמְנוּ־הוּ: יְהוָה אִישׁ מַלְחָמָה יְהוָה
 שָׁמוֹ: מְרַכֶּבֶת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בַּיָּם וּמִבְּחַר
 שְׁלִשׁוֹ טָבְעוּ בַיָּם־סוּף: תְּהַמֵּת יְכַסִּימוּ יָרְדוּ בַמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ־
 אָבֹן: יְמִינֶךָ יְהוָה נֶאֱדָרִי בַּפֶּחַ יְמִינֶךָ
 יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרַב גְּאוּנֶךָ תִּהְרָם
 קַמִּיךָ תִּשְׁלַח חֲרָנֶךָ וְאֶכְלָמוּ פֶקֶשׁ: וּבְרוּחַ
 אַפְיֶךָ גָּעַר־מוּ מַיִם נִצְבּוּ כְמוֹ־נֹ־
 נְזִלִים קִפְאוּ תְדַמְרוּ בְּלִבֵּי־ם: אָמַר
 אוֹיֵב אֶרְדֹּף אֲשִׁיג אֶחְלַק שְׁלָל תִּמְלֹאמוּ
 נִפְשֵׁי אָרִיק חֲרָבִי תִזְרִישְׁמוּ יָדַי: נִשְׁפָּת
 בָּרוּךְ וַיְחַדֵּךְ כְּסָמוּ יָם צָלְלוּ כְּעוֹפְרֹת בְּמַיִם
 אֲדִירִים: מִי־כַמְכָּה בְּאֵלֶם יְהוָה מִי
 כַמְכָּה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ נִזְרָא תִהְלֵת עֲשֵׂה
 פְּלֵא: נְטִיתַי יְמִינֶךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ: נְחִיתַי

בְּחֶסֶדְךָ עִסְוֹן גָּאֵלְתָּ
 קִדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָזוּן חֵיל
 אֲחִזוּ יִשְׁבִי פְלִאֲשֶׁרְתָּ: אֲזִי נִבְרַח לֹא אֶלּוּפֵי
 אֲדוּם אֵילֵי מוֹאָב יֶאֱחֶזְמוּ רַעַד נִמְגֹו
 כָּל יִשְׁבִי כְנַעַן: תִּפְּלַעְלֵהֶם אֵימַתְהוּ
 וּפָחַד בְּגִדְלֵךְ זְרוּעֶךָ יִדְמֹו כְּאֶבֶן עֵד־
 יַעֲבֹר עִמָּךְ יְהוָה עֹד־יַעֲבֹר עִסְוֹן
 קִנִּיתָ: תִּבְאָמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר גִּחְלַתְךָ מְכוֹן
 לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת יְהוָה מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנֵנֵנוּ
 יְדִיךָ: יְהוָהוּ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

יְהוָה מְלֹךְ יְהוָה מְלֹךְ יְהוָה מְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

מס' סופרים
פי"ד, ס"ה

סה' י, טז.
סה' לג, ח.
שמי' טו, יח.
סה' כב, כט.
עו"כ' ח, כח.

כִּי לִיהוָה הַמְּלוּכָה וּמִשְׁלַל בְּגוֹיִם: וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר
 צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֶת־הַר עֵשׂוֹ וְהִיתָה לִיהוָה הַמְּלוּכָה:
 יִהְיֶה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי יְהוָה
 אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

זכר' יד, ט.

כָּל־בְּרוּאֵי מַעְלָה וּמַטָּה²:

יַעֲדוּן יִגִּדוּן כָּלֶם כְּאֶחָד יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: זכר' יד, ט.

שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת שְׁבִילְךָ וְכָל־מִבִּין³ יְסוּדֶם יְסִפְרוּ
 אֶת־גְּדֻלָּתְךָ⁴ וּמֵהֶם יִפְּרוּ כִּי הַכֹּל שִׁלְךָ וְאֵתָה הַמֶּלֶךְ
 הַמִּיְחָד: יַעֲדוּן וְכו'

¹ במח' רמ"ו וּבִלְוֵיָא נוסף תיבת "וכתוב". ² מחברו רבי שלמה אבן גבירול. וחתם שמו 'שלמה' בראשי
 הַבְּתִים. במח' רמ"ו וּבִלְוֵיָא פתיחה זו נשמטה והפיוט מתחיל בתיבת "יעידון". ³ במח' רמ"ו וּבִלְוֵיָא:
 "לְכָל־מִבִּין". ⁴ במח' רמ"ו וּבִלְוֵיָא: ללא תיבת "את".

לִבְבוֹת בְּחֶשְׁבֶם עוֹלָם בְּנוֹי־יִמְצְאוּ כָּל־יֵשׁ בְּלִתְךָ שְׁנוֹי־
 בְּמִסְפָּר בְּמִשְׁקָל הַכֹּל מְנוֹי־כָּל־ם נִתְּנוּ מִרְוּעָה
 אֶחָד: יְעִידוּן וְכוּ'

ע"פ במדבר
 רכ"ה יד, ז.

מֵרֵאשׁ וְעַד־סוּף יִשְׁלַךְ סֶמֶן מִזְרַח וּמֵעֶרֶב צָפוֹן
 וְתִימָן שֶׁחַק וְתַבֵּל לָךְ עַד נְאֻמָּן מִזָּה אֶחָד וּמִזָּה
 אֶחָד: יְעִידוּן וְכוּ'

ע"פ תה"ו
 קז, ג.
 ע"פ תה"ו
 פט, לה.
 שמו"ח, יב.

הַכֹּל מִמֶּךָ נִזְבַּד זְבוּד־אֶתָּה תַעֲמֹד וְהֵם יֵאָבְדוּ אָבוּד־
 לָכֵן כָּל־יִצְוֹרֵי לָךְ יִתֵּן כְּבוֹד־כִּי מֵרֵאשׁ וְעַד־סוּף הִלּוּא
 אָב אֶחָד: יְעִידוּן וְכוּ'

ע"פ תה"ו
 קכ, טז.
 מלכ"ו, ב, י.

וּבִתּוֹרֶתְךָ כְּתוּב לֵאמֹר־שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 יְהוָה אֶחָד:

ד"ה, ז.

יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: מַלְכוּתְךָ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים־וּמִמְשַׁלְתְּךָ מַלְכֵנוּ בְּכָל־
 דּוֹר וָדָר־שָׁאֲתָה הוּא אֲדִיר בְּקִדְשָׁהּ וּלְךָ נֶאֱדָה הַמְּלוּכָה־
 הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ:

תה"ו, לג, כב.
 ע"פ שם
 קמ"ה, יג.
 ע"פ שמו
 טו, יא.

לְדָוִד בְּשָׁנוֹתָו אֶת־טַעֲמוֹ לִפְנֵי אַבְיִמֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיִּלָּךְ:
 אַבְרָכָה אֶת־יְהוָה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תְּהַלְתּוּ בְּפִי־
 בַּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנוּיִם וַיִּשְׁמַחוּ: גִּדְּלוּ לַיהוָה
 אֲתִי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: דְּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָה וְעֲנֵנִי
 וּמְכַל־מְגוֹרוֹתַי הִצִּילֵנִי: הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנִהְרוּ וּפְנִיחֵם אֵל־
 יַחְפְּרוּ: זֶה עָנִי קִרָא וַיְהוָה שָׁמַע וּמְכַל־צְרוּתִיו הוֹשִׁיעוּ:
 חֲנָה מִלֵּאד־יְהוָה סָבִיב לִירְאִיו וַיַּחֲלִצֵם: טַעֲמוֹ וְרָאוּ

תה"ו, לד, ח"כג.

ס"ה"ת ס"ו, לו.

1 במד' רמ"ז ובולוניה: "ציר".

כִּי־טוֹב יְהוּה אֲשֶׁר־י הַגִּבֹּר יַחֲסֶה־בּוֹ: יִרְאוּ אֶת־יְהוּה
 קְדוֹשׁוֹ כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדָרְשׁוּ
 יְהוּה לֹא־יַחְסְרוּ כָּל־טוֹב: לְכוּ־בָנִים שְׂמֵעוּ־לִי יִרְאֵת יְהוּה
 אֶל־מִדְכֶם: מִי־הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֶהֱב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב:
 נִצֵּר לְשׁוֹנֶה מֵרַע וְשֹׁפֵתִיךָ מִדַּבֵּר מִרְמָה: סוֹר מֵרַע
 וְעָשִׂה־טוֹב בְּקֶשׁ שָׁלוֹם וְרִדְפָהּ: עֵינַי יְהוּה אֶל־צַדִּיקִים
 וְאֲזַנִּי אֶל־שׁוֹעֲתִים: פְּנֵי יְהוּה בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מֵאָרֶץ
 זְכָרִים: צַעֲקוּ וַיְהוּה שָׁמַע וּמְכַל־צְרוּתֶם הִצִּילֶם: קָרוֹב
 יְהוּה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־דַּבְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ: רַבּוֹת רַעוֹת
 צַדִּיק וּמְכַלֵּם יִצִּילֵנוּ יְהוּה: שֹׁמֵר כָּל־עֲצֻמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה
 לֹא נִשְׁבְּרָה: תְּמוֹתֶת רָשָׁע רַעַה וְשֹׁנְאֵי צַדִּיק יֶאֱשָׁמוּ:
 פְּדָה יְהוּה נַפְשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאֱשָׁמוּ כָּל־הַחֲסִים בּוֹ:

רשות לנשמת של ראש השנה¹

עומד החזן, ואומר בקול ובנעימה את הבית הראשון והאחרון, והקהל יאמרו
שאר הבתים:

אֶכְרַע אֶקְדֹּ לְפָנַי מֶלְכִי. אֶקְרָא מִפְּנֵי אֲבָרְךָ.
שׁוֹפֵט יֵשֶׁר הוּא אֵלֵי כִי. יוֹרֵה חַטָּאִים בְּדָרְךָ:

סה' כה, ט.

אֶכְרַע אֶקְדֹּ לְפָנַי מֶלְכִי. אֶקְרָא מִפְּנֵי אֲבָרְךָ.
שׁוֹפֵט יֵשֶׁר הוּא אֵלֵי כִי. יוֹרֵה חַטָּאִים בְּדָרְךָ:

יּוֹם זֶה יוֹם הַדִּין הוּא נִקְרָא. מִשְׁפֵּט הוּא לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב.
יּוֹשֵׁב עַל-כִּסֵּא רָם נוֹרָא. וְלְמִישׁוֹר יִישִׁיר הַעֲקֹב.
עַל-הָאֵחַ תּוֹךְ אֵשׁ בּוֹעֶרָה. יִבְעִיר כָּל-אֶחָ עֲקוֹב יַעֲקֹב.
לָכֵן אֶת שׁוֹכֵבֵת חִיקֵי. הַתְּנַחֲמֵי סִפְקֵי עַל-יָרְךָ.
עַל-בְּמוֹת יִצְרָלֵב דְּרָכֵי. תִּרְדִּי-בוּ בַעֲבוּדַת פְּרָךְ:

ט"ז טס
פה, ה.

ירמ' ט, ג.

אֶכְרַע אֶקְדֹּ לְפָנַי מֶלְכִי. אֶקְרָא מִפְּנֵי אֲבָרְךָ.
שׁוֹפֵט יֵשֶׁר הוּא אֵלֵי כִי. יוֹרֵה חַטָּאִים בְּדָרְךָ:

וּבַתְּרוּעַת מֶלֶךְ עוֹרֵי. וּבַתְּקַע שׁוֹפֵר שְׂמֵעֵי.
וּבְשִׁבְרִים יִצְרָךְ שִׁבְרֵי. הַשְּׁפִילֵי אוֹתוֹ הַכְּנִיעֵי.
וּזְדוֹן עָרְלַת-לֵב הַסִּירֵי. הוֹחִילֵי לֵאלֹהֵי יִשְׁעֵי.
שׁוֹבֵי שׁוֹלְמֵית עֲדִיו כִּי. חֲנוּן וְרַחוּם הוּא אָף אֶרְךָ.
גֹּאֲלֵ מִשַּׁחַת חַיִּיכֵי. אֵינְלוֹ דְּמִיּוֹן אָף לֹא עֶרְךָ:

אֶכְרַע אֶקְדֹּ לְפָנַי מֶלְכִי. אֶקְרָא מִפְּנֵי אֲבָרְךָ.
שׁוֹפֵט יֵשֶׁר הוּא אֵלֵי כִי. יוֹרֵה חַטָּאִים בְּדָרְךָ:

¹ לרבי יואב מן הכנסת מרומא. סי' יואב.

אֵל דָּרַשׁ סֵפֶר וַיִּקְרָא • אֵיה שׁוֹקֵל אֵיה סוֹפֵר •
 וְלִצְדִיקִי דוֹרֵךְ הַיְשָׁרָה • דוֹדֵי לִי אֲשָׁפּוּל הַכֶּפֶר •
 וּרְשָׁעִים יִשְׁתּוּ מִי־מָרָה • אוֹכֵלֵת אֵשׁ כָּל־הַכּוֹפֵר •
 וּמִמְחִצִית פִּשְׁעֵי עֲרָכִי • מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן צוֹר מִתְבָּרֵךְ •
 וּמִכָּרִיעַ מֵאֲזִנֵי צַדִּיקִי • וּמְשִׁים פְּעָמֵי לְדָרֵךְ •

אָכְרַע אֶקֶד לְפָנֵי מַלְכִי • אֶקְרָאָה מִפְּנֵי אֲבָרֵךְ •
 שׁוֹפֵט יֵשֶׁר הוּא אֵלֵי כִי • יוֹרָה חֲטָאִים בְּדָרֵךְ •

בֵּינוּ נָא זֹאת הָאֵל דְּרָשׁוּ • מִיּוֹם דִּין עַד יוֹם כְּפָרָה •
 וּבְנִתִים פָּנָיו בְּקִשׁוּ • לֹא־יִשְׁחִית בְּעֵבוֹר הָעֲשָׂרָה •
 וּבְכָל־לֵב אוֹתוֹ תִקְדֵּישׁוּ • הוּא יִצְיַלְכֶם מִכָּל־צָרָה •
 גַּם אֶת נַפְשִׁי אֵלֵי בְרָכִי • וּלְפָנָיו הִכְרִיעֵי בְּרֵךְ •
 הוּא יִגְמַל חֶסֶד עַל־יָכִי • קוּמִי אֲוִרִי כִי בָא אוֹרֵךְ •

יש"פ ס"ח

אָכְרַע אֶקֶד לְפָנֵי מַלְכִי • אֶקְרָאָה מִפְּנֵי אֲבָרֵךְ •
 שׁוֹפֵט יֵשֶׁר הוּא אֵלֵי כִי • יוֹרָה חֲטָאִים בְּדָרֵךְ •

החזן אומר בקול ובנעימה:

הזכר צמשה
 פסחים
 פ"ג, מ"ז;
 סרע"ג ח"ב
 סי' כ"א;
 סת"ר סי' ע"ד;
 סה"ת סי' לו'

ע"פ תה"ו
 ק"ו

כָּל־חֵי תְבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ • וְרוּחַ כָּל־בְּשָׂר
 תִּפְאָר וּתְרוּמַם זִכְרֵךְ מִלְּכָנוּ • מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם
 אַתָּה הוּא אֵל • וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין־לָנוּ מִלֵּךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר

ע"פ תה"ו
 ק"ו, לו'
 ע"פ חו"י
 יב, י

¹ במז' רמ"ז: "ולצדיק".

וּמוֹשִׁיעַ. פּוֹדֶה וּמַצִּיל מִפְּרָגַם וּמִרְחַם בְּכָל־עֵת צָרָה
וְצוֹקָה. אֵין־לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹה אֶתָּה:

אֱלֹהֵי הָרְאִשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים. אֱלֹהֵי כָל־בְּרִיּוֹת. אֲדוֹן
כָּל־תּוֹלְדוֹת. הַמְהַלֵּל בְּרַב הַתְּשׁוּבָחוֹת (נ"א):
הַתְּשׁוּבָחוֹת). הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיְהוֶה
לְא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן. הַמְעוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְקִיץ נֹרְדָמִים¹.
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים:

ט"פ ישנ'
מד, ו.

ט"פ תה'
קו, ט.

ט"פ תה'
קמה, יד.

וְלֶךְ (לְבַדְךָ) אֲנַחֲנוּ מוֹדִים:

ט"פ דה"ה
כט, יג.

ט"פ שג'
סוכה 77
מה, ג.

אֱלֹהֵינוּ מִלֵּא שִׁירָה כַּיָּס. וְלִשְׁוֹנָנוּ רְנָה כְּהַמּוֹן גְּלִיו.
וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שֹׁבַח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ. וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת
כְּשֶׁמֶשׁ וְיָרַח (נ"א: וְכִי־רַח). וַיְדִינוּ פְּרוֹשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם.
וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאֵילוֹת. אֵין אָנוּ מִסְפִּיקִין לְהוֹדוֹת לְךָ.
יְהוֶה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. וְלְבַרְךָ אֶת־שִׁמְךָ עַל־אֶחָת
מֵאֶלֶף אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵי רַבּוֹת (פְּעָמִים) הַטּוֹבוֹת (נְסִים
וְנִפְלְאוֹת) שְׁעֵשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם־אֲבוֹתֵינוּ. מִמְצָרִים גָּאֲלָתָנוּ
וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרַעַב זָנַתָּנוּ. וּבִשְׂבַע כָּל־לִתְנוּ.
מִחַרְבַּ הִצַּלְתָּנוּ. וּמִדְּבַר מַלְטָתָנוּ. וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרַבִּים
דְּלִיתָנוּ: וְעַד־הֵנָּה² עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא־עֲזָבוּנוּ. אֱלֹהֵינוּ
יַעֲזֹבוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶיךָ יְהוֶה אֱלֹהֵינוּ. לִכֵּן אֲבָרִים שִׁפְלָגְתָּ
בָּנוּ. וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאַפֵּינוּ. וְלִשְׁוֹן אֲשֶׁר שִׁמַּתָּ
בְּפִינוּ. הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ אֶת־שִׁמְךָ יְהוֶה אֱלֹהֵינוּ.
כִּי כָל־פֶּה לְךָ³ יוֹדֶה. וְכָל־לִשׁוֹן בְּךָ⁴ תִּשְׁבַּע. וְכָל־בֶּרֶךְ

ט"פ משג'
ל, יט.

ט"פ מד'
היכלות רבות
פ"ו כח ס"ג.

ט"פ שג'
כ, ג.

ט"פ נחמ'
ח, י.

ט"פ דב'
כח, נט.

ט"פ תה'
כה, ו.

ט"פ בר' ג, ו.

¹ במח' רמ"ז: רדומים. ² במח' רמ"ז: "עד־הנה" ללא וי"ו. ³ במח' רמ"ז ובולוניה: לך. ⁴ במח' רמ"ז ובולוניה: בך.

לְךָ¹ תִּכְרַע. וְכָל-קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְכָל-הַלְּבָבוֹת
 יִירְאוּךָ. וְכָל-קָרֵב וְכָל-יֹזֵם לְשִׁמְךָ. כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר.
 כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ:

תהי' להי' י.

מִי יִדְמֶה-לָּךְ וּמִי יִשׁוּה-לָּךְ. וּמִי יַעֲרֹךְ-לָּךְ וּמִי יַעֲשֶׂה
 כְּמַעֲשֶׂיךָ וְכַגְּבוּרֹתֶיךָ. הָאֵל הַגָּדוֹל. הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא.
 אֵל עֲלִיּוֹן קִנְיַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ. הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֶזְךָ. הַגָּדוֹל
 וְהַלְּבוֹד שִׁמְךָ הַגָּבוֹר לְנִצָּח נוֹרְאוֹתֶיךָ. נְהַלְלֶךָ וְנִשְׁבַּחֶךָ
 וְנִבְרַךְ אֶת-שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. וְדוֹד עֲבֹדְךָ אָמַר לְפָנֶיךָ. בְּרַכֵּי
 נַפְשִׁי אֶת-יְהוָה וְכָל-קָרְבִי אֶת-שֵׁם קְדוֹשׁוֹ:

בר' יד. ב.

ט"ו ק"ג. א.

מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מַמְנוֹ. וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגְּזֻלוֹ. וְכַתוּב. רַנְּנוּ
 צְדִיקִים בַּיהוָה לְיִשְׂרָאֵל נְאוּה תְהִלָּה:

ט"ו נ"ג. ב.

בְּפִי (כָּל)	יִשְׂרָאֵל	תִּתְרוֹמֵם.
וּבְדַבְרֵי	צְדִיקִים	תִּתְבָּרַךְ.
וּבְלִשׁוֹן ²	חֲסִידִים	תִּתְקַדְּשׁ.
וּבְקָרֵב	קְדוֹשִׁים	תִּתְהַלָּל.

וּבַמְּקֵה־לוֹת (נ"א: וּבַמְּקֵה־לוֹת) רַבּוֹת עִמָּךְ בַּיִת יִשְׂרָאֵל.
 יִתְפָּאֵר שִׁמְךָ וְזִכְרֶךָ מִלְּפָנֶיךָ בְּכָל-דּוֹר וְדוֹר.
 שְׁכֵן חוֹבֵת כָּל-הַיְצוּרִים מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ. לְהוֹדוֹת. לְהַלֵּל. לְשַׁבַּח. לְפָאֵר. לְרוֹמֵם. לְהַדָּר
 וּלְקַדְּשׁ. עַל כָּל-דַּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת (ו"א: וְתִשְׁבַּחוֹת)
 שֶׁאָמַר דָּוִד בֶּן-יִשִׁי עֲבֹדְךָ מְשִׁיחֶךָ. (וּבְכֵן):

סרש"י
 ס"ו י"א;
 ששה"ל ענין
 תפילה ס"ו ת.

¹ במז' רמ"ו וּבולוֹניא: לְךָ. ² במז' רמ"ו, בולוֹניא וּשד"ל נוסף תיבת: "כָּל".

עומדים ואומרים:

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלַכְנוּ. הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ. כִּי לָךְ נִאֲמָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי
אַבוֹתֵינוּ. שִׁיר וּשְׁבַחְהָ. הִלֵּל וְזַמְרָה. עֲזֵר וּמְשַׁלָּה. נִצַּח.
גְּדֻלָּה¹ וּגְבוּרָה. תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת. קְדוּשָׁה וּמְלָכוּת. בְּרֻכּוֹת
וְהוֹדָאוֹת² מְעַתָּה וְעַד-עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ
גָּדוֹל³ וּמְהֻלָּל⁴ בְּתַשְׁבּוּחוֹת (ו"א: בְּתַשְׁבּוּחוֹת). אֵל
הַהוֹדָאוֹת. אֲדוֹן הַנְּפִלְאוֹת. הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זַמְרָה. מֶלֶךְ.
אֵל. חַי הָעוֹלָמִים. אָמֵן:

טור א"ח ח
 ס"א נ"א גכס
 הירושלמי
 שצ"ל ענן
 תפילה ס"א ז.

סרע"ג ח"ב
 ס"א כ"א;
 סת"ר ס"א א.
 ס"א ג.
 מנח' ויטרי
 ס"א ק"א גכס
 נשיאו ישראל.

תה" ק"ג, ג.

ע"פ תה"ק
 קלה, גדה.
 סת"ר ס"א מ.

רשות לקדיש⁵

יְהִי שְׁמֶךָ אֲרוֹמָמָךְ. וְצִדְקָתְךָ לֹא אֲכַסֶּה: הַאֲזַנְתִּי וְהֶאֱמַנְתִּי.
לֹא אֶשְׂאֵל וְלֹא אֲנַסֶּה: וְאֵיךְ אֹמַר כְּלִי חוֹמֵר. אֵלֵי
יִצְרוּ מַה-תַּעֲשֶׂה: דְרַשְׁתִּיהוּ פְגַשְׁתִּיהוּ. לְמַגְדִּל עֲזֵר וְצוּר
מַחֲסֶה: הִבְהִיר כְּאוֹר מְזִהִיר. בְּאֵין מָסוֹךְ וְלֹא מַכְסֶּה.
יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא:

הַדְרַת כְּבוֹדְךָ וְעֵז יָדְךָ. מְסַפְּרִים הַשָּׁמַיִם: בְּעֵת עֲלוֹתָם
וּבְעֵת פְּגוּתָם. וּבְעֵת שְׁחוֹתָם אֶפְיִם: וּמְלֹאכִים
נְהַלְכִים. בְּתוֹךְ אֲבְנֵי אֵשׁ וּמַיִם: יַעֲדוּךָ וְיִזְדוּךָ. בּוֹרֵא
נֵיב שְׁפָתַיִם: כִּי תִסְבַּל וְלֹא תִבַּל. כְּלִי זֶרַע וְיָדַיִם: תַּחֲתִיּוֹת
וְעֲלִיּוֹת. וְהַחַיּוֹת וְהַכֶּסֶּא.
יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא:

ישעי מ, ט.

¹ במח' רמ"ו וּבּוֹלּוּנֵיָא: "וְגִדּוּלָה". ² במח' רמ"ו וּבּוֹלּוּנֵיָא: "בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת" לְאַחַר "הִלֵּל וְזַמְרָה". ³ במח' רמ"ו: לֹא מוּפִיעַ תִּיבֵת "גָּדוֹל". ⁴ במח' רמ"ו: "מְהֻלָּל" לֹא וי"ו. ⁵ לְרַבֵּי יְהוּדָה הַלְוִי. סִימָן יְהוּדָה.

ומי ימלל כבוד מחולל. השחקים באמונתו: חי עולם
 אשר נעלם. בגבהי רום מעונתו: וברצותו בכן ביתו.
 באהלו שות שכנתו: ושם¹ מראות לגבואות. להביט אל
 גדלתו: ואין תבנית ואין תכנית. ואין קץ לתבונתו: רק
 מראיו בעין נביאיו. כמלך רם ומתנשא.
 ישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא:

דבר גבורות בלי ספורות. ומי יספר תהלותיו: אשרי
 איש אשר יחיש. להזכיר עז גדלותיו: ויסמך באל
 תומך. עולם על-גבולותיו: ויעריצו שוב ורצוא. להצדיק
 דין עלילותיו: ויודה על אשר פעל. כי למענו פעלותיו:
 כי יש יום לאל איום. ודין על-כל-המעשה.
 ישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא:

השתונן והכונן². והתבונן בסודך: והבטת מה אתה.
 ומאין יסודך: ומי הכינה ומי הבינה. וכח מי
 ינידך: והבט אל-גבורות אל. והעירה כבודך: חקר
 פעליו. רק אליו. אל-תשלח ידך: כי תדרש. בסוף
 ובראש. במפלא ובמקסה.
 ישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא:

החזן אומר:

נוחקר במס"ו
 פ"ו, ה"ו
 תוס' ברכות
 דף ג, ט.

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דברא כרעותה.
וימליך מלכותה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל-
בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן:

סרע"ג;
 שנה"ל תפילה
 ס"ו ח' צ"ס
 תשו' הראש"ד
 ס"ו קל"ג;
 סת"ר ס"ו ע"ד.

¹ במקחא דאבישונא: "ושם". ² בכ"י המאה הטי"ו: "והתבונן ויהכונן".

תרגום ירוש' ברא' מט, ה; ע"פ דני' ב, כ.

יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

שנה"ל תפילה ס"ד ת

יְתַבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֵלָא לְעֵלָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאֲמִירָן בְּעֵלְמָא. וְאֲמָרוּ אָמֵן:

לויקלוס ד'37 כח, נג.

יוצר לא' של ראש השנה¹

מֶלֶךְ אֲזוּר גְּבוּרָה. גְּדוֹל שְׁמֵךְ בְּגְבוּרָה. לֵךְ זְרוּעַ עַם־גְּבוּרָה: מֶלֶךְ בְּגִדֵי נָקֵם. לְבַשׁ בְּיוֹם נָקֵם. לְצַרְיוֹ יִשִּׁיב אֶל־חִיקָם: מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבַשׁ. וַיִּמִּים מִיַּבֶּשׁ. וְגְאוֹת² אֲפִיקִים מְכַבֵּשׁ: מֶלֶךְ בַּעֲשָׂרָה לְבוּשִׁים. יִתְאָדָר בְּקַדוּשִׁים. אֵל גַּעְרָן בְּסוּד־קַדְשִׁים. קַדוּשׁ:

תה' פט, יח. ישע' נט, ת. משל' ו, לה. תה' פט, ת.

מֶלֶךְ דֵּר בְּנֵהוּרָא. עוֹטָה אוּרָה. מְשַׁפְּטָנוּ תּוֹצִיא לְאוּרָה: מֶלֶךְ הַתְּאֹזֵר עֵז. יְמִינוֹ תַעֲזֵ. וְאַנּוּשׁ אֶל־יַעֲזֵ: מֶלֶךְ וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה. וְנִקְדָּשׁ בְּצְדָקָה. לֵךְ אֲדִנִּי הַצְּדָקָה:

ישע' נט, ת. דני' ט, ז.

מֶלֶךְ זֶה הַדּוֹר בְּלְבוּשׁוֹ. וְכוֹבַע יִשׁוּעָה בְּרֵאשׁוֹ. אֱלֹהִים יִשְׁבוּ עַל־כִּסֵּא קַדְשׁוֹ: מֶלֶךְ חֲמוּץ בְּגִדִים. בְּדַרְכוֹ בּוֹגְדִים. יִבְצֵר רוּחַ נְגִידִים: מֶלֶךְ טְלִיתוֹ כְּשׁוֹלֵג מְצַחֲצַח. צַח וּבְצַחֲצַחוֹת יְצַחֲצַח. מְצַחֲצַחִים פְּעֵלָם לְנִצַּח:

ישע' סג, ה. שם נט, ת. תה' מז, ט. ישע' סג, ה. תה' עו, יג.

מֶלֶךְ יַעֲט קַנְאָה. קַנְא קַנְא גְּאָה גְּאָה. כְּאִישׁ מְלַחֲמֹת יַעִיר קַנְאָה: מֶלֶךְ כָּל־אֲפִסֵי־אַרְצָן. יִשְׁתַּחֲווּ לְמֶלֶךְ

ישע' מז, יג. תה' כג, כח.

¹ פיוט זה מיוחס לרבי אלעזר הקליר, ומוסד ע"פ א"ב בראשי החרוזות. ² בכ"י ובמחז' רמ"ז: "וְגְאוֹת".

כָּל־הָאָרֶץ. כִּי בָא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ: מֶלֶךְ לְיוֹם קוֹמוֹ לְעֵד.^{תה' לו, יג.}
כָּל־יִצוֹר לְפָנָיו יִרְעֵד. רָם וְנִשְׂא שִׁכְן עֵד:^{ישט' נז, טו.}

מֶלֶךְ מוֹשֵׁל בְּגִבּוֹרָתוֹ. יִרְעֵשׂוּ־הַרִים בְּגִאֲוֹתָו. וּכְאֵילִים
יִרְקְדוּ¹ מִגְּעַרְתּוֹ: מֶלֶךְ נֹרָא לְמַלְכֵי־אָרֶץ. חוֹל
תַּחוּל הָאָרֶץ. מִיּוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים תִּנּוּט הָאָרֶץ: מֶלֶךְ שְׂאֵתוֹ
מִי יַעֲצֵר כַּח. וְהוּא נֹשֵׂא כָל בְּכַח. נִתֵּן לִיעָף כַּח:<sup>תה' מו, ד.
שס טו, יג.
שס נט, ט.
ישט' מ, כט.</sup>

מֶלֶךְ עֹמְדוֹ לַדִּין. בְּיוֹם הַדִּין. שׁוֹפֵט גָּאִים בְּכָל־דִּין:
מֶלֶךְ פֶּלֶשׁ סוּד הַמַּעֲמִיקִים. לְסַתֵּר בְּמַעֲמָקִים.
יַחֲשׂוּף מַגְלֵה עַמְּקִים: מֶלֶךְ צִוָּה לְכָל־רוּחַ. עָרִיצֵי גֹסֵי
הַרוּחַ. וַיֹּאפֶּפֶם בְּשֹׁטֵף רוּחַ:

מֶלֶךְ קָהַל פָּנָיו אֲדָמָה. בְּסַעְרוֹ מִשָּׂא דוּמָה. יִפְקֹד
עַל־צָבָא רוּמָה: מֶלֶךְ רָם וְגִבָּה בַּמִּשְׁפָּט. וְעוֹ
מֶלֶךְ אָהֵב מִשְׁפָּט. מְכוֹן כְּסָאוֹ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט: מֶלֶךְ שׁוֹפֵט
בְּצֶדֶק. לְפָנָיו יִהְיֶה צֶדֶק. לְהַלִּיץ בְּעֵד רֹדְפֵי צֶדֶק:<sup>ע"פ תה' 7.
נ"ט, ד.
ע"פ תה' 3.
לז, ג.
ע"פ תה' 7.
פה, יד.</sup>

מֶלֶךְ תִּקְוֵי בְּמִשְׁלָה. כְּסָאוֹ תִּלָּה לְמַעְלָה. וּמַלְכוּתוֹ
בְּכָל מִשְׁלָה: מֶלֶךְ תַּחַת חֵלֶד מֵהַבֵּיטוֹ. מִרְעִישׁ
יְסוּד בְּהַבֵּיטוֹ. בְּכָל מִשׁוֹטֵט מִבֵּטוֹ: מֶלֶךְ תֵּר בְּכָל־פְּעֵל.
בְּכָל מַה־יִּפְעֵל. בְּמַטָּה וּבְמַעַל:
מֶלֶךְ בַּעֲשָׂרָה לְבוּשִׁים. יִתְאַדָּר בְּקִדּוּשִׁים.
אֵל גֹּעַרָן בְּסוּד־קִדּוּשִׁים. קִדּוּשׁ:<sup>תה' קג, יט.
תה' פט, ת.</sup>

וממשיכים בפיוט "מלך עתיק ימים" (עמוד 77):

¹ בכ"י ובמחז' רמ"ז: ירקדו.

מֶלֶךְ אֲדִיר וְנוֹרָא. אֲמִיץ בְּגִבּוֹרָה. מֶלֶךְ בּוֹרָא בְרִיּוֹת.
בְּחֹר בְּעֲלִיּוֹת. מֶלֶךְ גָּאָה בְּמַלְכוּת. גּוֹלָל כָּל-
הַמַּמְלָכוֹת. כִּי הוּא מִמְּלִיךְ כָּל-מֶלֶךְ:

מֶלֶךְ גָּאָה גָּאָה. גָּאִים הַתְּגָאָה. מֶלֶךְ דָּר בְּנִהוּרָא. דְּלוֹק
אוֹרָה. מֶלֶךְ הַדּוֹר בְּלְבוּשׁוֹ. הוֹד וְהָדָר בְּלְבָשׁוֹ.
כִּי הוּא יִצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה:

מֶלֶךְ וְרוֹכֵב² עַל-כֶּסֶּא. וְלִכְל־רֵאשׁ מִתְנַשֵּׂא. מֶלֶךְ זָךְ
צְדִיק וְיִשְׂרָאֵל. זוֹכֵר חֶסֶד לְכָל-מִיִּשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ חַנּוּן
וְרַחוּם נִקְרָא. חוֹנֵן לְכָל-אֱלֹהִים נִקְרָא³. כִּי-הוּא מִמְּלִיךְ
כָּל-מֶלֶךְ:

מֶלֶךְ טָהוֹר כְּעֵצֶם שָׁמַיִם. טַבָּס וְנֵם שָׂא מִים. מֶלֶךְ
יָסֵד עַל-בְּלִי מָה. יְסוּדֵי אֲדָנִי אֲדָמָה. מֶלֶךְ
כְּרוּבִים עַס־כֶּס נּוֹשְׂאִים. כְּבוֹדוֹ מְנַשְׂאִים. כִּי הוּא יִצְמִיחַ
לָנוּ יְשׁוּעָה:

מֶלֶךְ לְפִידֵי אוֹר לְפָנָיו. לְהַבּוֹת אֵשׁ אוֹפָנָיו. מֶלֶךְ מְלֵא
כָּל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. מִי יִבִּין סוּדוֹ. מֶלֶךְ נִכּוֹן
כֶּסֶם-קֶדְשׁוֹ. נִוָּה בֵּית-מִקְדָּשׁוֹ. כִּי-הוּא מִמְּלִיךְ כָּל-מֶלֶךְ:

מֶלֶךְ שֵׁם עֲבִים מְרַכְּבוֹתָיו. סְעָרוֹת תִּמְנֵן הַלִּיכּוֹתָיו.
מֶלֶךְ עִירֵי אֲרָאֵלִים יִשְׁרְתוּהוּ. עוֹשֵׂי דְבָרוֹ
יְבָרְכּוּהוּ. מֶלֶךְ פְּלִיאֵי שְׁמוֹת. פְּאָרוֹ לְיוֹצֵר הַנְּשָׂמוֹת.
כִּי-הוּא יִצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה:

¹ פִּיט זֶה מִיּוֹסֵד ע"פ א"ב כפול. ² בכ"י ובמח' רמ"ז: "יִשְׁבִּי". ³ בכ"י ובמח' רמ"ז: "אִקְרָא".

מֶלֶךְ צְבָאוֹת גְּדוּדִים. צְדָקוֹתָיו מְגִידִים. מֶלֶךְ קְדוּחֵי
 אֵשׁ נוֹצְצִים. קְלוֹס עֲנִיָּה מְרַצִּים. מֶלֶךְ רְחִיפֵת
 הַמוֹנֵי עִירִים. רְצוּא וְשׁוֹב מְהִירִים. כִּי־הוּא מִמְּלִיךְ
 כָּל־מֶלֶךְ:

מֶלֶךְ שִׁנְאַנִי קָדֵשׁ. שִׁבְחוּ לְנֶאֱדָר בְּקָדֵשׁ. מֶלֶךְ תָּמִיד
 מְבָרְכִים עִם קָדֵשׁ. בְּסוּד שִׁרְפֵי קָדֵשׁ. מֶלֶךְ גְּאָה
 בְּמַלְכוּת. גּוֹלָל כָּל־הַמְּמַלְכוּת. כִּי־הוּא יִצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה:

פיוט לשני ימים של ראש השנה

מֶלֶךְ עֵתִיק יָמִים. יוֹם זֶה מִיָּמִים. שָׁמוּ לְשֹׁפֵט עַמִּים.
 וַנְּדִיבֵי עַמִּים: יִסְדּוּ לְהוֹכִיחַ לְאֲמִים. וּבְרוּרֵי
 מְלֵאמִים: לְבַקֵּר גְּלוּיִים וְסִתּוּמִים. רְאוּיִים וְעֵלוּמִים:
 מַעֲשֵׂי כָל־הַיָּמִים. כְּבִנְיָמָרוֹן יַעֲבְרוּ אֱלָמִים: וַיִּשְׁגַּח
 מְמָרוּמִים. וַיְבִין מַעֲשֵׂי עַמְמִים. וּבְדוּלֵי מַעֲמִים: וּבַחֲפָטוֹ
 עוֹן אֲשָׁמִים. וְצַדִּיקַת שְׁלָמִים. אֲשֶׁר לְפָנָיו נִרְשָׁמִים.
 תְּנֹת כָּל־לֵילוֹת וַיָּמִים:

בְּשִׁבְתוֹ עַל־כֶּסֶף מְשַׁפֵּט. אֱלֹהֵי הַמְּשַׁפֵּט: לְחַפֵּשׂ
 מַעֲשִׂים בַּמְּשַׁפֵּט. וַיִּזְכִּיחַ עַמִּים בַּמְּשַׁפֵּט¹.
 בְּעֵמֶק יְהוֹשָׁפָט: וַיִּקְרְבוּ לַמְּשַׁפֵּט. וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָקוּם
 בַּמְּשַׁפֵּט. כִּי־לֹא־יִקְמוּ רַשְׁעִים בַּמְּשַׁפֵּט. וַיִּרְשְׁעוּ
 בַּמְּשַׁפֵּט. וְלֹא יִצְדָּקוּ בַּמְּשַׁפֵּט². וַיַּחֲיִבוּ לְהַשְׁפֵּט. וַיַּעַשׂ
 בָּם מְשַׁפֵּט: וּבְהַבִּילֵיהֶם יַעֲשֶׂה מְשַׁפֵּט. כִּי כְּמוֹהֶם עוֹשִׂים

¹ ע"פ יואל
7, 3; 7, י"ב.

² ספ"ו, ה.

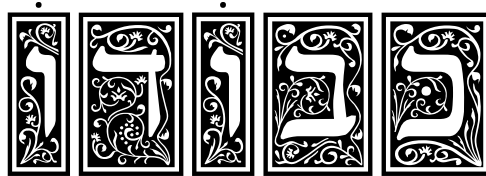
¹ תיבות אלו אינם במח' רמ"ו ובולוניה כי נשמטו עקב הצנזורה והוכנסו בחזרה עפ"י כ"י ומח' כמנהג רומניא, וויניציאה רפ"ג, דף ש"ב ע"א. ² תיבות אלו אינם במח' רמ"ו ובולוניה כנראה נשמטו עקב הצנזורה והוכנסו בחזרה עפ"י כ"י ומח' כמנהג רומניא, וויניציאה רפ"ג, דף ש"ב ע"א.

יִשְׁפֹּט. פְּנֵי מַגִּיד מִשְׁפָּט. וַיִּגְבֶּה בְּמִשְׁפָּט: חֲלִילָה לְךָ
 אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט. תִּדְוֶן עִמָּךְ בְּצֶדֶק וְעֲנִיֶיךָ בְּמִשְׁפָּט.
 וְתוֹשִׁיעַ עֲנֻוִים וְהִנָּחֵם עַל-עַבְדֶיךָ בְּמִשְׁפָּט:

ט"פ ת"כ
 ע"ב, ג.

זָכַר מְדַבֵּר בְּצֶדֶקָה. לְמַצּוֹה צְדָקָה: וּמַצּוֹה מִשְׁפָּט
 וְצֶדֶקָה. וְאֲשֶׁר זָרַע לְצֶדֶקָה: וּפּוֹעֵל צְדָקָה. וְאֲשֶׁר
 עָנְתָהּ בּוֹ צְדָקָה: לְמַעַנְךָ וּלְמַעַנְסָא עֲשֵׂה לִוְיָשׁ צְדָקָה.
 כִּי-לֹא עַל-צְדָקוֹתֵינוּ נִצָּטְדָקָה. וְלֹא עַל-טוֹבוֹתֵינוּ נִפְּלָא
 נִצָּקָה. כִּי-לָנוּ הַבְּשֵׁת וְלֶךְ הַצְּדָקָה: וַיִּפֶן לְקוֹל צְעָקָה.
 וַיִּזְכֹּר חֶסֶד וְרַחֲמִים וַיִּלְבֹּשׁ צְדָקָה. וַיַּעֲשֵׂה בְיַעֲקֹב
 מִשְׁפָּט וְצֶדֶקָה: וַיֵּאדָר וַיַּעֲרֹץ וַיִּשְׁגֹּב הָאֵל הַקְּדוֹשׁ
 הַנִּקְדָּשׁ בְּצֶדֶקָה:

אופנים¹

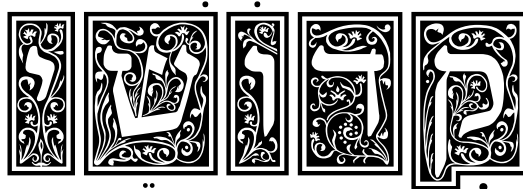
אֵהָל כְּהִיֹּם בְּרַחֲמִים
 בּוֹחֵן כָּל-עֲשָׂתוֹנוֹת צָעִיר
 גְּאוֹת וְעֵז הַתְּאֹזֵר
 דּוֹק וְחֶלֶד יַחֲרִדוּ מֵאִמַּת
 הַיּוֹצֵר יַחַד לְבָס יַחַן
 וּמִבֵּין אֶל-כָּל-מַעֲשֵׂיהֶם וַיִּצְדִּיק

¹ מיוסד ע"ס ע"ב. ושם המחבר אלעזר בירבי קליר חזק כפי האקרוסטיקון שבסופו.

זְכוּרֵנוּ הוּא תְרוּעַת
 חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא לְזִכּוֹתֵם
 טָרַף נָתַן לִירְאָיו מִמְלִיךְ כָּל-
 יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ בְּזִכְרוֹן טוֹב
 כָּלָה אֶל-תַּעַשׂ לְשֹׂאֲרֵית בְּנֵי-
 לָכֵן אֶתְאַנּוּ לָךְ מִלְכֵנוּ
 מֵאֶתְמוֹל קִדְמָנוּ לְחִלּוֹתְךָ
 נָא נִצֵּר חֶסֶד לְגִינֵי שְׁלַחוּ-לוֹ
 שְׁלוֹשֶׁת אֵילֵי
 סִכּוֹת בָּאֵי בְתַחֲנוּן לְמַר בְּכּוֹ אֶרְאֵלֵי
 עֲגוּתֵם בַּל-תִּבְזוּ לָלֵן בְּמִקּוֹם עָלוּ
 וַיִּרְדּוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי-מִלְּךָ
 פְּדִים מִדִּין גָּמוֹר מִלְּחֵיבֵם
 צְדִיקִים בְּרַחֲמִים לְפָקֶדֶם לְטוֹב
 קָשׁוּב קוֹל תְּקִיעָה מִתּוֹקְעֵי (בשבת): קָשׁוּב
 תְּפִלָּה מִמְשׁוּעֵי הַיּוֹם
 רַחֲמִים תַּעֲזֹרֶר לְמַחֲכֶיךָ
 שְׂעָה שׁוּעַת עִם מְשַׁחֲרֶיךָ
 תִּפְּזֵן בְּתוֹמְכֵי בְרוּךְ
 וַנְּבָרְכֶךָ אֱלֹהִים חַיִּים וּמִלְּךָ

מִלְּךָ אֲמִיץ וְאֵים- זְכֹר לְבָאֵי בְתַחֲנוּן הַיּוֹם-
 תִּקַּע גְּאוּלֵי בְּפִדְיוֹם:
 מִלְּךָ דְּבַר וַיִּקְרָא- זְכֹר לְהוֹגֵי דַת יִקְרָה-
 תִּקַּע וְהָיוּ לָךְ לְמִקְרָא:

מִלֶּךְ זֹכֵר חֲסִידִים. זְכוֹר לְחֲסִידִים.
 תִּקַּע טָכָס נוֹעָדִים:
 מִלֶּךְ יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר מְאֹהֵל. זְכוֹר לְכִצְאוֹן מְנַהֵל.
 תִּקַּע לְהַקְהִיל קָהָל:
 מִלֶּךְ מְשַׁפֵּיל רָמִים. זְכוֹר לְגִתְאָמִים.
 תִּקַּע שְׂמֻחָה וּשְׁלָמִים:
 מִלֶּךְ עוֹנֶה מִמְּצָר. זְכוֹר לְפּוֹקְדֵיךָ בְּצָר.
 תִּקַּע צוֹרְחֵי עַל-הַצָּר:
 מִלֶּךְ קָדוֹשׁ וְגָדוֹל. זְכוֹר לְרוֹנְנֵי אֵל גָּדוֹל.
 תִּקַּע שׁוֹפָר גָּדוֹל:
 מִלֶּךְ תּוֹלֵה אֶרֶץ. זְכוֹר לְתַמִּימֵי אֶרֶץ.
 תִּקַּע שׁוֹכְנֵי אֶרֶץ:
 מִלֶּךְ תְּהוֹם רַבָּה. גִּתְאֲדָרֶת בַּיָּם וּבַחֲרָבָה.
 וְגִתְגִּדְלֹת מְרַבְּבָה. וְגִתְפְּאֲרֶת בְּצַמְחֵי רַבְּבָה:

אֵל תִּנּוּ שִׁבַּח וְתוֹדָה¹ וּבְרַכּוּ וְכו':

החזן אומר:

בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה הַמְּבָרֵךְ:

הקהל אומר והחזן אחריו:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

סת"ר ס' עד.

סרע"ג ח"ב
 ס' כ"א.
 משנ' צרכות
 פ"ז מ"ג.

ספרי
 פיסקה שו
 ד"ה כ"ו שס.

¹ חרוז האחרון של הפיוט "יעידון כל עבדיך לגדלך", ויש המשמיטים אותו.

שצ"ל ענין
תפילה ס"י יג.

ואומר החזן והצבור לוחשין עמו:

צצ"ל סוטה
ל, צ ורש"י
ד"ה כסופה.

ראש השנה החל בשבת אומרים:

ראש השנה החל בחול אומרים:

צצ"ל ברכות
דף י"ח, ח'
וע"כ: סרע"ג
ח"ה ס"י כג'
רס"ג ענ"י יג.
ישע' מה, ז.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא
חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל.
אוֹר עוֹלָם אוֹצֵר חַיִּים אִוְרוֹת
מְאֹפְלֵי אֱמֶר וַיְהִי הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל
יִשְׁבְּחוּךָ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין־קְדוֹשׁ
כִּיהְנֶהּ הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֵלָה יוֹצֵר
הַכֹּל הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל־יּוֹם דְּלִתּוֹת
שַׁעֲרֵי מִזְרַח וּבּוֹקֵעַ חֲלוֹנֵי רְקִיעַ.
וּמוֹצִיא חֶמֶה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבַנָּה מִמְּכוֹן
שַׁבְּתָהּ וּמְאִיר לְעוֹלָם כָּלוּ.
וּלְיוֹשְׁבֵי שְׁבָרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים.
הַמְאִיר לְאֶרֶץ וְלַדְרִים עָלֶיהָ.
הַמְחַדֵּשׁ טוֹבוֹ בְּכָל־יּוֹם תְּמִיד.
מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית מְהֻרְבוֹ מַעֲשֵׂיךָ
יְהוָה בָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֵאָה
הָאֶרֶץ קִנְיָנְךָ: הַמְרוֹמֵם לְבָדוֹ
מְאֹז הַמְהַלֵּל הַמְשַׁבַּח
וְהַמְפָּאֵר וְהַמְתַּנְשֵׂא
מִימּוֹת עוֹלָם אֱלֹהֵי
עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֲזוֹנוּ
צוּר מְשֻׁבְּנוּ מְגֹן
יִשְׁעֵנוּ מְשֻׁבָּב בְּעֲדָנוּ
אֵל¹ בְּרוּךְ גְּדוֹל דַּעַה
הַכִּין וּפָעַל זֵהָרִי חֶמֶה.

סרע"ג ח"ב
ס"י כג'
ישע' מה, ז.

סרע"ג ח"ב
ס"י כג'.

ס"ה ק"ה כ"ד.

ס"ה ק"ה כ"ד.

¹ מיוסד ע"ס א"ב. ² במח' רמ"ו וּבּוֹלוֹנִיאָה: וְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ. ³ במח' רמ"ו: אֱלֹהֵיךָ.

המשך לראש השנה החל בחול:
 טוב יצר כבוד לשמו.
 מאורות נתן סביבות
 עזו פנורת צבאות
 קדושים רוממי שדי
 תמיד יספרו כבוד אל
 וקדשותו:

יתברך יהוה אלהינו
 בשמים ממעל
 ועל הארץ מתחת ועל
 כל שבח מעשי ידיך.
 והמאורות אשר יצרת
 המה יפארוך סלה:

וממשיכים "תתברך" וכו'

המשך לראש השנה החל בשבת:
 הוה ואין זולתך מלכנו לחיי העולם
 הבא אפס בלתיך גואלנו לימות
 המשיח ואין דומה לך מושיענו
 לתחית המתים:

אל¹ אדון על כל המעשים ברוך
 הוא ומברך בפי כל נשמה.
 גדלו וטובו מלא עולם. דעת
 ותבונה סבבים אותו: המתנאה על-
 חיות הקדש ונהדר בכבוד על-
 המרכבה זכות ומישור לפני כסאו.
 חסד ורחמים מלא כבודו: טובים
 מאורות שברא² אלהינו יצרם
 בדעה בבינה ובהשכל. כח וגבורה
 נתן בהם להיות מושלים בקרב
 תבל: מלאים זיו ומפיקים נגה. נאה
 זיום בכל העולם. שמחים בצאתם
 ששים בבואם. עשים באימה רצון
 קוניהם: פאר וכבוד נותנים לשמו.
 צהלה ורנה לזכר מלכותו.
 קרא לשמש וזרח-אור. ראה והתקין צורת
 הלבנה: שבח נותנים לו כל צבא מרום.
 תפארת וגדלה. שרפים ואופנים
 וחיות הקדש³:

סרע"ג ח"ג
 ס"ו כ"ג

ע"פ תה"ו
 יט, ו.

(ל) אל אשר שבת מכל המעשים. וביום⁴ השביעי נתעלה וישב
 על כסא כבודו. תפארת עטה ליום המנוחה. ענג קרא
 ליום השבת. זה שיר ושבח ליום השביעי. שבו שבת אל
 מכל מלאכתו. ויום השביעי משבח ואומר. מזמור שיר ליום

סרע"ג ח"ג
 ס"ו כ"ג
 סדו' רס"ג
 עמ' קב.

תה"ו כ"ג, ה.

1 מיוסד ע"ס א"ב. 2 נ"א: שבראם. 3 במח' רמ"ו: שרפים וחיות ואופני הקדש. 4 במח' רמ"ז
 ובולונואי: "ביום" ללא וי"ו.

ראש השנה החל בשבת ממושיכים:

השָׁבֶת: לְפִיכָךְ יִפְאָרוּ לְאֵל כָּל־יִצְוֵיָיו. וְשָׁבַח (יְקָר) וּגְדָלָהּ יִתְּנוּ
לְמֶלֶךְ שָׁנָתָן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ:

סרע"ג ח"א
ס"א כ"ג
שָׁמֶךְ יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ. וְזָכַרְךָ מִלִּפְנֵינוּ יִתְפָּאֵר. בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת. וְעַל־כָּל־שָׁבַח מַעֲשֵׂי יְדִיךָ.
וְהַמְּאוֹרוֹת אֲשֶׁר יִצְרַתָּ. הִמָּה יִפְאָרוּךְ סְלָה:

בין ר"ה שחל בחול ובין שחל בשבת ממושיכים "תתברך" וכו':

סרע"ג ח"א
ס"א כ"ג וח"ב
ס"א כ"ג
תוס' חגיגה
יג, ב ד"ה
מזיעתן.
ירמ' כג, לו.
ירמ' י, י.
ע"פ תה
לעג, ג.
תוס' חגיגה
יג, ב ד"ה
מזיעתן ע"פ
מד' חז"ל ג, ת.
סרע"ג ח"א ד.
ישע' ו, ג.
הזכר במס"א
פט"ז, ה"ע.
יחז' ג, יב.
תְּתַבְּרַךְ (לְנֶצַח) צוֹרְנוּ מִלִּפְנֵינוּ וּגְאֹלְנוּ. בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים.
יִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ (לְעַד) מִלִּפְנֵינוּ. יוֹצֵר
מְשָׁרְתִים. וְאֲשֶׁר מְשָׁרְתֵינוּ כָּלֶם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם
וּמְשָׁמִיעִים בְּיִרְאָה יָחַד בְּקוֹל. דְּבַרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ
עוֹלָם. כָּלֶם אֱהוּבִים. כָּלֶם בְּרוּרִים. כָּלֶם גְּבוּרִים. כָּלֶם
עוֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנֵיהֶם. וְכָלֶם פּוֹתְחִים
אֶת־פִּיהֶם בְּקִדְשָׁהּ וּבְטִהָרָה. (בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה) וּמְבָרְכִים
וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמְקַדְּשִׁים (וּמַעֲרִיצִים וּמְמַלְיָכִים)
אֶת־שֵׁם הָאֵל. הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל. הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. קְדוֹשׁ הוּא.
וְכָלֶם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מְזֶה. וְנוֹתְנִים
בְּאַהֲבָה רְשׁוֹת זֶה לְזֶה. לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצֵרָם בְּנִחַת רוּחַ.
בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה בְּנִעִימָה וּבְקִדְשָׁהּ. כָּלֶם כְּאֶחָד עוֹנִים
בְּאֵימָה וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה¹. קְדוּשׁוֹ קְדוּשׁוֹ. קְדוּשׁוֹ יִהְיֶה
צְבָאוֹת. מְלֵא כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וְהָאוֹפְנִים וְחַיִּוֹת הַקֹּדֶשׁ
כָּלֶם בְּרַעַשׁ גָּדוֹל. מִתְנַשְּׂאִים לְעַמְתָּם. מְשַׁבְּחִים
וְאוֹמְרִים. בְּרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:

שנה"ל ענין
תפילה ס"א יג.

¹ במד' רמיו ובולוניה: עונים בְּיִרְאָה וְאוֹמְרִים.

לְאֵל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יִתְּנוּ- לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם לְעַד
 זְמִירוֹת יֹאמְרוּ וְתִשְׁבְּחוּת (נ"א: וְתִשְׁבְּחוּת) יִשְׁמְעוּ-
 כִּי הוּא לְבָדוֹ (מְרוֹם וְקְדוּשׁ). פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת. עֹשֶׂה
 חֲדָשׁוֹת. בְּעַל מְלַחְמוֹת. זֹרַע צְדָקוֹת. נוֹרָא תְהִלַּת. בּוֹרָא
 רְפוּאוֹת. מְצַמֵּיחַ יְשׁוּעוֹת. אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת. הַמְּחַדֵּשׁ טוֹבוֹ
 בְּכָל-יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. כְּאֹמֵר. לְעֹשֶׂה אוֹרִים
 גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: וּבְחֲסֵדוֹ נִתְּנָם לְהַאֲרִי עַל-הָאָרֶץ.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

ט"פ ישעי
 נצ, יג.
 שמו' טו, יא.
 ט"פ שמו' ג, ב.
 תה' קלו, ז.
 ברה' א, טו.

אהמ"ד עמ'
 127; רש"י
 תה' סה, ט.
 פסקי רי"ד
 זרכות יא 3;
 שזה"ל ענין
 תפילה סו' יד.

אֶהְבֵּת עוֹלָם אֶהְבֵּתְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. חֲמֵלָה גְדוּלָה
 וַיִּתְּרָה חֲמֵלַת עֲלֵינוּ. אָבִינוּ מְלַכְנוּ. בְּעֵבֹר
 אֲבוֹתֵינוּ שִׁבְטָחוּ בָךְ. וְתִלְמָדְם לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת חֲקֵי חַיִּים.
 כֵּן תְּחַנְּנֵנוּ וְתִלְמָדְנוּ. אָבִינוּ אָב הַרְחֵמֵן. הַמְּרַחֵם. רַחֵם
 נָא עֲלֵינוּ. וְתֵן בְּלִבֵּנוּ (בִּינָה) לְהִבִּין וְלִהְשָׁכִיל וְלִשְׁמוֹעַ.
 לְלַמּוֹד וְלִלְמַד. לְשָׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם אֶת-כָּל-דְּבָרֵי
 תִּלְמוּד תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְהַאֲרִיחַ עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ¹.
 וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ². וַיַּחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וְלִירְאָה
 אֶת-שְׁמֶךָ. כִּי-שֵׁם קְדוֹשְׁךָ הַגְּדוֹל בְּאֶמֶת נִקְרָא עֲלֵינוּ.
 עֹשֶׂה עִמָּנוּ (חֲסֵד) בְּעֵבֹר כְּבוֹד שְׁמֶךָ. הָאֵל הַגְּדוֹל.
 הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. מְהִרָה בְּאַהֲבָה תָּרִים³ קַרְנֵנוּ וְתִמְלֹךְ
 עֲלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. כִּי-בָךְ בְּטַחְנוּ לֹא גְבוּשׁ.
 וּבְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל חָסִינוּ. לֹא-נִכְלָם וְלֹא-נִכְשַׁל לְעַד
 וְלְעוֹלָמֵי עַד. כִּי-אָבִינוּ וְאֱלֹהֵינוּ אַתָּה. וְרַחֲמֶיךָ וְחֲסֵדֶיךָ
 הַרְבִּים אֵל יַעֲזֹבוּנוּ נִצַּח סְלָה וְעַד. וְנִגְיִלָה וְנִשְׁמַחָה

צנלי זרכות
 דף יא, א'
 וע"כ; מנחם
 צמשי' תמיד
 פ"ה, מ"א;
 סדו' רס"ג
 עמ' יג.
 ט"פ תה'
 פט, ית.
 ט"פ תה'
 קט, כה.

¹ במח' רמ"ז וּבִלְוֵיָא: "בְּמִצְוֹתֶיךָ". ² במח' רמ"ז: "לִירְאָתְךָ". וּבְמַח' בּוֹלוֹנֵיָא "לְתוֹרַתְךָ". ³ הַנּוֹסֵחַ הוּא בּוֹיָד, וְאֵעִיף שׁוֹהוּ הַכְּתִיב שְׁבַתְהֵלִים, וְכֵן אֵיטָא בְּסִדְרֵי רִס"ג עַמ' יד.

בִּישׁוּעַתְךָ • (מֵהָר) וְהִבֵּא עָלֵינוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם מִהָרָה
 מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ • וְתוֹלִיכֵנוּ מִהָרָה קוֹמְמֵי
 לְאַרְצֵנוּ • כִּי־אֵל פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת אֶתְהָ • וּבָנוּ בַּחֲרַת מְכַל־עַם
 וְלִשְׁוֹן • וְקִרְבָּתֵנוּ (מִלְכָּנוּ) לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֵלָה בְּאַמַּת •
 לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְיַחְדְּךָ בְּאַמַּת וּבְאַהֲבָה • בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה •
 הַבוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה •

ישעי יא, יב.

הקורא ק"ש יכוון לקיים מצות עשה מהתורה ולקבל עליו עול מלכות שמים,
 ויקרא בנחת ובנעימה: צריך לפרש האותיות בפיו ובשפתיו וצריך ליתן רווח
 בין הדבקים כגון על לבבך, על לבבכם. וצריך להשמיע לאזניו מה שיוצא מפיו
 שיהיו פיו ולבו שווים בכוונה, אם לא כיוון לבו בפסוק ראשון לא יצא אפילו
 בדיעבד: צריך להאריך בדלי"ת של "אחד", וצריך להתיז בזיין של "תזכרו"
 ושל "וזכרתם": אין הש"ץ צריך להנמיך את קולו בפסוקי התוכחה:

צבלי ברכות
97 טו, כ;
סרע"ג.

צבלי ברכות
97 יג, כ;
סרע"ג.

צבלי שבת 97
קוט, ג.

המתפלל יחיד אומר: אֵל מְלֶךְ נְאֻמָּן:

מד"א 37
ה, יא.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

משנ' ברכות
פ"א, מ"ג;
סרע"ג ח"ג
סו' כג; סדו'
רס"ג עמ' יג.
דצ"ר ב, לו.

אומרים בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

צבלי פסחים
97 טו, ט.
צב' ו, ה.

**וְאַהֲבַתְךָ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
 וּבְכָל־מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
 מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לִבְבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם
 בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:
 וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
 עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:**

צב' ו, ה; ד.ט.

סס יא, יג; כה.

**וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
 אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ
 בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטֶּרֶ־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ
 יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפַּת דְּגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי**

סדו' רס"ג
עמ' יג.

עֲשׂוּ בְּשׁוּדְךָ לְבַהֲמַתְךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ: הַשְׁמְרוּ לְכֶם פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסָרְתֶם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעֲצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְאָבַדְתֶּם מִהָרָה מֵעַל־הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לְכֶם: וְשָׁמַתְם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשׁוֹכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יַדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדַתְּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתֵּיכֶם לֵתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֶרֶתָם וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לְכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וְעָשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וְעָשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לְכֶם לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הַצִּיּוֹר אוֹמֵר: אָמֵת:

פסקי רי"ד
צרכות יב, ט;
סת"ר סי' ע.

צנלי צרכות
דף יב, ט.

החזן חוזר ואומר: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת:

ירמ' ג, ה.

נח' ויטרי
סי' קא בשם
נשיאוי ישראל.

וַיְצִיב וְנִכּוֹן וְקַיִם וְיִשָּׁר וְנֶאֱמָן וְאֶהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמַד וְנֶעֱמִים וְנוֹרָא וְאֲדִיר וּמְתַקֵּן וּמְקַבֵּל וְטוֹב וְיִפְהֵה הַדְּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. אָמֵת הוּא אֱלֹהֵי

הזכר צנשג'
צרכות
פ"ב, מ"ב;
סדר' רס"ג
עמ' פו.

עוֹלָם מִלְּפָנָיו. צוֹר יַעֲקֹב. מִגֵּן יִשְׁעָנוּ. לְדוֹר וָדוֹר הוּא
 קַיָּים. וְשִׁמוֹ קַיָּים. וְכִסְאוֹ נָכוֹן. וּמַלְכוּתוֹ וְאַמּוֹנָתוֹ לְעַד
 קַיָּיִמַת (נ"א: קַיָּיִמַת). וּדְבָרָיו חַיִּים וְקַיָּיִמִים וְנֶאֱמָנִים וְנִחְמָדִים
 לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. עַל־אֲבוֹתֵינוּ וְעַל־יָנוּ. עַל־בְּנֵינוּ
 וְעַל־דוֹרוֹתֵינוּ. וְעַל־כָּל־דוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ.
 עַל־הַרְאֲשׁוֹנִים וְעַל־הָאַחֲרוֹנִים. דְּבַר טוֹב וְקַיָּים. אֲמַת
 וְאַמוֹנָה. חֻק־נִתֵּן וְלֹא יַעֲבֹר: אֲמַת שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ. מִלְּכָנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ. גּוֹאֲלָנוּ גּוֹאֵל אֶת־אֲבוֹתֵינוּ.
 צוֹרָנוּ צוֹר יִשׁוּעָתָנוּ. פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילָנוּ מֵעוֹלָם הוּא שְׂמֶךְ.
 וְאֵין אֱלֹהִים עוֹד זוֹלָתְךָ:¹

ע"פ ירוש'
 צרכות

פ"ח, ה"ו.

ע"פ דה"א
 טז, יג.

דה"א קמט, ו.

רעה שו"ת
 תשנ"ז ח"א
 סי' קטז.

עֲזָרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם. מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ (לָהֶם
 וּ) לְבַנְיָהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דוֹר וָדוֹר. בְּרוּם עוֹלָם
 מוֹשֶׁבֶךְ. וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצַדִּיקְתְּךָ עַד־אֶפְסֵי־אָרֶץ: (אֲמַת)
 אֲשֶׁרִי אִישׁ שִׁישְׁמַע אֶל־מִצְוֹתֶיךָ. וְתוֹרַתְךָ וּדְבָרְךָ יִשִּׁים
 עַל־לְבוֹ. אֲמַת אַתָּה הוּא אֲדוֹן לְעַמְּךָ. וּמֶלֶךְ גְּדוֹל וְגִבּוֹר
 לְרִיב אֶת־רִיבֶם. אֲמַת אַתָּה הוּא רֹאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא
 אַחֲרוֹן. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין־לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ.
 (אֲמַת) בְּמִצְרַיִם נִגְלִיתָ. כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הִרְגַּתָּ. בְּכוֹרְךָ
 (יִשְׂרָאֵל) גָּאֵלְתָּ. יִסְסוּף בְּקַעֲתָ. יָדִים טַבַּעֲתָ. יָם לִיבִשָּׁה
 שְׂמַתָּ. וַיִּדְרִים עֲבָרוּ. וַיְכַסּוּ־מִים צָרִיחָם אַחַד מֵהֶם לֹא
 נוֹתַר: וְעַל־זֹאת שִׁבְחוּ אֱהוּבִים לְאֵל. וְנִתְּנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת
 שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת (נ"א: וְתִשְׁבָּחוֹת). בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת.
 לְמֶלֶךְ אֵל רֶם וְנִשְׂאֵ. חַי וְקַיָּים. גְּדוֹל וְנוֹרָא. מִשְׁפִּיל גְּאִים.
 מַגְבִּיָּה שְׁפָלִים. מוֹצִיא אֲסִירִים. וּפּוֹדֵה עֲנּוּיִם. וְעוֹזֵר

סד"ו רס"ג
 עמ" טז.

ס"ט ע"ב, ח.

ע"פ ירוש'
 צרכות

פ"ח, ה"ו.

ע"פ דה"א
 ס"ו, ו.

ס"ט ק"ו, יא.

¹ במד' רמ"ו ובולוניה מופיע כאן זולת "אל ישראל נקראת לפנים". אולם כבר במד' בני רומה וויניציאה שפ"ו והלאה לא מופיע וכן כהיום אין אומרים אותו.

דְּלִים. וְעוֹנָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעַת שְׁוֹעַם אֱלֹהֵי. תְּהִלָּה
 (נ"א: תְּהִלּוֹת) לָאֵל עֲלִיּוֹן בְּרוּךְ הוּא. מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 לָךְ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כָל־ם. מִי־כַמְכָּה
 בְּאֵלֶם יְהוָה מִי כַמְכָּה נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ נוֹרָא תְּהִלַּת עֲשֵׂה
 פְּלֵא. שִׁירָה חֲדָשָׁה שֶׁבָּחוּ גְּאוּלִים לְשִׁמְךָ (הַגְּדוֹל)
 עַל־שִׁפְתַי הֵי־ם. יַחַד כָּל־ם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ. יְהוָהוּ
 יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: בְּגִלָּל אֲבוֹת תּוֹשִׁיעַ בְּנֵי־ם. וְתָבִיא גְּאוּלָּה
 לְבָנֵי בְּנֵיהֶם. כִּי־מֵעוֹלָם אַתָּה גּוֹאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
 גְּאוּל יִשְׂרָאֵל:

שמ' עו, יא.

מכיל' דר"י
מס' דשירה.
שמ' עו, יא.

תוס' פסחים
קטז, ב ד"ה
והאמר;
שבה"ל ס"י טז
ענין תפילה;
סת"ר ס"י ד
ענין ק"ש;
סה"ת ס"י ד.

צבלי פסחים
דף קח, ב;
מדר' הגדה
ויק' פ"א
ס"י ה.

עמידה לשחרית לראש השנה

סת"ר ס"י עה.

אֲדַנִּי שֹׁפְתֵי תַפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהִם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגְּדוֹל
הַגְּבֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה
אֶת־הַכֹּל וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם
לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

תה' גה, ת.

צבלי ברכות
דף ע, ב.

מכילתא דר"י
שמ' פ' טז.

צבלי ברכות
דף כט, א.
שמ"ו ג, ו.
ד"ב י, ה;
צבלי ברכות
דף לג, ב.
בר' יד, ב.

זְכָרְנוּ לְחַיִּים. מְלֹךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים. וְכִתְּבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים.
לְמַעַן אֵל חַי. מְלֹךְ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְגַן אֲבֹרָהִם:

מס"ו פ"ע ט.
ה"ו מחו"ז
ס"י שבו צבס
צבן סבוראי.

סרע"ג: ע"פ
סד"ו רס"ג
עמ' רכ;
סת"ר ס"י עג.

בר' רצה
פ' לג; צבלי
פסחים דף
קח, ב; שבה"ל
תפילה ס"י ית.

ישע' סג, א.

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב
לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד.

ע"פ צבלי
תענית דף
ג, א; הגדה
בר' פ' מד;
סרע"ג ח"א
ס"י לה.

1 במח' רמ"ז ובולוניה תיבת "מלך" לא מופיעה. במח' ויניציאה שפי"ו, בהערת שוליים, נכתב שיש מוסיפים "מלך" ומשמטים "גואל", וכן הוא מנהג אשכנז, וכאן הנוסח כמח' שד"ל.

מְחִיָּה מִתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוּמְךָ נּוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.
 מִתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישָׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי־כִמּוֹךָ
 בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ. מְלֶכֶךְ מִמִּית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ
 לָנוּ יִשׁוּעָה:¹

מס"ו פ"ט, ה"ו; נחמ"ו ס"ו שסז צסס רצקן סבורא. ש"א ב, ו. שצח"ל תפילה ס"ו יח צסס אגדה.

מִי כִמּוֹךָ אֲב הַרְחַמִּים. זְכוּר יִצְחָרְךָ בְּרַחֲמִים. מִמִּית
 וּמְחַיֶּה. וְנֶאֱמַן אֶתְּה לְהַחְיֹת מִתִּים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
 מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

סרע"ג, סח"ר ס"ו עג.

בשחרית החזן והקהל אומרים בחזרה:

כָּתָר יִתְּנוּ לָךְ הַמוֹנֵי מַעֲלָה עִם־קְבוּצֵי מַטֵּה. יַחַד כָּלָם
 קִדְּשָׁה לָךְ יִשְׂרָאֵל. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל־יַד נְבִיאֶךָ. וְקִרָא
 זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר. קו"ח: קְדוֹשׁוֹ קְדוֹשׁוֹ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֶאכֶת
 כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: חזן: לְעַמָּתֶם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ. קו"ח: בְּרוּךְ
 כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: חזן: וּבְדַבְּרֵי קִדְּשֶׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר. קו"ח:
 יִמְלֶךְ יְהוָה לְעוֹלָם. אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וָדָר. הַלְלוּ־יָהּ:

סרע"ג, ר"ח מנגילה דף יג, ב. ישע"י, ג. יח"ג, יב. תה"י קמ"ג.

צבלי ברכות דף כ"א, ב; פסקי היכלות רצח"ו מפ"ג ואל"ך. תוספתא ברכות פ"א, ה"ט.

לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּךְ. וּלְנִצְחַח נִצְחִים קִדְּשָׁתְךָ נִקְדִּישׁ.
 וְשִׁבְחֶךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא־יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי־אֵל מְלֶכֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה:

סרע"ג, ע"פ מנצח' א, יד.

וּבִכֵּן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וְאִימָתְךָ
 עַל־כָּל־מַה־שִּׁבְרָאֶת. וְיִירֵאֶוּךָ כָּל־הַמַּעֲשִׂים
 וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל־הַבְּרוּאִים. וְיַעֲשׂוּ כָלֶם אֶגְדָּה אַחַת
 לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנְךָ בְּלִבְב־שָׁלֵם. כְּמָה שֶׁיִּדְעֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 שֶׁהַשְּׁלֵטוֹן לְפָנֶיךָ עוֹ בִּידְךָ² וּגְבוּרָה בִּימִינְךָ. וְשִׁמְךָ נוֹרָא
 עַל־כָּל־מַה־שִּׁבְרָאֶת:

סרע"ג ח"ב ס"ו קה; סח"ר ס"ו עג.

¹ במח' רמ"ו נוסף: "בְּקִרְבֵּי". ² במח' רמ"ו: אִתָּא "בִּידְךָ", ואין זה תואם עם כללי הדקדוק. וכאן תוקן ע"פ מח' בולוניא.

וּבִכָן תֵּן כְּבוֹד יְהוָה לְעַמְּךָ. תְּהִלָּה לִירֵאָיִךְ וּתְקוּהָ טוֹבָה
 לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפְתַחֲוֹן פֶּה לַמִּיַּחֲלִים לָךְ. שְׂמֵחָה
 לְאַרְצֶךָ. שְׂשׂוֹן לְעִירְךָ. וְצַמִּיחוֹת קָרָן לְדוֹד עַבְדְּךָ
 וְעַרְיכוֹת נֹר לְבִן-יִשִׁי מְשִׁיחְךָ בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ:

וְאַזְ צַדִּיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּשְׁרִים יַעֲלוּ-וּ. וַחֲסִידִים בְּרִנָּה
 יִגִּילוּ. וְעוֹלָתְךָ תִּקְפֹץ פִּיהָ וְכָל-הַרְשָׁעָה כָּלָה כְּעָשָׂן
 תִּכָּלֶה. כִּי תַעֲבִיר מִמְּשַׁלֵּת זְדוֹן מִן-הָאָרֶץ. וְתִמְלֹךְ אֶתְּךָ
 יְהוָה לְבַדְּךָ עַל-כָּל-מַעֲשֶׂיךָ. עַל-יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל-צִיּוֹן
 מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. כְּכַתוּב בְּדַבְרֵי קִדְשְׁךָ. יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם.
 אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וְדָר. הִלְלוּ-יָהּ: וְכַתוּב. וַיִּגְבֹּה יְהוָה
 צָבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה: בְּרוּךְ
 אַתָּה יְהוָה. הַמְּלֹךְ הַקְדוֹשׁ:

תה"ק קמ"ג י
 ישע"ה ה" טז

צבלי ברכות
 יב, ב; סרט"ג
 ח"ב ס"ו קטז;
 טצה"ל ס"ו
 סה; סת"ר
 ס"ו עג.
 מזכר צבלי
 דף יומא דף
 פ"ג;
 סד"ו רס"ג
 עמ"י ריע;
 סת"ר ס"ו עג.
 ט"פ סד"ו
 רס"ג
 עמ"י ריע;
 סת"ר ס"ו עג.
 מס"ו פ"ט;
 ה"ו; פדר"ך
 כג, יב; רה"ש
 ר"ה פ"ד צסס
 ר' שמואל ב"ר
 חפני; סת"ר
 ס"ו עג.

ט"פ דב"ז, ת.
 ט"פ תה"ו
 קמט, ה.

ט"פ ירמ"ו
 יד, ט.

רה"ש מס"ו
 ר"ה פ"ד צסס
 ר' פלעטוי גלוק.

ט"פ ויק'
 כג, כד.
 ויק' כג, כד.

מס"ו סופרים
 פו"ט, ה"ה;
 סרט"ג ח"ב
 ס"ו קה;
 סת"ר ס"ו עג.

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל-הָעַמִּים. אֲהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ
 וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל-הַלְּשׁוֹנוֹת. קִדְּשַׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
 וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעַבְדֹתֶיךָ. וְשִׁמְךָ¹ הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
 עָלֵינוּ קִרְאתָ:

וּתְתַן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת: שְׂבֻתוֹת לְמִנוּחָה
 ו)מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְחַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׂוֹן. אֶת-יוֹם
 (בשבת: הַשְּׂבֻת הַזֶּה וְאֶת-יוֹם) הַזְּכוּרֹן הַזֶּה. יוֹם תְּרוּעָה (בשבת:
 זְכוּרֹן תְּרוּעָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכָר לִיצִיאַת מִצְרַיִם:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וַיָּבֵא. יִגְיַע. וַיִּרְאֶה
 וַיִּרְצֶה. וַיִּשְׁמַע. וַיִּפְקֹד. וַיִּזְכֹּר זְכוּרֹנָנוּ וְזְכוּרֹן
 אֲבוֹתֵינוּ. וְזְכוּרֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְזְכוּרֹן מְשִׁיחַ בֶּן-דָּוִד
 עַבְדְּךָ. וְזְכוּרֹן כָּל-עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ (לְפִלִּיטָה)

¹ במד' רמ"ו וכולוניא: איתא "ושמך".

לְטוֹבָהּ. לַחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן בְּיוֹם (בשבת: הַשַּׁבָּת
 הַזֶּה וּבְיוֹם) הַזְּכוּרֹן הַזֶּה. זָכַרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָהּ.
 וּפָקַדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָהּ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. בְּדַבֵּר
 יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים. וְחוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי
 אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מְלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

ע"פ ויק'
 כג, כד.
 שבה"ל תפילה
 ס"א כג.
 ע"פ דה"צ
 כ, יב.
 ע"פ נחמ'
 ט, לא.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מֶלֶךְ עַל-כָּל-הָעוֹלָם כָּלוּ
 בְּכַבּוּדְךָ. וְהַנְּשֵׂא עַל-כָּל-הָאָרֶץ בִּיקָרְךָ.
 וְהוֹפֵעַ בַּהֲדָר גָּאוֹן עֲזוֹךְ. עַל-כָּל-יֹשְׁבֵי תֵבֵל אֲרֻצְךָ. וַיַּדַּע
 כָּל-פְּעוּלֶיךָ¹ כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ. וַיִּבֵּן כָּל-יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ.
 וַיֹּאמֶר² כָּל-אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס. יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ
 וּמְלֻכּוֹתָיו בְּכֹל מְשָׁלָה:

סרע"ג ח"צ
 ס"א קז.
 סד"ר רס"ג
 עמ"ר ריע.
 סת"ר ס"א עג.
 תה"ר קג, יט.

וְהַשִּׂיֵּאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת-בְּרַכְתְּךָ מוֹעֲדֶיךָ. לְחַיִּים
 וְלִשְׂמֻחָה וְלִשְׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וּרְצִיתָ
 לְבָרְכֵנוּ. כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סְלֵה. קַדְשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּתֵן חֶלְקֵנוּ
 בְּתוֹרָתְךָ. שִׁבְעֵנוּ מִטוֹבְךָ. שִׂמְחֵנוּ בִישׁוּעֶתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ
 לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: בְּאַהֲבָה
 וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן (בשבת: שִׁבְתוֹת ו) מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ.
 וּדְבַרְךָ אֱמֶת וּמִקִּים לְעַד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהֵי
 אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ. מְקַדֵּשׁ
 (בשבת: הַשַּׁבָּת ו) יִשְׂרָאֵל וַיּוֹם הַזְּכוּרֹן:

מס' סופרים
 פ"ט, ה"ה.
 ד"ב טז, ח.
 סד"ר רס"ג
 עמ"ר ריע.
 ראה סד"ר
 רס"ג עמ"ר רכ.
 תענית דף
 כה, ג.
 סת"ר ס"א עג.

מכר צירוף/
 זרכות
 פ"ט, ה"ה;
 סרע"ג ח"צ
 ס"א קז;
 סת"ר ס"א עג.
 סת"ר ס"א עג.

רִצָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל-תְּפִלָּתְךָ שְׁעָה.
 וְהָשִׁב הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ. וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל
 וּתְפִלָּתְךָ מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל בְּרִצּוֹן. וְתֵהִי לְרִצּוֹן תָּמִיד

סרע"ג ח"צ
 ס"א קה.
 חוס' מנחות
 דף קי, ט"ד
 ומכ"ל.

1 במד' רמ"ו ובלוניה: איתא "פועל". 2 במד' רמ"ו ובלוניה: איתא "ויאמרו".

עבודת ישראל עמך. ותחזינה עינינו בשוכך לציון
 ולירושלים עירך ברחמים כמאז. ברוך אתה יהוה.
 המחזיר ברחמי שכניתו לציון:

ע"פ מוכי
 ד, יא.
 שצה"ל תפילה
 ס"ו יח צ"ט
 אגדה.

ע"פ מוד' תה'
 א, ט.

מודים אנחנו לך. שאתה
 הוא יהוה אלהינו
 ואלהי אבותינו. על-חינו
 המסורים בידך ועל-
 נשמותינו הפקודות לך.
 ועל-נפיק שפקליום ויום
 עמנו ועל-נפלאותיך
 וטובותיך שפקל-עת.
 ערב ובקר וצהרים. הטוב
 כי לא-כלו רחמיך.
 המרחם כי לא-תמו
 חסדיך ומעולם קוינו לך.

דה"א כט, יג.

ע"פ ספרי
 צמ" פ' קל"ט.

תה' נה, יח.

ע"פ חז"ל
 ג, כג.

סרע"ג ח"א
 ס"ו לט.
 ע"פ ישע'י
 סד, ו.

לא-הכלמתנו יהוה אלהינו ולא-עזבתנו ולא-הסתרת
 פניך ממנו:

בחזרה כשהחזן אומר "מודים" צריכין כל
 הציבור לשוח עמו ואומרים "מודים דרבנן":
מודים פורעים ומשתחוים
 אנחנו לפניך אלהינו
 אלהי כל-בשר. יוצרנו יוצר
 בראשית. ברכות והודאות
 לשמך הגדול והקדוש. על
 שהחיייתנו וקיימתנו. כן תחיינו
 ותחננו ותאסוף גלותינו מארבע
 כנפות הארץ. ונשוב לשמור
 חקיך ולעשות רצונך באמת
 ובלבב שלם. על שאנו מודים
 לך. (ברוך אל ההודאות):

פסקי ריא"ז
 צרכות פ"ג
 ה"ב אות ז'
 שצה"ל תפילה
 ס"ו כג.

ע"פ צצ"ג
 סוטה ד'
 מ, א.

ירמ' לג, כז.

ישע' יא, יב.

תה' קי"ג, ה.

מ"ב ג, ג.

ע"פ ירוש'
 צרכות
 פ"א, ה"ה.

זכור רחמיך וכבוש את-כעסך. כלה דבר וחרב ורעב
 ושבי ומשחית ומגפה וכל-מחלה מעלינו ומעל
 כל-בני בריתך. על-כלם יתברך ויתרומם שמך מלבנו
 תמיד. כל-החיים יודוך סלה. ויהללו לשמך הטוב
 באמת. וכתוב לחיים טובים כל-בני בריתך. ברוך אתה
 יהוה. הטוב שמך ולך נאה להודות:

סרע"ג ח"ב
 ס"ו ק"ה;
 שצה"ל ר"ה
 ס"ו רפ"ו;
 סת"ר ס"ו ע"ג.

מחז"ו
 ס"ו שצ"ז צ"ט
 רבנן סבורהו;
 ע"פ סד'
 רס"ג עמ' רכ;
 סת"ר ס"ו ע"ג.

שצה"ל תפילה
 ס"ו יח צ"ט
 אגדה.
 ע"פ תה'
 נב, יא.

יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁתַּפְּתַח לִי שְׁעָרֵי תוֹרָה. שְׁעָרֵי חֶכְמָה. שְׁעָרֵי בִינָה. שְׁעָרֵי דַעַת. שְׁעָרֵי פְרָנְסָה וְכִלְכָּלָה. שְׁעָרֵי חַיִּים. חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

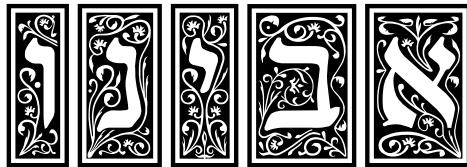
יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: תה"י יט, טו.

פוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת וחוזר לשמאלו, ואחר כך לימינו ואומר:¹ צבלי יומא דף נג, ב.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן: או"י כה, ב. ע"פ ישעי' כו, ה.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ. יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׁתַּבְּנֶה² בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְיָמֵינוּ. וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ: ע"פ משנ' חצות פ"ה, מ"ב.

רמ"ח או"ח ס"ו קבג ס"א.

סרע"ג ח"ב ס"ו קה; סת"ר ס"ו עה; סה"ח ס"ו לו.

צבלי העניח דף כה, ב.

מִלְכָּנוּ חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ:³

אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹה אֲתָה:
אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:
אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	בְּטַל מַמְנוּ (כָּל-)גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת (וְרַעוֹת):
אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	חֲדַשׁ עָלֵינוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת:
אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	חֲדַשׁ עָלֵינוּ שְׁנָה טוֹבָה:
אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	בְּטַל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ:
אָבִינוּ	מִלְכָּנוּ	הַפֵּר עֵצַת אוֹיְבֵינוּ:

ע"פ תה"י קט, כה.

¹ במח' רמ"ז ובולוניה הנחיה זו מופיעה קודם "יהיו לרצון אמרי פי", וכן איתא בספר תניא רבתי, סי' ה', ענין התפילה. ועיין שו"ע או"ח סימן קכ"ב וקכ"ג סעיף א'. ² בתנ"י ולא ביו"ד. שיערי תשובה או"ח סי' קכג, ס"ק ג', בשם מהר"ם די לונזאנו וכך מנהגנו. ³ בשבת מדלגים על "אבינו מלכנו חטאנו לפניך". במח' רמ"ז ובולוניה לא כתוב שמדלגים וכך משמע בספר שבלי הלקט ובספר תניא רבתי, אולם בספר התדיר בסדר ר"ה, כתב, שאין אומרים "אבינו מלכנו חטאנו לפניך", וכך גם במח' ק"ק בני רומה וויניציאה שפ"ז מודפס בהערת שוליים שבשבת מדלגים אותו, וכן במח' שד"ל ח"ב דף ל"ח ע"ב (מנהג וויניציאה), ובחוברת המנהג של הרב מ"ע הרטום. ועי' גם בשו"ע או"ח סי' תקפ"ד ס"א וברמ"א שם.

	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוּלֵי עַמְּךָ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	עֲצוּר (ג"א: מְנַע) מִגְּפָה מִנְחַלְתְּךָ:
ע"פ יח' יד, כ"א.	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	כִּלְה דְּבַר וְחֶרֶב וְרָעַב וְשָׂבִי וּמִשְׁחִית וּמִגְּפָה מִבְּנֵי בְרִיתְךָ:
תה' קג, יד.	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	זְכוּר כִּי־עַפְרָא אֲנַחְנוּ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	קָרַע רוּעַ גְּזוּר דִּינְנוּ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	מְחֹק שְׁטֵר חוֹבוֹתֵינוּ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	סִלַּח וּמְחוּל לְעוֹנוֹתֵינוּ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	מְחַה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנְּגֵד עֵינֶיךָ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	הַחֲזִירְנוּ בְּתֻשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	אַל־תִּשְׁיבְנוּ רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	זְכַרְנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר זְכוֹת:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וְכִלְכְּלָה:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכַפָּרָה:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	הִצַּמַּח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	שְׁמַע קוֹלְנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ:
ר"ח מנד"ג (ורש"ח) ב"ר פ"ר' וישלח ס"ו ט.	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:
ע"פ תה' קט, כ"א.	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	עֲשֵׂה לְמַעַן אִם לֹא־לְמַעַנְנוּ:
	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֵךְ הַגְּדוֹל.
		הַגְּבוֹר וְהַנּוֹרָא:
ע"פ מנכ"ל דר"י מס' שירה פ"ר ה.	מְלַכְנוּ אָבִינוּ	עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְחַסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

החזן אומר:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְּבִרָא כְרַעוּתָהּ. מוֹחֵר צַמִּים וְ
פִּי הָיוּ תוֹסֵף צְרִיכוֹת
דָּף ג. ה.

וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיָמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-
בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ. תְּרַגְסוּ יְרוּשָׁה
בְּרַח' מַנְי, ה. ה.
ט"פ דני"ב, ב. כ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלְא לְעֵלְא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבַּחְתָּא
אוּנְקִלוֹס דְּצ'
כַּת, מַנְי.

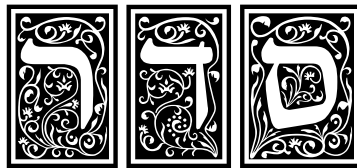
וּנְחַמְתָּא דְּאִמְרֵן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:
תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְּכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל. קָדָם
ט"פ תְּרַגְסוּ
מ"ח ח, מַנְי.
תְּרַגְסוּ יְרוּשָׁה
שִׁמ' ה, יַע.

אָבוּהוֹן דְּבִשְׁמֵיָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל־
כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמֵי. הוּא בְּרַחְמֵי. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
אוּי' כַּה, ב.
ט"פ וְשַׁע'
כַּה, ה.

וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

הוצאת ספר תורה¹

וַיְהִי בְּנִסְעֵה הָאָרְזָן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוֹמְהוּ יְהוָה וַיִּפְצוּ אֵיבֵיךְ. צַמִּים י, לַה.
סֵפֶר הַמַּחֲכֹס
ד"ה וְשַׁע'
כַּלְבוֹ ס' לַה.

וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיךְ מִפְּנֵיךְ:

¹ לפי מח' רמ"ז ובולווינא אומרים כאן "אָפְתַח נָא", ובדורות האחרונים נהגו לא לאמרו, עפ"י מח' שד"ל ח"ב עמ' ט"ל וחוברת המנהג של הרב מ"ע הרטום.

וי"א כנוסח ק"ק רומה:

תה' קלג, טז

קוּמָה יְהוָה לְמַנוּחַתְךָ אֲתָה וְאַרְוֹן
עֵוֹף: כְּהִנִּיף יִלְבָּשׁוּ צַדִּיק וְחַסִּידֶיךָ
יִרְנְנוּ: בְּעֵבֹר דָּוִד עֲבַדְךָ אֶל-
תֵּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: וּמוֹצִיאִין סֵפֶר
הַתּוֹרָה וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁנִּתֵּן
תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ הוּא:
אֲשֶׁרֵי הָעַם שֶׁכָּבַח לוֹ אֲשֶׁרֵי הָעַם
שִׁיְהוּנָה אֱלֹהֵינוּ: אַבְרָכָה אֶת־יְהוָה

קוּמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ וּפְלָנוּ
לְמַעַן חֲסִדְךָ: כִּי מִצִּיּוֹן
תֵּצֵא תּוֹרָה וּדְבַר־יְהוָה
מִירוּשָׁלַם: יְהוָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם יְהוָה זְכָרְךָ לְדֶרֶךְ-
וְדָר: יְהוָה חַפֵּץ לְמַעַן
צַדִּיקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֹּאדִיר:

תה' מז, כז

ישע' ג, ג

תה' קלה, יג

ישע' מז, כה

תה' קמז, טז

תה' לד, ג

בְּכַל־עֵת תִּתְמַד תְּהַלֵּתוּ בְּפִי: בִּיהוָה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עַנּוּיִם
וַיִּשְׁמְחוּ: גִּדְלוּ לִיהוָה אֶתִּי וְנִרְוַמְתָּה שְׁמוֹ יַחֲדוּ:

שם מז, טז

לְמַנְצִיחוֹ לְבְנֵי־קִרַח מִזְמוֹר: כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כַף הָרִיעוּ
לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה: כִּי־יְהוָה עֲלִיּוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ
גָּדוֹל עַל־כָּל־הָאָרֶץ: יִדְבֵר עַמִּים תַּחֲתֵינוּ וְלְאֻמִּים תַּחַת
רַגְלֵינוּ: יִבְחַר־לָנוּ אֶת־נִחְלָתָנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר־אָהַב
סִלָּה: עֲלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוַעָה יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר: זָמְרוּ
אֱלֹהִים זָמְרוּ זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ זָמְרוּ: כִּי מֶלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ
אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁכִּיל: מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל־גּוֹיִם אֱלֹהִים יִשְׁבוּ
עַל־כִּסֵּא קִדְשׁוֹ: נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
כִּי לְאֱלֹהִים מִגְּנֵי־אָרֶץ מְאֹד נַעֲלָה:

מס' סופרים
פ"ח, ה"ח

מוצאים שני ספרי תורה ואומרים:

תה' לד, ז

גִּדְלוּ לִיהוָה אֶתִּי וְנִרְוַמְתָּה שְׁמוֹ יַחֲדוּ:

מס' יד, ה

שם טז, ה

רוּמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַהֲדָם רַגְלֵינוּ קְדוֹשׁ הוּא:

שם טז, ט

רוּמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדִשׁוֹ כִּי־

ש"ה ג, ג

קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: אֵין־קְדוֹשׁ כִּיְהוָה כִּי אֵין בְּלִתְךָ וְאֵין

צור בַּאֱלֹהֵינוּ: (כִּי מִי אֱלֹהִים מִבְּלַעֲדֵי יְהוָה וּמִי צֹר זִוְלָתִי תה' יח, לב.
 אֱלֹהֵינוּ): אֶחָד אֱלֹהֵינוּ- גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ- קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: מס"ו יח, ה.
 כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבֹו גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ: יְהִי שֵׁם יְהוָה ג' ד' לז, ג.
 מְבָרֵךְ מְעַתָּה וְעַד-עוֹלָם: מִמְזַרְח־שֶׁמֶשׁ עַד-מְבוֹאוֹ תה' קיג, צ"ג.
 מְהֻלָּל שֵׁם יְהוָה: מְהֻלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֲבִי אוֹשֶׁעַ: וַיֹּאמֶר ש"צ כב, ה.
 מְסוּפָּה הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ- יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְלֹךְ-וּמְלִכּוֹתָו תה' קמ, יט.
 בְּכָל מְשָׁלָה: הוּא יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וְעַד- וַאֲמָרוּ ד' לז, ג.
 כָּל-הָעַם אָמֵן- הַכֹּל הָבֹו גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ- וּתְנוּ כְבוֹד לַתּוֹרָה:

מגביהים ספר התורה ואומרים¹:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: תּוֹרָה תה' ה, מד.
 צֹוֶה-לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: וְאַתֶּם ד' לז, ה.
 הַדְּבָקִים בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלַכֶּם הַיּוֹם:

כִּהֵן קָרְבַּי- יַעֲמֹד הַכֵּהֶן (או: אִין כַּאֵן כֵּהֶן יַעֲמֹד הַלּוֹי או:
 יִשְׂרָאֵל) בְּרוּךְ שֶׁנִּתְּן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקֶדְשָׁתוֹ².
 תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֵדוּת יְהוָה נְאֻמָּה תה' יע, ט"ז.
 מְחַכֵּימַת פִּתִּי: פִּקּוּדֵי יְהוָה יִשְׂרָאֵל מְשִׁחִי-לֵב מִצְוֹת יְהוָה
 בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם: יִרְאֵת יְהוָהוּ טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד
 מְשִׁפְטֵי-יְהוָה אָמֵת צְדָקוֹ יַחֲדוּ: הָאֵל תְּמִים דֶּרֶכּוֹ אֶמְרַת- תה' יח, לא.
 יְהוָה צְרוּפָה מְגֵן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ: דְּרָכֶיהָ דְּרָכֵי-נֶעַם
 וְכָל-נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: עֵץ-חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ תה' ט"ז, ג.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה הגבהת התורה והפסוקים שאומרים אח"כ עד "בְּלַכֶּם הַיּוֹם" לא מופיעים- עד מח' שד"ל הגבהת התורה מופיעה לאחר קריאת התורה- ואח"כ בכל הסידורים מופיעה לפני קריאת התורה וכן נהוג היום- ² במח' רמ"ו ובולוניה "ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדושתו" לא מופיע- וכן הפסוקים מספר משלי לא מופיעים- הנוסח שמופיע כאן הינו עפ"י המנהג האיטלקי בירושלים שערך הרב מ"ע הרשום, עמ' 13, ג.

וְתִמְכֶּיךָ מֵאֲשֶׁר: כִּי־בִי יִרְבּוּ יַמֵּיךָ וַיִּזְסִיפוּ לְךָ שָׁנֹת חַיִּים: מַשְׁלֵי ט, יא.
 יְהוּה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוּהוּ יְבָרֶךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: תה"ו כט, יא.

העולה לתורה פותח ומביט במקום שצריך לקרוא, מכסה האותיות ומברך בקול רם:

רות 3, ד.
 מס' סופרים
 פי"ג, ה"ו.
 ספרי פסקה
 טו ד"ה
 כי שס.

יְהוּה עִמָּכֶם. (הקהל עונה: יְבָרְכֶךָ יְהוּה)¹:
בְּרַכּוּ אֶת־יְהוּה הַמְּבָרֵךְ:

סד"ו רס"ג
 עמי שנט;
 סה"ה ק סדר
 קה"ת.
 סד"ו רס"ג
 עמי שנט;
 רס"ה ש צרכות
 פ"ז ס"ו כו.

(הקהל עונה: בְּרוּךְ יְהוּה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד):
 העולה חוזר ואומר: בְּרוּךְ יְהוּה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

מוחקר צמשי
 מגילה 7, 3;
 צבלי צרכות
 יא, 3.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ
 מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוּה. נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

בסיום הקריאה העולה יגלול את התורה ויברך:

מוחקר צמשי
 מגילה 7, 3;
 מס' סופרים
 פי"ג, ה"ו.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ
 תּוֹרַת אֱמֶת. וַחַיֵּי עוֹלָם נִטַּע בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוּה. נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

רס"ז ה"ח
 שו"ת ס"ו
 קסת; שצה"ל
 ענין תפילה
 ס"ו מלא;
 סת"ר ס"ו ג.

ברכת הגומל²:

יברך בקול רם כדי שישמע הקהל ולכל הפחות י' אנשים:

ע"פ צבלי
 צרכות 7
 ד, 3.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוּה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַגּוֹמֵל לַחַיִּים
 טוֹבוֹת. שְׂגָמְלָנִי כָּל־טוֹב:

סה"ת סוף
 ס"ו נה.

הקהל עונה:

הפרדס שער
 הרחיה.
 תה"ו קז, ת.

מִי שְׂגָמְלָךְ כָּל־טוֹב. הוּא יְגַמְלָךְ כָּל־טוֹב לְעַד סְלָה.
 יוֹדוּ לַיהוּה חֲסִדּוֹ וְנִפְּלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם:

סת"ר
 נספחים
 ס"ו ג.

¹ במד' רמ"ו ובו'לוי'א לא מופיע. ² במד' רמ"ו ובו'לוי'א לא מופיע.

וַיְהִי־הָיָה פָקֵד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמַר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה כְּכֹחַ כְּתוּבָהּ.
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר: וַתֵּהָרֵ וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן
 לְזִקְנָיו לְמוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם
 אֶת־שֵׁם־בְּנֵוֹ הַנּוֹלָד־לֹו אֲשֶׁר־יָלְדָה־לֹו שָׂרָה יִצְחָק: וַיִּמַּל
 אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנֵוֹ בֶּן־שָׁמֹנֶת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ
 אֱלֹהִים: לֹו וְאַבְרָהָם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה בְּהוֹלֵד לֹו אֶת יִצְחָק
 בְּנֵוֹ: וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְּׂמֵעַ
 יִצְחָק־לִי: וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הַיְנִיקָה בָנִים שָׂרָה
 כִּי־יֵלְדֵתִי בֶן לְזִקְנָיו: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם
 מִשְׁתֵּה גְדוֹל בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת־יִצְחָק: בַּשַּׁבָּת שְׁלִישִׁי וַתֵּרָא שָׂרָה
 אֶת־בֶּן־הַגֵּר הַמְצָרִית אֲשֶׁר־יָלְדָה לְאַבְרָהָם מִצְחָק:
 וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גֵּרֶשׁ הָאִמָּה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא
 יִירֶשׁ בֶּן־הָאִמָּה הַזֹּאת עִם־בְּנֵי עַם־יִצְחָק: וַיִּרַע הַדָּבָר
 מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אֹדֶת בְּנֵוֹ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִרַע בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנְּעֵר וְעַל־אֲמֹתֶיךָ כֹּל
 אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שָׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בִי־צָחֵק יִקְרָא
 לָךְ זֶרַע: וְגַם אֶת־בֶּן־הָאִמָּה לְגֹוִי אֲשִׁימְנוּ כִּי זֶרַעֲךָ
 הוּא: שְׁלִישִׁי, וּבַשַּׁבָּת רְבִיעִי וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיִּקְח־לָחֶם
 וַחֲמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הַגֵּר שֵׁם עַל־שִׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד
 וַיִּשְׁלַחַהּ וַתֵּלֶךְ וַתִּתַּע בְּמִדְבַר בְּאֵר שָׁבַע: וַיָּכְלוּ הַמַּיִם
 מִן־הַחֲמַת וַתִּשְׁלַךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אֶחָד הַשִּׁיחִים: וַתֵּלֶךְ
 וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנְּגַד הַרְחֹק כַּמִּטְחָוִי קָשָׁת כִּי אָמְרָה אֶל־אֶרְצָהּ
 בְּמוֹת הַיֶּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנְּגַד וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתִּבְדֹּ: וַיִּשְׁמַע
 אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנְּעֵר וַיִּקְרָא מִלֵּאךְ אֱלֹהִים וַאֲלֵה־הַגֵּר

צבלי מנגילה
 לא, ח; סרע"ג
 ח"ב ס"ו קי;
 סד"ו רס"ג
 עמ' שט"ז;
 פסקו ריא"ז
 מנגילה פ"ד
 ה"ד חות ד';
 סת"ר ס"ו ע"ד;
 סת"ת ס"ו לו.

מן־השמים וַיֹּאמֶר לָהּ מֵה־לֶךְ הֲגֵר אֶל־תִּירְאֵי כִי־שָׁמַע
 אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנְּעָר בְּאֶשֶׁר הוּא־שָׁם: בַּשַּׁבָּת חֲמִישִׁי קוֹמִי
 שָׂאִי אֶת־הַנְּעָר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדָךְ בּוֹ כִי־לִגְוִי גְדוֹל אֲשִׁימְנוּ:
 וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרָא בְּאֵר מַיִם וַתֵּלֶךְ וַתִּמְלֵא
 אֶת־הַחֲמַת מַיִם וַתִּשְׁקֵן אֶת־הַנְּעָר: וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנְּעָר
 וַיַּגְדֵּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רַבָּה קִשְׁתּוֹ: וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַר פְּאָרָן
 וַתִּקַּח־לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: פ רביעי, ובשבת ששי
 וַיְהִי בַעֲת הַהוּא וַיֹּאמֶר אָבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שֶׁר־צָבָאוּ אֶל־
 אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמָּךְ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה: וְעַתָּה
 הֲשִׁבְעָה לִי בְּאֱלֹהִים הֲנָה אִם־תִּשְׁקַר לִי וּלְגִנְי וּלְנִכְדֵי
 כַּחֲסֹד אֲשֶׁר־עֲשִׂיתִי עִמָּךְ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעַם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
 גִּרְתָּה בָּהּ: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲנֹכִי אֲשָׁבַע: וְהִזְכַּח אַבְרָהָם
 אֶת־אָבִימֶלֶךְ עַל־אֲדוּת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי
 אָבִימֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר אָבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר
 הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִי וְגַם אֲנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בְּלִתִּי
 הַיּוֹם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לְאָבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ
 שְׁנֵיהֶם בְּרִית: חֲמִישִׁי בַשַּׁבָּת שְׁבִיעִי וַיֵּצֵב אַבְרָהָם אֶת־שִׁבְעַת
 כְּבָשֹׁת הַצֹּאן לְבְדֻהֶן: וַיֹּאמֶר אָבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מֵה
 הֲנִיחָה שִׁבְעַת כְּבָשֹׁת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבְדֻנָּה: וַיֹּאמֶר כִּי
 אֶת־שִׁבְעַת כְּבָשֹׁת תִּקַּח מִיָּדִי בְּעִבּוֹר תְּהִי־לִי לְעֵדָה כִּי
 חִפְרְתִי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת: עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר
 שִׁבְעַת כִּי שֵׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם: וַיִּכְרְתוּ בְרִית בֵּין־בְּאֵר שִׁבְעַת
 וַיִּקַּם אָבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שֶׁר־צָבָאוּ וַיָּשׁוּבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים:
 וַיִּטַּע אֲשָׁל בְּבְאֵר שִׁבְעַת וַיִּקְרָא־שֵׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם:
 וַיִּגַּר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים: פ

פסקי ריא"ז
 מנילה פ"ד
 ה"ד חות ד';
 סה"ת סי' לו.

מוניחים ספר תורה שני על התיבה והקורא או העולה האחרון אומר:

שנה"ל תפילה
סי' ח' צ"ט
תשרי הראשון
סי' קנ"ג
סת"ר סי' ע"ז.

וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דִּבְרָא כְרַעוּתָהּ. וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוחקר במס"ו
פ"ו, ס"ו;
חוס' ברכות
דף ג, ה.

שנה"ל תפילה
סי' ת.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ.

תרגום ירוש'
ברא' מט, ה;
ט"פ דני' ב, כ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא. שִׁיר-תָּא. תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְאָמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אויקלוס דב'
כת, נג.

ואחר כך אומרים:

אֱלֹהִים הַשִּׁיבֵנוּ וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה: אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנוּ וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה: יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנוּ הָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה:

תה"פ, ה.
שס, ת.
שס, כ.

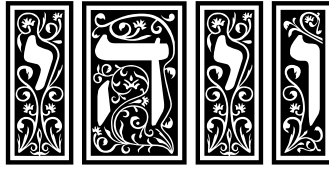
פרשת מוספין של ראש השנה

משנ' מנילה
ג, ה; סרע"ג
ח"ב סי' קז;
סדו' רס"ג
עמ' שט"א;
סת"ר סי' ע"ד;
סה"ת סי' לו.

וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא-קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל-מְלֹאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם: וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פֶּר בֶּן-בָּקָר אֶחָד אֵיל אֶחָד כִּבְשִׂים בְּנֵי-שָׁנָה שְׁבַעַה תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם סֹלֶת בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לִפְרֵי שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל: וְעֶשְׂרוֹן אֶחָד לִכְבֶּשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׂים: וּשְׂעִיר-עִזִּים אֶחָד חֲטָאת לִכְפֹּר עֲלֵיכֶם: מִלֵּבָד עֲלֵת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ וְעֲלֵת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵיהֶם כַּמִּשְׁפָּטִים לְרִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה לַיהוָה: ׀

במד' כט,
ל"ו.

ואומר מי שברך לעולה וממשיכים ב"אב הרחמן":

כרתי כב,
ארכד.

צבלי מנילה
לא, ה; סרע"ג
ח"צ סו' קו;
סדו' רס"ג
עמי' שע"ה;
פסקו ריח"ז
מנילה פ"ד
ה"ד חות ד';
סת"ר סו' עה;
סה"ת סו' לו.

אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני ויאמר קחנא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישבם אברהם בפקר ויחבש את חמרו ויקח את שני נעריו אתו ואת יצחק בןו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל המקום אשר אמר לו האלהים: לוי ביום השלישי וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחק: ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם: ויקח אברהם את עצי העלה וישם על יצחק בןו ויקח בידו את האש ואת המאכלת וילכו שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנני האש והעצים ואיה הששה לעלה: ויאמר אברהם אלהים יראה לו הששה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: שלישי ויבאו אל המקום אשר אמר לו האלהים ויבן שם אברהם את המזבח ויערף את העצים ויעקוד את יצחק בןו וישם אתו על המזבח ממעל לעצים: וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחט את בןו: ויקרא אליו מלאך יהוה מן השמים

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: וַיֹּאמֶר אֶל־תְּשַׁלַּח
 יָדְךָ אֶל־הַנֶּעֱר וְאֶל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי
 כִּי־יִרְא אֱלֹהִים אֹתָהּ וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ
 מִמֶּנִּי: וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיִּרְא וְהִנֵּה־אֵיל אַחֵר
 נֹאֲחָז בְּסַבָּךְ בְּקִרְנָיו וַיִּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ
 לְעֵלָה תַּחַת בְּנֹו: רַבִּיעִי וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא
 יְהוָה יִרְאָה אֲשֶׁר יֹאמֶר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יִרְאָה: וַיִּקְרָא
 מִלְאָךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שְׁנֵית מִן־הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר בִּי
 נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
 וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ: כִּי־בִרְךָ אַבְרָהָם וְהִרְבָּה
 אַרְבֵּה אֶת־זֶרְעוֹ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכִחֹל אֲשֶׁר עַל־שַׁפְתַּי
 הֵימָּה וַיִּרְשׂ זֶרְעוֹ אֶת שַׁעַר אֲבִיּוֹ: וְהִתְבָּרְכוּ בְּזֶרְעוֹ כָּל־
 גֹּוֵי הָאָרֶץ עֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַעַתָּ בְּקִלִּי: וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
 אֶל־נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיִּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
 בְּבְאֵר שֶׁבַע: פ חמישי

וַיְהִי אַחֲרַי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּגְדַּל אַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה
 יִלְדָה מִלְכָּה גַם־הוּא בָנִים לְנַחֲזֹר אַחִיד: אֶת־עֹוֹן בְּכֹרוֹ
 וְאֶת־בֹּו אַחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אַרְם: וְאֶת־כְּשָׁד וְאֶת־חִזּוֹ
 וְאֶת־פְּלִדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֶת בְּתוּאֵל: וּבְתוּאֵל יִלְדַּ
 אֶת־רִבְקָה שְׁמֵנָה אֵלֶּה יִלְדָה מִלְכָּה לְנַחֲזֹר אַחִי אַבְרָהָם:
 וּפִילְגָשׁוּ וּשְׁמָה רְאוּמָה וְתִלְדַּ גַם־הוּא אֶת־טַבַּח וְאֶת־גַּחַם

וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה: פ סה"ת סי' לו.

סרע"ג ח"ג
 סי' קי' סה"ת
 סי' לו.
 מניחים ספר תורה שני על התיבה ואומרים חצי קדיש, ואחר כך ואומרים
 "אלהים השיבנו" ופרשת מוסיפין כמו ביום הראשון (עמוד 102):

מי שברך לעולה לתורה¹:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב. הוא יברך את כבוד רבי... שמתנדב... למנוחת נפש... ולמנוחת נפש כל-קרוביו שמתו וכל-שאר שכבי עמו ישראל. לחיי... ולחיי כל-בני ביתו ולחיי כל-קרוביו ואוהביו ולחיי כל-הקהל הקדוש הזה. ובשכר זה הקדוש ברוך הוא ישמרו ויצילהו מכל-צרה וצוקה. וישלח ברכה רוחה והצלחה בכל-מעשי ידיו. ויברכהו ויכתבהו בספר חיים טובים עם-כל-ישראל אחיו. וכן יהי רצון ונאמר אמן:

ט"פ ד"ר
סוף פרי יא.

מי שברך להולדת הבת

ט"פ ד"ר
סוף פרי יא.

יונתי בחגני הסלע בסתר המדרגה הראיני את-מראיך השמיעני את-קולך ביקולך ערב ומראיך נאווה: (לבת ראשונה מוסיפים: אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה ברה היא לילדתה ראוה בנות ויאשרוה מלכות ופילגשים ויהללוה): ויברכו את-רבקה ויאמרו לה אחתנו את היי לאלפי רבבה וירש זרעך את שער שנאיו: יברכה יהוה וישמרה: יאר יהוה פניו אליך ויחנה: ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום:

ט"פ ד"ר
סוף פרי יא.

ט"פ ד"ר
סוף פרי יא.

ט"פ ד"ר
סוף פרי יא.

מי שברך אמותינו שרה ורבקה רחל ולאה ומרים הנביאה ואביגיל ואסתר המלכה בת-אביחיל. הוא יברך את-הילדה הנעימה הזאת ויקרא שמה בישראל... במזל-טוב ובשעת ברכה. ויגדלה בבריאות שלום ומנוחה. ויזכה לאביה ולאמה לראות בשמחתה ובחפתה. בבנים זכרים. עשר וכבוד. דשנים ורעננים ינובון בשיבה. וכן יהי רצון ונאמר אמן:

ט"פ ד"ר
סוף פרי יא.

מי שברך לבנים ערב גיוסם (בנוסח הקבוץ הדתי)

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב. הוא יברך את-הבחור... היוצא להגן על-ארצנו וערי אלהינו בעבור שעלה לכבוד המקום. לכבוד התורה ולכבוד השבת. הקדוש ברוך הוא יחזקהו

¹ במז' רמ"ו ובלוניא: ליתא מכאן עד "אתה ה' לעולם תשב כסאך לדור ודור".

וַיֹּאמְרוּ וַיִּשְׁמְרוּהוּ מִכָּל־רָעָה מִכָּל־צָרָה וְצוּקָה. וַיֹּצִיאוּהוּ לְשָׁלוֹם
 וַיִּשְׁיבֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדָיו. עַם
 כָּל־אֶחָיו חִילֵי צָבָא הִהַגְּנָה לְיִשְׂרָאֵל וְנֹאמַר אָמֵן:

אם במשך השבוע נולד בקהילה בן זכר אומרים בשבת אחד משני הפזמונים הבאים:
 פזמון מאת ר' מרדכי לאטיס מרומה:
מִשְׁכִּיל מְכַתֵּם שִׁירוֹ רַעִים - לְכַבֹּד אִישׁ תָּם וְתַמִּים דְּעִים:
 גַּם אָמְרוּ מֵה־טוֹב וּמֵה־נְעִים - יֵלֵד הַנְּמוּל לְשִׁמּוֹנָה:
 אֲשִׁיר הַיּוֹם לְבְרִית מִלָּה - זְמַרָה שְׁגִיזוֹן וְתִהְיֶה:
 תּוֹדוֹת אֶקְרִיב כְּדַמוֹת עוֹלָה - וּכְמוֹ תוֹרִים וּבְנֵי־יוֹנָה:

ט"פ ויק"ט
ח. יד.

פזמון מאת ר' טוביה:
יְהִי־שָׁלוֹם בְּחִילָנוּ וְשָׁלוֹה בְּיִשְׂרָאֵל.
 בְּסִמָּן טוֹב בֵּן בָּא לָנוּ - בְּיָמָיו יָבֹא גּוֹאֵל:
 הַיְיָלֵד יְהִי רַעְנָן - בְּצִלְ שִׁדְי יִתְלוֹנָן:
 וּבַתּוֹרָה יִתְבוֹנָן - יֵאֱלֶף דָּת לְכָל־שׂוֹאֵל: בְּסִמָּן וְכוּ:

ט"פ טה"ז
קכב, ז.

שס טז, ח.

לפני קריאת המפטיר, בזמן שמלבישים את ספר התורה אומרים:

יָשִׁיב אֶת־שָׁבוֹת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. וַיֹּצִיאוּנוּ מִצָּרָה לְרוּחָה
 וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה בְּקִרְוֹב. וְנֹאמַר אָמֵן: אֵתָהּ יְהוָה לְעוֹלָם
 תִּשָּׁב כְּסֵאֶךָ לְדוֹר וָדוֹר: לָמָּה לְנִצְחַל תִּשְׁפַּחְנוּ תַעֲזוּבָנוּ
 לְאַרְבֵּי יָמִים: הִשְׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יִמֵּינוּ
 כְּקֶדֶם: הוֹשִׁיעֵנוּ מוֹשִׁיעֵנוּ - כִּי לָךְ עֵינֵינוּ וְלָכֵה לִישׁוּעָתָנוּ:
 הוֹשִׁיעָהוּ אֶת־עַמֶּךָ וּבִרְךָ אֶת־נַחְלָתְךָ וְרַעַם וְנִשְׂאֵם
 עַד־הָעוֹלָם:

אי"ב ה.
יערכ"ה.

טה"ז ט.

הפטרה ליום ראשון של ראש השנה קו

המפטיר, לאחר שיגמור הגולל לגלול את סה"ת, קודם קריאת ההפטרה מברך: סת"ר סו' טז.

מס"ו פ"ג,
ה"ז; סרע"ג
ח"ב סו' לב;
סדו' רס"ג
עמ' שסו.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר
בְּנָבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה בְּדַבְרֵיהֶם. הַנְּאֻמְרִים
בְּאַמַּת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבוֹחֵר בַּתּוֹרָה. בְּמַשָּׁה עֲבָדוֹ
וּבִישְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנָבִיאֵי הָאֱמֶת וְהַצְדִּיק:

ס"ה ח, ח"ב.

וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הַרְמְתִים צוֹפִים מֵהָר אֶפְרַיִם וּשְׁמוֹ
אֶלְקָנָה בֶן־יִרְחָם בֶּן־אֵלִיהוּא בֶן־תַּחֲוִי בֶן־צֹפִי אֶפְרַתִּי:
וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה וַיְהִי
לְפְנִנָּה יְלָדִים וְלַחַנָּה אֵין יְלָדִים: וְעַלֶּה הָאִישׁ הַהוּא
מֵעִירוֹ מִיָּמִים יְמִימָה לְהַשְׁתַּחֲוֹת וְלִזְבַּח לַיהוָה צְבָאוֹת
בְּשֻׁלְחָה וְשֵׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֲלִי חַפְנִי וּפְנִחָס כַּהֲנִים לַיהוָה: וַיְהִי
הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה וְנָתַן לְפְנִנָּה אֶשְׁתּוֹ וְלְכָל־בְּנֵיהָ וּבְנוֹתֶיהָ
מְנוֹת: וְלַחַנָּה יָתַן מְנָה אַחַת אֲפִים כִּי אֶת־חַנָּה אָהַב וַיְהוּה
סָגֵר רַחֲמָהּ: וְכַעֲסָתָה צָרְתָהּ גַם־כַּעַס בַּעֲבוּר הַרְעַמָּה
כִּי־סָגֵר יְהוָה בְּעַד רַחֲמָהּ: וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה מִדֵּי
עַלְתָּהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תִּכְעַסְנָה וְתִבְכֶּה וְלֹא תֹאכַל: וַיֹּאמֶר
לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁה חַנָּה לָמָּה תִּבְכִּי וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי
וְלָמָּה יָרַע לְבַבְךָ הַלּוֹא אֲנִכְּלִי טוֹב לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָּנִים:
וְתִקַּם חַנָּה אַחֲרַי אֲכַלֶּה בְּשֻׁלְחָה וְאַחֲרַי שְׂתָה וְעֲלִי הַכֹּהֵן
יֵשֵׁב עַל־הַכֹּסֵא עַל־מְזוֹזוֹת הַיִּכָּל יְהוָה: וְהִיא מָרַת גִּפְשׁ
וְתִתְפַּלֵּל עַל־יְהוָה וּבְכָה תִּבְכֶּה: וְתִדַּר נְדָר וְתֹאמֶר יְהוָה
צְבָאוֹת אֲסִרְאֶה תִּרְאֶהוּ בְּעֵינַי אֲמַתְךָ וּזְכַרְתִּנִּי וְלֹא־תִשְׁכַּח
אֶת־אֲמַתְךָ וְנִתְתָּה לְאֲמַתְךָ זָרַע אֲנָשִׁים וְנִתְתִּיו לַיהוָה
כָּל־יְמֵי חַיָּו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ: וְהָיָה כִּי הִרְבִּיתָה

בבלי מגילה
לא, ח; סרע"ג
ח"ב סו' קו;
סדו' רס"ג
עמ' שט"ז;
פסקו' רי"ז;
מגילה פ"ד
ה"ד אות ד';
סת"ר סו' עז,
ובנספחים
סו' ה; סה"ת
סו' לו.

לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה וְעָלִי שׁוֹמֵר אֶת־פִּיהָ: וְחֻנָּה הִיא
 מִדְּבַרְתָּ עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נְעוּת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע
 וַיַּחְשְׁבֶהָ עָלַי לְשִׁכְרָה: וַיֹּאמֶר אֵלַיָּהּ עַד־מָתִי
 תִּשְׁתַּכְּרִין הַסִּירִי אֶת־יַיִןךָ מֵעַל־יָדְךָ: וְתַעַן חֲנָה וַתֹּאמֶר לֹא
 אֲדֹנָי אִשָּׁה קִשְׁת־רוּחַ אֲנֹכִי וַיִּין וְשִׁכְרָה לֹא שְׁתִּיתִי וְאֲשַׁפֵּךְ
 אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָה: אֶל־תִּתֵּן אֶת־אֲמֹתְךָ לִפְנֵי בֵּת־
 בְּלִיעַל כִּי־מֵרֵב שִׁיחִי וְכַעֲסִי דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה: וַיַּעַן עָלַי
 וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וְאֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת־שִׁלְתְּךָ אֲשֶׁר
 שָׁאַלְתָּ מֵעַמוֹ: וַתֹּאמֶר תִּמְצָא שְׂפָחֲתְךָ חֵן בְּעֵינַיִךָ וְתִלְדֶּךָ
 הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ וְתֹאכַל וּפְגִינָה לֹא־הָיוּ־לָהּ עוֹד: וַיִּשְׁכְּמוּ
 בַּבֶּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הִרְמַתָּה
 וַיִּדַע אֶלְקָנָה אֶת־חֲנָה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרָה יְהוָה: וַיְהִי לְתַקְפוֹת
 הַיָּמִים וַתַּהַר חֲנָה וְתִלְדֶּךָ בֶּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי
 מִיְהוָה שָׁאַלְתִּיו: וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ
 לַיהוָה אֶת־זִבְחַת הַיָּמִים וְאֶת־נְדָרוֹ: וְחֲנָה לֹא עָלְתָה
 כִּי־אָמְרָה לְאִשָּׁה עַד יִגְמַל הַנְּעֵר וְהִבְאֵתִיו וְנִרְאָהּ
 אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב שָׁם עַד־עוֹלָם: וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה
 אִשָּׁה עָשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךָ שְׁבִי עַד־גְּמֻלְךָ אֲתוֹ אֲךָ יִקָּם
 יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ וְתִשָּׁב הָאִשָּׁה וְתִינַק אֶת־בְּנָהּ עַד־גְּמֻלָּהּ
 אֲתוֹ: וְתַעֲלֶהּ עִמָּה כַּאֲשֶׁר גְּמַלְתוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאִיפָּה
 אַחַת קָמַח וְנִגְבַּל יִיָּן וְתִבְאֶהוּ בֵּית־יְהוָה שְׁלוֹ וְהַנְּעֵר נְעֵר:
 וַיִּשְׁחָטוּ אֶת־הַפֶּר וַיָּבֹאוּ אֶת־הַנְּעֵר אֶל־עָלַי: וַתֹּאמֶר בִּי
 אֲדֹנָי חַי נִפְשֶׁךָ אֲדֹנָי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצְצַבַת עִמָּכָה בְּזֶה
 לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה: אֶל־הַנְּעֵר הַזֶּה הִתְפַּלַּלְתִּי וַיִּתֵּן יְהוָה
 לִי אֶת־שְׁאֵלְתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעַמוֹ: וְגַם אֲנֹכִי הִשְׁאֵלְתֶהוּ

לִיהוּהַ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה הוּא שָׂאוֹל לִיהוּהַ וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 שָׁם לִיהוּהַ: ^ס וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה וַתֹּאמֶר ^{ט"ו ב, ט"ז}
 עֲלֵץ לִבִּי בִיהוּהַ רַמָּה קַרְנֵי בִיהוּהַ רָחַב פִּי עַל־אֹיְבֵי כִי
 שָׁמַחְתִּי בִישׁוּעָתְךָ: אֵינ־קָדוֹשׁ כִּיהוּהַ כִּי אֵין בְּלַתֶּךָ וְאֵין
 צוּר בְּאֱלֹהֵינוּ: אֶל־תִּרְבּוּ תִדְבְּרוּ גְבוּהָ גְבוּהָ יֵצֵא עֲתָק
 מִפִּיכֶם כִּי אֵל דַּעוֹת יְהוּהַ וְלוֹ נִתְּכֶנוּ עַל־לוֹת: קִשְׁת גְּבָרִים
 חֲתִים וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חֵיל: שְׁבָעִים בְּלַחַם נִשְׁפְּרוּ וּרְעֵבִים
 חִדְּלוּ עַד־עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבָעָה וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָה: יְהוּהַ
 מִמִּית וּמַחִיָּה מוֹרִיד שָׂאוֹל וַיַּעַל: יְהוּהַ מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר
 מִשְׁפִּיל אֶף־מְרוֹמָם: מִקִּים מַעֲפָר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן
 לְהוֹשִׁיב עַם־נְדִיבִים וְכֶסֶף כְּבוֹד יִנְחַלֶּם כִּי לִיהוּהַ מְצַקִּי
 אֶרֶץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבְל: רַגְלֵי חֲסִידוֹ ¹ יִשְׁמֹר וּרְשָׁעִים
 בַּחֲשֶׁךְ יִדְמוּ כִי־לֹא בָכַח יִגְבֵּר־אִישׁ: יְהוּהַ יַחֲתוּ מְרִיבֵי ²
 עָלָיו ³ בְּשָׂמִים יִרְעֶם יְהוּהַ יִדְּיֵן אֶפְסֵי־אֶרֶץ וַיִּתֶּן־עֵז לְמַלְכוֹ
 וַיִּרְם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ: ^פ

סרע"ג ח"ב
 ס"ו ק"ג
 סה"ת ס"ו לו.

סר"ר ס"ו ע"ג,
 ונספחים
 ס"ו ה.

ואומרים "גאלנו" וכו', עמוד 111:

הפטרה ליום שני של ר"ה

כֹּה אָמַר יְהוּהַ מְצָא חַן בַּמַּדְבָּר עִם שְׂרִידֵי חֶרֶב הַלּוֹךְ ^{סרע"ג ח"ב}
 לְהַרְגִיעוֹ יִשְׂרָאֵל: מִרְחֹק יְהוּהַ נִרְאָה לִי וְאַהֲבַת ^{ס"ו ק"ג}
 עוֹלָם אַהֲבַתֶּיךָ עַל־כֵּן מִשְׁכַּתֶּיךָ חֹסֵד: עוֹד אֲבַנְדָּ וְנִבְנִית ^{סד"ו רס"ג}
 בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל עוֹד תַּעֲדֵי תִפְיָךְ וַיֵּצֵאת בְּמַחֹל מְשַׁחֲקִים: ^{עמ' שט"א;}
 עוֹד תִּטְעֵי כְרָמִים בְּהָרֵי שְׁמֶרוֹן נָטְעוּ נְטָעִים וְחַלְלוּ: כִּי ^{פסקי רי"א"ז}
 יִשְׁׁיִום קָרְאוּ נְצָרִים בְּהָר אֶפְרַיִם קוֹמוּ וְנַעֲלָה צִיּוֹן ^{מגילה פ"ד}
^{ה"ד לו"ת ד';}
^{סר"ר ס"ו ע"ג,}
^{ונספחים}
^{ס"ו ה; סה"ת}
^{ס"ו לו.}

¹ זהו הקרי, והכתיב "חסידו". ² זהו הקרי, והכתיב "מריבו". ³ זהו הקרי, והכתיב "עליו".

אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: פ

כִּי־כֹה אָמַר יְהוָה רְנֵנוּ לִיעֲקֹב שֹׁמְחָה וְצִהְלוּ בְרֹאשׁ הַגּוֹיִם
הַשְּׂמִיעוּ הַלְלוּ וְאָמְרוּ הוֹשַׁע יְהוָה אֶת־עַמּוֹ אֶת שְׂאֵרֵי
יִשְׂרָאֵל: הִנְנִי מֵבִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבְצָתִים מִיַּרְכְּתֵי־
אֶרֶץ בָּם עֹנֵר וּפְסֹחַ הָרָה וְיִלְדַת יַחֲדוּ קָהַל גְּדוֹל יָשׁוּבוּ
הִנֵּה: בְּבִכִי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם אוֹלִיכִם אֶל־נַחְלֵי
מַיִם בְּדַרְדָּר יִשָּׂר לֹא יִכְשְׁלוּ בֵּה כִּי־הֵייתִי לְיִשְׂרָאֵל לְאָב
וְאֶפְרַיִם בְּכָרִי הוּא: פ

שְׁמַעוּ דְבַר־יְהוָה גּוֹיִם וְהִגִּידוּ בְּאֵיִם מִמְּרַחֵק וְאָמְרוּ
מִזֵּרֵה יִשְׂרָאֵל יִקְבְּצֵנוּ וּשְׁמְרוּ כְרַעַה עֲדָרוֹ: כִּי־פָדָה יְהוָה
אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חֲזֹק מִמֶּנּוּ: וּבָאוּ וּרְנֵנוּ בְּמְרוֹס־צִיּוֹן
וְנִהְיֶה אֶל־טוֹב יְהוָה עַל־דָּגָן וְעַל־תִּירֹשׁ וְעַל־יִצְהָר
וְעַל־בְּנֵי־צֹאן וּבִקָּר וְהֵייתָ נֶפֶשׁ כְּגֵן רוֹה וְלֹא־יִוָּסֵפוּ
לְדָאָבָה עוֹד: אִזְ תִּשְׂמַח בְּתוֹלָהּ בְּמַחֲזֹל וּבַחֲרִים וּזְקָנִים
יַחֲדוּ וְהִפְכֵתִי אֲבָלָם לְשִׁשׁוֹן וְנַחֲמֵתִים וּשְׂמַחֲתִים מִיָּגוֹנָם:
וְרוֹיְתִי נֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים דָּשָׁן וְעַמִּי אֶת־טוֹבִי יִשְׁבְּעוּ נְאֻם־
יְהוָה: פ

כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים
רָחַל מְבַכָּה עַל־בְּנֵיהָ מֵאֲנָה לְהַנְחִם עַל־בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנוּ:
כֹּה אָמַר יְהוָה מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי
וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֶתְךָ נְאֻם־יְהוָה וּשְׁבוּ
מֵאֶרֶץ אוֹיֵב: וַיִּשְׁתַּקְּנוּהָ לְאַחֲרֵיתֶךָ נְאֻם־יְהוָה וּשְׁבוּ בָנִים
לְגִבּוֹלָם: שְׂמוֹעַ שְׂמַעֲתִי אֶפְרַיִם מִתְנַוֵּדֵד יִסְרֹתְנִי וְאוֹסֵר
כְּעֵגֶל לֹא לָמַד הַשְׁבִּנִי וְאֲשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי:
כִּי־אַחֲרֵי שׁוּבִי נַחֲמֵתִי וְאַחֲרֵי הוֹדְעִי סַפְּקֵתִי עַל־יָרֵךְ

בְּשֵׁתִי וְגַם־נִכְלַמְתִּי כִּי נִשְׁאַתִּי חֲרַפְתָּ נְעוּרָי: הֲבֵן יִקִּיר
 לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שְׁעֵשְׁעִים כִּי־מִדֵּי דְבָרֵי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ
 עוֹד עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לֹא רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה: ^ס

סרע"ג ח"ג
 ס"ו ק"י
 סה"ת ס"ו לו.

סר"ר
 נספחים
 ס"ו ה.

אחרי קריאת ההפטרה המפטיר אומר:

גְּאֵלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:

ישע"ו נו, ד.

בְּרוּךְ¹ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. צוּר כָּל־
 הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת. הָאֵל הַנְּאֻמָּן
 הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. כִּי כָל־דְּבָרָיו אִמְתָּ וְצַדִּיק.
 נְאֻמָּן אַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנְאֻמָּנִים דְּבָרֶיךָ. וְדָבָר
 אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אַחֲזֹר לֹא־יֵשׁוּב רִיקָם. כִּי אֵל מֶלֶךְ נְאֻמָּן
 אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הָאֵל הַנְּאֻמָּן בְּכָל־דְּבָרָיו:

מס"ו פ"ג;
 ה"ח; ע"פ
 סרע"ג ח"ג
 ס"ו ל"ג.

סדו' רס"ג
 עמ' שסז
 מוצא בקולור.

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ. וְלַעֲלוּבַת נַפְשׁ
 תּוֹשִׁיעַ² בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
 מְשַׁמַּח³ צִיּוֹן בְּבִגְיָה:

ע"פ מס"ו
 פ"ג, ה"א;
 ע"פ סרע"ג
 ח"ג ס"ו ל"ג;
 סדו' רס"ג
 עמ' שסז.

שְׂמַחְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַלְיָהוּ הַנְּבִיא עֲבָדְךָ וּבְמַלְכוּת
 בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ. בְּמַהֲרָה יָבוֹא וַיַּגֵּל לַבָּנוּ.
 עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא־יִנְחֲלוּ עוֹד אַחֲרֵים אֶת־כְּבוֹדוֹ.
 כִּי בְשֵׁם קְדֻשָּׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לֹא־ שָׁלֵא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶגֶן דָּוִד:

ע"פ מס,
 ה"ג.

צנ"י פסחים
 דף קח, ב.

סרע"ג ח"ג
 ס"ו ל"ג;
 סדו' רס"ג
 עמ' שסז.

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יִזְמוֹ (בשבת):
 הַשְּׁבֵת הַזֶּה. וְעַל־יִזְמוֹ) הַזְּכָרוֹן הַזֶּה שֶׁנִּתְּתָ לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ (בשבת): לְקַדְּשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ) לְחַיִּים וּלְכָבוֹד

ע"פ מס"ו
 פ"ג, ה"ג;
 ה"ד;
 צדו' רס"ג
 עמ' שסח
 מוצא מוסח
 שונה ודומה
 צמקת.

ע"פ ויק'
 כג, כד.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה: נוסח ברכות ההפטרה שונה במקצת. ² כאן שינוי הצנוור. ובמס' סופרים, ברמב"ם
 ובמח' רמ"ו, בולוניה ושר"ל: "תִּנְקוּם נְקָם", וכך גם בסרע"ג ובסדו' רס"ג עמ' שסז. ³ במח' רמ"ו, בולוניה
 ושר"ל: "מִנְחָם".

וּלְתַפְאֲרַתְּ. עַל־הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לְךָ
 וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ¹. תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. וּדְבַרְךָ אָמֵת וְקַיָּם
 לְעֶד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ. מְקוֹדֵשׁ (בשבת: הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל
 וַיּוֹם הַזְּכוּרִין:

ראה סת"ר
 ס"א ע"ג.
 תענית 77
 כה, ב.

סד"ר רס"ג
 עמ" שסח;
 סת"ר ס"א עג
 וס"א ע"ד.

תפילה לשלום המדינה²

אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ. בְּרַךְ אֶת־מְדִינַת
 יִשְׂרָאֵל. רֵאשִׁית צְמִיחַת גְּאֻלַּתְנוּ. הִגֵּן עָלֶיךָ
 בְּאֶבְרַת חֶסֶדְךָ וּפְרוּשׁ עָלֶיךָ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ. וּשְׁלַח אוֹרְךָ
 וְאַמְתָּךְ לְרֵאשִׁיּוֹת שְׂרִיָּה וַיּוֹעֲצֶיךָ וּתְקַנְנֵם בְּעֵצָה טוֹבָה
 מִלְּפָנֶיךָ. חִזַּק אֶת־יְדֵי מְגַנֵּי אֶרֶץ קְדוֹשָׁנוּ. וְהִנְחִילֵם אֱלֹהֵינוּ
 יְשׁוּעָה וְעֻטָּרֵת נִצְחוֹן תְּעַטְרֵם. וְנַתַּת שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וּשְׂמִיחַת
 עוֹלָם לְיוֹשְׁבֵיהָ. וְאֶת־אֲחֵינוּ כָּל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל. פְּקֹד־נָא
 בְּכָל־אַרְצוֹת פְּזוּרֵיהֶם. וְתוֹלִיכֵם מִהֲרָה קוּמְמִיּוֹת לְצִיּוֹן
 עֵירוֹךְ וְלִירוּשָׁלַיִם מְשָׁכֵן שְׁמֹךְ. כִּכְתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה
 עֲבַדְךָ. אִם־יְהִיֶּה נִדְחָךְ בְּקִצְהַ הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ יְהוָה
 אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: וְהִבִּיאֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר־יְרָשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשָׁתָהּ וְהִיטְבֶךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ:
 וַיַּחַד לְבַבְנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת־שְׁמֹךְ וּלְשִׁמּוֹר אֶת־כָּל־
 דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ. הוֹפֵעַ בְּהֵדֵר גָּאוֹן עֲוֹךְ עַל־כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל
 אֶרֶצְךָ. וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפּוֹ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 מֶלֶךְ (נ"א: מֶלֶךְ) וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. אָמֵן סְלָה:

ט"פ משנ
 אבות פ"ג,
 מ"ב; צ"ג
 ט"ז דף 7
 ע"ה.

דב' ל' ד"ס.

ט"פ צ"ז
 ז, כ"ג.

¹ במח' בולוניה וסד"ל במקום "אותך יתברך שמך בפי כל-חי תמיד לעולם ועד", הנוסח הוא: "את שמך, תמיד אלהי ישענו". ובמח' רמ"ז הנוסח הוא: "את שמך תמיד לעולם ועד", רק לר"ה ולא בשאר ברכות ההפטרות. ² כמובן תפילה זו וימי שברך לחיילי צה"ל אינם במח' העתיקים, וחוברו ע"י הרבנות הראשית לישראל.

מי שברך לחיילי צה"ל:

מִי שֶׁבֵרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. הוּא יְבָרַךְ
 אֶת־חַיְלֵי צָבָא הַגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל. הָעוֹמְדִים עַל־מִשְׁמַר
 אֶרְצֵנוּ וְעָרֵי אֱלֹהֵינוּ. מִגְּבוּל הַלְּבָנוֹן וְעַד־מִדְּבַר מִצְרַיִם
 וּמִן־הַיָּם הַגָּדוֹל עַד־לְבַא הָעֶרְבָה. בִּיבֹשָׁה בְּאוֹר וּבַיָּם.
 יִתֵּן יְהוָה אֶת־אוֹיְבֵינוּ הַקָּמִים עָלֵינוּ נִגְפִים לְפָנֵיהֶם.
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵם וְיִצְיִלֵם מִכָּל־צָרָה וְצוּקָה
 וּמִכָּל־נִגְעַת וּמַחֲלָה. וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה
 יְדֵיהֶם. יְדַבֵּר שׁוֹנְאֵינוּ תַחֲתֵיהֶם וְיַעֲטֹרֵם בְּכֹתֵר יְשׁוּעָה
 וּבַעֲטֹרֵת נִצְחוֹן. וְיָקִים בָּהֶם הַפְּתוּב. כִּי יְהוּדָה אֱלֹהֵיכֶם
 הַהַלֵךְ עִמָּכֶם לְהַלְחֵם לָכֶם עִם־אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם.
 וְנֹאמַר אָמֵן:

מי שברך לקהל:

מִי שֶׁבֵרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. הוּא יְבָרַךְ
 אֶת־כָּל־הַקְּהָל הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. וְאֶת־כָּל־קְהָלוֹת
 הַקְּדוֹשׁ. הֵם וּנְשֵׂיהֶם וּבְנֵיהֶם (וּבְנוֹתֵיהֶם) וְכָל־אִשֶּׁר לָהֶם.
 וּמִי שֶׁתִּקְנֵנוּ בְּתֵי כְּנִסְיֹת לְתַפְלָה וְהַבָּאִים בְּתוֹכֶם
 לְהַתְּפִילָה. וְהַנּוֹתְנִים שָׁמֶן לְמָאוֹר וְיֵינִין לְקְדוֹשׁ וּלְהַבְדִּילָה
 וּמְזוֹנוֹת לְאוֹרְחִים וְצִדְקָה לְעַנְיִים. וְהַעוֹסְקִים בְּתוֹרָה
 (וּבְמִצְוֹת). וְהַעוֹסְקִים בְּצָרְכֵי צְבוּרָה לְשֵׁם שָׁמַיִם
 וּבְאַמוּנָה. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח שְׂכָרָם. וְיִסְלַח
 לְכָל־עוֹנָם וְיִרְפָּא לְכָל־גּוֹפּוֹתֵם וְיִשְׁלַח בְּרָכָה. רוּחָה
 וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם. עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל אַחֵיהֶם.
 וְנֹאמַר אָמֵן:

ראש סת"ר
ס"ו טו.

מי שברך (אמותינו) שרה רבקה רחל ולאה. הוא יברך את כל בית ישראל שעושה מעיל או מטפחת לכבוד התורה. והמתקנת גר לכבוד התורה. הקדוש ברוך הוא ישלם שכרה. ויתן לה גמולה הטוב. ונאמר אמן:

תפילה לחולה נוסח מילאנו (חברה ע"י הרב צבי בן רפאל פרידנטל ז"ל):
 מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב. הוא יברך וירפא את החולה... בעבור (שהצבור מתפלל לרפואתו השלמה) ונודר... בשכר זה הקדוש ברוך הוא ירחם עליו. ויברכהו. וירפאהו. ויחזקהו. ויחיהו ויצילהו מכל צרה וצוקה. וישלח רפואה שלמה לכל אבריו וגידיו. ולכל גופו ונפשו. ויגוחו עליו כל הברכות. ויבטל מעליו כל גזרות קשות ורעות. וימלא כל משאלות לבו לטובה. ויצמיח לו ולכל ישראל ישועה בקרוב. וכן יהי רצון ונאמר אמן:

ע"פ דברי סוף פ"א י"א.

סת"ר סי' עז.

יזכור¹ אלהים לטובה את נפש...

ראה שנה"ל ענין שבת סי' פ"א.

<p style="text-align: center;">(לאשה (לנשים)</p> <p>שְהִלְכָה (שְהִלְכוּ) לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. עִם־נַפְשָׁהּ שְׂרָה רַבְקָה רַחֵל וְלֵאָה. אֲשֶׁר הֵן חַיִּים בְּגִן־עֵדֶן. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְכִין לָהּ (לָהֶן) מְנוּחָה אֲשֶׁר יֵיטֵב לָהּ (לָהֶן). וְתִהְיֶה נַפְשָׁהּ צְרוּרָה (וְתִהְיֶינָה נַפְשׁוֹתֵיהֶן</p>	<p style="text-align: center;">(לאיש (לאנשים)</p> <p>שְהִלְךְ (שְהִלְכוּ) לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. עִם־נַפְשׁוֹ אֲבִרָהִם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. אֲשֶׁר הֵם חַיִּים בְּגִן־עֵדֶן. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְכִין לוֹ (לָהֶם) מְנוּחָה אֲשֶׁר יֵיטֵב לוֹ (לָהֶם). וְתִהְיֶה נַפְשׁוֹ צְרוּרָה (וְתִהְיֶינָה נַפְשׁוֹתֵיהֶם</p>
--	---

¹ במח' רמ"ו ובלוניא מופיע רק הנוסח הכללי. בראש השנה שלא חל בשבת החזן אומר בקול רם "יזכור אלהים לטובה את נפש" וכל אחד מוכיר בלחש את נשמות קרוביו שנפטרו, ולאחר מכן החזן ממשיך בקול רם: "אשר הלכו לחיי העולם הבא" וכי.

(לאנשים)

(לאשה (לנשים)

צָרוּרוֹת) בְּצָרוֹר הַחַיִּים
הַנְּצַחִיִּים תַּחַת כֶּסֶא הַכְּבוֹד
וּלְעַת תַּחֲתֵת הַמַּתִּים יִקְיִץ
וַיִּרְגֵן (יִקְיִצוּ וַיִּרְגֵנוּ)

צָרוּרוֹת) בְּצָרוֹר הַחַיִּים
הַנְּצַחִיִּים תַּחַת כֶּסֶא הַכְּבוֹד
וּלְעַת תַּחֲתֵת הַמַּתִּים תִּקְיִץ
וַיִּתְרַגֵּן (תִּקְצָנָה וַיִּתְרַגֵּנָה)

עַם־יִתֵּר שְׁכָנֵי עַפְרָיִם בְּדַכְתִּיב יַחֲיוּ מִתִּיבָה נְבִלְתִי יִקְוּמוֹן
הַקִּיצוּ וַיִּרְגֵנוּ שְׁכָנֵי עַפְרָיִם וּלְכַלְנוּ יִתֵן יְהוָה שָׂכָר טוֹב
וְחַיִּים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וַיִּמְלֵא מִשְׂאֵלוֹת
לְבָנָיו לְטוֹבָהּ וַיִּצְמִיחַ לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב וְכֵן יְהִי רָצוֹן
וּנְאֻמַּר אָמֵן:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים לְטוֹבָה אֶת־נַפְשׁ כָּל־שְׁכָבֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.
עַם נַפְשׁ אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב אֲבוֹתֵינוּ.
(וְעַם־נַפְשׁ שָׂרָה רַבְקָה רַחֵל וְלֵאָה) וַאֲשֶׁר הִנְיָחוּ
לְנַפְשׁוֹתָם זְכִירָה בְּהַקְדָּשׁ יְנוּחוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם בְּגֵן־עֵדֶן.
וּנְאֻמַּר אָמֵן:

אַחֵינוּ יִשְׂרָאֵל וְאַנּוּסֵי יִשְׂרָאֵל (וְאַסִּירֵי יִשְׂרָאֵל) הַנְּתוּנִים
בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָהּ הַמְּקוּם (בְּרַחֲמֵינוּ) יִרְחַמֵם וַיַּחֲיוּ
אוֹתָם (וְאוֹתָנוּ) בְּעִבּוֹר שְׁמוֹ הַגְּדוֹל וַיִּזְשִׁיעֵם וַיִּזְשִׁיעֵנוּ.
וַיִּזְצִיאֵם וַיִּזְצִיאֵנוּ מִצָּרָה לְרוּחָהּ וּמִאֲפֵלָה לְאוֹרָה (בְּקָרוֹב).
וּנְאֻמַּר אָמֵן:

יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ: כִּי־לָךְ יְהוָה
הוֹחֵלְתִי אֶתְּהָ תַעֲנֶה אֲדַגֵּי אֱלֹהֵי: לְמַעַן יַחֲלִצֵנוּ

תהי' לגי כב.
תהי' לת, טז.
תהי' ס, ז.

¹ במז' רמז' מופיע רק שלשה פסוקים הראשונים.

יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי: (מִגִּנְנוּ רְאֵה אֱלֹהִים וְהַבֵּט
פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: לֹא־אֲמוֹת כִּי־אֶחֱיָה וְאֶסְפֹּר מַעֲשֵׂי יָהּ): יְהוָה
הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קְרָאֵנוּ:

תה"פ פד, ג.

תה"פ קי"ח, ח.
תה"פ כ"ג, ג.

סליחה לפני תקיעת שופר¹

עַת שְׁעָרֵי רְצוֹן לְהִפְתָּח. יוֹם² אֶהְיֶה כְּפִי לְאֵל שׁוֹטָח.
אֲנִי זָכַר נָא לִי בְיוֹם הַזִּכָּח. עוֹקֵד וְהִנְעֵקֵד וְהַמְזַבַּח:

בְּאַחֲרֵית גְּסָה בְּסוֹף הָעֶשְׂרֵה. הַבֵּן אֲשֶׁר נוֹלַד לָךְ מִשְׁרָה.
אִם נִפְשָׁךְ בּוֹ עַד־מָאֵד נִקְשְׂרָה. קוֹם הִעֲלֵהוּ
לִי לְעוֹלָה בְּרָה. אֶל־הַר אֲשֶׁר כְּבוֹד לָךְ זוֹרַח: עוֹקֵד

ע"פ צ"ג
כ"ג, ג.

אָמַר³ לְשָׂרָה כִּי־חֲמוּדֶךָ יִצְחָק. גְּדֹל וְלֹא לְמַד עֲבוּדַת
שַׁחֲקִי. אֶלְכָה וְאוֹרְהוּ אֲשֶׁר־לֹא אֵל חָק. אֲמַרְהָ לְכָה
אָדוֹן אֲבָל אֶל־תִּרְחַק. עֲנֵה יְהִי לְבָךְ בְּאֵל בּוֹטָח: עוֹקֵד

שָׁחַר הַשָּׁפִים לְעֹלוֹת בְּבִקְרִי. וּשְׁנֵי נְעָרָיו מִמְּתֵי הַשָּׁקָר.
יוֹם־הַשְּׁלִישִׁי פָּגְעוּ אֶל־חֶקְרִי. וַיֵּרָא דְמוֹת כְּבוֹד⁴
וְהוֹד וַיִּקְרֵ⁵. עָמַד וְהִתְבּוֹנֵן לְהַמְשִׁיחַ: עוֹקֵד

ע"פ צ"ג
כ"ג, ג.

יָדַע נְעָרָיו⁶ כִּי־קִרְאָם לֹא־מַר. אוֹר הִרְאִיתָם צֶן בְּרֹאשׁ
הַר־הַמּוֹר. וַיֹּאמְרוּ לֹא־נִחְזָה רַק מֵהַמּוֹר⁷. עֲנֵה שְׁבוּ
פֹה עִם מְשׁוּלִים לְחַמּוֹר. וְאֲנִי וְהַנְּעָר לְהַשְׁתַּטַּח: עוֹקֵד

ע"פ צ"ג
כ"ג, ה; ע"פ
כ"ג, ג. יצמות
דף כ"ג, ח.

1 לרבי יהודה בן שמואל עבאס. ושמך חתום בראשי הבתים: עבאש יהודה שמואל. סליחה זו נמצאת במח' כמנהג בני רומה כסליחה בתפילת נעילה ביום הכיפורים ובכל המהדרות של המח' העתיקים אינה מופיעה כאן וכנראה הונהג לאמרה בר"ה בהשפעת מנהג הספרדים. ובמח' שד"ל ח"ב דף מ"ב. כתב בהנחה יש קהילות שנהגים לומר סליחת "עת שערי רצון" וכו'.² במח' רמ"ז ובולוניא: "ליל".³ במח' רמ"ז: "אמר".⁴ במח' רמ"ז: "כפא כבוד".⁵ במח' רמ"ז: "יוקרי".⁶ כנראה צ"ל: "ידע נערי", ע"פ ש"א כא, ג. במח' בולוניא: "המור".

הִלְכוּ שְׁנֵיהֶם לַעֲסֹק בְּמִלְאָכָה. וַיַּעֲנֶה יִצְחָק לְאָבִיו בְּכָה.

ט"ז כ"ד
כ"ג, ז.

אָבִי הִנֵּה הָאֵשׁ וְעֵצִי מְעַרְכָּה. אֵיךְ אֲדוֹנִי שֶׁהָ אֲשֶׁר

בְּהִלְכָה. הָאֵת בְּיוֹסֶזֶה דְּתַף שׁוֹכַח:

עוקד

ט"ז כ"ד
כ"ג, ח.

וַיַּעֲנֶה אָבִיו בְּאֵל חַי מְחֻסָּה. כִּי־הוּא אֲשֶׁר יִרְאֶה לְעוֹלָה

הַשָּׁה. דַּע כִּי־אֲשֶׁר יַחֲפֹץ אֱלֹהִים יַעֲשֶׂה. גְּבֻנָה בְּגִי

הַיּוֹם לְפָנָיו כִּסָּא. אֲזִי יֹאמִיר זָבַח וְהַזֹּבַח:

עוקד

דְּפָקוּ בְּשַׁעֲרֵי רַחֲמִים לְפִתְחָה. הִבֵּן לְהַזְבַּח וְאֵב לְזָבַח.

יש"ג מ, נא.

קוֹוִים לְאֵל וְלִרְחֻמָּיו לְבִטָּח. וְקוֹנֵי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כֹחַ.

דְּרָשׁוּ בְּגִחְלַת אֵל לְהַסְתַּפַּח:

עוקד

ט"ז כ"ד
כ"ג, יב.

הַכִּין עֵצִי עוֹלָה בְּאוֹן וַחֲלִיל. וַיַּעֲקֹד יִצְחָק כְּעֻקְדוֹ אֵיל.

וְהַמּוֹן דְּמַעֲיוֹ נוֹזְלִים בְּחִיל. וַיְהִי מְאוּר יוֹמָם כְּעֻצָּם

לַיִל. עֵינַי בְּמַר בּוֹכָה וְלֵב שָׂמַח:

עוקד

שָׁוְרוּ לְאֹמֵי כִי־שִׁשׁוֹנָה פָּנָה. הִבֵּן אֲשֶׁר יִלְדָה לְתַשְׁעִים

שָׁנָה. הִזָּה לְאֵשׁ וְלִמְאֻכְלַת מְנָה. אָנָּה אֲבַקֵּשׁ לָהּ

מְנַחֵם אָנָּה. צַר־לִי לְאֵם תִּבְכֶּה וְתַתִּיפַח:

עוקד

מִמְאֻכְלַת יְהִמָּה מְדַבְּרֵי. נָא חֲדָדָה אָבִי וְאֶת־מְאֻסְרֵי.

חֲזֹק בְּעֵת יַקְדֵּי יַקְדֵּי בְּבִשְׂרֵי. קַח עִמָּךְ הַנְּשֻׂאָר

מֵאֶפְרַי. וְאָמַר לְשָׂרָה זֶה לִי־יִצְחָק רֵיחַ:

עוקד

וַיְהִימוּ כָל־מִלְאָכֵי מְרַכְּבָה. אוֹפֵן וְשָׂרָף שׁוֹאֲלִים בְּגִדְבָה.

וּמְחַנְנִים לְאֵל בְּעַד שַׁר־צָבָא. אָנָּה תְּנֶה פְּדִיוֹן

וְכֹפֶר הֶבֶה. אֵל־נָא יְהִי־עוֹלָם בְּלֹא יָרַח:

עוקד

אָמַר לְאַבְרָהָם אֲדוֹן שָׁמַיִם. אֶל-תְּשַׁלְּחָה יָד אֶל-שְׂלִישׁ
 אַפְרָיִם. שׁוּבוּ לְשָׁלוֹם מֵלֵאכִי מַחְנִיָּם. יוֹסֶזֶה זְכוֹת
 לְבְנֵי-יְרוּשָׁלַיִם. בּוֹחֲטָא בְּגִי-יַעֲקֹב אֲנִי סוֹלַח: עוקד
 לְבְרִיתְךָ שׁוֹכֵן זְבוּל שְׁבָעָה. זְכָרָה לְעֵדָה סוֹעֶרָה וּנְגוּעָה.
 וּשְׁמַע תּוֹקְעֵי תְקִיעָה וּתְרוּעָה (כשבת אומרים): וּשְׁמַע
 תְּפִלָּה זְכָרָה לְתְרוּעָה). וְאָמַר לְצִיּוֹן בָּא זְמַן הַיְשׁוּעָה. יַעֲזֹב
 וְאַלֶּיָּה אֲנִי שׁוֹלַח: עוקד

ע"פ צ"ר
כ"ב, י"ב.

ע"פ יוא"ל, ה.ו.

ע"פ ישע"י
כ"ב, י"א.פזמון לתקיעת שופר¹

יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר. יִשְׁמָעֵי יְשׁוּעָה. לְקַבֵּץ שָׁה פְּזוֹרָה.
 בָּבֵא חֲזִיזוֹן תְּשׁוּעָה.
 עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתְרוּעָה. יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר:
 יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר. קוֹל מְשָׁמַיִם. עַל-הַר הַקֹּדֶשׁ וְעַל-יְרוּשָׁלַיִם.
 וְאִז בְּנֵת יְמִינְךָ תְּהִי כְּמֵרֵאשׁ נְטוּעָה:
 יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר. יִגְלֶה קֶץ וּזְמַן. עַת־יִתְקַע וְהִלֵּךְ בְּסַעֲרוֹת
 תִּימָן: וְאֲדוֹם הִרְשָׁעָה². אִזִּי תְהִי פְרוּעָה:
 יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר. בְּהִרְקֹדֶשׁ תִּתְקַע. נֹה צִיּוֹן תִּרְקַע. וְהִרְ-
 שַׁעִיר יִבְקַע. וְתִנְתַּק וְתִמוּשׁ הַיְתָד הַתְּקוּעָה:
 עולה

תה"ל, נ"ה.

תה"ל, נ"ה.

תה"ל, נ"ה.

ש"ס
זכר"ל, ט, י"ה.

תה"ל, נ"ה.

ס"ה"ת ס"ו, לו.

ויעמוד הבקי לתקוע, וקודם התקיעות יאמר³:ר"ח סת"ר
ס"ו ט"ה.

עֲלֵה אֱלֹהִים בְּתְרוּעָה יְהוָה בְּקוֹל שׁוֹפָר:
 בַּחֲצִצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לְפָנָיו הַמְּלֶכֶךְ יְהוָה:
 לְכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה נְרִיעָה לְצוּר יִשְׁעָנוּ:

תה"ל, נ"ה.

תה"ל, נ"ה.

ש"ס, ט"ה, ט"ז.

¹ פזמון זה אינו מופיע במהדורות העתיקות של המח, ונדפס כאן עפ"י מח' שד"ל. הרב מ"ע הרטום הנהיג שלא לאמרו, אך בשנים האחרונות נהגו לאמרו. ² בדפוסים הראשונים של הפיוט מחמת הצנזורה נדפס "ומלכות הרשעה". ³ לקט פסוקים זה אינו מופיע במח' רמ"ז ובולוניה, ונדפס כאן עפ"י מח' שד"ל.

תקיעת השופר

קיט

נְקַדְמָה פָּנִיו בְּתוֹדָה
 תִּקְעוּ בְּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר
 כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא
 כָּל־הָעַמִּים תִּקְעוּ־כָף
 מְזִמּוֹר לְתוֹדָה
 שִׁירוּ־לוֹ שִׁיר חֹדֶשׁ
 הִרְיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ
 וַיהוָה עָלֵיהֶם יִרְאֶה וַיֵּצֵא כַבָּרֶק חִצּוֹ וַאֲדָנִי יְהוָה בְּשׁוֹפָר
 יִתְקַע וְהִלֵּךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימָן:
 וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד מִשֵּׁה יַדְבָּר וְהָאֱלֹהִים
 יַעֲנֶנּוּ בְּקוֹל:
 וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאָרֶץ
 אַשּׁוּר וְהִנְדָּחִים בְּאָרֶץ מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַר
 הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם:
 כָּל־יֹשְׁבֵי תְּבֵל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ כְּנַעַן־גַּם הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקַע
 שׁוֹפָר תִּשְׁמְעוּ:

תה"פ פ"ה, ד"ה.
 ש"ס מ"ג, ב.
 ש"ס ק"ה, ח.
 ש"ס ל"ג, ג.
 ש"ס נ"ח, ד.
 זכר"ט, י"ד.
 שמו"ט, י"ט.
 יש"ט כ"ה, י"ג.
 ש"ס י"ח, ג.

לפני תקיעת השופר, התוקע מברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו וַיְצַוֵנו לְשַׁמֵּעַ קוֹל שׁוֹפָר:**

ביום השני אומרים ברכת שהחיינו רק אם הוא חל ביום א':

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. שֶׁהַחַיֵינוּ וְקִיַמְנוּ
 וְהִגִיעֵנוּ לְזִמְן הַזֶּה:**

ותוקעים **תשר"ת** ג' פעמים. **תש"ת** ג' פעמים. **תר"ת** ג' פעמים.

סדו' רס"ג
 עמ"י רות;
 סת"ר סו' עה.
 מש"ט צר"י פ'
 כ"ג, סו"ת;
 סרע"ג ח"ב;
 סו' קול;
 סת"ר סו' עה;
 סה"ת סו' לו.

סת"ר סו' עה.
 מד' שכל טו"ב
 צר"י פ' כ"ב,
 סו"ת: סרע"ג
 ח"ב סו' קול;
 סה"ת סו' לו.
 מד' שכל טו"ב
 צר"י פ' כ"ב,
 סו"ת: סרע"ג
 ח"ב סו' קול;
 סה"ת סו' לו.

אחרי התקיעות אומרים:

זָכַר בְּרִית אַבְרָהָם וְעִקְדַת יִצְחָק. וְשׁוּב בְּרַחֲמִים
 עַל-שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֹךְ¹: זָכַר
 בְּרִית אַבְרָהָם וְעִקְדַת יִצְחָק. וְהֵשֵׁב שָׁבוֹת אֱהִלִּי יַעֲקֹב
 וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֹךְ²:

ט"פ שמו'
 ז, כה.
 ט"פ תה'
 קטו, כח.
 ט"פ ירמ'
 ל, יח.

אֲשֵׁרִי³ הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה יְהוָה בְּאוֹר-פְּנֵיךָ יִהְלִכּוּן:
 בְּשִׁמְךָ יִגִּילוּן כָּל-הַיּוֹם וּבְצַדִּיקְתֶּךָ יְרוּמוּ: כִּי-
 תַפְאֶרֶת עֲזָמוּ אֶתְּךָ וּבְרִצּוֹנֶךָ תִּרְוֹם קַרְנֵינוּ: כִּי לִיהוָה
 מִגִּנְנוּ וּלְקִדּוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מְלַכְנוּ:

תה' פטו,
 טזיטו.

שצה"ל ענין
 תפילה סי' ז'

תה' פד, ה.

יֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלָלוּךָ סְלָה: אֲשֵׁרֵי הָעַם שָׁכְכָה לֹא
 אֲשֵׁרֵי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהִיו:

תה' קמד, טו.

תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמְמֶךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וְאַבְרָכָה לְשִׁמְךָ
 לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל-יוֹם אַבְרָכְךָ וְאַהֲלִלָה לְשִׁמְךָ
 לְעוֹלָם וָעֶד: גְּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלְתּוֹ אֵין חֶקֶר:
 יוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הַדָּר כְּבוֹד
 הַוָּדָד וּדְבָרֶיךָ נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹנוֹ גְּזֵרֹתֶיךָ יֵאמְרוּ
 וּגְדֻלְתֶּךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב-טוֹבְךָ יִבִּיעוּ וְצַדִּיקְתֶּךָ יִרְנְנוּ:
 חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֲרַךְ אַפָּיִם וּגְדֻלַּחֲסֵד: טוֹב-יְהוָה לְכָל

תה' קמה,
 ט"ח.

זצלי זרכות
 ד, ז; פסקין
 רי"ד זרכות
 דף ד, ז; ז;
 שצה"ל תפילה
 סי' ז';
 סת"ר סי' ז'
 וסי' עה;
 סה"ת סי' ז'
 וסי' לו.

¹ במח' רמ"ו: "שְׁמֹךְ". ² במח' רמ"ו: "שְׁמֹךְ". ³ פסוקים אלו אינם מופיעים במח' רמ"ו ובולוניה, וכאן מובאים עפ"י מח' שד"ל.

וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל-מַעֲשֵׂיךָ וְחִסְדֶיךָ
 יְבָרְכֶנָּה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ:
 לְהוֹדִיעוּ לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרַתוֹ וְכְבוֹד הַדָּר מַלְכוּתוֹ:
 מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל-עֲלָמִים וּמַמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל-דָּוָר וְדָר:
 סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל-הַנְּפִלִים וְזוֹקֵף לְכָל-הַכְּפוּפִים: עֵינַי-כָּל
 אֵלֶיךָ יִשָּׁבְרוּ וְאַתָּה נּוֹתֵן-לָהֶם אֶת-אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח
 אֶת-יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רִצּוֹן: אֲדִיק יְהוָה בְּכָל-דְּרָכָיו
 וְחִסִּיד בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל-קֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר
 יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת: רִצּוֹן-יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע
 וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת-כָּל-אֲהָבָיו וְאֶת כָּל-הַרְשָׁעִים
 יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֵּר פִּי וּיְבָרֵךְ כָּל-בֶּשֶׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאַנְחֵנוּ נְבָרֵךְ יְהִי מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם. הַלְלוּ-יָהּ:

תה' קטו, ית.

מחזירים את ספר התורה ואומרים:

סח"ר סי' עה;
 סה"ת סי' לו.

שם קמת,
 יב"ד.

בַּחֲוָרִים וְגַם-בְּתוֹלוֹת זְמָנִים עַם-נְעָרִים¹: יְהַלְלוּ אֶת-שֵׁם
 יְהוָה כִּי-נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוּ עַל-אֶרֶץ
 וְשָׁמַיִם: וַיִּרְם קָרְוֹן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל-חִסְדֵיךָ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 עִם קָרְבֹו הַלְלוּ-יָהּ: מְהִלָּל אֶקְרָא יְהוָה וּמְאִיְבֵי אוֹשַׁע:
 וּבְנַחֲהָ יֹאמֵר שׁוֹבָה יְהוָה רַבְבוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל: בְּעֵבֹר
 דְּוֹד עֲבַדְךָ אֶל-תֵּשֵׁב פָּנָי מִשִּׁיחָךָ: כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי
 לָכֶם תּוֹרַתִי אֶל-תַּעֲזוּבוּ: עֵץ-חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ
 וְתִמְכִּיהָ מְאֹשֶׁר: דְּרַכֶּיהָ דְרַכֶּי-נַעַם וְכָל-נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם:
 הַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יִמְיֵנוּ כְּקִדְם: תּוֹרָה
 הִיא עֵץ חַיִּים. לְכַלְנוּ חַיִּים. כִּי-עַמְּךָ מְקוֹר חַיִּים:

ש"צ כג, ד.

כמי' י, לו.
 תה' קלב, י.

משל' ד, ב.

שם ג, ית.

שם, ת.

א"כ, ה, כא.

תה' לו, י.

סמנטי'ו
 סי' עו.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה הפסוק הראשון לא מופיע. וכן מ"בעבור דוד עבדך" וכו'. והנוסח כאן הוא לפי הרב מ"ע הרטום, בחוברת המנהג, עמ' 13 וראה שם בהערה (1) שבשעת הדחק אפשר לקצר.

החזן אומר:

יִתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְבְרָא כְרַעוּתָהּ.
 וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-
 בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֵלְמָא יִתְבָּרַךְ.
 וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה

וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא:
 לְעֵלְמָא לְעֵלְמָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא
 וְנַחֲמָתָא דְאָמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲמִידָה לְמוֹסָף שֶׁל רֵאשִׁי הַשָּׁנָה
 אֲדִנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וְאִפִּי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדֹל
 הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה
 אֶת־הַכּוֹל וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת. וּמַבִּיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּגִיחָם
 לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

זְכַרְנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חַפִּץ בְּחַיִּים. וְכַתְּבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים.
 לְמַעַן אֵל חַי. מֶלֶךְ¹ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן.
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְגַן אַבְרָהָם:

אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדִנִּי. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב
 לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטֶּל. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה תיבת "מלך" לא מופיעה. במח' ויניציאה שפ"ו, בהערת שוליים, נכתב שיש מוסיפים "מלך" ומשמטים "גואל", וכן הוא מנהג אשכנז, וכאן הנוסח כמח' שד"ל.

סת"ר
 ס"ו ע"ה;
 סה"ת ס"ו לו.

מוסר בנס"ו
 פ"ו, ה"ו
 תוס' ברכות
 דף ג, ה.

שנה"ל תפילה
 ס"ו ת.

תרגום ירושלמי
 ברא' מט, ה;
 ט"פ דני"ב, כ.

אונקלוס ד'
 כה, מג.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו ק"ב.

משנ' ה"ה
 פ"ד, מ"ה.

צצלי ברכות
 דף ט, ב.

סה' נ"ה, ת.

מכילתא דר"י
 שני' פ' טז.

שמו"ג ג, ה.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו ק"ג; ט"פ
 סד' רס"ג
 עמי' רכ.

מס"ו פ"ט, ט.
 ה"ו, מחו"ו
 ס"ו שכו צכס
 רצק סבוראה;
 סת"ר ס"ו עג.

צ"ר רצה
 פ' לנג; צצלי

ישע' סג, ה.

פסחוס דף
 קח, ב; שנה"ל
 תפילה ס"ו יח.

ט"פ צצלי
 תענית דף
 ג, ה; הגדת
 צ"ר פ' מד;
 סרע"ג ח"א
 ס"ו לה.

מְחִיָּה מֵתִים בְּרַחֲמֵים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.
 מֵתִיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרַיִם. מִי־כְמוֹךָ
 בְּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ. מִלֵּךְ מַמִּית וּמְחַיֶּה וּמְצַמֵּחַ
 לָנוּ יְשׁוּעָה:¹

מס"ו פ"ט,
 ה"ו; נחמ"ו
 ס"ו שסז צשס
 רבנן סבוראי.
 ש"א ב, ו.
 שבה"ל תפילה
 ס"ו יח צשס
 לנגה.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קיג
 סת"ר ס"ו עג.

מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחַמְתָּ. זְכוּר יִצְחָק בְּרַחֲמֵים. מַמִּית
 וּמְחַיֶּה. וְנֶאֱמַן אֶתְּהָ לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
 מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

בחזרה החזן אומר פיוט זה:

וְנִתְּנָה² תִּקְוָה קְדֻשַׁת הַיּוֹם. כִּי הוּא נוֹרָא וְאִיּוֹם. וּבוֹ
 תִּנְשָׂא מַלְכוּתְךָ. וַיְכוּן בְּחֶסֶד כְּסֻאָךְ. וְתִשָּׁב
 עָלָיו בְּאַמֶּת: אֲמַת כִּי אַתָּה דִין. וּמוֹכִיחַ וְיוֹדֵעַ וְעַד. וְכוֹתֵב
 וְחוֹתֵם. וְסוֹפֵר וּמוֹנֵה. וְזוֹכֵר כָּל־הַנְּשָׁכָחוֹת. וּפּוֹתֵחַ סֶפֶר
 הַזְּכוּרֹנוֹת. וּמֵאֱלֹו יִקְרָא. וְחוֹתֵם יָד כָּל־אָדָם בּוֹ. וְשׁוֹפֵר
 גְּדוֹל יִתְקַע. וְקוֹל דְּמָמָה יִשְׁמַע. וּמִלְאָכִים יַחְפּוּזוּ. וְחִיל
 וְרַעְדָה יֵאֲחֻזוּ. וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה יוֹם דִּין. לְפָקֹד כָּל־צָבָא
 מְרוֹם לַדִּין. כִּי לֹא יִזְכּוּ³ לְפָנֶיךָ בְּדִין: וְכָל־בָּאֵי הָעוֹלָם
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה תַעֲבִיר לְפָנֶיךָ כְּבִנֵי מְרוֹן. כְּבִקְרַת רוּעָה
 עֲדָרוּ. וּמַעֲבִיר צֹאנוּ תַחַת שֶׁבֶטוֹ. כֵּן תַעֲבִיר וְתִסְפֹּר
 וְתִמְנֶה וְתִפְקֹד נַפְשׁ כָּל־חַי. וְתַחֲתֹךְ קִצְבָה לְכָל־הַבְּרִיּוֹת.
 וְתִכְתֹּב אֶת־גִּזְרֵי דִינָם: וּבִיּוֹם רֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכְתְּבוּן. וּבִיּוֹם
 (צוּם) כְּפֹר יִחְתְּמוּן. כְּמָה יַעֲבִירוּן וְכְמָה יִבְרָאוּן. מִי יַחֲיֶה
 וּמִי יָמוּת. מִי בְקִצּוֹ וּמִי לֹא בְקִצּוֹ. מִי בְאֵשׁ וּמִי בַמַּיִם.
 מִי בַחֲרֵב וּמִי בְרַעֲב. מִי בְרַעֲשׁ וּמִי בַמַּגְפָּה. מִי יִגּוּחַ

¹ במח' רמ"ו נוסף: "בקרוב". ² המחבר הוא כנראה יינאי (המאה הששית). ³ במח' רמ"ו: "יזכו" בפתח, וכ"ה ע"פ איו טו, טז.

וּמִי יִגְוַע. מִי יִשְׁקַט וּמִי יִטְרַף. מִי יִשְׁלֹו וּמִי יִתְיַסֵּר. מִי
יָרִים וּמִי יִשְׁפִּיל. מִי יַעֲשִׂיר וּמִי יַעֲנִי.

וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וְצַדִּיקָה. מֵעֲבִירִין אֶת־רַע הַגְּזֵרָה:

כִּי כְשֶׁמָד בֵּן תְּהִלְתֶּךָ. קָשָׁה לְכַעֵס וְנוּחַ לְרִצּוֹת. כִּי
לֹא תַחֲפִץ בְּמֹות הַמֵּת. כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְרָכָיו וְחַיָּה:
וְעַד יוֹם מוֹתוֹ תַחֲכֶה־לוֹ. אִם יָשׁוּב מִיַּד תִּקְבְּלוּ. וְאַתָּה
יּוֹצֵרִים וְיוֹדְעֵי יִצְרָם. כִּי הֵם בְּשֵׁר וְדָם: אָדָם יִסּוּדוֹ מֵעֶפְרָה.
וְסוּפוֹ לְעֶפְרָה. בְּנַפְשׁוֹ יָבִיא לְחֵמוֹ. מִשׁוּל כְּחָרִם הַנִּשְׁפָּר.
כְּחֻצֵיר יָבֵשׁ וּכְצֵל עוֹבֵר. כְּצִיץ נוֹבֵל וּכְעֵנָן כְּלֵה. וּכְאֶבֶק
פוֹרַח וּכְרוּחַ נוֹשֶׁבֶת וּכְחֵלוֹם יַעוּף:

וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ חַי וְקַיִם:

אֵינְךָ קוֹץ לְשִׁנוֹתֶיךָ. וְאֵינְךָ קֹצֵבָה לְאַרְדֶּךָ יְמִידָה. וְאֵינְךָ שְׁעוֹר
לְמַרְכָּבוֹת כְּבוֹדֶךָ. וְאֵינְךָ לְפָרֵשׁ עֲלוֹם שְׁמֶךָ: שְׁמֶךָ
נִאֶה לָּךְ. וְנִאֶה אֶתָּה לְשִׁמְךָ. וְשִׁמְנוֹ קִרְאָתְךָ בְּשִׁמְךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ. וּמְדַשׁ אֶת־שְׁמֶךָ עַל־מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ.
בְּעֵבוֹר כְּבוֹד שְׁמֶךָ. הַנִּעְרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ בְּסוּד שְׁיַח שְׂרָפִי
קִדְשֵׁי הַמְּשַׁלְּשִׁים לָּךְ קִדְשָׁה מְשַׁלְּשֵׁת. דְּרִי מַעְלָה
עַם־דְּרִי מַטָּה:

הַחֲזוֹן וְהַקְּהָל אוֹמְרִים בַּחֲזָרָה:

כִּתְּרֵנוּ לָּךְ (יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֹאכִים) הַמוֹנִי מַעְלָה
עַם־(עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל) קְבוּצֵי מַטָּה. יַחַד כָּלֵם קִדְשָׁה
לָּךְ יִשְׁלְשׁוּ. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל־יַד נְבִיאֶךָ. וְקִרְאָה זֶה אֱלֹהֵי

מדרש זוטא
קהלת פ"ה ה'
ס"ו ר'
ע"פ תה"ו
מת, יא.
ע"פ יחז'
יא, לב.
ע"פ שס, כג.

ע"פ חו"ב
כ, ת.

ע"פ תה"ו
קט, כה.

סרע"ג; ר"ח
מגילה דף
יג, ב.

יש"ו, ג.

פדר"א סוף
פ' ד'; צג
צרכות דף
כא, ב; פרקי
היכלות רצתי
מפ' ג' ואילך.

¹ מכאן עד סוף הקטע לא נמצא ברמ"ו.

תוספת
צרכות
פ"ה, ה"ט

וְאָמַר. קו"ח: קְדוֹשׁוֹ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָּל-הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ: חזן: כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם. מְשַׁרְתֵּי שׂוֹאֵלִים זֶה לָזֶה אֵינִי
 מִקּוֹם כְּבוֹדוֹ. לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֹאמְרוּ. קו"ח: בְּרוּךְ כְּבוֹד-יְהוָה
 מִמְּקוֹמוֹ: חזן: מִמְּקוֹמוֹ (הוא) יִפֵּן (בְּרַחֲמָיו) לְעַמּוֹ. הַמְיַחֲדִים
 אֶת-שְׁמוֹ עָרַב וּבָקָר תָּמִיד בְּכָל-יוֹם. פְּעָמִים בְּאַהֲבָה
 וְאוֹמְרִים. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד: אֶחָד
 הוּא אֱלֹהֵינוּ. הוּא אָבִינוּ. הוּא מְלַכְנוּ. הוּא מוֹשִׁיעֵנו. הוּא
 יִשְׁמִיעֵנו בְּרַחֲמָיו שְׁנִית לְעֵינֵי כָּל-חַי. לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:
 קו"ח: אָנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: (יש מוסיפים: אֱלֹהִים אֵל עֲלִיּוֹן הַשּׁוֹכֵן
 בְּרוֹם חַבְיוֹן. הַשֵּׁב שְׁכִינְתְּךָ בְּמַהֲרָה לְצִיּוֹן). חזן: וּבְדַבְרֵי
 קְדֻשָּׁךְ כְּתוּב לֵאמֹר. קו"ח: יְמַלֵּךְ יְהוָה לְעוֹלָם. אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן
 לְדָר וָדָר. הִלְלוּ-יָהּ:

יח"ג, יב

סדר' רס"ג
עמ' קכ"א.
דבר' ג' 7.

צמד' טו, מ"א.

תה' קנ"ו, ג.

תש"ו רנ"ג
לוח' ס"ו לג
שבע"ל ענין
תפ"ו ס"ו מ"א.

לְדָוָר וְדָוָר נִגִּיד גְּדֻלָּךְ. וּלְנִצְחַח נִצְחִים קְדֻשְׁתְּךָ נִקְדִּישׁ.
 וְשִׁבְחֶךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא-יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד.
 כִּי-אֵל מְלֶךְ גְּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה:

סרע"ג.

ע"פ מנ"א
ל, יד.

וּבִכְן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל-כָּל-מַעֲשֶׂיךָ וְאִימַתְךָ
 עַל-כָּל-מַה-שִּׁבַּרְתָּ. וַיִּירֹאוּךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים
 וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל-הַבְּרוּאִים. וַיַּעֲשׂוּ כָּלֶם אֲגָדָה אַחַת
 לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵי שָׁלֵם. כְּמָה שִׁדְרַעְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 שֶׁהַשְּׁלֵטוֹן לְפָנֶיךָ עַז בְּיָדְךָ¹ וּגְבוּרָה בִּימִינְךָ. וְשִׁמְךָ נוֹרָא
 עַל-כָּל-מַה-שִּׁבַּרְתָּ:

סרע"ג ח"ב
ס"ו קה;
סת"ר ס"ו ע"ג.

וּבִכְן תֵּן כְּבוֹד יְהוָה לְעַמְּךָ. תְּהַלֵּל לִירְאֵיךָ וְתִקְוֶה טוֹבָה
 לְדוֹרְשֶׁיךָ. וּפְתַחזֵן פֶּה לְמִיַּחֲלִים לָךְ. שְׂמַחָה

¹ במד' רמ"ז: איתא "בְּיָדְךָ", ואין זה תואם עם כללי הדקדוק. וכאן תוקן ע"פ מה' בולגריא.

לְאַרְצָךָ. שָׁשׂוֹן לְעִירְךָ. וְצִמִּיחוֹת קָרְן לְדָוִד עֶבְדְּךָ
וְעָרִיכוֹת נֵר לְבֶן-יִשִׁי מְשִׁיחְךָ בְּמִהְרָה בְיַמֵּינוּ:

וְאַזְ צְדִיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּשְׁרִים יַעֲלוּ. וַחֲסִידִים בְּרִנָּה
יִגִּילוּ. וְעוֹלָתָה תִּקְפֹּץ פִּיהָ וְכָל-הַרְשָׁעָה כָּלָה כְּעָשָׂן
תִּכָּלֶה. כִּי תַעֲבִיר מִמְּשָׁלַת זְדוֹן מִן-הָאָרֶץ. וְתִמְלֹךְ אֵתָהּ
יְהוָה לְבִדְךָ עַל-כָּל-מַעֲשֵׂיךָ. עַל-יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל-צִיּוֹן
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. כְּכַתוּב בְּדַבְרֵי קִדְשְׁךָ. יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם.
אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדָר וָדָר. הִלְלוּ-יָיָהּ: וְכַתוּב. וַיִּגְבֶּה יְהוָה
צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בַּצְּדָקָה: בְּרוּךְ
אַתָּה יְהוָה. הַמְּלֹךְ הַקְדוֹשׁ:

תה"ק קמ"ג י

ישע"ה ט"ז

צבלי ברכות
יב, ב; סרט"ג
ח"ב ס"ו קיג;
שצה"ל ס"ו
סה; סת"ר
ס"ו עג.
זכר צבלי
יומ"א דף
פז, ב; סת"ר
ס"ו עג,
וס"י עה.

ט"פ דצ"ז, ז, ת.

ט"פ תה"ו

קמט, ה.

ט"פ ירמ"ו

יד, ט.

אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל-הָעַמִּים. אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ
וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל-הַלְשׁוֹנוֹת. קִדְשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְכָּנוּ לְעִבּוֹדְתֶךָ. וְשִׁמְךָ¹ הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
עָלֵינוּ קִרְאתָ:

וְתִתֶּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת: שְׁבֹתוֹת לְמִנוּחָה
(ו)מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה וְחַגִּים וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן. אֶת-יּוֹם

רמ"ש מס'.

ר"ה פ"ד צבט

ר' פלעטוי גלוק;

סת"ר ס"ו עג.

(בשבת: הַשְּׁבֹת הַזֶּה וְאֶת-יּוֹם) הַזְּכוּרֹן הַזֶּה. יּוֹם תְּרוּעָה (בשבת:
זְכוּרֹן תְּרוּעָה) מִקְרָא קִדְשׁ זָכָר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

ט"פ ויק'

כג, כד.

ויק' כג, כד.

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלֵינוּ מֵאֲרָצֵנוּ. וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל-אֲדָמָתָנוּ.
וְאִין אָנוּ יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירְתֶךָ.

ט"פ יח"ו

לט, כג.

בְּבֵית הַגְּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵינוּ. מִפְּנֵי הַיָּד
שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשְׁךָ. וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֵב הַרְחִמָן

ט"פ סד"ו

רס"ג

עמ" קנ"ה.

ישע"ה מ"א, כ"ה.

מִלֶּךְ יַעֲקֹב: שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל-מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. וְתִבְגְּהוּ מִהֲרָה וְתִגְדַּל כְּבוֹדוֹ בְיַמֵּינוּ. אָבִינוּ

מס"ו פ"ט.
ה"ו; פדר"ך
כג, יב; רמ"ש
ר"ה פ"ד צבט
ר' שמואל ב"ר
חפני; סת"ר
ס"ו עג.
סרט"ג ח"ב
ס"ו קיג;
ט"פ סד"ו
רס"ג
עמ" קנ"ה;
סת"ר
ס"ו עה.

¹ במד' רמ"ו וכולוניא: איתא "ושמך".

מס' סופרים פי"ט, ה"ה.

מִלְכָּנוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ גִּלְהַ כְּבוֹד מְלִכּוֹתְךָ וּמְלוֹךְ
 (יְהוָה אֱלֹהֵינוּ) עָלֵינוּ מְהֵרָה. וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֹׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי
 כָּל־חַי. וְקָרַב פְּזוּרָנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם. וּנְפּוּצוֹתֵינוּ כִּגְם
 מִיִּרְכְּתֵי־אֶרֶץ. וְהִבִּיאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה.
 וְלִירוּשָׁלַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשֵׁם נַעֲשֶׂה
 לְפָנֶיךָ אֶת־קִרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ. תְּמִידִין כְּסֻדְרֵךָ. וּמוֹסְפִין
 כְּהִלְכָתְךָ. וּמוֹסֵף יוֹם (בשבת: הַשַּׁבָּת הַזֶּה. וּמוֹסֵף יוֹם) הַזְכָּרוֹן
 הַזֶּה. נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה. כְּמִצְוֹת רְצוֹנְךָ. כְּמָה
 שִׁכַּתְבָּת עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ. עַל יְדֵי מִשָּׁה עֲבָדְךָ מִפִּי
 כְּבוֹדְךָ. כְּאָמֹר:

ע"פ ירמ' ג, ח.

ע"פ ישע' יא, יב.

ע"פ ירמ' לא, ז.

ע"פ ויק' כג, כד.

בשבת מוסיפים:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כַבָּשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֵלֶת מְנַחֶה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלֹת שַׁבָּת בְּשַׁבְּתוֹ
עַל־עֹלֹת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:

צמד' כח, ט"ו.

סדו' רס"ג עמ' קנב; שנה"ל שנת ס' פג; סת"ר ס' ח וס' עה.

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה
לָכֶם: וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פֶּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד
אֵיל אֶחָד כַּבָּשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁבַע תְּמִימִם:

שס כט, א"ב.

סרע"ג ח"ג ס' קנב; סדו' רס"ג עמ' קנב; ועמ' רכ"א; סת"ר ס' עה.

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם כְּמִדְבָר. שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לְפָר. וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל. וְעֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ. וַיִּזֵּן כְּנִסְכּוֹ.
מִלֶּבֶד עֹלֹת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ¹. וּשְׁנֵי שְׁעִירִים לְכַפֵּר². וּשְׁנֵי
תְּמִידִין כְּהִלְכָתְךָ:

סרע"ג ח"ג ס' קנב.

סדו' רס"ג עמ' קנב; ועמ' רכ"א.

צמד' כט, ו. סת"ר ס' עה.

1 "מלבד עולת החודש ומנחתה", אינו ברמ"ז ובכתבי יד כשיטת הערוך והטור ס' תקצ"א שאין מזכירין של ראש חודש כלל וכאן כנוסח מח' בולוניה ושד"ל. 2 במח' רמ"ז איתא: "ושעיר לכפר" וליתא "ושני שעירים לכפר".

בשבת מוסיפים:

יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבַּת וְקוֹרְאֵי עֲנֵגָה עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעֵי כָּלֶם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנְּגוּ מִטּוֹבְךָ וּבְשִׁבְעֵי רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְּשָׁתוּ חֲמֵדַת יָמִים אוֹתוֹ קְרֵאתָ וְזָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

סת"ר ס"י ע"ה.

סדר' רס"ג עמ' רכ"א; סת"ר ס"י ע"ה.

עֲלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית־שָׁלָא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרֶץ וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאָרְצוֹת שָׁלָא שָׁם חִלְקֵנוּ כְּהֵם וְגוֹרְלֵנוּ כְּכָל־הַמוֹנִם שֶׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל־אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ: וְאֵנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שֶׁהוּא) נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיֹסֵד אֶרֶץ וְכִסֵּא כְבוֹדוֹ בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֲזוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ אֲמַת מִלְּכֵנוּ וְאֵין זוּלָתוֹ כְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל־לִבְבְּךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

סרע"ג ח"ב ס"י ק"ב.

ע"פ ירמ' י, טז. ישע' מה, ב.

סס נ"א, יג.

דבר' ה, לט.

בחזרת הש"ץ החזן אומר:

אוֹחִילָה לָאֵל אַחְלָה פָּנָיו אֲשַׁאֲלָה מִמֶּנּוּ מַעֲנֵה לְשׁוֹן אֲשֶׁר בְּקֹהֵל עִם אֲשִׁירָה עֲזוֹ אֲבִיעָה רְנִנּוֹת בְּעַד מַפְעָלָיו: לְאֲדָם מְעַרְכֵי־לֵב וּמִיְהוָה מַעֲנֵה לְשׁוֹן: אֲדַנִּי שִׁפְתֵי תִפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ: יְהִי לְרֵצוֹן אֲמִרֵי־פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי:

משל' טז, ח.

תה' נ"א, ח. תה' יט, טו.

סדר' רס"ג עמ' רכ"א; סת"ר ס"י ע"ה.

עַל־כֵּן נִמְנָה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֲרַת עֲזֶךָ לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן־הָאָרֶץ וְהַאֲלִילִים כְּרוֹת

סרע"ג ח"ב ס"י ק"ה.

יִכְרֹתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי. וְכַל-בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרְאוּ
 בְּשִׁמְךָ. לְהַפְנוֹת אֱלֹהֶיךָ כָּל-רְשָׁעֵי אֶרֶץ. יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ
 כָּל-יֹשְׁבֵי תְבֵל. כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל-בָּרֶךְ תִּשְׁבַּע כָּל-לְשׁוֹן:
 לְפָנֶיךָ יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקַּר
 יִתְנוּ. וַיִּקְבְּלוּ כָּל־סָם עַל מַלְכוּתְךָ. וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה
 לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא. וְלַעוֹלָמִי עַד
 תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד:

בְּכָתוּב בְּתוֹרַתְךָ. יִהְיֶהוּ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְכָתוּב. **סרע"ג ח"ב**
 לֹא-הֵבִיט אֵינֶן בֵּיעֻקֵּב וְלֹא-רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל **ס"י קיד:**
 יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ וְתִרְוַעַת מֶלֶךְ בּוֹ: וְכָתוּב. וַיְהִי בִישְׂרָוֶן **סדו' רס"ג**
 מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עַם יַחַד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל: **עמ' רכ"א:**
ס"ח ע"ה.

וּבְדַבְרֵי קִדְשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר. כִּי לִיהוָה הַמְּלוּכָה זְמַנְשָׁל **סרע"ג ח"ב**
 בְּגוֹיִם: וְכָתוּב. יִמְלֹךְ יִהְיֶהוּ לְעוֹלָם. אֱלֹהֶיךָ **ס"י קיד:**
 צִיּוֹן לְדָר וְדָר. הִלְלוּ-יָהּ: וְכָתוּב. יִהְיֶה מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבָשׁ. **סדו' רס"ג**
 לְבָשׁ יִהְיֶה עַז הַתְּאֵזֶר. אֶף-תִּכּוֹן תִּבְּל בַּל-תִּמּוּט: וְכָתוּב. **עמ' רכ"א:**
 שָׂאוּ שְׁעָרֵינוּ רָאשֵׁיכֶם וְהִנְשָׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם. וַיִּבּוֹא מֶלֶךְ **ס"ח ע"ה.**
 הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יִהְיֶה עֲזוֹ וְגִבּוֹר. יִהְיֶה גְבוֹר
 מִלְחָמָה: וְכָתוּב. שָׂאוּ שְׁעָרֵינוּ רָאשֵׁיכֶם וַיִּשָּׂאוּ פִתְחֵי
 עוֹלָם. וַיִּבּוֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. יִהְיֶה
 צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה:

וְעַל-יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים נֹאמְר. כֹּה-אָמַר יְהוָה מֶלֶךְ- **סרע"ג ח"ב**
 יִשְׂרָאֵל וְנֹאמְרוּ יִהְיֶה צְבָאוֹת. אֲנִי רֹאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן **ס"י קיד:**
 וּמִבְּלַעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים: וְכָתוּב. וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן **סדו' רס"ג**
 לְשַׁפֵּט אֶת-הַר עֲשׂוֹ. וְהִיתָה לִיהוָה הַמְּלוּכָה: וְכָתוּב. **עמ' רכ"א:**
ס"ח ע"ה.

וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרַתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר. שִׁמְעַי יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

זכר' יד. ט.
צבלי ר"ה דף
נה, ח; סת"ר
ס' עה.

סדו' רס"ג
עמ' רכג;
סת"ר ס' עג
וס' עה.

אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו. מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָעוֹלָם כָּלֹּ בְּכַבֻּדְךָ. וְהַנְּשֵׂא עַל־כָּל־הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ. וְהוֹפֵעַ בְּהַדָּר גָּאוֹן עֶזְךָ. עַל־כָּל־יּוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֲרֻצְךָ. וַיִּדַע כָּל־פְּעוּלָי¹ כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּו. וַיִּבִין כָּל־יִצְוֹר כִּי אַתָּה יִצְרַתָּו. וַיֹּאמֶר² כָּל־אִשָּׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס. יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ. וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה:

סרע"ג ח"ג
ס' קוג
ס' קוג;
ס' קוד.

סה' קג, יט.

זכר ציו"ש
צרכות
פ"ג, ה"ב;
סרע"ג ח"ג
ס' קוג;
סדו' רס"ג
עמ' קג.

וְהַשֵּׁיִאֲנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־בְּרִכַּת מוֹעֲדֶיךָ. לְחַיִּים וּלְשִׂמְחָה וּלְשָׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וּרְצִיתָ לְבָרְכֵנוּ. כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סְלָה:

מס"ו פ"ט
ה"ה;
סת"ר ס' עה.
ד' טז, ח.

מְקִדְשֵׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ. שִׁבְעֵנוּ מְטוֹבְךָ. שִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהַנְּחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: בְּאַהֲבָה וּבְרֻצּוֹן). בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן. (בשבת: שַׁבָּתוֹת ו)מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ. וּדְבַרְךָ אֵמֶת וּקְיָם לְעַד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָא אַתָּה. וְתִרְצָה לְפָנֶיךָ אֶת־תְּפִלַּת עַמּוּסַיִךָ. כְּתַמִּידֵי יוֹם וּכְקַרְבָּנוֹת מוֹסְפִין.³ בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ. מְקִדֵּשׁ (בשבת: הַשַּׁבָּת ו)יִשְׂרָאֵל וַיּוֹם הַזְּכָרוֹן:

צסדו' רס"ג
עמ' רכג
מוצ"ח בקולוה.

ראה סדו'
רס"ג עמ' רכ.

תענית דף
כה, ג.

סרע"ג ח"ג
ס' קוג;
סת"ר ס' עג
וס' עה.

סת"ר ס' עה.
סה"ת ס' לו
צפס ר"ת
ור"י.

בחזרת הש"ץ תוקעים כאן (אך לא בשבת)
תשר"ת. תש"ת. תר"ת.

מש"ט זר'
פכ"צ פ"ה;
ע"פ סדו'
רס"ג עמ'
רכ.

1 במח' רמ"ו וּבִלְוֵיָא: אֵיתָא "פְּעוּלָי". 2 במח' רמ"ו וּבִלְוֵיָא: אֵיתָא "יִצְוֹר". וְכַאן ע"פ מח' שד"ל ח"ב דף מ"ו ע"ב. 3 הַנּוֹסַח הַמְקוּרֵי עַפְי מַח' רמ"ו בלשון יחיד (וּכְקַרְבֵּן מוֹסֵף). בַּמַּח' בִּלְוֵיָא כָל הַקְּטַע מִזְוֹרָצָה לְפָנֶיךָ עַד 'קַרְבָּנוֹת מוֹסְפִין נִשְׁמַט (כַּמְנַהֵג אֲשֶׁכֶּנוּ) וְכַךְ הַמְנַהֵג הַיּוֹם בְּפִדּוּבָה לְהַשְׁמִיטוּ. ע"פ מח' שד"ל בַּקְּהִילוֹת רַבּוֹת נוֹהֲגִים לֹאמַר תַּמִּיד בִּלְשׁוֹן רַבִּים, ע"פ הַשּׁוּעַ אוֹי"ח ס' תַּקְצִיא ס"ג.

ואומרים גם בשבת בחזרת הש"ץ:

הַיּוֹם הֵרַת עוֹלָם. הַיּוֹם יַעֲמִיד בְּמִשְׁפָּט כָּל-יִצְוֵי עוֹלָם.
 אִם כְּבָנִים וְאִם כְּעַבְדִּים. אִם כְּבָנִים רַחֲמֵנוּ כְּרַחֵם
 אָב עַל-בָּנִים. וְאִם כְּעַבְדִּים עֵינֵינוּ לָךְ תְּלוּיֹת עַד
 שְׁתַּחֲנְנוּ. וְתוֹצִיא לָאוֹר מִשְׁפָּטֵנוּ. וְתִקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן
 סֵדֶר מַלְכוּתֵינוּ:

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קוד;
 שצה"ל הל'
 ר"ה ס"ו ר"ן;
 סת"ר
 ס"ו עה.
 סת"ר ס"ו עה.

אֶתְּהָ זֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹלָם וּפּוֹקֵד כָּל-יִצְוֵי קָדָם. לְפָנֶיךָ
 נִגְלוּ כָּל-תַּעֲלוּמוֹת וְהֵמוֹן גִּסְתָּרוֹת שְׁמֵבְרָאשִׁית.
 כִּי אֵין שְׂכָחָה לְפָנֶיךָ כֶּסֶף כְּבוֹדֶךָ. וְאֵין גִּסְתָּר מִנְגֵד עֵינֶיךָ.
 אֶתְּהָ זֹכֵר¹ אֶת-כָּל-הַמַּפְעָל. וְגַם כָּל-הַיִּצוֹר לֹא נִכְחַד
 מִמֶּךָ. הַכֹּל גָּלוּי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. צוּפָה וּמַבִּיט עַד
 סוּף כָּל-הַדּוֹרוֹת. כִּי תָבִיא חֶק זְכוּרֹן לְהַפְקֵד כָּל-רוּחַ
 וּנְפֶשֶׁת. לְהַזְכֵּר מַעֲשִׂים רַבִּים וְהֵמוֹן בְּרִיּוֹת לְאֵין תַּכְלִית.
 מִרְאשִׁית כְּזֹאת הוֹדַעְתָּ. וּמִלְפָּנִים אוֹתָהּ גָּלִיתָ. זֶה הַיּוֹם
 תַּחֲלֵת מַעֲשִׂיךָ. זְכוּרֹן לַיּוֹם רֵאשׁוֹן. כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא.
 מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: וְעַל הַמְדִינּוֹת בּוֹ יֹאמֵר. אֵיזוֹ לְחָרֵב
 וְאֵיזוֹ לְשָׁלוֹם. אֵיזוֹ לְרָעַב וְאֵיזוֹ לְשִׂבְעָה. וּבְרִיּוֹת בּוֹ יִפְקְדוּ
 לְהַזְכִּירָם לְחַיִּים וְלַמּוֹת. מִי לֹא נִפְקָד בַּיּוֹם הַזֶּה. וְזָכַר
 כָּל-הַיִּצוֹר לְפָנֶיךָ בָּא. מַעֲשֵׂה אִישׁ וּפְקֻדָתוֹ וְעַלִּילוֹת
 מַצְעָדֵי-גִבּוֹר. מַחְשְׁבוֹת אָדָם וְתַחֲבוּלוֹתָיו וְיִצְרֵי² מַעֲלָלֵי
 אִישׁ. אֲשֶׁרֵי אִישׁ לֹא יִשְׁכַּחֲךָ. וּבֶן-אָדָם יִתְאַמֵּץ-בְּךָ. כִּי
 כָּל-דּוֹרְשֵׁיךָ לְעוֹלָם לֹא יִכְשְׁלוּ. וְלֹא תִכָּלִים לְנַצַּח
 כָּל-הַחוֹסִים בְּךָ. כִּי זָכַר כָּל-הַמַּעֲשִׂים לְפָנֶיךָ בָּא. וְאֶתְּהָ

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קוד;
 סדר רס"ג
 ענ"ו רכב;
 סת"ר
 ס"ו עה.

ויקרא רבה
 פ"ה כ"ג,
 ס"ו א'
 תה" פ"ה, ה.

¹ במח' רמ"ז וּבִלְוֵיָא: "זכור". ² במח' רמ"ז וּבִלְוֵיָא: "ויצורים ומעללי איש".

דוֹרֵשׁ מַעֲשֵׂה כָּל־ס. וְגַם אֶת־נַח בְּאַהֲבָה זְכַרְתָּ. וּתְפַקְדֵהוּ
 בְּפַקְדֵי יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. בְּהִבְיָאֵךְ אֶת־מִי הַמְּבֹול לְשַׁחַת
 כָּל־בְּשָׂר מִפְּנֵי רַע מַעֲלִילֵיהֶם: עַל כֵּן זָכְרוּנוּ בָּא לְפָנֶיךָ
 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. לְהַרְבּוֹת זְרַעוֹ כְּעַפְרוֹת תַּבַּל וְצִאֲצָאֵי
 כַּחֲזֹל הַיָּם:

ברא' ח. ט.
 ירמ' כו. ג.

בְּכַתּוּב בְּתוֹרָתְךָ. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נַח וְאֵת כָּל־הַחַיָּה
 וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתְּבָה. וַיַּעֲבֵר
 אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם: וּכְתוּב. וַיִּשְׁמַע
 אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם. וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם
 אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב: וּכְתוּב. וּזְכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקֹב.
 וְאִף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאִף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֲזַכֵּר
 וְהָאָרֶץ אֲזַכֵּר:

ברא' ו. ח.
 שמו' ב. כד.
 סת"ר
 ס"י עה.

וּבְדַבְרֵי קִדְשֶׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר. זָכַר עֲשֵׂה לְנַפְלְאוֹתֶיךָ.
 חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: וּכְתוּב. טָרַף נָתַן לִירְאָיו.
 יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: וּכְתוּב. זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דְּבַר אֲצִיָּה
 לְאַלְף דָּוָר: וּכְתוּב. וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנְחֵם כְּרַב חֲסָדוֹ:

תה' קי"ח. ה.
 שם. ה.
 שם קה. ח.
 שם קו. מה.

וְעַל־יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים נֶאֱמַר. הֲלֹךְ וּקְרָאתָ בְּאָזְנִי
 יְרוּשָׁלַם לֵאמֹר. כֹּה אָמַר יְהוָה. זְכַרְתִּי לָךְ חֲסֵד
 נְעוּרֶיךָ אֲהַבֵּת כָּל־וּלְתֶיךָ. לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ
 לֹא זְרוּעָה: וּכְתוּב. וּזְכַרְתִּי אֲנִי אֶת־בְּרִיתִי אוֹתְךָ בֵּימֵי
 נְעוּרֶיךָ. וְהִקִּימוּתִי לָךְ בְּרִית עוֹלָם: וּכְתוּב הִבֵּן יִקְיָר לִי
 אֶפְרָיִם אִם יִלְד שְׁעֵשְׂעִים. כִּי־מִדֵּי דְבַרְלִבּוֹ זָכַר אֲזַכְרֶנּוּ
 עוֹד. עַל־כֵּן הָמוּ מֵעַי לֹא רַחֵם אֶרְחַמֶנּוּ נְאֻם־יְהוָה:

ירמ' ב. ב.
 יח' עז. ס.
 ירמ' לא. יט.

סת"ר
ס"י עה.

סרע"ג ח"ג
ס"י קיד.
ע"פ סדו'
רס"ג
עמ' רכג.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. וְזָכְרָנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ. וּפָקַדְנוּ
בְּפָקֶדֶת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מְשֻׁמֵּי שְׁמֵי קָדֶם. וְזָכַר
לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד וְאֶת־הַשְּׁבוּעָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. וְתִרְאֶה
לְפָנֶיךָ עֲקֵדָה שְׁעָקַד אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ עַל־גִּבֵּי
הַמִּזְבֵּחַ. וְכַבֵּשׁ רַחֲמָיו לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְבֵי שְׁלָם. כֵּן
יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת־כַּעֲסְךָ. וּבִטּוֹבְךָ הַגְּדוֹל תִּשְׁיֵב חֲרוֹן
אַפְּךָ מֵעִירְךָ וּמֵאַרְצְךָ וּמִנְחַלְתֶּךָ וּמֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. וְזָכַר לָנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל־יְדֵי
מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ כְּאָמֹר. וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית
רַאשֻׁנִים. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם
לְהִיזֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים. אֲנִי יְהוָה: כִּי זָכַר כָּל־הַנְּשַׁכְּחוֹת
אֶתָּה הוּא מַעֲוֹלָם. וְאִין שִׁכְחָה לְפָנֶי כִּסָּא כְבוֹדְךָ. וְעַקְדַת
יִצְחָק הַיּוֹם לְזִרְעוֹ תִזְכָּר. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. זָכַר הַבְּרִית:

סת"ר
ס"י עה.
ויק' כו, מה.

סת"ר
ס"י עה.

בחזרת הש"ץ תוקעים כאן (אך לא בשבת).

תשר"ת. תש"ת. תר"ת

ואומרים גם בשבת בחזרת הש"ץ:

הַיּוֹם הֵרַת עוֹלָם. הַיּוֹם יַעֲמִיד בְּמִשְׁפַּט כָּל־יִצְוֵי עוֹלָם.
אִם כְּבָנִים וְאִם כְּעַבְדִּים. אִם כְּבָנִים רַחֲמָנוּ כְּרַחֵם
אָב עַל־בָּנִים. וְאִם כְּעַבְדִּים עֵינֵינוּ לָךְ תְּלוּיֹת עַד
שְׂתַחַנְנוּ. וְתוֹצִיא לָאוֹר מִשְׁפָּטֵנוּ. וְתִקְבַּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן
סֵדֶר זְכוֹרוֹתֵינוּ:

סת"ר ס"י עה.

סת"ת ס"י לו'
בשם ר"ת
ור"י.

מש"ט ז'
פכ"ג פ"ה:
ע"פ סדו'
רס"ג
עמ' רכד.

סרע"ג ח"ג
ס"י קיד.
שנה"ל הל'
ר"ה ס"י ח"ץ:
סת"ר
ס"י עה.

סת"ר ס"י עה.

1 במח' רמ"ז, בולוניה ושר"ל מופיעים כאן שני פיוטים, אחד ליום א' של ר"ה "אָב לֹא חָמַל", והשני ליום ב' של ר"ה "אָב לֹא חָס" שלא נוהגים לאמרם היום כפי שכתב הרב מ"ע הרטום, בחוברת המנהג.

אתה נגלית בענן כבודך על-עם קדשך לדבר עמם.
 מן השמים השמעתם קולך ונגלית עליהם
 בערפלי-טהר וגם כל-העולם כלו חל מלפניך ובריות
 בראשית חרדו ממך בהגלותך מלפנו על-הר סיני
 ללמד לעמך תורה ומצות ותשמיעם את-הוד קולך
 ודברות קדשך מלהבות אש בקולות וברקים עליהם
 נגלית ובקול שופר עליהם הופעת.

סרע"ג ח"ג
 ס"ו קיד;
 סדו' רס"ג
 עמ"י רכד;
 סת"ר
 ס"ו עה.

בכתוב בתורתך ויהי ביום השלישי בהית הפקר ויהי
 קולת וברקים וענן כבד על-ההר וקול שפר
 חזק מאד ויחרד כל-העם אשר במחנה: וכתוב ויהי
 קול השפר הזך וחזק מאד משה ידבר והאלהים
 יעננו בקול: וכתוב וכל-העם ראים את-הקולת ואת-
 הלפידים ואת קול השפר ואת-ההר עשן וירא העם
 ויגעו ויעמדו מרחק:

סרע"ג ח"ג
 ס"ו קיד;
 סדו' רס"ג
 עמ"י רכד;
 סת"ר
 ס"ו עה.

שמו' יט, עה.

שס, יט.

שס ב, יד.

ובדברי קדשך כתוב לאמר עלה אלהים בתרועה.
 יהוה בקול שופר: וכתוב בחצצרות וקול
 שופר הריעו לפניו המלך יהוה: וכתוב תקעו בחדש
 שופר בפסח ליום חגנו: כי חק לישראל הוא משפט
 לאלהי יעקב: וכתוב הללו יהוה הללו אל בקדשו הללוהו
 ברקיע עזו: הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו:
 הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגבל וכנור: הללוהו בתוף
 ומחול הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי-שמע
 הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללויה:

סרע"ג ח"ג
 ס"ו קיד;
 סדו' רס"ג
 עמ"י רכד;
 סת"ר
 ס"ו עה.

תס' מז, ו.

שס זת, ו.

שס פח, דה.

שס קג, טו.

וְעַל-יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים נֹאמֵר. כָּל-יִשְׁבֵי תְבֵל וְשֹׁכְנֵי אֶרֶץ. כְּנִשְׂא־נֶס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקַע שׁוֹפָר תִּשְׁמָעוּ: וְכִתּוּב. וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל. וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהִנְדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. וְהִשְׁתַּחֲוּ לַיהוָה בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם: וְכִתּוּב. וַיְהוֶה עֲלֵיהֶם יְרָאָה וַיֵּצֵא כַּבָּרְק חִצּוֹ. וְאֲדַנִּי יְהוָה בְּשׁוֹפָר יִתְקַע וְהִלֵּךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימָן: יְהוָה צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵיהֶם. יְהוָה צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵיכֶם. יְהוָה צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵינוּ. וְעַל-כָּל-עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלּוּמָךְ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לְחִירוֹתֵנוּ. וְשֵׁא נֶס לְקַבֵּץ גְּלוּתֵינוּ.¹ וְקַבֵּץ פְּזוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹזִים. וְנַפּוּצוֹתֵינוּ כְּנֶס מִיִּרְכַּת־אֶרֶץ.² וְהִבִּיאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה. וְלִירוּשָׁלַם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת-קַרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ. כַּמִּצְוָה עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ. עַל-יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִפִּי כְבוֹדְךָ. כְּאִמּוֹר. וּבָיִת שְׂמֵחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְתִקַּעְתֶּם בַּחֲצֻצֹת עַל עֲלֵתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שְׁלֵמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכְרוֹן לְפָנַי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: כִּי שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפָר אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם. וּמֵאֲזִין תִּרְוַעָה וְאִין דּוֹמָה לָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. שׁוֹמֵעַ תִּרְוַעָה:

סרע"ג ח"ג ס"י קלה; סת"ר ס"י עה.

ע"פ ישע"י כו, יג; סדו' רס"ג עמ' רכה.

סת"ר ס"י עה; צמד' י. ג.

סת"ר ס"י עה; משנה תענית פ"ג, מ"ד.

סת"ר ס"י עה.

מש"ט צ"ו; פכ"ג פו"ח; ע"פ סדו' רס"ג עמ' רכה.

בחזרת הש"ץ תוקעים כאן (אך לא בשבת)
תשר"ת. תש"ת. תר"ת.

סס"ת ס"ו לו' כשם ר"ת ור"י.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה: גְּלוּתֵינוּ, הלמ"ד בחיריק. ² במח' רמ"ו, בולוניה וסד"ל מופיע כאן פיוט לומר בחזרת הש"ץ "אֶסּוּפִים אֶסּוּפִי אֶשְׁפּוֹת", אולם לא נוהגים לאמרו היום, כפי שכתב הרב מ"ע הרטום בחוברת המנהג.

ואומרים גם בשבת בחזרת הש"ץ:

אַרְשֵׁת שְׁפָתֵינו יַעֲרַב לְפָנֶיךָ קוֹל תְּרוּעָתֵנו (בשבת):
תְּפַלְתֵּנוּ¹ אֵל רָם וְנִשְׂאֵא מִבֵּין וּמִבֵּית מֵאֲזִין
וּמִקְשִׁיב קוֹל תְּרוּעָתֵנו (בשבת): תְּפַלְתֵּנוּ¹ וּתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים
וּבְרָצוֹן אֶת־סֵדֶר שׁוֹפְרוֹתֵינוּ:

סרע"ג ח"ג
ס"י קיד.

ע"פ תה"ג
כ"א, ג.
ספר המנהיג
עמ' שכו.

סח"ר ס"י ע"ה.

רִצָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל־תְּפַלְתֶּם שְׁעָה־
וְהָשֵׁב הָעֲבוּדָה לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל
וּתְפַלְתֶּם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תְּקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תְּמִיד
עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ וּתְחַזְּינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן
וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאֶזֶב בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה־
הַמְּחַזֵּיר בְּרַחֲמָיו שְׂכִינְתּוֹ לְצִיּוֹן:

סד"ו רס"ג
עמ' רכה;
סח"ר
ס"י ע"ה.

סרע"ג ח"ג
ס"י קיד.
חוס' מנחות
דף ק"ו, א' ד"ה
ומוכחל.

ע"פ מוכ' ד, י"א.
שנה"ל תפילה
ס"י י"ח צ"ס
אגדה.

ע"פ מוד' תה"ג
ט"ו, א.

בחזרה כשהחזן אומר "מודים" צריכין כל
 הציבור לשוח עמו ואומרים "מודים דרבנן":
מוֹדִים כּוֹרְעִים וּמְשַׁתַּחֲוִים
אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵי כָּל־בְּשָׂרִי יוֹצֵרְנוּ יוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית־ בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ עַל
שְׁחִייתֵנוּ וְקִימַתֵּנוּ כֵּן תְּחַיֵּנוּ
וּתְחַנְּנֵנוּ וְתֵאֱסֹף גְּלוּתֵינוּ מֵאַרְבַּע
כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ וְנָשׁוּב לְשִׁמּוֹר
חֻקֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת
וּבְלִבָּב שָׁלֵם עַל שְׁאֵנוּ מוֹדִים
לָךְ (בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת):

פסקי ריא"ז
צרכות פ"ג
ה"צ אות ז;
שנה"ל תפילה
ס"י כ"ג.
ע"פ צב"ג
סוטה דף
מ, א.
ירמ' לג, כז.

ישע' י"א, יב.
תה" קו"ה, ה.

מ"ב כ, ג.
ע"פ ירוש'
צרכות
פ"א, ה"ה.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שְׂאֵתָה
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עַל־חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל־
נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ־
וְעַל־נַסִּיךְ שְׂבָכ־לַיּוֹם וַיּוֹם
עִמָּנוּ וְעַל־נַפְלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹרֶיךָ שְׂבָכ־לַעֲת־
עָרְב וּבָקָר וְצֹהָרִים־
הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ־
הַמְּרַחֵם כִּי לֹא־תָמוּ

דה"א כטו, יג;
סח"ר
ס"י ע"ה.

ע"פ ספרי
צמ' פ' קל"ט.

תה" נה, ית.

ע"פ מוכ' ג, כ"ג.

¹ במד' רמ"ו ובלוניה הנוסח לשבת לא מופיע רק ממח' שד"ל והלאה מופיע.

חֲסִדֶיךָ וּמַעֲוֹלֹם קָוִינוּ לָךְ. לֹא־הִכַּלְמָתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 וְלֹא־עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא־הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ מִמָּנוּ:

סרע"ג ח"א
 ס"ו לטו.
 ע"פ ישעי'
 סד, ו.

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת־כַּעֲסְךָ. כִּלְיָה דָבָר וַיַּחַרַב וַיַּרְעֵב
 וַיִּשְׁבִּי וּמִשְׁחִית וּמִגַּפָּה וְכָל־מַחְלָה מֵעַלֵּינוּ וּמֵעַל
 כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ. עַל־כָּל־שֵׁם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמַם שְׁמֶךָ מִלְּכָנוּ
 תַּמִּיד. כָּל־הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה. וַיְהִלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב
 בְּאֶמְת־ וּכְתוּב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נִאֲמָה לְהוֹדוֹת:

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קיג;
 שבה"ל ר"ה
 ס"ו רפז;
 סת"ר ס"ו עג.

ע"פ סדו'
 ס"ג עמ"י רכ, ושמ"י רכה;
 סת"ר
 ס"ו עה;
 ע"פ יחז"ל
 יד, כה.

נחז"ו ס"ו
 שכ"ז צשס
 רצנן סבוראי;
 ע"פ סדו'
 רס"ג עמ"י רכ;
 סת"ר ס"ו עג
 וס"ו עה.

שבה"ל תפילה
 ס"ו יח צשס
 אגדה.
 ע"פ תה"י
 נב, יא.

הכהנים נושאים כפיהם בחזרה. ואם אין כהן, החזן אומר 'או"א', והציבור עונה
 אחרי כל פסוק "כן יהי רצון":
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרָה
 הַכְּתוּבָה עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עֲבָדְךָ. הָאֱמוּנָה מִפִּי אֶהְרֹן
 וּבְנָיו כַּהֲנִים עִם קְדוּשֵׁיךָ. כְּאֱמֹרָה: יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:
 יָאֵר יְהוָהוּ פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ: יִשָּׂא יְהוָהוּ פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשְׂמֵם
 לָךְ שָׁלוֹם:

סת"ר
 ס"ו עה.

סרע"ג
 צמד' ו.
 כד"כ.

שֵׁים שָׁלוֹם. טוֹבָה וּבִרְכָה. (חַיִּים). חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים.
 עַלֵּינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ
 כְּאֶחָד בְּאֹזַר פָּנֶיךָ. כִּי בְּאֹזַר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ. תּוֹרַת חַיִּים. אֶהְבָּה וְחֶסֶד. אֶצְדָּקָה. בְּרַכָּה.
 יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים¹ וְשָׁלוֹם. וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ
 (לְבָרְכָנוּ וּ) לְבָרַךְ אֶת־כָּל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תַּמִּיד בְּכָל־עֵת
 וּבְכָל־שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ:

תה"י פטו, טז.
 ע"פ מושל'
 ד, יג.
 ע"פ דב'
 כו, טו.

שבה"ל ענין
 תפיל' ס"ו כה.

¹ במד' רמ"ז: תיבת "חיים" לא מופיעה.

ט"פ סדו
רס"ג עמ"ו רכג
צ"ה"ג ס"ו א'
ה"ל צרכות
פ"ה עמ"ו נ"ט;
סת"ר ס"ו עג
וס"י עה.
ט"פ תה"ו
כט, יא.

בְּסֵפֶר חַיִּים • בְּרָכָה וְשָׁלוֹם • פְּרִנְסָה טוֹבָה וַיִּשְׁוּעָה
וְנַחֲמָה • חֵן וְחֶסֶד נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ • אָנוּ
וְכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל • לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלִשְׁלוֹם • בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה • הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם • (אָמֵן):¹

מס"ו פ"ט,
ה"ו מחו"ז
ס"ו שכ"ז צ"ט
רצק סצור"ח
שצ"ה"ל תפילה
ס"ו יח צ"ט
אגדה.

הנוהגין לומר "אלקי נצור", יאמרו פסוק זה לאחריו. ובחזרה החזן אומר אותו בלחש:

צצ"ו צרכות
ד"ט, ט, צ

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

תה"ו יט, טו.

ויש נוהגין לומר:

ט"פ תה"ו
לד, יד.

אֱלֹהֵי • נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵ • וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה • וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשִׁי תִדּוֹם וְלִמְצוֹתֶיךָ תִּרְדָּף נַפְשִׁי • וְנַפְשִׁי כְּעַפְרָה
לְכָל תַּהֲיָה • יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי • שְׁכַל־הַקָּמִים עָלַי
לְרַעָה • תִּפְרַע עֲצָתְם וּתְקַלְקַל מַחְשְׁבוֹתֵם • וְכֵן יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ
יְהוָה אֱלֹהֵי • שֶׁתִּפְתַּח לִי שַׁעֲרֵי תוֹרָה • שַׁעֲרֵי חֶכְמָה • שַׁעֲרֵי
בִּינָה • שַׁעֲרֵי דַעָה • שַׁעֲרֵי פְרִנְסָה וְכִלְכֵּלָה • שַׁעֲרֵי חַיִּים • חֵן
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

צצ"ו צרכות
ד"ט, ח, א: רש"י
צרכות ד"ט
כט, צ ד"ה
תחנונים.

ט"פ ש"צ
יח, ל"ג.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי־פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

ט"פ סרע"ג

תה"ו יט, טו.

פוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת וחוזר לשמאלו, ואחר כך לימינו ואומר²:

צצ"ו צרכות
ד"ט, ח, א.

צצ"ו יומ"א ד"ט
ג, ג.

ט"פ צצ"ו
יומ"א ד"ט ג, ג.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו • הוּא בְּרַחֲמָיו • יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל • אָמֵן:

אוי"ו כה, ג.
ט"פ ישע"ו
סו, ה.

רמ"א או"ח
ס"ו קבג ס"ה.

(יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ • יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ •
שֶׁתִּבְנֶה³ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ • וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ):

ט"פ משנ
חצות
פ"ה, מ"ב.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה לא מופיע אמן אולם בהנחיות לדין עניית אמן נאמר: "אבל בסוף ברכתיו רשאי לענות אמן" ועיין שו"ע או"ח סימן רט"ז ס"א. ² במח' רמ"ו ובולוניה הנחיה זו מופיעה קודם "יהיו לרצון אמרי פי", וכן איתא בספר תניא רבתי, ס"ו ה', ענין התפילה- ועיין שו"ע או"ח סימן קכ"ב וקב"ג סעיף א'. ³ בתי"ו ולא ביו"ד. שערי תשובה או"ח ס"ו קבג, ס"ק ג', בשם מהר"ם די לונזאנו וכך מנהגנו.

- אֶת־פְּנֵי יְהוָה יוֹם תִּרְאוּ- שְׁלוֹם לְכֶם אֶל־תִּירְאוּ: ברא' מג, כג.
- בְּמִשְׁפַּט יוֹם יַעֲבֹר כָּל־בָּשָׂר. גְּדוּדִים תַּחַת שַׁבַּט מוֹסֵר.
דָּל לֹא־נִהְדָּר בְּרִיבוֹ עִם־שָׂר. וּפְנֵי כַהֲנִים לֹא נִשְׂאוּ: איכ' ה, טז.
- שְׁלוֹם
- הַכֹּל נְכוּנִים בְּדִין לְהִתְקַדֵּשׁ. וְצַדִּיק וְרָשָׁע וְקָדוֹשׁ וְקֹדֶשׁ.
זֹאת עֲבוֹדַתְּם מִשְׁפַּט קֹדֶשׁ. עֲלֵהֶם בְּכִתְף יִשְׂאוּ: צמד' ז, ט.
- שְׁלוֹם
- חֶסֶד וּמִשְׁפַּט אֱמֶת נִפְגְּשׁוּ. טְבוּעֵי חוֹתֶם סְפָרִים שְׁלֹשׁוּ.
יִשְׂרָה לְמִצָּא נְכוּחָה. דְרָשׁוּ מֵעַל־סֵפֶר יְהוָה וּקְרְאוּ: ישע' לג, טז.
- שְׁלוֹם
- כָּתַב זֹאת זְכוּרֹן בְּסֵפֶר. לְהַצְדִּיק עִמָּךְ בְּצַדִּיק וּכּוֹפֵר.
מְלִיץ הַעֲמִד יִשְׂרָם לְסֵפֶר. עַל־פִּי יִצְאוּ וְעַל־פִּי יָבֹאוּ: צמד' סז, כח.
- שְׁלוֹם
- נִשְׂא יָדָךְ אֱלֹהִים חַיִּים. סְפָרֵינוּ חֶתֶם בְּמִשְׁפַּט נְקִיִּים.
עוֹרֵר יִשְׁעֶךָ בְּכָל־הָאֵיִם. וּפְדוּיֵי יְהוָה יִשְׁבֹּן וּבֹאוּ: ירמ' כג, לו. ישע' לה, י.
- שְׁלוֹם
- פְּנִיהֶנָּא לְשׁוּעַת תְּפִלַּת הָעֶרְעֵר. צִוָּה יִשׁוּעוֹת יָרְדוּ לְמַצְעָר.
קוֹרְאִים בְּצַדִּיק. זֶה־הַשְׁעֵר לִיהוָה צַדִּיקִים בּוֹ יָבֹאוּ: ט"פ תס"ו, קצ, יח. תס"ו קיס, כ.
- שְׁלוֹם
- רַחֲמֶיךָ זְכוּר לְעַם בְּךָ עֲלִצּוּ. שְׁנֵי תוֹלְעַת כְּתָמָם חֲמָצוּ.
תְּלַבֵּין בְּצַמֶּר צַחַר וְיִתְרַחֲצוּ. מִימֵי־שִׁלְג שְׂאוֹל חֲטָאוּ: חיי' כד, יט.
- שְׁלוֹם

¹ סימן א"ב, בנימין חזק. כנראה מאת רבי בנימין מרומה (המאה ה"א).

בְּסֶפֶר חַיִּים חַן וּבְרָכָה גָּח וְהַשְׁקֵט מֵרַפָּא וְאַרוּכָה יִשָּׂר
 לְחֻזְקָא עֵמָד וְעִירְדָּה וְהִמָּה בְּכַתְבֵּים וְלֹא יֵצְאוּ:

במד' יא, כו.

שלום

מֵלֶאדָּה הַבְּרִית לָט וַיְגַלֵּם יָבֵא לְבִשָּׂר יִשׁוּעַת עֵילוּם־
 נְכַבְּדוֹת חַן־בְּשׁוּרַת שְׁלוֹם חֻזְקוֹ וְאַמְצוֹ אֶל־תִּירְאוּ:

דבר' לא, ו.

שלום

אֶת־פְּנֵי יְהוָה יוֹם תִּירְאוּ שְׁלוֹם לָכֶם אֶל־תִּירְאוּ:

ברא' נג, כג.

ואומרים קדיש שלם (עמוד 141):

עושה שלום לב' של ראש השנה

כִּי־בִי יִרְבוּ יְמֵיךָ וַיִּוְסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: לְחַיִּים טוֹבִים
 תִּכְתְּבֵנוּ אֱלֹהִים חַיִּים כְּתַבְנוּ בְּסֶפֶר הַחַיִּים כַּכְּתוּב
 בְּתוֹרַתְךָ וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם:

משל' טו, יא.

ירמ' כג, לו.

דבר' ד, ה.

הַיּוֹם תִּאֲמָצְנוּ¹ הַיּוֹם תִּבְרַכְנוּ הַיּוֹם תִּגְדְּלֵנוּ הַיּוֹם
 תִּדְרָשְׁנוּ לְטוֹבָה הַיּוֹם תִּהְדָּרְנוּ הַיּוֹם תִּנְעַדְנוּ
 הַיּוֹם תִּזְכְּרֵנוּ לְחַיִּים הַיּוֹם תִּחַנְנוּ הַיּוֹם תִּטְהַרְנוּ
 מִכָּל־טְמְאוּתֵינוּ הַיּוֹם תִּישָׁרְנוּ הַיּוֹם תִּכְתְּבֵנוּ לְחַיִּים
 הַיּוֹם תִּלְבַּבְנוּ הַיּוֹם תִּמְלִטְנוּ מִכָּל־רָע הַיּוֹם תִּנְקֵנוּ
 מֵעוֹן הַיּוֹם תִּשְׁמַחְנוּ הַיּוֹם תִּעֲטָרְנוּ הַיּוֹם תִּפְלִטְנוּ

סרע"ג ח"ב
ס"א קה.

¹ מיוסד ע"ס א"ב.

עושה שלום לב' של ראש השנה קמא

היום תוציא לאור משפטנו. היום תקרבנו. היום תרחמנו. היום תשמע שועתנו. היום תתמכנו:

כהיום הזה תביאנו ששים ושמים בנגן שלם בכתוב
עליך נביאך. והביאותים אל-הר קדשי ישע' נ, ז.
ושמחתים בבית תפילתי עולתיהם וזבחייהם לרצון
על-מזבחי כי ביתי בית-תפלה יקרא לכל-העמים: וכתוב
ויצנו יהוה לעשות את-כל-החקים האלה ליראה את- דבר' ה, כד.
יהוה אלהינו לטוב לנו כל-הימים לחיתנו כהיום הזה:
ויצדקה וברכה ורחמים וחסים ושלום יהיה לנו¹:

החזן אומר:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דברא כרעותיה. סה"ת ס"ו ל.
וימליך מלכותה בחייכון וביומיכון ובחיי דכל-
בית-ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואמרו אמן:
נוחכר צמס"ו פ"א, ה"ו תוס' ברכות דף ג, א.

יהא שמה רבא מברך. לעלם ולעלמי עלמא יתברך. ששה"ל תפילה ס"ו ת.
תרגום ירוש' ברא' מע, א; ע"פ דני' ב, כ.

וישתבח ויתפאר ויתרום ויתנשא ויתהדר ויתעלה
ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא:

לעלא לעלא מן-כל-ברכתא. שירתא. תשבחתא
ונחמתא דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:
לונקלוס כד, כח, נג.

תתקבל צלותהון ובעותהון דכל-בית-ישראל. קדם
אבוהון דבשמיא. ואמרו אמן:
ע"פ תרגום מ"א, ה, מה. תרגום ירוש' שמי' א, יע.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה כתוב בהנחייה לומר "היום תאמצנו" קודם חתימת ברכת "שים שלום" והחתימה "ברוך אתה ה' המברך את עמו ישראל בשלום" כתובה לאחר היום תאמצנו (כפי שמופיעה במח' האשכנזים), במח' בני רומה מנטובה תע"ב וכן במח' שד"ל והלאה הועברה החתימה לפני הפיוט "היום תאמצנו" כביום א' של ר"ה.

**יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל־
כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:**

**עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:**

לוי' כה, ב.
ע"פ ישעי'
כו, ה.

**אֵין בְּאֱלֹהֵינוּ. אֵין בְּאֲדוֹנֵינוּ. אֵין כְּמִלְכָּנוּ. אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ:
מִי בְּאֱלֹהֵינוּ. מִי בְּאֲדוֹנֵינוּ. מִי כְּמִלְכָּנוּ. מִי כְּמוֹשִׁיעֵנוּ:
נוֹדָה לְאֱלֹהֵינוּ. נוֹדָה לְאֲדוֹנֵינוּ. נוֹדָה לְמִלְכָּנוּ. נוֹדָה
לְמוֹשִׁיעֵנוּ: בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בְּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בְּרוּךְ מִלְכָּנוּ.
בְּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה הוּא אֲדוֹנֵינוּ.
אַתָּה הוּא מִלְכָּנוּ. אַתָּה הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ: (אַתָּה תוֹשִׁיעֵנוּ.
אַתָּה תִּקּוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן. כִּי־עַתָּה לְחַנּוּנָה כִּי־בָא מוֹעֵד):**

סרע"ג ד"ה
ולאחר שסיים:
סה"ת סי' לו.

**אַתָּה הוּא שְׁהַקְטִירוּ אַבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ (אַתָּה) קְטָרֶת
הַסַּמִּים. פְּטוּם הַקְטָרֶת. הַצְרִי וְהַצְפָּרֵן. הַחֲלִבָּנָה
וְהַלְבוֹנָה. מִשְׁקַל שְׁבַעִים שְׁבַעִים מָנֶה. מֵר וּקְצִיעָה.
שְׁבֻלַת גֶּרֶד וְכַרְכֶּם. מִשְׁקַל שְׁשָׁה עָשָׂר שְׁשָׁה עָשָׂר
מָנֶה. הַקֶּשֶׁט שְׁנַיִם עָשָׂר וְקַלּוּפָה שְׁלֹשָׁה. וְקַנְמוֹן תִּשְׁעָה.
בוֹרִית בְּרִשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין. יֵין קַפְרִיסִין סָאִין תִּלְתָּ
וְקַבִּין תִּלְתָּא. וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מִבִּיא חֲמַר חוֹרִיזִין.
עֲתִיק. מֶלַח סְדוּמִית רְבַע. מַעְלָה עֶשֶׂן כָּל־שָׁהוּא. רַבִּי
נִתֵן אוֹמֵר אֵף כֶּפֶת הִירְדֵן כָּל־שָׁהוּא. אִם נִתֵן בָּהּ דְּבִשׁ
פְּסָלָה. אִם חֲסַר אַחַת מִכָּל־סַמְמָנֶיהָ חַיֵּב מִיתָה:**

ע"פ סרע"ג
ח"א סי' סה.
צבלי כריתות
דף ו, ט.

¹ במד' רמ"ז ובולוניה: תור יין.

33בלי כריתות
97 ו. א.

רִבֵּן שָׁמְעוֹן בֶּן־גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַצָּרִי אֵינּוּ אֱלֹא שׁוֹרֵף
הַנוֹטֵף מֵעֵצֵי הַקֶּטֶף. בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שְׁשֻׁפִּין בָּהּ
אֶת־הַצֶּפֶרֶן כְּדֵי שְׁתֵּהָא נְאֻה. יֵין קַפְרִיסִין שְׁשׁוֹרִין בּוֹ
אֶת־הַצֶּפֶרֶן כְּדֵי שְׁתֵּהָא עֵזָה. וְהֵלֵא מִי רִגְלִים יִפִּין לָהּ.
אֱלֹא שְׁאִין מַכְנִיסִין מִי רִגְלִים בַּמִּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

מד' שכל טוב
צ"ו כ"ג, יח.

משנ' תמיד
פ"ז מ"ד.

הַשִּׁיר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ¹:

בְּרֵאשׁוֹן בְּשַׁבַּת הָיוּ אוֹמְרִים:

33בלי ר"ה
ל"א, ח.

תה' כד, ט"ו.

לְדוֹד מְזֻמּוֹר לִיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלַל וַיִּשְׁבִּי בָּהּ:
כִּי־הוּא עַל־יַמִּים יְסֻדָּה וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנָה: מִי־
יַעֲלֶה בְּהַר־יְהוָה וּמִי־יָקוּם בַּמִּקְוֹם קָדְשׁוֹ: נָקִי כַפָּיִם
וּבֶרֶךְ־לֵבָב אֲשֶׁרוֹ לֹא־נִשְׂא לְשׂוֹא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:
יִשְׂא בְרֻכָּה מֵאֵת יְהוָה וְצִדְקָהּ מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: זֶה דוֹר
דִּרְשׁוּ מִבְּקֻשֵׁי פְנִיךָ יַעֲקֹב סִלָּה: שְׂאוּ שְׁעָרֵינוּ רֵאשִׁיכֶם
וְהַנִּשְׂאוּ פֶתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מִלֶּךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד יְהוָה עֲזוֹז וְגִבּוֹר יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ שְׁעָרֵינוּ
רֵאשִׁיכֶם וּשְׂאוּ פֶתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מִלֶּךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא
זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יְהוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סִלָּה:

משנ' תמיד
פ"ז מ"ד.

תה' מ"ח,
ל"טו.

בְּשֵׁנִי בְּשַׁבַּת הָיוּ אוֹמְרִים:

33בלי ר"ה
ל"א, ח.

שִׁיר מְזֻמּוֹר לְבְנֵי־קֶרַח: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר
אֱלֹהֵינוּ הִרְקִדְשׁוֹ: יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל־הָאָרֶץ
הִרְצִיּוֹן יִרְכָּתִי צָפוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רַב: אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ
נוֹדַע לְמִשְׁגָּב: כִּי־הִנֵּה הַמַּלְכִּים נוֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: הִמָּה

¹ במח' רמ"ז וכולוניא: מובא רק תחילת המזמור ולא כולו. ובמח' שד"ל מובא כל המזמור של אותו היום וכך נהוג היום.

רָאוּ בֵּן תַּמְהוּ נִבְהָלוּ נִחְפְּזוּ: רְעֵדָה אַחֲזַתְם שֵׁם חָיִל
 כִּי־לָדָה: בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁבֵּר אַנְיֹת תִּרְשִׁישׁ: כְּאֲשֶׁר
 שָׁמַעְנוּ בֵּן רְאִינוּ בְּעִיר־יְהוָה צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים
 יְבוֹנְנָה עַד־עוֹלָם סֵלָה: דְּמִינוּ אֱלֹהִים חֲסִדָּךְ בְּקָרֵב
 הֵיכַלְךָ: כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בֵּן תִּהְלֶתְךָ עַל־קְצוֹי־אָרֶץ אֶצְדֶּךָ
 מְלֵאָה יְמִינְךָ: יִשְׁמַחוּ הַרְצִיּוֹן תִּגְלֶנָּה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ: סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקִּיפוּהָ סִפְרוּ מִגְדָּלֶיהָ: שִׁיתוּ לְבַבְכֶם
 לְחִילָה פִּסְגוּ אַרְמְנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: כִּי
 זֶהוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַל־מוֹת:

בְּשִׁלְיִשִּׁי בְּשַׁבַּת הַיּוֹם אֹמְרִים:

בבלי ר"ה
 ל"א, ט.

משנ' תמיד
 פ"ז מ"ד.

תהי' פני' א"ת.

מִזְמוֹר לְאַסָּף אֱלֹהִים נֹצֵב בַּעֲדַת־אַל בְּקָרֵב אֱלֹהִים
 יִשְׁפֹּט: עַד־מָתִי תִשְׁפֹּטוּ־עוֹל וּפְנֵי רְשָׁעִים
 תִּשְׁאוּ־סֵלָה: שְׁפֹטוּ־דָל וְיִתּוֹם עֲנִי וְרֵשַׁע הַצְּדִיקוֹ: פְּלִטוּ־דָל
 וְאַבְיוֹן מִיַּד רְשָׁעִים הַצִּילוּ: לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבְיֵנוּ בַּחֲשֵׁכָה
 יִתְהַלְכוּ לְמוֹטוֹ כָּל־מוֹסְדֵי אָרֶץ: אֲנִי־אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם
 וּבְנֵי עֲלִיּוֹן כָּלְכֶם: אֲכֹן כְּאָדָם תִּמּוּתוֹן וּכְאֶחָד הַשָּׂרִים
 תִּפְלוּ: קוֹמָה אֱלֹהִים שְׁפֹטָה הָאָרֶץ כִּי־אַתָּה תִּנְחַל
 בְּכָל־הַגּוֹיִם:

בְּרַבִּיעִי בְּשַׁבַּת הַיּוֹם אֹמְרִים:

בבלי ר"ה
 ל"א, ט.

משנ' תמיד
 פ"ז מ"ד.

תהי' פני' א"ת.

אֵל־נְקָמוֹת יְהוָה אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הַנִּשְׂאָ שֹׁפֵט הָאָרֶץ
 הַשֵּׁב גְּמוּלָה עַל־גְּזָאִים: עַד־מָתִי רְשָׁעִים יִהְיֶה עַד־
 מָתִי רְשָׁעִים יַעֲלוּ: יִבְיֵעוּ יִדְבְּרוּ עֲתָק יִתְאַמְרוּ כָּל־פְּעֻלֵי
 אָוֶן: עִמָּךְ יְהוָה יִדְבְּאוּ וּנְחַלְתֶּךָ יַעֲנוּ: אֲלִמְנָה וְגַר יִהְרְגוּ
 וְיִתּוּמִים יִרְצְחוּ: וַיֵּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־יְיָ וְלֹא־יִבִּין אֱלֹהֵי

יַעֲקֹב: בִּינוּ בַּעֲרִים בְּעַם וְכִסְיִלִים מְתֵי תִשְׁכִּילוּ: הַנְּטַע
 אֶזְרָא הַלֵּא יִשְׁמַע אִם־יִצְרַע עֵינַי הַלֵּא יִבְיֹט: הַיִּסֵּר גֹּזִים הַלֵּא
 יוֹכִיחַ הַמְּלַמֵּד אָדָם דַּעַת: יְהוֹה יִדְעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם
 כִּי־הֵמָּה הִבֵּל: אֲשֶׁר־יִהְיֶה הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר־תִּיַסְרֶנּוּ יְיָ וּמִתּוֹרַתְךָ
 תִּלְמָדְנוּ: לְהִשְׁקִיט לֹא מִימֵי רַע עַד יִכְרֶה לַרְשָׁע שַׁחַת:
 כִּי־לֹא־יִטַּשׁ יְהוֹה עַמּוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב: כִּי־עַד־צֶדֶק
 יִשׁוּב מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב: מִי־יִקּוּם לִי עִם־מְרִיעִים
 מִי־תִיַצֵּב לִי עִם־פְּעֻלֵי אֶזְרָא: לֹא־יְהוֹה עֲזָרְתָה לִי כַּמַּעֲטוֹ
 שְׂכָנָה דוֹמָה נַפְשִׁי: אִם־אֲמַרְתִּי מָטָה רַגְלִי חֶסֶדְךָ יְהוֹה
 יִסְעָדְנִי: בָּרַב שִׁרְעָפִי בְּקִרְבִי תִנְחַוְמִיךָ יִשְׁעִשְׁעוּ נַפְשִׁי:
 הִיחַבְּרָךְ כִּסֵּא הַוּוֹת יִצְרַע עֲמַל עַל־יְחִיק: יִגּוֹדוּ עַל־נַפְשׁ
 צְדִיק וְדָם נָקִי יִרְשִׁיעוּ: וַיְהִי יְהוֹה לִי לְמִשְׁגָּב וְאֱלֹהֵי
 לְצֹר מַחְסִי: וַיֵּשֶׁב עָלֵיהֶם אֶת־אוֹנָם וּבִרְעַתֶם יִצְמִיתֶם
 יִצְמִיתֶם יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ:

בְּחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת הָיוּ אוֹמְרִים:

לְמַנְצִיחוֹ עַל־הַגְּתִית לְאַסְף: הַרְגִּינוּ לְאֱלֹהִים עוֹזְנוֹ הָרִיעוּ
 לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: שְׂאוֹזְמָרָה וּתְנוּ־תָף כְּנוֹר נָעִים
 עִם־נָבֶל: תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בְּכֶסֶה לְיוֹם חַגְנוּ: כִּי חֵק
 לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: עַדוֹתוֹ בִּיהוֹסֵף שָׁמוֹ
 בְּצֵאתוֹ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁפְתֵי לֹא־יִדְעָתִי אֲשַׁמַּע:
 הַסִּירוֹתֵי מִסְבֵּל שְׂכָמוֹ כַּפְּיוֹ מִדּוֹד תִּעֲבֹרְנָה: בְּצִרְחָה
 קְרֹאת וְאַחֲלִצְךָ אֶעֱנֶךָ בְּסִתֵּר רַעַם אֲבַחֲנֶךָ עַל־מִי מְרִיבָה
 סֵלָה: שָׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדָה בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם־תִּשְׁמַע־לִי:
 לֹא־יְהִי־הֵן בְּךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נָכַר: אֲנַכִּי יְהוֹה

משנ' תמיד
 פי"ז מ"ד.
 תה" פה, ט"ז.

בבלי ר"ה
 לה, ט.

אֶל־הַיְהוָה הִמְעַלָּךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הַרְחֹב־פִּיךָ וְאִמְלֵאֲהוּ:
 וְלֹא־שָׁמַע עָמִי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא־אָבָה לִי: וְאִשְׁלַחְהוּ
 בְּשָׂרֵירוֹת לִבָּם יִלְכּוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: לוֹ עָמִי שָׁמַע לִי
 יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהִלְכוּ: כַּמַּעֲט אוֹיְבֵיהֶם אֲכַנִּיעַ וְעַל צָרֵיהֶם
 אָשִׁיב יָדַי: מִשְׁנֵאֵי יְהוָה יִכְחָשׁוּ־לוֹ וַיְהִי עֵתָם לְעוֹלָם:
 וַיֹּאכִילֵהוּ מִחֶלֶב חֶטֶה וּמִצֹּר דָּבַשׁ אֲשַׁבֵּיעָךְ:

בְּשִׁשִּׁי בְּשַׁבַּת הָיוּ אוֹמְרִים:

בבלי ר"ה
ל"א, ח.

משנ' תמיד
פ"ז מ"ד.

תה"ל, ט"ז, ח"ה.

יְהוָה מֶלֶךְ גִּזְאוֹת לָבֶשׂוּ לָבֶשׂ יְהוָה עַוֵּ הַתְּאֹזֵר אֶף־תִּבּוֹן
 תִּבְל בַּל־תִּמּוֹט: נִכּוֹן כְּסֹאף מֵאֵז מֵעוֹלָם אֶתְהָ:
 נִשְׂאוּ נְהַרְוֹתוֹ יְהוָה נִשְׂאוּ נְהַרְוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהַרְוֹת
 דְּכָיִים: מִקְלוֹתוֹ מִיַּם רַבִּים אֲדִירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אֲדִיר
 בַּמָּרוֹם יְהוָה: עֲדַת־יָדוֹ נֶאֱמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נְאוּה־קֹדֶשׁ
 יְהוָה לְאַרְךָ יָמִים:

בְּשַׁבַּת הָיוּ אוֹמְרִים:

בבלי ר"ה
ל"א, ח.

משנ' תמיד
פ"ז מ"ד.

תה"ל, ט"ז, ח"ה.

מִזְמוֹר¹ שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהַדְרוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר
 לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ: לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֲסִדְךָ וְאִמּוֹנֶתְךָ
 בְּלִילוֹת: עֲלֵי־עֲשׂוֹר וְעֲלֵי־נֶבֶל עֲלֵי הַגִּיזוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי
 שִׁמַּחְתָּנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מִהֲגִדְלוֹ
 מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה מְאֹד עָמְקוּ מִחֲשַׁבְתֶּיךָ: אִישׁ־בַּעַר לֹא יָדַע
 וְכִסִּיל לֹא־יִבִּין אֶת־זוֹאת: בְּפֶרֶח רִשְׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיֵצוּ
 כָּל־פְּעֵלֵי אֹן לְהַשְׁמֵדֵם עַד־יְעַד: וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם
 יְהוָה: כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יְהוָה כִּי־הִנֵּה אֵיבֶיךָ יִאֲבְדוּ יִתְפָּרְדּוּ
 כָּל־פְּעֵלֵי אֹן: וְתָרַם כְּרָאִים קִרְנֵי בְּלָתִי בְּשִׁמְן רַעְנָן:

¹ במח' רמ"ז ובולוניה: המזמור בשלמותו איננו, וכאן הוכנס עפ"י הרב מ"ע הרטום, בחוברת המנגנה.

וּתְבַט עֵינַי בְּשׁוּרֵי בְּקָמִים עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנַי:
צְדִיק כִּתְמַר יִפְרַח כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית
יְהוָה בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִגְוֹבוּן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים
וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יִשְׂרָאֵל יְהוָה צוּרֵי וְלֹא־עוֹלָתָהּ בּוֹ:

ויש מוסיפים וכן המנהג המקורי לומר אותו במקום מזמור שיר ליום השבת:

מְזִמּוֹר שִׁיר לְעֵתִיד לָבֵא לְעוֹלָם שְׁכָלוּ שֶׁבַת שְׁהִיא מְנוּחָה
לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. שְׁנֵאמַר. וְכָל־בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי
יְהוָה וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךָ: אֵל תִּקְרֵי בְּנֵיךָ אֶלֶּא בְּנֵיךָ:
יְהִי־שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אַחֵי וְרַעֲוֵי
אֲדַבְּרֶה־נָא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן בֵּית־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה
טוֹב לָךְ: וְרֵאֵה־בָנִים לְבְנֵיךָ שְׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל: (שְׁלוֹם
רַב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ וְאִין־לָמוּ מִכְּשׁוֹל: יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן
יְהוָהוּ יְבָרְךָ אֶת־עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם):

ירושלמי
ברכות סוף
פ"ט; צבלי
ברכות ד'
כד, ה.

סוף משני
תמיד.

סוף קכג,
ז"ט.

סוף קכח, ו.
שם קעו.

קסה.
שם כע, יא.

קדיש דרבנן:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְּבָרָא כְּרַעוּתָהּ. וְיִמְלִיךְ
מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל
בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

צבלי סוטה
דף מט, ה;
שנה"ל תפילה
ס"ו ח' צכס
תשו"ה הראשון
ס"ו קלג.

מחבר צמס"ו
פ"ו, ה"ו;
תוס' ברכות
דף ג, ה.

תרגום ירוש'
ברא' מט, ה;
ע"פ דני' ב, כ.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלַם וְלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא יִתְבָּרַךְ.
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשָּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל
שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ דְּהוּא:
לְעֵלָא לְעֵלָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא
דְּאִמִּירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

שנה"ל תפילה
ס"ו ה.

אונקלוס כד'
כה, ונג.

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רִבְנוֹ. וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל (כָּל-)תַּלְמִידֵי
תַּלְמִידֵיהוֹן (דִּי-תַבִּין) דְּעֶסְקִין בְּאוֹרֵיתָא (קדשָׁתָא) דִּי
בְּאַתְרָא הֵדֵן וְדִי בְּכָל-אַתְר וְאַתְר. יְהֵא (לָנָא ו)לְהוֹן וְלִכּוֹן שְׁלָמָא
וְחִנָּא וְחֶסְדָא וְרַחֲמִין (וְחִי אַרְיִכִי) וּמְזוּנֵי רְוִיחִין מִן-קָדָם מְרַה
שְׁמֵיא וְאַרְעָא וְאַמְרו אָמֵן:

ט"פ ת' ירוש'
שנ"ו כ' כלא.
ט"פ דני'
ג, ית.
ט"פ שר'
ה, יא.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן-שְׁמֵיא וְחִיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל.
וְאַמְרו אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

איו' כה' ג.
ט"פ ישנ'
ס, ה.

החזן אומר בקול רם:

לֵינּוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל. לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית. שְׁלֵא עֲשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרֶץ. וְלֹא
שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאָרְצוֹת. שְׁלֵא שָׁם
חָלְקֵנוּ כְּהֵם. וְגוֹרְלָנוּ כְּכָל-הַמוֹנִם. שְׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל
וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל-אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ: וְאַנּוּ כּוֹרְעִים
וּמִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
(שְׁהוּא) נוֹטָה שַׁמַּיִם וְיִסַּד אֶרֶץ. וְכִסָּא כְבוֹדוֹ בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עוֹז בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
אֵין עוֹד מְלַבְּדוֹ. אֵמֶת מְלַכְנוּ וְאֵין זוּלָתוֹ. כְּכַתוּב
בְּתוֹרָתְךָ. וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל-לְבַבְךָ כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

תשובה"ג שער
תשובה
ס' מנ.

ט"פ ורמ'
י, טז.

ישע' מה, כ.

שס נל, יג.

דב' ה, לט.

עַל-כֵּן נִמְנָה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֵאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֲרַת
עוֹד. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן-הָאָרֶץ. וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת
יִכְרֹתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי. וְכָל-בְּנֵי בֶשֶׁר יִקְרָאוּ

¹ במד' רמ"ו: "אין" בתוספת וי"ו.

בְּשִׁמְךָ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ. יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ
 כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֶל. כִּי לָךְ תִּכְרַע כָּל־בָּרֶךְ. תִּשָּׁבַע כָּל־לִשׁוֹן.
 לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקְר
 יתְנוּ. וַיִּקְבְּלוּ כָּל־סָם עַל מַלְכוּתְךָ. וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה
 לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא. וְלְעוֹלָמִי עַד תִּמְלֹךְ
 בְּכִבּוֹד. כַּכְּתוּב בְּתוֹרַתְךָ. יְהוָהוּ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְכַתּוּב¹. שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

ע"פ ישעי'
 מנח, כג.

שמ" טו, יח.

כ"ג, ו, ד.

קדיש יתום:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְבְּרָא כְרַעוּתָהּ. וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל
 בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מחבר צמס"ו
 פ"ו, ה"ו;
 תוס' צרכות
 דף ג, א.

תרגום ירוש'
 צרכ' מט, א;
 ע"פ דני' ב, כ.

שנה"ל תפילה
 ס"ו ת.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל
 שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
 לְעֵלְא לְעֵלְא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא
 דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:
 יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמִיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל.
 וְאָמְרוּ אָמֵן:

אווקלוס
 כח, מג.

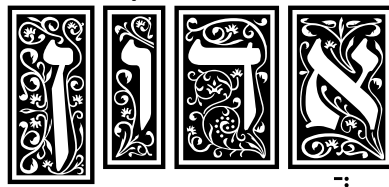
איו' כה, ב.
 ע"פ ישעי'
 ס, ה.

פיוט לר' דניאל בן יהודה דיין:

יִגְדֵּל אֱלֹהִים חַי וַיִּשְׁתַּבַּח. נִמְצָא וְאִין־עַת אֶל־מְצִיאֹתוֹ:
 אָחַד וְאִין יְחִיד כִּיחֻדוֹ. נְעֵלָם וְגַם אִין־סוּף לְאַחַדוֹתוֹ:
 אִין לוֹ דְמוּת הַגּוֹף וְאִינוּ גּוֹף. לֹא־נִעְרַוְד אֵלֵינוּ קִדְשָׁתוֹ:

¹ במד' רמיו' "ונאמר".

קדמון לְכַל־דְּבַר אֲשֶׁר נִבְרָא. ראשון ואין ראשית לראשיתו:
 הנו אדון עולם לְכַל־נוֹצֵר. יורה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
 שֹׁפֵעַ נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ אֵל- אַנְשֵׁי סִגְלָתוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ:
 לֹא־קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד. נְבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
 תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל. עַל־יַד נְבִיאָו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
 לֹא־יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא־יִמִּיר דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָּתוֹ:
 צוּפָה וַיִּזְדַּע סִתְרֵינוּ. מַבִּיט לְסוֹף דְּבַר בְּקַדְמוּתוֹ:
 גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד¹ כְּמַפְעֵלוֹ. נוֹתֵן לְרִשְׁעֵי רָע כְּרִשְׁעָתוֹ:
 יִשְׁלַח לְקִץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ. לְפָדוֹת מְחַבֵּי קֶץ יְשׁוּעָתוֹ:
 יַתִּים יַחֲיֶה אֵל בְּרוּב חֶסְדּוֹ. בְּרוּךְ עַד־יַעַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:
 (אֵלֶּה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הֵם עֲקָרִים. יְסוּד תּוֹרַת מֹשֶׁה וּנְבוֹאָתוֹ):

עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ. בְּטָרָם כָּל־יִצִּיר נִבְרָא:
 לַעֲת נַעֲשֶׂה כְּחֶפְצוֹ² כָּל. אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
 וְאַחֲרֵי כָכֵלּוֹת הַכָּל. לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא:
 וְהוּא הָיָה וְהוּא הוֹה. וְהוּא יִהְיֶה בְּתַפְאֲרָה:
 וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנַיִ. לְהַמְשִׁיל לּוֹ לְהַחֲבִירָה³:
 בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי⁴ תְּכֵלִית. וְלוֹ הָעוֹז וְהַמְשֻׁרָה:

¹ נִיאָ: חֶסֶד. ² בְּמַח' רַמְיָו: בְּעֵת; כְּחֶפְצוֹ. ³ בְּמַח' רַמְיָו: וְלְהַחֲבִירָה. ⁴ בְּמַח' רַמְיָו: וּבְלִי.

וְהוּא אֱלֹהֵי יְחִי גּוֹאֲלֵי-
וְהוּא גְסֵי וּמְנוּסֵי-
בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחֵי-
וְעַסְרוּחֵי גְוִיָּתֵי-
וְיָצוּר חֲבָלֵי בְּעֵת צָרָה:
מְנַת כּוֹסֵי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּעֵת אִישׁוֹן וְאֶעִירָה:
יְהוָה לִי וְלֹא אִירָא:

ע"פ סרע"ג
קית, נ.

ר"ה החל בחול, תוקעים תשר"ת ג' פעמים. תש"ת ג' פעמים. תר"ת ג' פעמים. ע"פ סרע"ג.
ואחר כך עוד תשר"ת. תש"ת. תר"ת פעם אחת. להשלים למאה קולות². בכל
סדרי התקיעות תוקעים שברים תרועה כשני קולות נפרדים³.

ואומרים בנחת:

יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבֹתֵינוּ
אֶל־יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל־יִטְשֵׁנוּ:

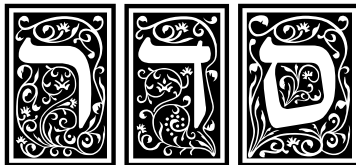
מ"ב ת, ט.

ובשבת אומרים בנחת:

בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר
דָּבַר לְאֶנְפֹּל דְּבַר אֶחָד מְכֹל דְּבָרוֹ הַטּוֹב אֲשֶׁר
דָּבַר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ: יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאֲשֶׁר
הָיָה עִם־אֲבֹתֵינוּ אֶל־יַעֲזֹבֵנוּ וְאֶל־יִטְשֵׁנוּ:

מ"ב ת, טרמ.

¹ במח' רמ"ז: בְּיוֹם-² מנהג ארץ ישראל, ועפ"י חוברת המנהג של הרב מ"ע הרטום (ולא מסתפקים
בששים קולות לפי המנהג בני רומה).³ עפ"י חוברת המנהג של הרב מ"ע הרטום.

קידוש לשחרית של ראש השנה

בשבת אומרים:

וּשְׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדַרְתֶּם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹת הוּא לְעֵלָם כִּי־שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפְּשׁ:

שמו' ל"א,
ט"ז.

זְכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ: שָׁמֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ:

ש"ס כ"ח,
דצ"ד ה', י"ג,
שמו' כ"ו י"א.

אם חל ראש השנה בחול מתחילים מכאן:

**אֱלֹהֵי מוֹעֲדַי יְהוָה מְקַרְאֵי קִנְיָן
אֲשֶׁר־תְּקַרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:**

ויק' כ"ג, ד.

סְבְּרֵי מְרֻנָּה (הקהל עונה: לְחַיִּים):

מד' תחנונה
פקודי ס"ו ב.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
בוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:**

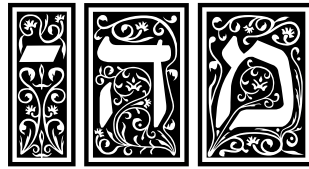
דע"ז ויק' ג, ט
ע"פ צב"ג
שבת דף סו, ב;
סת"ר ס"ו כ"ד.

בשבת אומרים:

ישעי' נח.
יב"ד.

אִם-תָּשִׁיב מִשַּׁבַּת רִגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בַּיּוֹם קִדְשִׁי וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לְקָדוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד וְכִבְדֹתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְצוֹא חֲפָצֶךָ וְדַבֵּר דְּבַר: אֹז תִּתְעַנֵּג עַל-יְהוָה וְהִרְבַּבְתִּיךָ עַל-בַּמְתִּי אֶרֶץ וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ כִּי פִי יְהוָה דְּבַר:

שנה"ל
ס"ו קכ"ו
ס"ח"ר ס"ו כ"ג
ס"ח"ת ס"ו ל"ז

ס"ס נ"ב, ז.

שנה"ל
ס"ו קכ"ו
ס"ח"ר ס"ו כ"ג
ס"ח"ת ס"ו ל"ז

נֶאֱוֹו עַל-הַהָרִים רִגְלֵי מְבֹשֵׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם מְבֹשֵׁר טוֹב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אָמַר לְצִיּוֹן מִלֶּדֶד אֱלֹהֶיךָ: גִּילֵי מְאֹד בַּת-צִיּוֹן הָרִיעִי בֵּת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָךְ יָבֹא לָךְ צְדִיק וְנוֹשָׁע הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל-חֲמֹר וְעַל-עֵיר בְּדֹאֲתָנוֹת: הִנְנִי שִׁלַּח מִלְאָכֵי וּפְנֵה-דָרֶךְ לְפָנַי וּפְתָאֵם יָבֹא אֶל-הֵיכָלֹ הָאֲדוֹן אֲשֶׁר-אַתֶּם מְבַקְשִׁים וּמִלֶּאךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר-אַתֶּם חֹפְצִים הִנֵּה-בָא אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת: הִנֵּה אֲנֹכִי שִׁלַּח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְפָנַי בּוֹא יוֹם יְהוָה הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא: וְהִשִּׁיב לִב־אֲבוֹת עַל-בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל-אֲבוֹתֶם: הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֵם-יְהוָה וְהִקְמַתִי לְדוֹד צֶמַח צְדִיק וּמִלֶּדֶד מִלֶּדֶד וְהִשְׁפִּיל וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּאֶרֶץ: בְּיָמָיו תּוֹשַׁע יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכַּן לְבֶטַח וְזֶה-שְׁמוֹ אֲשֶׁר-יִקְרָא יְהוָה צְדָקָנוֹ: וַיֵּשְׁבוּ עַל-הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לַיַּעֲקֹב אֲשֶׁר

זכרי' ע, ט.

מללכ"י ג, א.

ס"ס כ"כ"ד.

ירמ"י כ"ג, ה'.

יחז"ל ל"ז.
כ"ה"כ"ח.

יִשְׁבוּבָה אֲבוֹתֵיכֶם וַיֵּשְׁבוּ עָלֶיהָ הִמָּה וּבְנֵיהֶם וּבְנֵי בְנֵיהֶם
 עַד־עוֹלָם וְדוֹד עֲבָדַי נִשְׂיֵא לָהֶם לְעוֹלָם: וְכִרְתִּי לָהֶם
 בְּרִית שְׁלוֹם בְּרִית עוֹלָם יְהִיֶה אֹתָם וּנְתַתִּים וְהִרְבִּיתִי
 אֹתָם וְנָתַתִּי אֶת־מִקְדָּשִׁי בְּתוֹכָם לְעוֹלָם: וְהִיָּה מִשְׁכְּנִי
 עָלֵיהֶם וְהִיִּיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים וְהִמָּה יְהִי־לִי לְעַם: וַיִּדְעוּ
 הַגּוֹיִם כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדָּשׁ אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּהִיּוֹת מִקְדָּשִׁי
 בְּתוֹכָם לְעוֹלָם:

לְמִנְצַח¹ עַל־הַגְּתִירַת לְבַנְי־קָרַח מִזְמוֹר: מַה־יִּדְוֹת
 מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם־כָּלְתָּהּ
 נַפְשִׁי לְחֻצְרוֹת יְהוָה לְבִי וּבִשְׂרֵי יִרְנְנוּ אֵל אֱלֹהֵי: גַּם־צִפּוֹר
 מִצָּאָה בֵּית וְדָרוֹר וְקֹן לָהּ אֲשֶׁר־שָׂתָה אֶפְרַחֶיהָ אֶת־מִזְבְּחוֹתֶיךָ
 יְהוָה צְבָאוֹת מַלְכֵי וְאֱלֹהֵי: אֲשֶׁר־יֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלָלוּךָ
 סְלָה: אֲשֶׁר־יְאָדָם עוֹזְלוֹ בְּךָ מְסֻלוֹת בְּלִבָּם: עֲבָרְיוֹ בְּעַמְּךָ
 הַבְּכָא מַעֲיֵן יִשִּׁיתוּהוּ גַם־בְּרָכוֹת יַעֲטָה מוֹרָה: יִלְכוּ מִחֵיל
 אֱלֹהֵי יִרְאָה אֱלֹהֵי בְּצִיּוֹן: יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת שִׁמְעָה
 תְּפִלַּתִּי הָאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה: מִגִּנְנוּ רְאָה אֱלֹהִים וְהִבֵּט
 פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: כִּי טוֹב־יּוֹם בַּחֲצִירֶיךָ מֵאֶלֶף בַּחֲרָתִי הַסְּתוֹפֵף
 בְּבֵית אֱלֹהֵי מְדוֹר בְּאֶה־לִי־רָשָׁע: כִּי שָׁמְשׁוּ וּמִגֵּן יְהוָה אֱלֹהִים
 חָן וְכָבוֹד יִתֵּן יְהוָה לֹא יִמְנַע־טוֹב לְהִלְכִים בְּתַמִּים: יְהוָה
 צְבָאוֹת אֲשֶׁר־יְאָדָם בְּטַח בְּךָ:

צ"ו חו"ח
 ס"ו רל"ג
 תמדת הימים
 משמרת החדש
 פ"ח.

וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבְּנֵי לְחָמִי לְאִשֵּׁי רִיחַ נִיחָחִי תִשְׁמְרוּ
 לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֵדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ
 לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תְּמִיד:

לגרת
 התשובה
 אות ע.

¹ לפי מח' רמ"ו ובולוניה ממש"כים ב"אשרי". ונוסח זה מופיע ממוח' שד"ל ואילך.

אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקָר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין
הָעֲרֵבִים: וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה סֵלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית
רְבִיעֵת הֶהָיִן: עֲלֹת תָּמִיד הַעֲשֶׂיָהּ בְּהַר סִינַי לְרִיחַ גִּיחָח
אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הֶהָיִן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֹּד
נֶסֶד שֶׁכֶר לַיהוָה: וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים
כְּמִנְחַת הַבֶּקָר וְכִנְסֹכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ גִּיחָח לַיהוָה:

ע"פ סרע"ג
ח"ה ס"ו סה.
צנלי כריתות
דף ו' א.

אֵתָהּ הוּא שְׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ (אֶת־) קִטְרֵת הַסַּמִּים.
פְּטוּם הַקִּטְרֵת. הַצָּרִי וְהַצֶּפְרָן. הַחֲלֻבָּנָה וְהַלְּבוֹנָה.
מִשְׁקַל שִׁבְעִים שִׁבְעִים מָנֶה. מֵר וּקְצִיעָה. שְׁבֻלַת נֶרְדִּי וְכַרְכֶּם.
מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה. הַקֶּשֶׁט שְׁנַיִם עָשָׂר
וְקִלוּפָה שְׁלֹשָׁה. וְקִנְמוֹן תִּשְׁעָה. בּוֹרִית כְּרִשִׁינָה תִשְׁעָה קִבִּין.
יֵין קִפְרִיסִין סָאִין תֵּלֶת וְקִבִּין תֵּלֶת. וְאִם אֵין לוֹ יֵין קִפְרִיסִין
מִבֵּיא חֶמֶר חוֹרִיץ עֵתִיק. מֶלַח סְדוּמִית רְבַע. מַעֲלָה עֶשֶׂן
כָּל־שָׁהוּא. רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר אֵף כֶּפֶת הִירְדָן כָּל־שָׁהוּא.
אִם נִתָּן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ. אִם חֶסֶר אַחַת מִכָּל־סַמְמָנֶיהָ
חֵיב מִתָּהּ:

צנלי כריתות
דף ו' א.

רִבֵּן שִׁמְעוֹן בֶּן־גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַצָּרִי אֵינוֹ אֵלָּא שְׂרָף הַנוֹטָף
מַעֲצֵי הַקֶּטֶף. בּוֹרִית כְּרִשִׁינָה שְׁשָׁפִין בָּהּ אֶת־הַצֶּפְרָן
כְּדִי שִׁתְּהָא נָאָה. יֵין קִפְרִיסִין שְׁשׂוּרִין בּוֹ אֶת־הַצֶּפְרָן כְּדִי
שִׁתְּהָא עֲזָה. וְהֵלֵא מִי רַגְלִים יִפִּין לָהּ. אֵלָּא שָׁאִין מִכְּנִיסִין
מִי רַגְלִים בַּמֶּקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

מד' שכל טוב
צ"ר כ"ג, יח.

וְעֲרֵבָהּ לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם
וּכְשָׁנִים קִדְמָנִית:

¹ במד' רמ"ז ובולוניה: תור יין.

שצה"ל ענין
תפילה ס"ז ז.

תה" פד, ה.

שס קמד, טו.

יִשְׁבְּי בֵיתְךָ עוֹד יִהְלֶלְךָ סְלָה: אֲשֶׁר־י הָעַם שָׁפְכָה לֹו
אֲשֶׁר־י הָעַם שִׁיְהוּה אֱלֹהֵיו:

תְּהִלָּה לְדוֹר אַרְוֹמֵמָךְ אֱלוֹהֵי הַמַּלְאָךְ וְאַבְרָכָה שְׁמֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אַבְרָכְךָ וְאַהֲלִלָה שְׁמֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד: גְּדוֹל יְהוָה וּמְהַלֵּל מְאֹד וְלִגְדֹלְתוֹ אֵין חֶקֶר:
דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֵׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הֵדָר כְּבוֹד
הַזֶּדֶךְ וְדַבְּרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹנוֹ נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ
וְגִדְלוֹתֶיךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבִּיעוּ וְצִדְקוֹתֶיךָ יִרְנְנוּ:
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה אֲרַךְ אַפָּיִם וְגִדְלוֹתֶיךָ: טוֹב־יְהוָה לְכָל
יִרְחֲמֵנו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל־מַעֲשֵׂיךָ וְחִסְיוֹתֶיךָ
יִבְרָכְכוּ: כְּבוֹד מַלְכוּתֶךָ יֹאמְרוּ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִדְבְּרוּ:
לְהוֹדִיעוּ לְבַנְי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וְכְבוֹד הֵדָר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתֶךָ מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתֶךָ בְּכָל־דוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנְּפֹלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵינוּ כָּל־
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פּוֹתַח
אֶת־יַדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן: צִדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו
וְחֹסֵיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קוֹרְאָיו לְכָל־אֲשֶׁר
יִקְרָאוּהוּ בְּאֵמֶת: רִצּוֹן־יִרְאוּ יַעֲשֶׂה וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע
וְיִוָּשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֲהַבָיו וְאֶת־כָּל־הַרְשָׁעִים
יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יִדְבֹּר פִּי וּיְבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד:

תה" קמה,
לרכא; צבלי
צרכות דף
ד, ב; פסקי
ר"ד צרכות
דף ד, ב;
שצה"ל ענין
תפילה ס"ז ז,
וענין שבת
ס" קכו
ס"ח ס"ז ב
וס"י לו
ס"ח ס"ז ב.

וְאֶנְחַנּוּ נִבְרָךְ יְיָ מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם. הַלְלוּ-יָהּ:

תה' קנו, ית.

רמ"ש זכרון פ"ח, ס"ו.

ישע' נט, כ"ח.

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשִׁבְי פֹשַׁע בִּיעֲקֹב נֹאֵם יְהוָה: וְאֲנִי

רמ"ה תשובה"ג שער"ת ס"ו נה; ליקו"פ טו, כ; שבה"ל ענן תפיל' ס"ו מ"ה; סה"ת ס"ו לו.

זאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר יְהוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ

וּדְבָרֵי אֲשֶׁר-שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא-יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעֶךָ

תה' כ"ד, ד.

וּמִפִּי זֶרַע זִרְעֶךָ אָמַר יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד-עוֹלָם: וְאַתָּה

ישע' ה, ג.

קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וּמָרָא זֶה אֶל-זֶה וְאָמַר

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֵא כָּל-הָאָרֶץ

תרגום.

כְּבוֹדוֹ: בְּלַחֲשׁ: וּמִקְבְּלֵין דִּין מִן דִּין וְאִמְרִין. קַדִּישׁ בְּשָׁמִי

תש"ו ח"ג חו"ח ס"ו ל"ה; תוס' זכרון ג, ה סוף ד"ה וענין טור חו"ח ס"ו קל"ב.

מְרוּמָא עֲלָאָה בֵּית שְׁכִינְתָּהּ. קַדִּישׁ עַל אֲרַעָא עוֹבֵד

ישע' ג, י"ג.

גְּבוּרְתָּהּ. קַדִּישׁ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלִמְיָא. יְהוָה צְבָאוֹת

מְלִיָּא כָּל-אֲרַעָא זִיו יְקָרָה ע"כ: וּתְשַׁאֲנִי רוּחַ וְאֶשְׁמַע

אֲחֵרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל בְּרוּךְ כְּבוֹד-יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: בְּלַחֲשׁ:

שמ"ו טו, ית.

וּנְטַלְתָּנִי רוּחָא. וּשְׁמַעִית בְּתִרְאֵי קָל זִיעַ שְׁגִיָּא. דְּמִשְׁבְּחִין

דמ"א כ"ט, ית.

וְאִמְרִין. בְּרִידָא יְקָרָא דִּיהוָה מֵאַתֵּר בֵּית שְׁכִינְתָּהּ ע"כ:

יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֵלְמָא וְעַד: בְּלַחֲשׁ: יְהוָה מַלְכוּתָהּ קָאִים

לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמִי עֲלִמְיָא: יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק

תה' ע"ח, ל"ח.

וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ שְׁמֵרָה-זֹאת לְעוֹלָם לְיִצְחָר מַחְשְׁבוֹת

לְבָב עַמְּךָ וְהִכֵּן לְבָבְךָ אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן

ש"ס פ"ה, ש"ס קי"ט.

וְלֹא-יִשְׁחִית וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב אָפּוֹ וְלֹא-יִעִיר כָּל-חַמְתּוֹ:

קמ"ג.

כִּי-אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסֹלַח וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קַרְאֵיךָ: צְדָקְתְּךָ

מ"כ, ז, כ.

צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרְתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד

תה' ס"ח, כ.

לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתֵּינוּ מִימֵי קֶדֶם: בְּרוּךְ

תה' מ"ו, ת.

אֲדֹנָי יוֹסֵף יוֹסֵף יַעֲמֹס-לָנוּ הָאֵל יִשׁוּעָתָנוּ סְלָה: יְהוָה

ירושלמי זכרון פ"ה, ה"ה.

צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁגַּבְּלָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה: יְהוָה צְבָאוֹת

ש"ס פ"ה, י"ח.

אֲשֶׁרֵי אֲדָם בְּטַח בָּךְ: (יהוה הוֹשִׁיעָה הַמַּלְךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם־קִרְאָנוּ): ע"כ בלחש:

בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאנוּ לְכַבוֹדוֹ. וְהַבְדִּילָנוּ מִן־הַתּוֹעִים. וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת וְחַיִּי¹ עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכְנוּ. הִרְחַמֵּן יִפְתַּח לִבְנוּ לְתוֹרָתוֹ וְיִשְׁטַע אֶהְבְּתוֹ וְיִרְאֶתוּ בְּלִבְנוּ. וְיִשִּׂים בְּלִבְנוּ לְאַהֲבָה אוֹתוֹ. וְלִירְאָה אוֹתוֹ. וְלַעֲבֹדוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ בְּלִבְבִּי שָׁלֵם וּבְנַפְשִׁי חַפְצָה. לְמַעַן לֹא נִיָּגַע לְרִיק וְלֹא נִלְדֵּי לְבַהֲלָה. וְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שֶׁנֶּשְׁמַר חֻקֶּיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְנִזְכָּה וְנַחֲיָה וְנִרְאָה וְנִירָשׁ יִשׁוּעַת שְׁנֵי הַמְּשִׁיחַ לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה. לְזִכּוֹת וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא:

ראה ראשי"ה ח"ה שו"ת סי' קס"ח: שבה"ל ענין תפילה סי' נ"ח: סת"ר סי' ו'.

ע"פ סרע"ג ח"ה סי' ס"ה.

ע"פ דה"א כח, טו. ע"פ ישע' סה, כג.

צבלי סנהדרין ע"ג, ט.

החזן אומר:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֵלְמָא דְבְּרָא כְרַעוּתָהּ. וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּי דְכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעֵגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

שבה"ל שבת סי' קכ"ו.

מוחקר צנז"ר פ"ו, ה"ו חוס' ברכות דף ג' ט.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ. וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא: לְעֵלְא לְעֵלְא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא דְאִמְרֵן בְּעֵלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

שבה"ל תפילה סי' ת.

תרגום ירוש' ברא' מט, א; ע"פ דני' ב, כ.

אוינקלוס ד' כח, נג.

בר"ה החל בחול ממשיכים בעמוד 166, ובשבת בעמוד הבא.

¹ במד' רמ"ז ובולוניה: "חיי" ללא וי"ו.

בשבת אומרים:

תה' סע, יד.

סס פו, י

שנה"ל שנת
ס"ו קכו
בשס רש"י

וְאֲנִי תִּפְלַת־לִּי יְהוָה עַת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב־חַסְדֶּךָ
עֲנֵנִי בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ: כִּי־גָדוֹל אַתָּה וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת
אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ: אַחַד אֱלֹהֵינוּ גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קְדוֹשׁ
וְנוֹרָא שְׁמוֹ:

סס"ח ס"ו לו.

הוצאת ספר תורה

במ"י י, לה.

תה' מו, כז.

ישע"ג, ג.
תה' קלה, יג.
ישע"ו, כח.

ספר המנחות
ד"ה ושני
כלכו ס"ו לו.

וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוֹמְהוּ יְהוָה וַיִּפְצֹוּ אֲיֹבֵיךָ
וַיִּנְסוּ מִשְׁנֹאֵיךָ מִפְּנֵיךָ: קוֹמְהוּ עֲזַרְתָּה לָנוּ וּפְדוּנוּ לְמַעַן
חַסְדֶּךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר־יְהוָה מִירוּשָׁלַם: יְהוָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זְכָרְךָ לְדַרְוֹדֶר: יְהוָה חַפֵּץ לְמַעַן אֲדַקֵּן
יִגְדִיל תוֹרָה וַיֹּאדִיר:

תה' קי"ח, ס"ד.

הִלְלוּ יְהוָה אֹדָה יְהוָה בְּכָל־לֵבב בְּסוֹד יִשְׂרָאֵל וְעֵדָה:
גְּדִלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוֹשִׁים לְכָל־חַפְצֵיהֶם:
הוֹדוּהֶדֶר פִּעְלוֹ וְאֲדַקְתּוּ עֲמֶדֶת לְעַד: זְכַר עֲשֵׂה לְנַפְלְאוֹתַי
חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: טָרַף נֶתַן לִירְאָיו יִזְכַּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כַּח
מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יָדָיו אֵמַת
וּמִשְׁפָּט נְאֻמָּנִים כָּל־פְּקוּדָיו: סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם
בְּאֵמַת וַיִּשָּׂר: פְּדוּתוֹ שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוְּה־לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ
וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רְאשִׁית חֲכָמָהוּ יִרְאֵת יְהוָה שִׁכֹּל טוֹב לְכָל־
עֲשִׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֲמֶדֶת לְעַד:

סס לד, ד.

סס נט, ה.

סס, ט.

ש"ה ג, ב.

מס"ו יד, ה.

גְּדִלוֹ לִיהוָה אֵתִי וְנִרְוַמְתָּה שְׁמוֹ יַחְדָּו:
רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַדָּם רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא:
רוֹמְמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְדָשׁוֹ כִּי־קְדוֹשׁ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ: אֵין־קְדוֹשׁ כִּי־הוּא כִּי אֵין בְּלַתְךָ וְאֵין צוּר

כַּאלֹהֵינוּ: (כִּי מִי אֱלֹהֵי מַבְלְעֵי יְהוָה וּמִי צֹר זִוְלָתִי אֱלֹהֵינוּ):
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ- גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ- קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ:

וְתִגְלָה (וְתִרְאֶה) מַלְכוּתוֹ עָלֵינוּ מְהֵרָה- וְיַחֲזֹן וּיְרַחֵם¹
פְּלִיטָתָנוּ וּפְלִיטַת כָּל-עַמּוֹ (בֵּית) יִשְׂרָאֵל- וְיִתְנַנּוּ
(תְּמִיד) לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרִצּוֹן וְאָמְרוּ כָל-הָעַם אָמֵן-
הַכֹּל הֵבוּ גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ- וְתִנּוּ כְבוֹד לַתּוֹרָה:

מגביהים ספר התורה ואומרים²:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: תּוֹרָה
צְוֵה-לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כְּלַכֶּם הַיּוֹם:

כִּהֵן קָרְבֵּי יַעֲמֹד הַכֵּהֵן (או: אֵין כַּאֵן כִּהֵן יַעֲמֹד הַלּוֹי או:
יִשְׂרָאֵל) בְּרוּךְ³ שְׁנַתֵּן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל

בְּקִדְשָׁתוֹ- תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה
נְאֻמָּנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי-לֵב מִצְוֹת
יְהוָה בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם: יִרְאֵת יְהוָה טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד
מְשֻׁפְטֵי-יְהוָה אֲמַת צְדָקוֹ יַחֲדוּ: הָאֵל תְּמִים דָּרְכוּ אִמְרַת-יְהוָה
צְרוּפָה מְגֵן הוּא לְכֹל הַחַסִּים בּוֹ: דְּרַכֵּיהֶּ דְּרַכֵּי-נְעַם
וְכָל-נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: עֵץ-חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכִּיָּה
מְאֻשָּׁר: כִּי-בִי יִרְבּוּ יַמֵּיךָ וְיִוָּסְפוּ לְךָ שָׁנֹת חַיִּים: יְהוָה עֹז
לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֶךְ אֶת-עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

¹ במח' רמ"ז: תיבת "וירחם" לא מופיעה. ² במח' רמ"ז ובולוניה הגבהת התורה והפסוקים שאומרים אח"כ
עד "כלכם היום" לא מופיעים. עד מח' שד"ל הגבהת התורה מופיעה לאחר קריאת התורה- ואח"כ בכל
הסידורים מופיעה לפני קריאת התורה וכן נהוג היום. ³ במח' רמ"ז ובולוניה "ברוך שנתן תורה לעמו
ישראל בקדושתו" לא מופיע. וכן הפסוקים מספר משלי אינם מופיעים- הנוסח כאן הינו עפ"י המנהג האיטלקי
בירושלים, שערך הרב מ"ע הרטום, עמ' 13, ג.

תה"י, יח, לב.

מס"ו יד, ה.

ע"פ מס"ו
פ"ד, ה"ו.

ד"ל, לב, ג.

שנה"ל
ס"ו, עז.

ד"ב, ד, מד.
שס, לג, ד.
שס, ד, ה.

מס"ו פ"ד, ה.
ה"ח.

תה"י, יע, ס"ו.

שס, יח, לא.

משל"ג, חידות.

שס, ט, יח.
תה"י, כט, יח.

העולה לתורה פותח ומביט במקום שצריך לקרוא,
מכסה האותיות ומברך בקול רם:

יְהוָה עִמָּכֶם (הקהל עונה: **יְבָרְכֶךָ יְהוָה**)¹:

בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה הַמְּבָרֵךְ:

(הקהל עונה: **בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד**):

העולה חוזר ואומר: **בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד**:

רות 3, ד.

מס' סופרים
פי"ג, ה"ו.
ספרי פסקה
ש"ד ה'
כי שס.

סדו' רס"ג
עמ' שנטו
סה"ק סדר
קה"ת.

סדו' רס"ג
עמ' שנטו
רס"ש ברכות
פ"ז סו' כו.

מחבר במשני
מגילה 7, 3;
צבלי ברכות
יא, 3.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ
מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרַתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

בסיום הקריאה העולה יגלול את התורה ויברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ
תּוֹרַת אֱמֶת וַיְחַיֵּי עוֹלָם נֶטַע בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

מחבר במשני
מגילה 7, 3;
מס"ו פי"ג,
ה"ו.

ראב"ה ח"א
שו"ת סו'
קסא; שבה"ל
ענין תפילה
סו' מא;
סת"ר סו' ו.

ברכת הגומל²:

יברך בקול רם כדי שישמע הקהל ולכל הפחות י' אנשים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַגּוֹמֵל לַחַיִּבִים
טוֹבוֹת. שְׂגָמְלָנִי כָּל־טוֹב:

ע"פ צבלי
ברכות 77
דף, 3.

סה"ת סוף
סו' נח.

הקהל עונה:

מִי שְׂגָמְלָךְ כָּל־טוֹב. הוּא יְגַמְלָךְ כָּל־טוֹב לְעַד סְלָה. יוֹרְדוּ
לִיהוָה חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבָנֵי אָדָם:

הפרדס שער
הרח"ה.
תה' קז, ת.

סת"ר
נספחים
סו' ג.

¹ במד' רמ"ז וכולוניא: לא מופיע. ² במד' רמ"ז וכולוניא: לא מופיע.

פרשת וילך

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל:
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֵּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם
 לֹא־אוּכַל עוֹד לְצֵאת וּלְבוֹא וַיְהִי וְאָמַר אֵלָי לֹא תֵעָבֶר
 אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ הוּא־יִשְׁמָד
 אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתֶם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ
 כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: לֹוי וְעָשָׂה יְהוָה לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחֹן
 וּלְעוֹג מַלְכֵי הָאֲמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם: וּנְתַנֶּם
 יְהוָה לְפָנֵיכֶם וְעַשִׂיתֶם לָהֶם כְּכָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתְכֶם:
 חֲזַקוּ וְאַמְצוּ אֶל־תִּירָאוֹ וְאֶל־תַּעֲרִצוֹ מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 הוּא הַהֵלֶךְ עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ: ^ס יִשְׂרָאֵל וַיִּקְרָא
 מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינַי כָּל־יִשְׂרָאֵל חֹזֵק וְאַמִּץ כִּי
 אַתָּה תָּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
 לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם וְאַתָּה תִּנְחַלְלֶנָּה אוֹתָם: וַיְהוָה הוּא הַהֵלֶךְ
 לְפָנֶיךָ הוּא יְהִי עִמָּךְ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ לֹא תִירָא וְלֹא
 תַחַת: וַיִּכְתַּב מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָה אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי
 לֵוִי הַנִּשְׁאִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיַּצֵּו
 מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שִׁבְעַת שָׁנִים בְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה
 בְּחַג הַסְּכּוֹת: בָּבוֹא כָּל־יִשְׂרָאֵל לִרְאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל
 בְּאֲזִינֵיהֶם: הִקְהֵל אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
 בְּשַׁעֲרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וַיִּרְאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
 וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת: וּבְנִיֵּיהֶם אֲשֶׁר
 לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וּלְמַדּוֹ לִירְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים
 אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאָדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן
 שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:

ד"ר ל"ה, ח"י"ג

פרשת האזינו

דב' לז, ט"ז.

הקריאה
היא:
הלל אדני.

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְרֵהּ
יַעֲרֹף כַּמָּטָר לְקַחֵי
כַּשְׁעִירִים עַל־דָּשָׁא
כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא
הַצּוֹר תַּמִּים פִּעֵלוֹ
אֵל אֲמוֹנָה וְאֵין עֵז
שָׁחַת לוֹ לֹא בָנָיו מוֹמֵם
הֲלִיְהוֹה תִּגְמְלוּ־זֹאת
הַלֹּא־הוּא אֲבִיךָ קִנְיָךְ
זָכַר יְמוֹת עוֹלָם
שָׁאַל אֲבִיךָ וַיִּגְדֹּךְ
בְּהִנָּחַל עֲלִיוֹן גּוֹיִם
יַצֵּב גְּבֻלַת עַמִּים
כִּי חֶלֶק יְהוָה עִמּוֹ
יִמְצְאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר
יִסְבְּגֵהוּ יְבוֹנְגֵהוּ
כְּנֹשֶׁר יַעִיר קִנּוֹ
יִפְרֹשׁ כְּנֹפָיו יִקְחֵהוּ
יְהוָה בְּרֵד יִנְחֵנוּ

וּתְשַׁמַּע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי:
תִּזְלַל כַּטַּל אִמְרֵתִי
וּכְרִבִּיבִים עַל־יַעֲשׂוּבִי:
הָבֹו גְדֹל לֹא־הֵינּוּ: לוֹי
כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט
צְדִיק וַיִּשֶׁר הוּא:
דּוֹר עַקֵּשׁ וּפְתִלְתֵּל:
עִם נָבֵל וְלֹא חָכֵם
הוּא עֲשׂוֹךְ וַיִּכְנַנְךָ: יִשְׂרָאֵל
בָּיְנוּ שָׁנוֹת דִּרְ־וֹדֵר
זְקִנֶיךָ וַיֹּאמְרוּ לָךְ:
בְּהַפְרִידוֹ בָּנָי אָדָם
לְמַסְפָּר בָּנָי יִשְׂרָאֵל:
יַעֲקֹב חֶבֶל נִחַלְתּוֹ:
וּבְתָהוּ יִלַּל יִשְׁמֹן
יִצְרָנְהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָיו:
עַל־גּוֹזְלוֹ יִרְחֹף
יִשְׂאֵהוּ עַל־אֲבָרְתּוֹ:
וְאֵין עִמּוֹ אֵל נִכְרֵ:

מי שברך לעולה לתורה:

מִי שֶׁבֵרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב. הוּא יְבָרַךְ אֶת־כָּבוֹד
רַבִּי... שְׂמֵתִנְדֵּב... לְמַנוּחַת נַפְשׁ... וְלַמְנוּחַת נַפְשׁ כָּל־קְרוֹבָיו
שְׂמֵתוֹ וְכָל־שְׂאֵר שְׂכָבֵי עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל. לְחַיֵּי... וְלַחַיֵּי כָּל־בָּנָי בֵּיתוֹ
וְלַחַיֵּי כָּל־קְרוֹבָיו וְאוֹהֲבָיו וְלַחַיֵּי כָּל־הַקְהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה. וּבְשִׁכְר
זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמְרֵהוּ וַיִּצְלֵלְהוּ מִכָּל־צָרָה וְצוּקָה. וַיִּשְׁלַח

בְּרָכָה רְחוּה וְהַצְלַחַה בְּכָל־מַעֲשֵׂי יָדָיו. וּבְרָכָהוּ וּיְכַתְּבֵהוּ בְּסֵפֶר
חַיִּים טוֹבִים עִם־כָּל־יִשְׂרָאֵל אָחָיו. וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן:

ט"פ דכ"ר
סוף פרו' יא.

ט"פ ישעי'
לח, כ.

יְהִי רָצוֹן לְפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים לְכוֹנֵן אֶת־בֵּית חַיִּינוּ.
וּלְהַשִּׁיב שְׂכִינְתֵנוּ בְּתוֹכוֹ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ.
וְנֹאמַר אָמֵן:

ט"פ סרט"ג
ח"א ס"י ק.

יְהִי רָצוֹן לְפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים לְרַחֵם עַל פְּלִיטָתֵנוּ. וְלַעֲצֹר
אֶת־הַמַּגָּפָה וְהַמְשַׁחִית מֵעַלֵינוּ וּמֵעַל בְּתִינוּ. וּמֵעַל
כָּל־עֵדֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים לְקַיֵּם לָנוּ אֶת־כָּל־חֻמְי
יִשְׂרָאֵל. הֵם וּבְנֵיהֶם (וּנְשֵׂיהֶם) וְתַלְמִידֵיהֶם
וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם. שֶׁבְּכָל־מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם. וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֵי אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת
טוֹבוֹת (יְשׁוּעוֹת) וְנִחְמוֹת. מְהֵרָה מֵאֲרַבַּע כַּנְפוֹת
הָאָרֶץ. וְנֹאמַר אָמֵן:

ישעי' יא, יב.

אָחֵינוּ יִשְׂרָאֵל וְאֲנוּסֵי יִשְׂרָאֵל (וְאֲסִירֵי יִשְׂרָאֵל). הַנְּתוּנִים
בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה. הַמְקוּם (בְּרַחֲמָיו) יְרַחֵם וְיַחֲזֹן
אוֹתָם (וְאוֹתָנוּ) בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. וְיוֹשִׁיעֵם וְיוֹשִׁיעֵנוּ.
וְיוֹצִיאֵם וְיוֹצִיאֵנוּ מִצָּרָה לְרוּחָה. וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה (בְּקָרוֹב).
וְנֹאמַר אָמֵן:

יְהִי־חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כְּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ¹: כִּי־לָךְ יְהוָה
הוֹחַלְתִּי אֶתְּךָ תַעֲנֶה אֲדַנִּי אֱלֹהֵי: לְמַעַן יַחֲלִצֵנוּ יְדִידֶיךָ
הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי: (מִגִּנְנוּ רָאָה אֱלֹהִים וְהִבִּט פָּנָי מִשִּׁיחֶךָ:

תה' לג, כב.
שם לח, טז.
שם ס, ז.

שם פד, י.

¹ במד' רמ"ז מופיע רק הפסוק הראשון.

לֹא-אֲמוֹת כִּי-אֲחִיָּה וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמַּלְאָךְ
יַעֲנֵנוּ בְיּוֹם-קְרָאֵנוּ:

מחזירים את ספר התורה ואומרים:

בַּחֲוָרִים וְגַם-בְּתוֹלוֹת זְמָנִים עַם-נְעָרִים¹: יִהְלְלוּ אֶת-שֵׁם
יְהוָה כִּי-נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל-אֲרֶץ וְשָׁמַיִם:
וַיֵּרָם קָרְוָן לְעַמּוֹ תִּהְלֶה לְכָל-חַסִּידָיו לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קָרְבוֹ
הַלְלוּ-יָהּ: מִהֲלֵל אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֵיבֵי אוֹשָׁע: וּבְנַחְהָ יֹאמֶר
שׁוֹבָה יְהוָה רַבְבוֹת אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדְּךָ
אֶל-תְּשֻׁב פָּנָי מְשִׁיחֶךָ: כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי
אֶל-תַּעֲזוּבוּ: עֵץ-חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ וְתִמְכֶינָה מֵאֲשֶׁר:
דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי-נֶגַע וְכָל-נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְנִשְׁוֹבָה חַדָּשׁ יִמֵּינוּ כְּקֶדֶם: תּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים- לְכַלְנוּ חַיִּים-
כִּי-עֲמֹךָ מְקוֹר חַיִּים:

החזן אומר:

וַיִּתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא- בְּעֵלְמָא דְּבָרָא כְרַעוּתָהּ-
וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל-בֵּית-
יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב- וְאָמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ- לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ-
וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה
וַיִּתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא:
לְעֵלָא לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא- שִׁירְתָּא- תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא
דְאֵמִירָן בְּעֵלְמָא- וְאָמְרוּ אַמֵּן:

תהי קוים תי
שם כ, י

תהי קומת
יב"ד.

ש"צ כב, ד
צמ"י ל, ה

תהי קלכ, ו

משל"ד, ז

שם ג, יח

שם, ט
אי"ב, ט, כח

תהי לו, י

מוכר צמס"ו
פ"ו, ט"ו
תוס' צרכות
דף ג, ח

תרגום ירוש'
צרח' מט, א;
ע"פ דני' צ, ב

לונקלוס צד'
כת, נג

סמנט"ו
ס"ו טו

סה"ת ס"ו לו

שכה"ל תפילה
ס"ו ת

¹ במח' רמ"ו ובולוניה הפסוק הראשון לא מופיע. וכן מ"ב בעבור דוד עבדך" וכו'. והנוסח כאן הוא לפי הרב מ"ע הרטום, בחוברת המנהג, עמ' 13 וראה שם בהערה (1) שבשעת הדחק אפשר לקצר.

תהי' נא, ת.

אֲדַנִּי שְׁפַתִּי תִפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

צבלי ברכות
דף ט, ב.

צבלי ברכות
דף כט, א.
שמו"ג, ו.
צ"ג, י, ח.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי
אֲבֹרָהֶם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדֹל
הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה
אֶת־הַכֹּל וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת. וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּיָהֶם
לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מכילתא דר"י
שמו"ג פ' טז.

צבלי ברכות
דף לג, ב.
צ"ג, יד, ב.

סרע"ג: ע"פ
סדו' רס"ג
עמו"ב, רב.

זְכַרְנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים. וְכִתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים.
לְמַעַן אֵל חַי. מֶלֶךְ¹ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶגֶן אֲבֹרָהֶם:

מס"ו פ"ט, ט.
ה"ו מנח"ז
סי' שסז צ"ג
רבנן סבוראי
סת"ר סי' עג.

צ"ג רצה
פ' לט; צבלי
פסחים דף
קח, ב; שבה"ל
תפילה סי' יח.

אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם אֲדַנִּי. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב
לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד.
מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמֵי רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.
מְתִיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אַמּוֹנְתוֹ לְיִשְׂרָאֵל עֲפָר. מִי־כְמוֹךָ
בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמָה לָךְ. מֶלֶךְ מְמִית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ
לָנוּ יְשׁוּעָה:²

ישע"ב סג, א.

ע"פ צבלי
תענית דף
ג, א; הגדה
צ"ג פ' מד;
סרע"ג ח"א
סי' לה.

ש"א ב, ו.

סרע"ג:
סת"ר סי' עג.

מִי כְּמוֹךָ אֵב הֶרְחַמִּים. זְכוֹר יִצְוֹרֶיךָ בְּרַחֲמִים. מְמִית
וּמְחַיֶּה. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
מְחַיֶּה הַמֵּתִים:

מס"ו פ"ט, ט.
ה"ו מנח"ז
סי' שסז צ"ג
רבנן סבוראי
ש"א ב, ו.
שבה"ל תפילה
סי' יח צ"ג
אגדה.

החזן והקהל אומרים בחזרה:

כָּתָר יִתְּנוּ לָךְ הַמוֹנֵי מִעֲלֵה עֵס־קְבוּצֵי מַטֶּה. יַחַד כָּלָם
קָדְשָׁה לָךְ יִשְׁלְשׁוּ. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר עַל־יַד נְבִיאָךְ. וּקְרָא
זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר. קו"ח: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא

צבלי ברכות
דף כא, ב.

פרקי היכלות
רבתי מנפ' ג'
ולו"ך.

תוספתא
ברכות
פ"א, ה"ט.

סרע"ג: ר"ח
מגילה דף
יג, ב.
ישע"ב, ו, ג.

¹ במח' רמ"ז ובולוניה תיבת "מלך" לא מופיעה. במח' ויניציאה שפ"ו, בהערת שוליים, נכתב שיש מוסיפים "מלך" ומשמטים "גואל", וכן הוא מנהג אשכנז, וכאן הנוסח כמח' שד"ל. ² במח' רמ"ז נוסף: "בְּקָרוֹב".

יח"ג, יב. יח"ח, ח: קו"ח: בְּרוּךְ כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: חזן: לְעַמְתָּם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ. קו"ח: בְּרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: חזן: וּבְדַבְּרֵי קִדְשׁוֹ כְּתוּב לֵאמֹר. קו"ח: ימֵלֶךְ יְהוָה לְעוֹלָם. אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדָר וְדָר. הִלְלוּ־יָהּ:

סרע"ג. לְדָר וְדָר נִגִּיד גְּדֻלָּתוֹ. וּלְנִצְחַח נִצְחֵים קִדְשֵׁיךָ נִקְדִּישׁ. וּשְׁבַחְךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא־יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי־אֵל מֶלֶךְ גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה:

סרע"ג ח"ב, ס"ו קה; סת"ר ס"ו ע"ג. וּבִכֵּן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל־כָּל־מַעֲשֵׂיךָ וְאֵימַתְךָ עַל־כָּל־מַה־שִּׁבַּרְתָּ אֶת־. וַיִּירֶ־אֱוֹף כָּל־הַמַּעֲשִׂים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל־הַבְּרוּאִים. וַיַּעֲשׂוּ כָּל־סֵם אֲגָדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנְךָ בְּלִבְבֵי שָׁלֵם. כִּמָּה שִׁידַעְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשְּׁלֵטוֹן לְפָנֶיךָ עַז בְּיָדְךָ¹ וּגְבוּרָה בְּיַמִּינְךָ. וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל־כָּל־מַה־שִּׁבַּרְתָּ:

וּבִכֵּן תֵּן כְּבוֹד יְהוָה לְעַמְּךָ. תְּהִלָּה לִירְאֵיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֵׁיךָ. וּפְתַחֲוֹן פֶּה לְמִיִּחֲלִים לָךְ. שְׂמֵחָה לְאַרְצְךָ. שְׂשׂוֹן לְעִירְךָ. וְצַמִּיחוֹת קָרֵן לְדוֹד עַבְדְּךָ וְעֵרִיכוֹת נֵר לְבֵן־יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחְךָ בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ:

וְאִזְ צַדִּיקִים יִרְאוּ וַיִּשְׂמְחוּ וַיִּשְׂרִים יַעֲלוּ. וַחֲסִידִים בְּרַנָּה יִגִּילוּ. וְעוֹלָתְךָ תִּקְפֹּץ פִּיךָ וְכָל־הַרְשָׁעָה כָּלָה כְּעָשָׂן תִּכָּלֶה. כִּי תַעֲבִיר מִמְּשָׁלַת זְדוֹן מִן־הָאָרֶץ. וְתִמְלֹךְ אַתָּה יְהוָה לְבַדְּךָ עַל־כָּל־מַעֲשֵׂיךָ. עַל־יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל־צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. כְּכַתוּב בְּדַבְּרֵי קִדְשׁוֹ. יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם. אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדָר וְדָר. הִלְלוּ־יָהּ: וְכַתוּב. וַיִּגְבֶּה יְהוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדָּשׁ בְּצַדִּיקָה: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

סה' קטנ"ג, ט.

צבלי ברכות יב, ג; סרע"ג ח"ב ס"ו קטנ"ג שצה"ל ס"ו סה; סת"ר ס"ו ע"ג.

¹ במח' רמ"ז: איתא "בְּיָדְךָ", ואין זה תואם עם כללי הדקדוק. וכאן תוקן ע"פ מח' בולגניא.

ע"פ דב' ז, ת.
ע"פ תה'
קמט, ה.

ע"פ ירמ'
יד, ט.

זכר צבלי
יונל 77
פ, 3;
סדו' רס"ג
עמ' ריעו;
סת"ר סו' עג.

**אֶתְּהָ בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים. אֶהְבֵּת אֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ
וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְשׁוֹנוֹת. קִדְּשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
וּקְרַבְתָּנוּ מִלְּכָנוּ לְעַבֹדְתֶךָ. וְשָׁמְךָ¹ הַגְּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא
עָלֵינוּ קִרְאתָ:**

רל"ש מס'
ר"ה פ"ד צשס
ר' פלטוי גאון.

ע"פ ויק'
כג, כה.
ויק' כג, כה.

ע"פ סדו'
רס"ג
עמ' ריעו;
סת"ר סו' עג.

מס"ו סופרים
פ"ט, ה"ה;
סרע"ג ח"צ
סו' קה;
סת"ר סו' עג.

**וּתְתַן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בשבת: שַׁבְּתוֹת לְמַנוּחָה
(וּמוֹעֲדִים לְשִׁמְחָה וְחַגִּים וְזִמְנִים לְשִׁשּׁוֹן. אֶת־יּוֹם
(בשבת: הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יּוֹם) הַזְּכָרוֹן הַזֶּה. יוֹם תְּרוּעָה (בשבת:
זְכָרוֹן תְּרוּעָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכַר לְיִצְיַאת מִצְרָיִם:**

מס"ו סופרים
פ"ט, ה"ה;
סרע"ג ח"צ
סו' קה;
סת"ר סו' עג.

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֵא. יִגְיַע. וְיִרְאֶה
וְיִרְצֶה. וְיִשְׁמַע. וְיִפְקֹד. וְיִזְכֹּר זְכָרוֹנָנוּ וְזְכָרוֹן
אֲבוֹתֵינוּ. וְזְכָרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְזְכָרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן־דָּוִד
עַבְדְּךָ. וְזְכָרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ (לְפָלִיטָה)
לְטוֹבָה. לְחַן וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן בְּיוֹם (בשבת: הַשַּׁבָּת
הַזֶּה וּבְיוֹם) הַזְּכָרוֹן הַזֶּה. זְכָרְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה.
וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. בְּדַבַּר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. וְחֹס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי
אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:**

ע"פ ויק'
כג, כה.
שנה"ל תפילה
סו' כג.
ע"פ דה"צ
כ, יב.
ע"פ נחמ'
ט, לא.

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָעוֹלָם כָּלוּ
בְּכַבֹּדְךָ. וְהַנְּשֵׂא עַל־כָּל־הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ.
וְהוֹפֵעַ בַּהֲדָר גָּאוֹן עֲזָךְ. עַל־כָּל־יּוֹשְׁבֵי תֵבֶל אֲרָצְךָ. וְיַדַּע
כָּל־פְּעוּל² כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּו. וְיָבִין כָּל־יִצּוֹר כִּי אַתָּה יִצְרָתוּ.
וְיֹאמְר³ כָּל־אִשֶּׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ. יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ
וּמְלִכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה:**

סרע"ג ח"צ
סו' קה;
סדו' רס"ג
עמ' ריעו;
סת"ר סו' עג.

תה' קג, יט.

1 במח' רמ"ו ובולגניא: איתא "ישמך". 2 במח' רמ"ו ובולגניא: איתא "פועל". 3 במח' רמ"ו ובולגניא: איתא "ויאמר".

וְהִשְׁאֲנֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־בְּרַכַּת מוֹעֲדֶיךָ. לְחַיִּים
וְלִשְׂמֹחָה וְלִשְׁלוֹם כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְרָצִיתָ
לְבָרְכֵנוּ. כֵּן תְּבָרְכֵנוּ סְלֵה. קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ
בְּתוֹרָתְךָ. שִׁבְעֵנוּ מְטוֹבָךָ. שִׁמְחֵנוּ בִישׁוּעַתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (בשבת: בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן (בשבת: שִׁבְתוֹת ו) מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ.
וְדַבְּרֶךָ אֵמֶת וְקִים לְעֵד. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֱלֹהִים
אֶתְּהָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ. מְקַדְּשׁ
(בשבת: הַשַּׁבָּת ו) יִשְׂרָאֵל וַיּוֹם הַזְּכָרוֹן:

מס' סופרים פ"ט, ה"ה. דב' טז, ח. סדו' רס"ג עמ' ריע. ראה סדו' רס"ג עמ' רכ. תענית דף כה, ג. סת"ר ס' עג.

זכר ציוש' זרכות פ"ט, ה"ג; סרע"ג ח"ב ס' קז; סת"ר ס' עג.

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְאַל־תִּפְּלֹתֶם שְׁעָה.
וְהָשֵׁב הָעֲבוּדָה לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ. וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל
וְתִפְּלֹתֶם מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִּמְכַּל בְּרָצוֹן. וְתֵהִי לְרָצוֹן תְּמִיד
עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבְךָ לְצִיּוֹן
וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאֶז. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמְּחַזֵּיר בְּרַחֲמָיו שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

סרע"ג ח"ב ס' קה. תוס' מנחות דף ק"ו, א ד"ה ומיכאל. ע"פ מו"כ ד, יא. שבה"ל תפילה ס' יח ע"ב אגדה.

ע"פ מנ"ד תה" ט, ח.

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שְׂאֵתָה
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֵלֵהִי אֲבוֹתֵינוּ. עַל־חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ וְעַל־
נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ.

בחזרה כשהחזן אומר "מודים" צריכין כל הציבור לשוח עמו ואומרים "מודים דרבנן":

מוֹדִים בּוֹרְעִים וּמְשַׁתַּחֲוִים
אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
אֱלֹהֵי כָּל־בְּשָׂר. יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית. בְּרַכּוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ. עַל
שְׁהַחַיֵּיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תַּחֲזִינָנוּ וְתַאֲסוּף גְּלוּתֵינוּ מֵאַרְבַּע
כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. וְנָשׁוּב לְשִׁמּוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת וּבְלִבָּב
שָׁלִים. עַל שְׁאֵנוּ מוֹדִים לָךְ. (בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת):

פסקי רי"ז זרכות פ"ג ה"ב אות ז; שבה"ל תפילה ס' כג. ע"פ צגלו סוטה דף מ, א. ירמ' לג, כז. ישע' יא, יב. תה" קטו, ה. מ"ב כ, ג.

דה"א כט, יג. ע"פ ספרי צמ" פ' קלט. ע"פ ספרי זרכות פ"ה, ה"ה.

וְעַל-נְסִיךְ שְׁבָכְל־יּוֹם וַיּוֹם עַמָּנוּ וְעַל-נַפְלְאוֹתֵינוּ
 וְטוֹבוֹתֵינוּ שְׁבָכְל־עֵת. עָרַב וּבָקֵר וְצִהָרִים. הַטּוֹב כִּי
 לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הַמְרַחֵם כִּי לֹא-תָמוּ חֲסָדֶיךָ וּמַעֲוָלָם
 קָנִינוּ לָךְ. לֹא-הִכְלַמְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְלֹא-עֲזַבְתָּנוּ וְלֹא-
 הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ מִמָּנוּ:

תה"ו נה, יח.
 ע"פ חז"ל
 ג, כג.
 סרע"ג ח"א
 ס"א לטו.
 ע"פ ישעי'
 סד, ה.

ע"פ סדו'
 רס"ג עמ"ו רכ.
 ע"פ יח'
 יד, כח.

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת-כַּעֲסֶךָ. כֵּלָה דְבַר וְחָרַב וְרָעַב
 וּשְׁבִי וּמִשְׁחִית וּמִגְפָּה וְכַל-מַחְלָה מֵעַלֵינוּ וּמֵעַל
 כָּל-בְּנֵי בְרִיתֶךָ. עַל-כֵּלָם יִתְבָּרַךְ וַיִּתְרוֹמַם שְׁמֶךָ מִלְּכַנּוֹ
 תָמִיד. כָּל-הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה. וַיְהִלְלוּ לְשִׁמְךָ הַטּוֹב
 בְּאֶמְתָּ. וּכְתוּב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל-בְּנֵי בְרִיתֶךָ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נִאֲמָה לְהוֹדוֹת:

סרע"ג ח"ב
 ס"א קה:
 שצה"ל ח"ה
 ס"א רפג
 סת"ר ס"ו עג.
 מח' ויטרי
 ס"א שכ"ז צבס
 רצקן סבורא"י
 ע"פ סדו'
 רס"ג עמ"ו רכ.
 סת"ר ס"ו עג.

שצה"ל תפילה
 ס"א יח צבס
 אגדה.
 ע"פ תה'
 יב, יא.

שִׁים שְׁלוֹם. טוֹבָה וּבִרְכָה. (חַיִּים). חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים.
 עַלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל עֲמָךְ. בְּרַכְנוּ אֲבֵינוּ כָּלֵנוּ
 כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי בְאוֹר פְּנִיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ.
 תּוֹרַת חַיִּים. אֶהְבֶּה וְחֶסֶד. צְדָקָה. בְּרָכָה. יִשׁוּעָה וְרַחֲמִים
 וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ (לְבָרְכֵנוּ) וּלְבָרַךְ אֶת-
 כָּל-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תָּמִיד בְּכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ:

תה"ו פטו, עז.
 ע"פ משל'
 ד, יג.
 ע"פ דצ'
 כו, עו.

שצה"ל ענין
 תפילה ס"ו כד.

בְּסִפָּר חַיִּים. בְּרָכָה וְשְׁלוֹם. פִּרְנָסָה טוֹבָה וַיִּשׁוּעָה
 וְנַחֲמָה. חַן וְחֶסֶד נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ. אָנוּ
 וְכָל-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלְשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה. הַמְּבָרַךְ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם. (אָמֵן):¹

מס"ו פ"ו עג.
 ר"ג מחו"ו
 ס"א שכ"ז צבס
 רצקן סבורא"י.
 שצה"ל תפילה
 ס"א יח צבס
 אגדה.

ע"פ סדו'
 רס"ג עמ"ו רכ;
 צה"ג ס"א א'
 הל' ברכות
 פ"ה עמ"ו נ"ט;
 סת"ר ס"ו עג.
 ע"פ תה'
 כט, יא.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה לא מופיע אמן אולם בהנחיות לדין עניית אמן נאמר: "אבל בסוף ברכתיו רשאי לענות אמן" ועיין שו"ע או"ח סימן רט"ז ס"א.

הנוהגין לומר "אלקי נצור", יאמרו פסוק זה לאחריו. ובחזרה החזן אומר אותו בלחש:

יְהִי לְרִצּוֹן אֱמִרֵי־פִי וְהִגִּיזֵן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: 33לי ברכות
דף ט, ב.

ויש נוהגין לומר:

אֱלֹהֵי נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעָה וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מִרְמָה וּלְמַקְלָלִי ט"פ תה"ו
לד, יז.

נְפֹשֵׁי תְדוּסִים וּלְמִצּוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשֵׁי וְנַפְשֵׁי כַּעֲפָר לְכָל תַּהֲיָה יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁפָל־הַקָּמִים עָלַי ט"פ ש"ב
יח, לב.

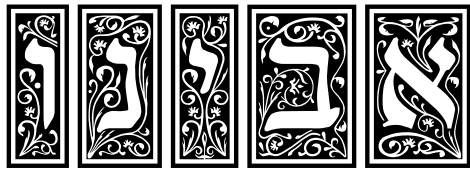
לְרַעָה תִּפְרַע עֲצָתְסָם וּתְמַלְקֵל מַחְשָׁבוֹתֵסָם וְכֵן יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁתַּפְּתַח לִי שְׁעָרֵי תוֹרָה שְׁעָרֵי חֲכָמָה שְׁעָרֵי בִּינָה שְׁעָרֵי דָעָה שְׁעָרֵי פְרָנְסָה וְכַלְכָּלָה שְׁעָרֵי חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

יְהִי לְרִצּוֹן אֱמִרֵי־פִי וְהִגִּיזֵן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי: 33לי ברכות
דף ח, א.

פוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת וחוזר לשמאלו, ואחר כך לימינו ואומר:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אָמֵן: ט"פ 33לי
יומא דף נג, ב.

(יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׁתַּבְּנֶה² בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ): רמ"א ח"ח
ס"ו קג ס"א.

33לי תענית
דף כה, ב;
סרע"ג.

סרע"ג ח"ב
ס"ו קה;
ס"ה ס"ו לו.

מִלְכָנוּ חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ³:
אָבִינוּ מִלְכָנוּ אֵין לָנוּ מִלְךְ אֱלֹא אַתָּה:

¹ במח' רמ"ו ובלונאי הנחיה זו מופיעה קודם "יהיו לרצון אמרי פי", וכן איתא בספר תניא רבתי, ס"ה ה', ענין התפילה. ועיין שו"ע או"ח סימן קכ"ב וקכ"ג סעיף א'. ² בתנ"ו ולא ביו"ד. שיערי תשובה או"ח ס"ו קכג, ס"ק ג', בשם מהר"ם די לונאנו וכך מנהגנו. ³ בשבת מדלגין על "אבינו מלכנו חטאנו לפניך" עפ"י מח' שד"ל ח"ב דף ל"ח, וחוברת המנהג של הרב מ"ע הרטום, וכן איתא להדיא בספר התדיר, לקראת סוף ס"ו לו.

	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	בְּטַל מִמֶּנּוּ (כָּל-) גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת (וְרַעוֹת):
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	חֲדָשׁ עָלֵינוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	חֲדָשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	בְּטַל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	הַפֵּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחֹלֵי עַמְּךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	עֲצוֹר (נ"א: מִנַּע) מִגְּפָה מִנַּחֲלַתְךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	כִּלְהַ דְּבַר וְחָרַב וְרָעַב וְשָׁבִי וּמַשְׁחִית
			וּמִגְּפָה מִבְּנֵי בְרִיתְךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	זְכוֹר כִּי־עָפָר אָנֹכְנוּ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	קָרַע רוּעַ גְּזֵר דִּינֵנוּ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	מְחֹק שְׁטֵר חוֹבוֹתֵינוּ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	סָלַח וּמְחֹל לְעוֹנוֹתֵינוּ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	מְחַה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ
			מִנְּגֵד עֵינֶיךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	הַחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	אַל־תְּשִׁיבֵנוּ רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	זְכַרְנוּ בְּזַכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר זְכוּיֹת:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר פְּרִנְסָה וְכִלְכָּלָה:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	כְּתַבְנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה וְכִפְרָה:
	מְלַכְנוּ	אָבִינוּ	הִצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב:

ט"פ תה"ו
קעב, כה.ט"פ יחז"ל
יד, כה.

תה"ו קג, יד.

אָבִינוּ מַלְכֵנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ:
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת־תַּפְּלָתֵנוּ:
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן אֵם לֹא־לְמַעַנֵנוּ:
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֵךְ הַגְּדוֹל.
 הַגְּבוֹר וְהַנּוֹרָא:
 אָבִינוּ מַלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וַחֲסְדֶיךָ
 הַגְּדוֹלִים וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

ראש מנחה
(ורשח) ב'ר'
פ'ר' ושלח
ס'י ט.
ע"פ תה'
קט, כא.

ע"פ מנח'י
ד'ר"י מס'
שירה פ'ר' ה.

החזן אומר:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֵלְמָא דְבִרְא כְרַעוּתָהּ.
 וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיִמִיכוּן וּבְחַיִּי דְכָל־
 בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוכר צמס"ו
פ"י, ס"ו,
תוס' ברכות
ד' ג, ה.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלְמָא וְלְעֵלְמֵי עֵלְמֵי יִתְבָּרַךְ. שנה"ל תפילה
ס'י ת.

תרגום ירוש'
ברא' מע, א;
ע"פ דני' ב, כ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
 וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
 לְעֵלְא לְעֵלְא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁיר־תָּא. תְּשַׁבְּחָתָא
 וּנְחַמְתָּא דְאִמִּירָן בְּעֵלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:
 תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוֹתְהוֹן דְכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל. קָדָם
 אֲבוּהוֹן דְבִשְׁמֵי־א. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אוינקלוס דב'
כת, מנ.

ע"פ תרגום
מ"ח ה, מה.
תרגום ירוש'
שמ' א, יע.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמֵי־א וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל־
 כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
 וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

אוי' כה, ב.
ע"פ ישעי'
ק, ה.

אם יש בביה"כ אדם החייב באמירת קדיש, אומרים מזמור של יום (לעיל מעמ' 143 ואילך) וקדיש יתום:

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְּבָרָא כְּרַעוּתָהּ. וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית-יִשְׂרָאֵל בְּעִגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוחקר במס'ו'
פ"ו, ס"ו;
תוס' ברכות
דף ג, ה.

שנה"ל תפילה
ס"ו ת

יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא יִתְבְּרַךְ.

תרגום ירוש'
ברא' מט, ה;
ט"פ דני"ג, כ.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן-כָּל-בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנִחְמָתָא דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אוניקלוס דב'
כת, מנ.

יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן-שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

ליו' כה, ג.
ט"פ ישע'
כו, ה.

ואומרים בנחת:

**יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם-אַבְתָּינוּ
אֶל-יַעֲזֹבָנוּ וְאֶל-יִטְשָׁנוּ:**

מ"ג ת, ט.

ובשבת אומרים בנחת:

**בְּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר
דִּבֶּר לֹא-נִפְּלָ דְדִבֶּר אֶחָד מִכֹּל דְּדִבְרוּ הַטּוֹב אֲשֶׁר
דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ: יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כְּאֲשֶׁר
הָיָה עִם-אַבְתָּינוּ אֶל-יַעֲזֹבָנוּ וְאֶל-יִטְשָׁנוּ:**

מ"ג ת, נרמ.

בא' של ר"ה (בב' אם חל יום א' בשבת), אחר מנחה, נוהגים לומר 'סדר תשליך' על יד הים או נהר או אגם או באר מים.

מִי־אֵל כְּמוֹךְ נִשְׂא עֵוֹן וְעֵבֶר עַל־פְּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית נַחֲלָתוֹ
 לֹא־הֶחְזִיק לְעַד אַפּוֹ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יִרְחַמֵּנוּ
 וְכַבֵּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל־חַטָּאוֹתֶם: תַּתֵּן אִמַּת
 לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּינוּ מִיְמֵי קֶדֶם:

מִן־הַמַּצַּר קָרָאתִי יְיָ עֲנֵנִי בְּמִרְחַב יָהּ: יְהוּה לִי לֹא אִירָא
 מִה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְהוּה לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשֹׁנְאֵי
 טוֹב לַחֲסוֹת בִּיהוּה מִבְּטַח בְּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בִּיהוּה
 מִבְּטַח בְּנָדִיבִים:

רַנְּנוּ צְדִיקִים בִּיהוּה לְיִשְׂרָאֵל נְאוּה תְהִלָּה: הוֹדוּ לַיהוּה
 בְּכִנּוֹר בְּנִבְל עֲשׂוֹר וּזְמִרוֹלוֹ: שִׁירוּלוֹ שִׁיר חֲדָשׁ
 הֵיטִיבוּ נֶגֶן בְּתִרְוַעָה: כִּי־יִשְׂרָר דְּבַר־יְהוּה וְכָל־מַעֲשָׂהּ
 בְּאִמּוֹנָה: אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוּה מִלְּאֵה הָאָרֶץ:
 בְּדַבַּר יְהוּה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פָּיו כָּל־צְבָאָם: כִּנֹּס כַּנֹּד מִי
 הַיָּם נָתַן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירָאוּ מִיְהוּה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ
 יִזְכְּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תְבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא־צְוָה וַיַּעֲמַד:
 יְהוּה הִפִּיר עֲצַת־גּוֹיִם הִנְיָא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהוּה
 לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לְבָבוֹ לְדָר וְדָר: אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֲשֶׁר־יְהוּה
 אֱלֹהֵי הָעָם בְּחָר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשְׁמַיִם הִבִּיט יְהוּה רְאָה
 אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הַשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:
 הַיַּצַּר יַחַד לְבָם הַמְבִּין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵיךְ־הִמְלִיךְ נוֹשַׁע
 בְּרַב־חַיִל גְּבוּר לֹא־יִנְצַל בְּרַב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוֹס לְתִשׁוּעָה

¹ סדר תשליך אינו מופיע במח' כמנהג בני רומה פרט למח' של הרב מ"ע הרטום שהדפיסו עפ"י מנהג הספרדים. כאן מובא סדר התשליך המקוצר כמנהג האשכנזים עפ"י סידור דוד המלך נוסח אשכנז, ירושלים, תשע"ב, מהדו' שניה, עמודים תקד - תקי.

וּבְרַב חֵילוֹ לֹא יִמְלֹט: הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־יִרְאִיו לְמִי־חַלִּים
 לְחֶסֶד־וּ: לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרָעַב: נַפְשָׁנוּ חִכְתָּה
 לַיהוָה עֲזָרְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כִּי־בּו יִשְׁמַח לְבָנוּ כִּי בָשָׁם קָדְשׁוֹ
 בְּטַחָנוּ: יְהִי־חֶסֶד־ךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

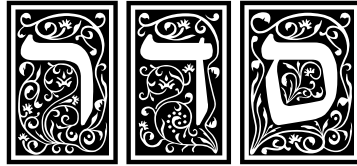
לֹא־יִרְעוּ וְלֹא־יִשְׁחִיתוּ בְּכָל־הָר קָדְשֵׁי
 כִּי־מִלְאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת־יְהוָה כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים:

ישעי' י"א, ט.

ויש אומרים:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קְרֵאתֶיךָ יְהוָה: אֲדַנִּי שָׁמְעָה בְּקוֹלִי
 תְּהַיינָה אֲזוּנֶיךָ קִשְׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם־עֲוֹנוֹת תִּשְׁמְרֶינִי
 אֲדַנִּי מִי יַעֲמֶד: כִּי־עַמְדָה הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּנְרָא: קִוִּיתִי יְהוָה קִוִּיתָה
 נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלְתִי: נַפְשִׁי לְאֲדָנִי מִשְׁמְרִים לְבַקֵּר שְׁמְרִים
 לְבַקֵּר: יִחַל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי־עַם־יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ
 פְּדוֹת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

תהי' קל' ס"ח.

ערבית למוצאי ר"ה

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב אִפּוֹ
וְלֹא יִנְעִיר כָּל־חַמְתּוֹ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמְּלָךְ יַעֲנֵנו
בְּיוֹם־קָרְאָנוּ:¹

סרש"י סי'
תכה, שבה"ל
ענין תפילה
סי' מט,
וסת"ר סי' ט
שם ר'
אליעזר הגדול.

משני ברכות
פ"ז, מ"ג.

החזן אומר: בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה הַמְּבָרֵךְ:

סרש"י ח"א
סי' נא.

ספרי פ"ו שו
ד"ה כי שם.

הקהל אומר ואחריו החזן: בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

משני ברכות
פ"א, מ"ד;
ט"פ סרש"ג
ח"א סי' נא;
סדרי רס"ג
עמ' כו.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בְּדַבְּרוֹ
מַעֲרִיב עַרְבִים. וּבַחֲכָמָה פּוֹתַח שְׁעָרִים.
וּבַתְּבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים. וּמַחְלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים. וּמְסַדֵּר
אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ כְּרִצּוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹמָם
וְלַיְלָה. גּוֹלֵל אֹר מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי־אֹר. הַמַּעֲבִיר
יוֹם וּמְבִיא לַיְלָה. הַמְּבַדִּיל בֵּין־יוֹם וּבֵין־לַיְלָה. יְהוָה
צָבָאוֹת שְׁמוֹ. וְשְׁמוֹ חַי וְקַיִם תָּמִיד הוּא יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמַּעֲרִיב עַרְבִים:

ישע"י נו, ד.

אהמ"ד עמ'
127; רש"י
תה' סה, ט.

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֶהְבֵּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לְמַדְתֵּךְ. עַל־כֵּן יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ. בְּשִׂכְבְּנוּ וּבְקוּמָנוּ תִּתֵּן־לָנוּ לְשִׁיחַ בְּחֻקֵי רְצוֹנְךָ.
וְנִשְׁמַח וְנַעֲלֶז בְּדַבְּרֵי (תְּלַמוּד) תּוֹרַתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
(וּחְקוֹתֶיךָ) לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם

ט"פ ירמ'
לא, ב.

משני ברכות
פ"א, מ"ד;
סרש"ג ח"א
סי' נא;
סדרי רס"ג
עמ' כו; פסקי
רי"ד ברכות
יא ב; שבה"ל
ענין תפילה
סי' יד.

¹ במח' רמ"ו בולוניה ובמח' שד"ל "לאחר והוא רחום" כתוב: "ה' אל רחום ותנון אך אפים ורב חסד ואמת". לאחר מכן נשמט.

נְהַגְהָה יוֹמָם וּלְיָלֵהָּ. וְאַהֲבַתְךָ אֶל־תִּסֵּר מִמֶּנּוּ עַד־נֶצַח
נִצְּחִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אוֹהֵב אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ע"פ מ"א
י, ט.

הקורא ק"ש יכוון לקיים מצות עשה מהתורה ולקבל עליו עול מלכות שמים, ויקרא בנחת ובנעימה. צריך לפרש האותיות בפיו ובשפתיו וצריך ליתן רווח בין הדבקים כגון על לבבך, על לבבכם. וצריך להשמיע לאזניו מה שיוצא מפיו שיהיו פיו ולבו שווים בכוונה, אם לא כיוון לבו בפסוק ראשון לא יצא אפילו בדיעבד. צריך להאריך בדלי"ת של "אחד", וצריך להתיז בזיין של "תזכרו" ושל "וזכרתם". אין הש"ץ צריך להנמיך את קולו בפסוקי התוכחה.

צבלי ברכות
דף טו, ב;
סרע"ג.

צבלי ברכות
דף יג, ב;
סרע"ג.

המתפלל יחיד אומר: אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

צבלי שבת דף
קטו, ב.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

צב"ה, ה.

אומרים בלחש: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

צבלי פסחים
דף נו, א.

**וְאַהֲבַתְךָ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ
וּבְכָל־מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי
מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל־לִבְבְּךָ: וְשָׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וְדַבַּרְתָּ בָּם
בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ:
וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ לְטַטְפַּת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעֲרֶיךָ:**

צב"ה, ה' ה"ט;
סדר' רס"ג
עמ' כז.

**וְהָיָה אִם־שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ
בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטֶּרֶ־אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ
יֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפַּת דְּגָנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ לְבַהֲמֹתֶךָ וְאָכְלֹת וּשְׂבַעְתָּ: הַשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן
יִפְתָּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וְאֶבְדַּתֶּם**

צב"ה, יא,
יג'כ"א;
סדר' רס"ג
עמ' כז.

מד"א צב'
ה, יא.
משנ' ברכות
פ"א מ"ג;
סרע"ג ח"א
ס' טא.
צב"ר ב, לו.

מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבֵּה אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם: וְשַׁמְתֶּם
 אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־לִבְבְּכֶם וְעַל־נַפְשֵׁיכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם
 לְאוֹת עַל־יְדְּכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפוֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וּלְמַדְתֶּם אֹתָם
 אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשַׁבְּתְךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלַכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:
 לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
 יְהוָה לְאַבְתֵּיכֶם לֵתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

במ"ט טו.
לז"מא.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כַּנְּפֵי
 בְּגָדֵיהֶם לְדֶרֶתָם וְנִתְּנוּ עַל־צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת:
 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת
 יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תִתְּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי
 עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם
 אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לְאֱלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה
 אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיזֹת לָכֶם
 לְאֱלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: הַצִּיּוֹר אוֹמֵר: אָמֵת:

משנ' ברכות
פ"א, מ"ה;
סדו' רס"ג
עמ' כז.

בבלי ברכות
דף יב, א.

ירמ' י, י.

החזן חוזר ואומר: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אָמֵת:

פסקו רי"ד
ברכות יב, א;
סת"ר סו' ט.

משנ' ברכות
פ"א, מ"ד;
סרע"ג ח"א
סו' לא; ע"פ
סדו' רס"ג
עמ' כז.

תה" סו, ט.

וְאַמוֹנָה כָּל־זֹאת וּמִיָּם עָלִינוּ. כִּי הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאִין
 זוֹלָתוֹ. וְאַנְחָנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. הַפּוֹרְנוּ מִיַּד
 מְלָכִים. הַגּוֹאֲלָנוּ מִלְּכָנוּ מִכָּף כָּל־עֲרִיצִים¹. הָאֵל הַנִּפְרָע
 לָנוּ מִצְרֵינוּ. הַמְּשַׁלֵּם גְּמוּלָ לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשָׁנוּ. הַשֵּׁם
 נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא־נִתֵּן לְמוֹט רַגְלָנוּ: הַמְּדַרְיֵכְנוּ עַל־בְּמוֹת
 אוֹיְבֵינוּ. וְיָרָם קַרְנֵנוּ עַל־כָּל־שׂוֹנְאֵינוּ. (הָאֵל) הָעוֹשֶׂה לָנוּ

¹ במד' רמ"ו: "העריצים" בתוספת ה"א.

גָּסִים וּנְקָמָה בְּפָרְעָה. אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֲדַמַּת בְּנֵי־חָם.
הַמִּכָּה בְּעֶבְרַתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם. וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ
מִתּוֹכֶם לְחֵירוֹת עוֹלָם. הַמַּעֲבִיר בְּנֵיו בֵּין־גְּזָרֵי יַם־סוּף.
אֶת־רוּדְפֵיהֶם וְאֶת־שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתַהוֹמוֹת טַבַּע. וְרָאוּ בְּנִים
אֶת־גְּבוּרַתוֹ. שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ לְשֵׁמוֹ. וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קָבְלוּ
עָלֵיהֶם. מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנּוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה
וְאָמְרוּ כָּל־ם. מִי־כַמְכָּה בָּאֱלֹם יְהוָה מִי כַמְכָּה נֶאֱדָר
בְּקֹדֶשׁ גּוֹרָא תַהֲלֵת עֲשֵׂה פֶלֶא. מַלְכוּתְךָ רָאוּ בְּנֵיךָ.
בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה. זֶה אֵלֵינוּ עָנּוּ וְאָמְרוּ. יְהוָהוּ יִמְלֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר. כִּי־פָרָה יְהוָה אֶת־יַעֲקֹב וַגְּאֹלוֹ מִיַּד
חֲזַק מִמֶּנּוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. גְּאֹל יִשְׂרָאֵל:

שמ' טו, יא.
סס, יח.
ירמ' לא, ג.
צבלי פסחים
דף קח, ג.

הַשְּׂכִיבֵנו יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם. וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵנוּ לְחַיִּים
(טוֹבִים) וּלְשָׁלוֹם. וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶכֶת שְׁלוֹמְךָ.
וְהִגֵּן בְּעַדֵּנוּ. וְתַקַּנְנוּ בְּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ
(מִהָרָה) לְמַעַן שְׂמֹךְ. וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב. דָּבָר וְחָרֵב
וְרָעַב וַיִּגְזַן וְאֶנְחָה. וְשִׁבֵר (וְהִסֵּר) שְׁטֵן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ.
וְשִׁמֹּר צְאֲתָנוּ וּבּוֹאֵנוּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְעַד. אָמֵן:

משנ' ברכות
פ"א, מ"ד;
סרע"ג ח"א
ס"ו לא;
ע"פ סדו'
רס"ג עמ' כז;
סח"ר ס"ו ט.
ע"פ תה'
קט, כח.
מד' תה'
(צובר) יב, ח.

ע"פ יח'
יד, כח.

שצ"ל תפילה
ס"ו נח;
סח"ר ס"ו ט.

אומרים בלחש:

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם.
אָמֵן וְאָמֵן: בְּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן שְׁכֵן יְרוּשָׁלַם
הַלְלוּ־יָהּ: בְּרוּךְוּ יְהוָה אֱלֹהֵים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת
לְבָדּוֹ: וּבְרוּךְוּ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וָיָמָלָא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל

תה' פט, נג.
שם קמו, ג.
שם קלה, כח.
שם עב,
יח"ט.

סרע"ג ח"א
ס"ו לא; ע"פ
סדו' רס"ג
עמ' כז;
שצ"ל הל'
תפילה ס"ו נב;
סח"ר ס"ו ט.

1 במד' רמ"ז: תיבת "שבחו" לא מופיעה.

הָאָרֶץ אֱמֹן וְאֱמֹן: יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהוָה
 בְּמַעֲשָׂיו: כִּי לֹא־יִטָּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בְּעִבּוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל
 כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לֹו לְעַם: וַיֵּרָא כָּל־הָעַם
 וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא
 הָאֱלֹהִים: וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
 יְהִיָּה יְהוָה אֶחָד וְשְׁמוֹ אֶחָד: יְהִי־חֲסִדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר
 יַחֲלֵנוּ לָךְ: הוֹשִׁיעֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמְבַצְּנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהַדּוֹת
 לְשֵׁם קְדוֹשְׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח בְּתֵהֲלֹתְךָ: כָּל־גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
 יִבְאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: כִּי־גָדוֹל אַתָּה
 וְעָשִׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ: וְאַנְחֵנוּ עִמָּךְ וְצֹאן
 מִרְעִיתְךָ גֹּדֵה לָךְ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדָר נִסְפָּר תֵּהֲלֹתְךָ:
 בְּרוּךְ יְהוָה בַּיּוֹם־בְּרוּךְ יְהוָה בְּלַיְלָה־בְּרוּךְ יְהוָה בְּשָׁכְבֵנוּ־
 בְּרוּךְ יְהוָה בְּקוּמֵנוּ: כִּי בְיָדְךָ נִפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמְתִּים:
 אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נִפֵּשׁ כָּל־חַי וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ: בְּיָדְךָ אִפְקִיד
 רוּחֵי פְדִיֹת אֹתֵי יְהוָה אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים־יַחֲדָה
 שְׁמֶךָ וְקִים זְכָרְךָ וּמַלְכוּתְךָ תָּמִיד־הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ
 לְעוֹלָם וָעֶד: ע"כ בלחש: תִּהְלֵה נְבִיעַ לְרוֹכֵב בְּעֵרְבוֹת־לְאֵל
 הַמְּפּוֹאָר בְּמִקְהֵלוֹת קְדוֹשִׁים: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה־מֶלֶךְ אֵל
 חַי לְעַד וְקִים לְנִצְחָה:

תה' קד, לא.
 ט"ו יב, כב.
 מ"ח יח, לב.
 זכר' יד, ט.
 תה' נג, כב.
 טס קו, מז.
 טס פו, טז.
 טס עט, יג.
 חו' יג, ו.
 תה' לא, ו.
 שצה"ל ענין
 תפילה ס' יב;
 סח"ר ס' ט.

סד' רס"ג
 עמ' כח.

החזן אומר:

נוחקר במס"ו
 פ"ו ה"ו
 תוס' ברכות
 דף ג' א.

**יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא־בְּעֵלְמָא דְּבְרָא כְּרַעוּתָהּ־
 וַיִּמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־
 בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב־וַאֲמָרוּ אֱמֹן:**

שצה"ל תפילה
 ס' ח' צטס
 תשו' הראש"ד
 ס' קלג.

1 במז' רמ"ו: תיבת "כי" לא מופיעה.

תרגום ירוש' ברא' מט, ח; ט"פ דני"ב, ב.

יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא יְתְבָרַךְ.

שצ"ל תפילה ס"ו ת

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיְתַפְאֵר וַיְתַרְוֶמֶם וַיְתַנַּשֵּׂא וַיְתַהַדֵּר וַיְתַעַלֶּה

וַיְתַהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁיר־תָּא. תְּשַׁבְּחָתָא

אוינקלוס ד' כח, מג.

וְנַחֲמָתָא דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא. וְאִמְרוּ אָמֵן:

עמידה למוצאי ראש השנה

צצ"ג מגילה דף ח, ב. יח, ח. תה"ג, ח.

אֲדָנִי שִׁפְתֵי תַפְתַּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

תנחומא צ"ו ס"ו ה'; ירושלמי ברכות פ"ד, ה"א. צצ"ג ברכות דף ט, ב. ויכילתא דר"י שמו"פ טו.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. אֱלֹהֵי

משנה ברכות פ"ד מ"ג. שמו"ג, ה. ד' י, ח; צצ"ג ברכות דף נג, ב.

אַבְרָהָם. אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדֹל

הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל עֲלִיּוֹן. גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים וְקוֹנֵה

אֶת־הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אֲבוֹת. וּמַבִּיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם

לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאֶהְבָּה:

סרע"ג ח"ב ס"ו קטז; ט"פ סד"ו רס"ג עמ"ר, רב. צ"ר רצה פ' נט; צצ"ג פסחים דף קח, ב; שצ"ל תפילה ס"ו יח.

זְכָרְנוּ לְחַיִּים. מֶלֶךְ חַפֵּץ בְּחַיִּים. וְכָתַבְנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים.

מח"ו ס"ו שם צצ"ג רצנן סבולא"ן סת"ר ס"ו טו.

לְמַעַנְךָ אֵל חַי. מֶלֶךְ¹ גּוֹאֵל עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְגִן אַבְרָהָם:

אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדָנִי. מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה רַב

יש"ו סג, ח.

לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטֹּל. מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחַסְדֵי

ט"פ צצ"ג תענית דף ג, א; אגדה צ"ר פ' מד; סרע"ג ח"א ס"ו לט.

מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמֵים רַבִּים. סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים.

מַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקַיֵּם אַמּוֹנְתוֹ לִישָׁנֵי עֶפְרַי. מִי־כַמוֹךָ

בְּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ. מֶלֶךְ מִמִּית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ

ש"א ב, ו.

לָנוּ יִשׁוּעָה.²

¹ במח' רמ"ו ובולגריא תיבת "מלך" לא מופיעה. במח' ויניציאה שפ"ו, בהערת שוליים, נכתב שיש מוסיפים "מלך" ומשמטים "גואל", וכן הוא מנהג אשכנז, וכאן הנוסח כמח' שד"ל. ² במח' רמ"ו נוסף: "בְּקָרוֹב".

סרע"ג ח"ב
ס' קטז;
סח"ר ס' עה.

מחור"ו ס'ו
שכו צשס רצק
סצורח'ו
ש"א צ, ו.
שצה"ל חפילה
ס'ו יח צשס
אגדה.
סרע"ג.

**מִי כְמוֹךָ אֵב הַרְחַמִּים. זְכוּר יִצְוֹרֶיךָ בְּרַחֲמִים. מִמֵּית
וּמַחֲיָה. וְנֶאֱמָן אֶתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
מַחֲיֵה הַמֵּתִים:**

ט"פ מנל'
ח, יד.

**לְדוֹר וָדוֹר נִמְלִיךָ לְאֵל. כִּי־הוּא לְבַדּוֹ מְרוֹם וְקְדוּשׁוֹ.
וְשִׁבְחָךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא־יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי־אֵל
מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ:**

צצלו צרכות
יב, צ; סרע"ג
ח"ב ס' קטז;
שצה"ל ס'ו
סה; סח"ר
ס' עה.
סרע"ג ח"ב
ס'ו לה סה"ח
ס'ו לו.

ט"פ תה'
ד, י.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת. וּמְלַמֵּד לְאָנוּשׁ בִּינָה:

משנ' צרכות
פ"ה, מ"ב;
סרע"ג ח"ב
ס'ו קטז; סדו'
רס"ג עמ'
קבד; פסקי
רו"ד צרכות
דף לג, ב.

**אַתָּה הַבְּדִלְתָּ בֵּין־קֹדֶשׁ לְחוֹל. בֵּין־אֹזֶר לְחֹשֶׁךְ. בֵּין־
יִשְׂרָאֵל לְגוֹיִם. בֵּין־יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֵׂה. וּכְשֵׁם שֶׁהַבְּדִלְתָּנוּ מִגּוֹיֵי הָאָרְצוֹת וּמִמַּשְׁפָּחוֹת
הָאֲדָמָה. כֵּן תִּטְהַרְנוּ וְתִנְקָנוּ מִכָּל־חַטָּא וְעוֹן. וְחַנּוּנוֹ מֵאֲתָךְ
דַּעַה וּבִינָה וְהַשְׁכָּל. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. חוֹנֵן הַדַּעַת:**

**הַשִּׁיבָנוּ אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ. וְדַבְּקָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְקַרְבָּנוּ
מִלְכָּנוּ לְעִבּוֹדְתְךָ. וְהַחְזִירָנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה
לְפָנֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַרוֹצֵה בְּתַשׁוּבָה:**

ט"פ תה'
פ, ה.
ט"פ ישע'
נה, ז.

**סִלַּח־לָנוּ אֲבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מְחַל־לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ.
כִּי אֵל טוֹב וְסִלַּח אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. חַנוּן
הַמְּרַבֵּה לְסִלּוּחַ:**

ט"פ תה'
קיע,
קנג'קנד.

**רְאֵה נָא בְּעֵינֵינוּ וְרִיבָה רִיבָנוּ. וּגְאֹלָנוּ מִלְכָּנוּ מְהֵרָה
לְמַעַן שְׁמֹךְ. כִּי (אֵל) גּוֹאֵל חָזַק אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:**

צצלו פסחוס
דף קח, ב.

מד' שכל טוב
שמ' פ' יב.

ט"פ רמנ'
י, יד.
ט"פ רמנ'
ג, ח.

**רְפָאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִרְפָּא. הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִשְׁעָה. כִּי
תְהַלְתָּנוּ אַתָּה. וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל־**

מכֹּוֹתֵינוּ (וְלִכְל־תַּחֲלוּאֵינוּ). כִּי אֵל רֹפֵא רַחֲמָן וְנֹאֲמָן
אֶתְּהָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. רֹפֵא חֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ט"פ ט"ז
ה, יב.

בְּרַךְ עָלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה
וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאָתֶיהָ. וְתֵן טַל לְבִרְכָה עַל־פְּנֵי
הָאָדָמָה וְשִׁבַע אֶת־הָעוֹלָם מִבְּרִכּוֹתֶיהָ. וְתֵן בְּרָכָה. רְוַחָה
וְהַצְלָחָה בְּכָל־מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ. וּבְרַךְ אֶת־שְׁנוֹתֵינוּ בְּשָׁנִים
הַטּוֹבוֹת הַמְּבוֹרְכוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְבָרַךְ הַשָּׁנִים:

ט"פ טה' ג, ת.

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ. וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ גְּלוּתֵינוּ.¹
(וּמִבְּצֵנוּ יַחַד מֵאֲרָבַע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאֲרָצֵנוּ).
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְקַבֵּץ גְּדֻחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

ט"פ ישנ'
כ, יג.
ישנ' יא, יב.

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָאשׁוּנָה וְיִזְעַצְעֵנוּ כְּבַתְּחִלָּה.
וְתַמְלֵךְ עָלֵינוּ אֶתְּהָ (מְהֵרָה) לְבִדְךָ (בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים). בְּצַדֶּק וּבְמִשְׁפָּט. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמְלֵךְ הַמְּשַׁפֵּט:

ט"פ ישנ'
נו, ת.

ט"פ ישנ'
א, טו.
ט"פ הוש'
ב, כה.

סרע"ג ח"ב
ס"ו קטז;
שזה"ל
ס"ו סה.

צנלי ברכות
יב, ב; סת"ר
ס"ו עה.

נוסח בלתי מצונזר:

נוסח מחזור רמ"ו ובולוניה:

צנלי ברכות
דף כטו, א;
ט"פ סרע"ג
ח"א ס"ו נט.

וְלַמְשַׁמְדִים בַּל־תִּדְהִי
תִקְוָה. וְכָל־
הַמִּינִים כָּלֶם כְּרָגַע יֵאבְדוּ.
וְכָל־אוֹיְבֵי עַמְךָ מְהֵרָה
יִכָּרְתוּ. וּמַלְכוּת זְדוּן מְהֵרָה
תִּעָקֵר וּתִשָּׁבֵר וּתִכְנָע אוֹתָם
בְּמְהֵרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְּיעַ
זָדִים:

ט"פ מ"כ
ה, ת.

וְלַמְלַשִּׁינִים בַּל־תִּדְהִי
תִקְוָה. וְכָל־
הַמִּינִים כָּלֶם כְּרָגַע יֵאבְדוּ.
וְכָל־אוֹיְבֵיךָ מְהֵרָה יִכָּרְתוּ.
וּמַלְכוּת זְדוּן מְהֵרָה תִּעָקֵר
וּתִשָּׁבֵר וּתִכְנָע אוֹתָם
בְּמְהֵרָה בְּיַמֵּינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְּיעַ
זָדִים:

1 במה' רמ"ו ובולוניה: גְּלוּתֵינוּ, הַלְמִיד בַּחִירִיק.

תוספתא
צרכות פ"ג,
ה"ג כה.

עַל-הַחֲסִידִים וְעַל-הַצְּדִיקִים וְעַל-גְּרֵי הַצָּדֵק וְעַל-פְּלִיטַת
עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְהִמוּ (נָא) רַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ.
וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל-הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ הַטּוֹב בְּאַמְתּוֹ. וְשִׁים
חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם. לְעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ כִּי-בָךְ בִּטְחָנוּ מֶלֶךְ
עוֹלָמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. מְשַׁעַן וּמְבַטֵּחַ לַצְּדִיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב. וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּנֵן
עוֹלָם בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
בוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם:

תה' קמז, ג.

אֶת-צֶמַח דָּוִד עֲבַדְךָ בְּמַהֲרָה תַצְמִיחַ. וְקִרְנוֹ תִרוּם
בִּישׁוּעָתְךָ. כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינּוּ כָל-הַיּוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

ע"פ ירמ'
לג, טו.
ע"פ תה'
כה, ה.
ע"פ יחז'
כט, כא.

צבלי פסחים
דף קח, ג.

שִׁמַּע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. וְחוּם וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ.
וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת-תְּפִלָּתֵנוּ וְאֶת-
תְּחִנָּתֵנוּ. כִּי אָב מֶלֶךְ רַחֲמִים רַבִּים אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם.
וְלֹא נָשׁוּב רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּן
אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

עיון ערך שין.

תה' סה, ג.

ראה מדרש"י
(ורש"א) צ"י
פ"י ושלח
ס"י ט.

רִצְּהָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל וְאֶל-תְּפִלָּתְסָ¹ שְׁעָה.
וְהָשִׁב הָעֲבוּדָה לְדַבִּיר בֵּיתְךָ. וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל
וְתִפְּלָתְסָ מְהֵרָה בְּאַהֲבָה תִקַּבֵּל בְּרָצוֹן. וְתֵהִי לְרָצוֹן תָּמִיד
עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן
וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים כְּמֵאָז. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמַּחְזִיר בְּרַחֲמָיו שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

תוס' מנחות
דף קי, א ד"ה
ומיכאל.

ע"פ מוב'
ד, יא.

שבה"ל תפילה
ס"י יח צ"ס
אגדה.

ע"פ מדר' תה'
ט, א.

¹ במד' רמ"ז: "ובתפלתם".

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהי
 אֲבוֹתֵינוּ. עַל־חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיַדְךָ וְעַל־
 נְשִׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ. וְעַל־נַסִּיךְ שֶׁבְּכָל־יוֹם וַיּוֹם עָמְנוּ
 וְעַל־נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת. עָרַב וּבָקַר וְצִהָרִים.
 הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ. הַמְּרַחֵם כִּי לֹא־תָמוּ חַסְדֶּיךָ
 וּמַעֲוֹלָם קוֹיֵנוּ לָךְ. לֹא־הִכַּלְמָתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְלֹא־עֲזַבְתָּנוּ
 וְלֹא־הִסְתַּרְתָּ פְּנֶיךָ מִמָּנוּ:

דה"א כט, יג.
 ע"פ ספרי
 צמ"פ קלט.
 תה"י נה, יח.
 ע"פ חז"ל
 ג, כג.
 סרע"ג ח"א
 ס"ו לט.
 ע"פ ישעי'
 סד, ו.

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ אֶת־כַּעֲסְךָ. כִּלֵּה דָבָר וְחָרַב
 וְרָעַב וְשָׂבִי וּמִשְׁחִית וּמַגְפָּה וְכָל־מַחְלָה מֵעַלֵּינוּ
 וּמֵעַל כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ. עַל־כָּל־סָלַח יִתְבַּרְךָ וַיִּתְרוֹמֵם שְׁמֶךָ
 מִלִּפְנֵי תַמִּיד. כָּל־הַחַיִּים יוֹדוּךָ סְלָה. וַיְהִלְלוּ לְשִׁמְךָ
 הַטּוֹב בְּאַמֶּת:

ע"פ סד"ו
 רס"ג עמ"ד רב.
 ע"פ יחז'
 יד, כח.

סרע"ג ח"ב
 ס"ו קטז;
 שצה"ל ר"ה
 ס"ו רפז;
 סת"ר ס"ו עה.

וְכַתּוּב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
 הַטּוֹב שְׁמֶךָ וְלָךְ נֶאֱמָה לְהוֹדוֹת:

שצה"ל תפילה
 ס"ו יח כשס
 אגדה.
 ע"פ תה"י
 נב, יח.

מח' ויטרי'
 ס"ו שכ"ז כשס
 רצקן סבוראה
 סרע"ג ח"ב
 ס"ו קטז; ע"פ
 סד"ו רס"ג
 עמ"ד רב;
 סת"ר ס"ו עה.

שִׁים שְׁלוֹם. טוֹבָה וּבִרְכָה. (חַיִּים). חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים.
 עַלֵּינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. בְּרַכְנוּ אָבוּנוּ כְּלָנוּ
 כְּאַחַד בְּאוֹר פְּנִיךָ. כִּי בְּאוֹר פְּנִיךָ נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ. תּוֹרַת חַיִּים. אֲהָבָה וְחֶסֶד. צְדָקָה. בְּרַכָּה.
 יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים¹ וְשְׁלוֹם. וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ
 (לְבָרְכֵנוּ) לְבָרְךָ אֶת־כָּל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל תַּמִּיד בְּכָל־עֵת
 וּבְכָל־שָׁעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

שצה"ל ענין
 תפילי ס"ו כד.

תה"י פט, טז.
 ע"פ משל'
 ד, יג.
 ע"פ דב'
 כו, טו.

¹ במד' רמ"ז: תיבת "חיים" לא מופיעה.

בְּסֵפֶר חַיִּים- בְּרָכָה וְשָׁלוֹם- פְּרִנְסָה טוֹבָה וַיְשׁוּעָה
 וְנִחְמָה- חֵן וְחֶסֶד נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ- אָנּוּ
 וְכָל-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל- לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלְשָׁלוֹם- בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה- הַמְּבַרֵּךְ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם- (אָמֵן):¹

מנח' ויערי
 סי' שכ"ז צ"ט
 רצ"ג סבוראי;
 סת"ר סי' עה.
 שצ"ל תפילה
 סי' יח צ"ט
 אגדה.

סרע"ג ח"ג
 סי' קטז; ע"פ
 סד' רס"ג
 עמ' רב.
 ע"פ ת"ח
 כט, יח.

הנוהגין לומר "אלקי נצור", יאמרו פסוק זה לאחריו.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:
 תה' יט, טו.

צצ"ל ברכות
 דף ט, ב.

ויש נוהגין לומר:

אֱלֹהֵי- נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵ- וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה- וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי
 תְּדוּם וְלִמְצוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי- וְנַפְשִׁי כְּעַפְרָ לְכָל תְּהִיָּה-
 יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי- שְׁכֵל-הַקָּמִים עָלַי לְרַעָה- תִּפְרַ
 עֲצָתָם וְתִמְלֶלְקֵל מִחֲשָׁבוֹתָם- וְכֵן יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי-
 שְׁתַּפְּתַח לִי שְׁעָרֵי תוֹרָה- שְׁעָרֵי חֶכְמָה- שְׁעָרֵי בִינָה- שְׁעָרֵי
 דַּעָה- שְׁעָרֵי פְּרִנְסָה וְכִלְכְּלָה- שְׁעָרֵי חַיִּים- חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
 וְרִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ:

צצ"ל ברכות
 דף ח, יח; רש"י
 ברכות דף
 כט, ב ד"ה
 תחנונים.

ע"פ ת"ח
 לז, יח.
 ע"פ ש"ס
 יח, לב.

יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי וְהִגִּינוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:
 תה' יט, טו.

צצ"ל ברכות
 דף ח, יח.

פוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת וחוזר לשמאלו, ואחר כך
 לימינו ואומר:²

צצ"ל יומא דף
 נג, ב.

עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו- הוּא בְּרַחֲמָיו- יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ
 וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל- אָמֵן:

איו' כה, ב.
 ע"פ ישעי'
 כ, ה.

ע"פ צצ"ל
 יומא דף נג, ב.

(יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ- יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ-
 שְׁתַּבְּנָה³ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ- וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתְךָ):
 רמ"א אר"ח
 סי' קכ"ג ס"א.

ע"פ משנ'
 אצות
 פ"ה, מ"ב.

¹ במח' רמ"ו ובלונאי לא מופיע אמן אולם בהנחיות לדין עניית אמן נאמר: "אבל בסוף ברכתיו רשאי לענות אמן ועיין שו"ע או"ח סימן רט"ו ס"א- ² במח' רמ"ו ובלונאי הנחיה זו מופיעה קודם "יהיו לרצון אמרי פי", וכן איתא בספר תניא רבתי, סי' ה', ענין התפילה- ועיין שו"ע או"ח סימן קכ"ב וקכ"ג סעיף א'- ³ בתניו ולא ביו"ד- שערי תשובה או"ח סי' קכג, ס"ק ג', בשם מהר"ם די לונזאנו וכך מנהגנו.

החזן אומר:

ששה"ל תפילה
סי' ח' בשם
תשו' הראש"ד
סי' קנ"ג.

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דְּבְרָא כְרַעוּתָהּ.
וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל-
בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

מוזכר במס'ו'
פ"ו, ה"ו;
תוס' ברכות
דף ג, ת.

ששה"ל תפילה
סי' ת.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלַם וּלְעֵלְמֵי עֲלַמְיָא יִתְבָּרַךְ.

תרגום ירוש'
ברא' מט, א;
ט"פ דני' ב, ב.

וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

לְעֵלָא לְעֵלָא מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁיר־תָּא. תְּשַׁבְּחָתָא
וּנְחַמָתָא דְאֲמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

לויקלוס ד'
כה, מג.

תִּתְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן וּבְעוּתְהוֹן דְּכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל. קְדָם
אָבוּהוֹן דְּבִשְׁמֵיָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

ט"פ תרגום
מ"ח, ת, מה.
תרגום ירוש'
שמ' א, יט.

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמֵיָא וַחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל־
כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

א"ו, כה, ב.
ט"פ ישע'
כו, ה.

החזן אומר בקול רם:

לֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל. לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר
בְּרֵאשִׁית. שְׁלֵא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאָרֶץ. וְלֹא
שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפַּחוֹת הָאָרְצוֹת. שְׁלֵא שָׁם
חָלְקֵנוּ כְּהֵם. וְגוֹרְלָנוּ כְּכָל־הַמוֹנִם. שְׁהֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְהֶבֶל
וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל־אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ: וְאֵנוּ כּוֹרְעִים
וּמִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
(שְׁהוּא) נוֹטָה שְׁמַיִם וַיִּסַּד אֶרֶץ. וְכִסָּא כְבוֹדוֹ בְּשָׁמַיִם

תשובה"ג שער
תשובה
סי' מג.
ט"פ ירמ'
י, טז.
ישע' מה, ב.
שם נא, יג.

מִמַּעַל וּשְׂכִינַת עֶזוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 אֵינִי עוֹד מְלַבְּדוֹ. אִמַּת מְלַכְנוּ וְאֵין זוֹלָתוֹ. כִּכְתוּב
 בְּתוֹרָתְךָ. וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל־לִבְבְּךָ כִּי יְהוָה הוּא
 הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

עַל־כֵּן נִמְנָה לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְרֹאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֲרַת
 עֲזֶךָ. לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן־הָאָרֶץ. וְהַאֲלִילִים כָּרוֹת
 יִכְרִתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי. וְכַל־בְּנֵי בְּשׂוֹר
 יִקְרָאוּ בַשֶּׁמֶךְ. לְהַפְנוֹת אֱלֹהֵי כָל־רְשָׁעֵי אָרֶץ. יִכִּירוּ
 וַיִּדְעוּ כָל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל. כִּי לְךָ תִכְרַע כָּל־בָּרֶךְ. תִּשְׁבַּע
 כָּל־לְשׁוֹן. לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וַיִּפְּלוּ. וְלִכְבוֹד
 שְׁמֶךָ יִקָּר יִתְגַּו וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם עַל מַלְכוּתְךָ. וְתִמְלֹךְ
 עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא
 וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד. כִּכְתוּב בְּתוֹרָתְךָ. יְהוָהוּ
 יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְכְתוּב². שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 יְהוָה אֶחָד:

קדיש יתום:

יִתְגַּדַּל וַיִּתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֵלְמָא דְבְּרָא כְרַעוּתָהּ. וַיִּמְלִיךְ
 מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוּן וּבְיֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל
 בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אָמֵן:

תרגום ירוש'
 צרף' מנע, א;
 ע"פ דני' 3, כ.

שנה"ל תפילה
 ס"ו ת.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ. לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֵלְמֵיָא יִתְבָּרַךְ.
 וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלַּל
 שְׁמֵהּ דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:
 לְעֵלְאָ לְעֵלְאָ מִן־כָּל־בְּרַכְתָּא. שִׁירְתָּא. תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא
 דְאָמִירִין בְּעֵלְמָא. וְאָמְרוּ אָמֵן:

אונקלוס ד'
 כח, נג.

¹ במח' רמ"ז: "ואין" בתוספת וי"ו. ² במח' רמ"ז: "ונאמר".

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל.
וְאָמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. הוּא בְּרַחֲמָיו. יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

לוי' כה, ג.
ע"פ ישעי'
כו, ה.

החזן אומר:

בְּרַכּוּ אֶת־יְהוָה הַמְּבָרָךְ:

הקהל עונה ואחריו החזן:

בְּרוּךְ יְהוָה הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁר אֵשָׂא וּבִשָּׁם יְהוָה אֶקְרָא: ¹אֲנִי יְהוָה
הוֹשִׁיעָה נָא אֲנִי יְהוָה הַצְּלִיחַהּ נָא: אֲנִי יְהוָה
עֲגִנוּ בְּיוֹם־קְרָאנוּ: הוּא יִשְׁלַח (לָנוּ) בְּרָכָהּ רְחוּמֵהּ וְהַצְּלִיחַהּ
בְּכָל־מַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ וְנֹאמַר אָמֵן:

מד' תנחומא
פקודי סי' ג'
צבלי פסחים
קף קג, ר.

סְבָרֵי מְרַנְנֵי² (הקהל עונה: לְחַיִּים):

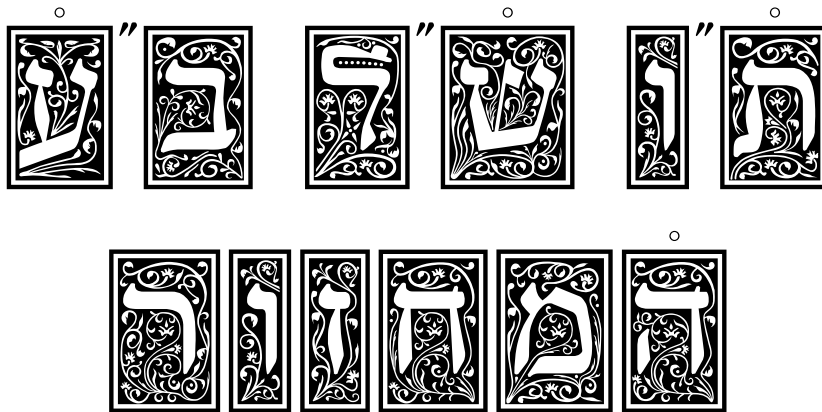
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם.
בוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

דע"ז ויקי' י ט
ע"פ צבלי
שבת דף סז, ב'
סת"ר סי' כד.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְבַדֵּיל בֵּין
קֹדֶשׁ לְחֹל. בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ. בֵּין יִשְׂרָאֵל לְגוֹיִם.³
בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה.
הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל:⁴

ע"פ צבלי
פסחים קף
קג, ב' סרע"ג
ח"ב סי' לח;
סד' רס"ג
ענ' קכה.

זכר צבלי
צרכות דף
לג, ר.

¹ במח' רמ"ו ובולוניה נוסף כאן: "נשא ברכה מאת ה' וצדקה מאלקי ישענו" (עפ"י תהלים כד, ה). ² במח' רמ"ו ובולוניה: "סברו מוריי". ³ היום מקובל לומר הנוסח המצוננר "לעמים". ⁴ חזק. שבח ותהילה לדר במרומים. לתשלום סדר תפילות יום הזכרון. נשלמה המלאכה ע"י עושיה ברחמי המרובים. ערב ראש השנה תשע"ה 'למען תשכילו את כל-אשר' תעשון (דברים כג, ט). 'בני ה'הר עשות ספרים הרבה אין קץ' (קהלת יג, ב). אני המעמיד והמסדר:

אם לא צויין אחרת, המקורות ע"פ תוכנת 'פרוייקט השו"ת', שע"י אוניברסיטת בר אילן, גירסה מספר 22.

סדר רב עמרם גאון, ערוך ומוגה ע"פ כ"י ודפוסים עם השלמות וש"נ ומבוא, מאת דניאל גולדשמידט, ירושלים, דפוס מוסד הרב קוק, תשס"ה.

סידור רב סעדיה גאון, רס"ג, מהדורת ישראל דודזון, שמחה אסף, יששכר יואל, ירושלים, חברת מקיצי נרדמים, תש"ס.

שכל טוב, פסקים, לרבינו מנחם ב"ר שלמה. יו"ל בפעם הראשונה ע"פ כ"י, עם הערות ומראה מקומות. ע"י משה יהודה הכהן בלוי, בתוך 'שיטת הקדמונים', ניו-יורק, תשנ"ב.

סדור חיבור ברכות, מחזור טורין. העתקת שלמה זלמן שכטר מכ"י טורינו שאבד בשריפה. העתקה נמצאת בספריית ביהמ"ד לרבנים בניו יורק, כ"י Mic8401.

סדור התפילה לרוקח. פירוש התפילה וסודותיה לכל ימות השנה, לרבינו אלעזר ב"ר יהודה מגרמיוא. יו"ל בפעם הראשונה ע"פ כ"י עתיקים, עם מקורות הערות וביאורים. ע"י הרב משה הרש"ל ז"ל, והרב יהודה אלתר הרש"ל, ירושלים, תשנ"ב.

ספר מנהג טוב, כולל מנהגים שקבץ חכם אחד מחסידי איטאליא. יו"ל ע"פ כ"י A89 של עקד ספרים בבודאפעשט. עם הערות ותקונים וצינונים, מאת מאיר צבי ב"ר יוסף ווייס, בודאפעשט, תרפ"ט.

ספר שבלי הלקט השלם...חיברו רבינו צדקיה ב"ר אברהם הרופא, ירושלים, זכרון אהרן, תשע"ב.

ספר תניא רבתי, לרבי יחיאל ב"ר יקותיאל הרופא ממשפחת הענוים, פסקי הלכות, דינים ומנהגים. יו"ל ע"פ כ"י ודפוסים ראשונים, מאת ר' ישראל בראון, ירושלים, דפוס מוסד הרב קוק, תשע"א.

ספר התדיר, לרבינו משה ב"ר יקותיאל איש רומי ממשפחת האדומים, מדבר במצות תדירות. יו"ל ע"פ כמה כ"י, ובעיקר ע"פ כ"י הנמצא בספריית העיר פארמא באיטליה. ע"י משה יהודה הכהן בלוי, בתוך 'שיטת הקדמונים', ניו-יורק, תשנ"ב.

מחזור לפי הנהוג לקהל רומה, שונצינו-קאזאל מיורי, דפוס בני שונצינו, רמ"ו (1485-1486), 2 כר'.

מחזור כפי מנהג ק"ק רומא, עם פירוש קמחא דאבישונא לר' יוחנן טריויס, בולוניא, דפוס השותפים, ש"ש"א (1540), 2 כר'.

סידור היעב"ץ - עמודי שמים, שערי שמים. נוסח אשכנז. יצא לאור בראשונה ע"י המחבר בביתו באלטונא, שנת תק"ה-תק"ז. ערוך ומסודר ע"י הוצאת ספרים אשכול, ירושלים, תשנ"ד, 2 כר'.

מחזור כל השנה כפי מנהג ק"ק איטאליאני, עם מבוא מאת ר' שמואל דוד לוצאטו, ליורנו, דפוס שלמה בילפורטי וחברו, תרט"ז (1856), 2 כר'.

סדר עבודת ישראל, כולל תפלות וברכות לכל השנה, כמנהג מערב אשכנז, עם ביאור 'יכין לשון'. מחובר מסודר ומוגה ע"י ר' יצחק בן אריה יוסף דוב, המכונה דר' זליגמן בער. רעדעלהיים, תרכ"ח.

סדר תפלות כמנהג איטאליאני, בעריכת הרב דונאטו קאמריני, טורינו, פ' סרווי, 1912 [-] 1916.

סדר תפלה כפי מנהג קהלות קדושות איטאליאני יע"א. הוגה ע"י דוד יצחק פאנצ'ירי, וינא-בודאפשט, דפוס 'י שלזינגר, תרח"צ (1938).

מחזור מנהג איטאליאני לפי הנהוג בכל הקהילות. הגיה, תרגם לאיטלקית והוסיף הערות מנחם עמנואל הרטום, רומא, קארוצי, תש"ן-תשנ"ב, 3 כר'.

מנחם עמנואל הרטום, המנהג האיטלקי בירושלים עיה"ק. מהדורה שניה מתוקנת. ירושלים, חברת יהודי איטליה לפעולה רוחנית, תשנ"א (1991).

ספר התיבה. בית הכנסת כמנהג בני רומה, ירושלים. (ירושלים), הדפסה לרגל בר המצוה של דניאל ענו, תשנ"ט (1999). (מהדורת צילום של ספר התיבה בכתיבת ידו של דניאל קאסוטו, משנת תשנ"א).

כתר ירושלים: תנ"ך האוניברסיטה העברית בירושלים (על פי הנוסח והמסורה של כתר ארם צובה וכתבייד הקרובים לו, בשיטת הרב מרדכי ברויאר. פיקוח מדעי: יוסף עופר), ירושלים, בן-צבי, 2004 (מהד' ב).

א' בן-זמרה, ה' סרמוניטה וא' פיאטלי, הוספות ותיקונים לחוברת של מ"ע הרטום, "המנהג האיטלקי בירושלים עיה"ק" (נדפס כאן בנספח).

סדור כמנהג איטאליאני של ק"ק רומא יע"א: ימי חול ושבת (עם תרגום לאיטלקית). מילאנו, מורשה, תשס"ט, 2008.

סדור כמנהג איטאליאני של ק"ק מילאנו יע"א: ימי חול ושבת (עם תרגום לאיטלקית). מילאנו, מורשה, תשס"ט, 2008.

מיכאל ריזיק, מסורות לשון חכמים באיטליה על פי מחזורים מימי הביניים, ירושלים, מוסד ביאליק, תשס"ט.

קובץ מחקרים על מחזור כמנהג בני רומא, בעריכת אנג'לו מרדכי פיאטלי. יו"ל עם מהדורת פקסימיליה של 'מחזור כמנהג רומה, שונצין - קזאל מיורי רמ"ז (1485-1486), ירושלים, י"ל מאגנס, תשע"ב.

לוח קיצורי מקורות

<p>(61) ילקו"ש = ילקוט שמעוני. (62) מד' = מדרש. (63) מד"א = מדרש אגדה. (64) מד"ר = מדרש רבה. (65) מד"ש = מדרש שמואל. (66) מדת"נ = מדרש תנחומא. (67) פדר"ך = מדרש פסיקתא דרב כהנא. (68) פסז"ו = מדרש פסיקתא זוטרותא - לקח טוב. (69) פסר"ב = מדרש פסיקתא רבתי. (70) שו"ט = מדרש שוחר טוב. (71) שמו"ר = שמות רבה.</p> <p style="text-align: center;">גאונים:</p> <p>(72) בה"ג = בעל הלכות גדולות. (73) כארצ"ו = כתר ארם צובה, למדקדק הגדול ר' אהרן בן-אשר. (74) סדו' רס"ג = סידור ר' סעדיה גאון. (75) סרע"ג = סידור ר' עמרם גאון. (76) ר"ג מאה"ג = רבינו גרשום מאור הגולה. (77) ר"ח = רבינו חננאל גאון. (78) שדר"א = שאילתות דרב אחאי גאון. (79) תשוה"ג = תשובות הגאונים. (80) תשו' רנ"ג = תשובות ר' נטרונאי גאון.</p>	<p>(36) אסתר = אס'. (37) דניאל = דני'. (38) עזרא = עזר'. (39) נחמיה = נחמ'.</p> <p style="text-align: center;">ספרות חז"ל:</p> <p>(40) אד"ג = אבות דרבי נתן. (41) אכנה"ג = אנשי כנסת הגדולה. (42) בבלי = תלמוד בבלי. (43) ירוש' = תלמוד ירושלמי. (44) מכיל' דר"י = מכילתא דרבי ישמעאל. (45) מס' = מסכת. (46) מס"ו = מסכת סופרים. (47) משנ' = משניות. (48) פדר"א = פרקי דרבי אליעזר. (49) ש"ס = ששה סדרים. (50) תר"א = תרגום אונקלוס. (51) תדא"ר = תנא דבי אליהו, אליהו רבא. (52) תדא"ז = תנא דבי אליהו, אליהו זוטא. (53) תוספ' = תוספתא. (54) תי"ר = תרגום ירושלמי. (55) תי"ו = תרגום יונתן בן עוזיאל.</p> <p style="text-align: center;">מדרשים:</p> <p>(56) אהמ"ד = אוצר המדרשים. (57) במדב"ר = במדבר רבה. (58) ב"ר = בראשית רבה. (59) דב"ר = דברים רבה. (60) ויק"ר = ויקרא רבה.</p>	<p style="text-align: center;">תנ"ך:</p> <p>(1) בראשית = ברי'. (2) שמות = שמי'. (3) ויקרא = ויק'. (4) במדבר = במ'. (5) דברים = דבי'. (6) יהושע = יהו'. (7) שופטים = שופ'. (8) שמואל א' = ש"א. (9) שמואל ב' = ש"ב. (10) מלכים א' = מ"א. (11) מלכים ב' = מ"ב. (12) ישעיהו = ישעי'. (13) ירמיהו = ירמי'. (14) יחזקאל = יחו'. (15) הושע = הוש'. (16) יואל = יוא'. (17) עמוס = עמי'. (18) עובדיה = עוב'. (19) יונה = יוני'. (20) מיכה = מיכ'. (21) נחום = נחו'. (22) חבקוק = חבק'. (23) צפניה = צפי'. (24) חגי = חגי'. (25) זכריה = זכי'. (26) מלאכי = מלא'. (27) דברי הימים א' = דה"א. (28) דברי הימים ב' = דה"ב. (29) תהלים = תה'. (30) איוב = אי'. (31) משלי = משל'. (32) רות = רות'. (33) שיר השירים = שה"ש. (34) קהלת = קה'. (35) איכה = איכ'.</p>
<p style="text-align: center;">ראשונים, אחרונים ושאר ראשי תיבות:</p> <p>קצבות- (91) הר"א כ"ץ = הרב ר' אביגדור כהן צדק. (92) הר"ש כ"ץ = הרב ר' שניאור כהן צדק. (93) ח"א = חלק א'.</p>	<p>הטור- (87) בעה"ט = בעל הטורים. (88) דע"ז = דעת זקנים מבעלי התוספות. (89) הל' = הלכות. (90) הלק"צ = ספר הלכות</p>	<p>(81) אב"ע = אבן עזרא. (82) אבה"ע = אבן העזר. (83) או"ז = אור זרוע. (84) או"ח = אורח חיים. (85) אור"ח = אורחות חיים. (86) ב"ח = בית חדש ועל</p>

- (94) ח"ב = חלק ב'.
 (95) חו"מ = חושן משפט.
 (96) חיי"א = חיי אדם.
 (97) ח"נ = חילופי נוסחאות.
 (98) ט"ז = טורי זהב.
 (99) יור"ד = יורה דעה.
 (100) יעב"ץ = הרב יעקב בן צבי מעמדין.
 (101) כנה"ג = כנסת הגדולה.
 (102) ליקה"פ = ליקוטי הפרדס.
 (103) מג"א = מגן אברהם.
 (104) מז" = מזמור.
 (105) מחז"ו = מחזור ויטרי.
 (106) מש"ט = מדרש שכל טוב.
 (107) משנ"ב = משנה ברורה.
 (108) סד"ר = סידור רוקח.
 (109) סדה"י = סדר היום.
 (110) סה"ע עשה"ד = ספר העיטור, עשרת הדברות.
 (111) סה"ת = ספר התדיר.
 (112) סהא"ק = ספר הלכות איטלקי קדמון (מהד' י"מ תא-שמע).
 (113) סחב"ר = סדור חיבור ברכות - מחזור טורנינו.
 (114) סי' = סימן.
 (115) סמנט"ו = ספר מנהג טוב.
 (116) סמ"ש = ספר מצת שמורים.
 (117) ספ"ר = ספר רוקח.
 (118) ספה"מ = ספר המכריע לר' ישעיה ב"ר מאלי דטרני.
 (119) סרש"י = סידור רש"י.
 (120) סת"ר = ספר תניא רבתי.
 (121) ע"א = עמוד א'.
 (122) ע"ב = עמוד ב'.
 (123) עה"ת = על התורה.
 (124) ערה"ב = ערוגת הבושם.
 (125) פסקי רי"ד = ר' ישעיה ב"ר מאלי דטרני.
 (126) פר' = פרשה.
 (127) פש"ט = פסקי שכל טוב.
 (128) קד"א = קמחא דאבישונא.
 (129) ר' בחיי = רבינו בחיי בן אשר.
 (130) ראב"ד = ר' אברהם בן דוד.
 (131) ראבי"ה = ר' אליעזר בן יואל הלוי.
 (132) ראה"ע = רבי אברהם הרופא מן הענויים.
 (133) רבב"א = רבי בנימין ב"ר אברהם נאח שבה"ל.
 (134) ריא"ז = ר' ישעיה ב"ר אליה.
 (135) ריבב"ן = רבי יהודה יעל"ה ב"ר בנימין.
 (136) רמב"ם = ר' משה בן מימון.
 (137) רע"ב = רבי עובדיה מברטנורה.
 (138) רשב"א = ר' שלמה בן אדרת.
 (139) שבה"ל = שבלי הלקט.
 (140) שה"ג = שלטי הגבורים לר' יהושע בועז לבית ברוך.
 (141) שיטמ"ק = שיטה מקובצת.
 (142) שע"ת = שערי תשובה.
 (143) תה"ד = תרומת הדשן.
 (144) תו"י = תוספות ישנים.
 (145) תוס' = בעלי התוספות.
 (146) תוס' רי"ד = ר' ישעיה ב"ר מאלי דטרני.
 (147) תר"י = פ"י תלמידי רבינו יונה גירונדי [על הרי"ף].
 (148) תשב"ץ = תשובות ר' שמעון בן צמח.
 (149) תשב"ץ קטן = ר' שמעון בן צדוק תלמיד מהר"ם.
 (150) תשו' הרי"ד = תשובות ר' ישעיה ב"ר מאלי דטרני.

Typesetting and graphic design:
Dc.kugelschreiber@gmail.com

Typesetting software:
"Tag" by D. Weissman

©

All rights reserved

hebraica@netvision.net.il

hillser@netvision.net.il

Printed in Jerusalem

Mahazòr
di
Rosh ha-Shanà

di rito italiano

secondo l'uso di Gerusalemme

a cura di

Angelo M. Piattelli e Hillel M. Sermoneta

Seconda edizione

Gerusalemme

Hevrat Yehudé Italia be-Israel

5775 (2015)